

ДОКЛАД от проучване и анализ

на **безценното**

безценното

природно & културно
НАСЛЕДСТВО

трансграничен регион Гевгелия – Банско



Проекта е съфинансиран от Европейския съюз
чрез Трансгранична Програма ИНТЕРРЕГ – ИПА
"България – бивша Югославска Република Македония" 2014-2020

Пълно име на проекта	Утвърждаване на природните и културните ценности в трансграничния регион за по-добра достъпност и популярност
Дата на стартиране на проекта	7 Юни 2017
Ос	2. Туризъм. Сфера на интервенция: 094 Защита, развитие и популяризиране на обществените културни и наследствени ценности
Специфична цел	2.1 Подсилване на туристическия потенциал в региона чрез съвместни инициативи за по-добро съхранение и устойчиво използване на природното и културното наследство
Продължителност на проекта	24 месеца
Идентификационен номер	СВ006.1.21.183
Уеб сайт	http://bansko-gevgelija.eu/
Наименование на документа	Проучване и анализ на природното и културно наследство в трансграничния регион Гевгелия – Банско
Проектна дейност	№ 5
Автор	СДРУЖЕНИЕ ФИДЕЛИТИ
Отговорен партньор	Агенция за икономическо развитие Банско, Република България
Участващи партньори	АИР Банско, БГ Община Гевгелия, БЮОРМ
Статус (драфт, финална, Версия No)	Финална, Вер. 2.0
Разпространение (Публично/Рестриктивно)	Публично
Дата	20 Август 2018
Одобен от / позиция / дата	Росен Папов/ Координатор проект/ 20 Август 2018
Общ брой страници	264

СДРУЖЕНИЕ ФИДЕЛИТИ

Ел. поща: fidelity.banya@gmail.com

ПРАВНА ИНФОРМАЦИЯ

Никой не носи отговорност последствия направени на база използване на информация от настоящото изследване.

Отговорност за изразените становища носят единствено авторите и тези становища не следва да се считат за официална позиция на Европейската комисия.

2018 Сдружение Фиделити & Агенция за икономическо развитие Банско.

Авторските и сродни права са прехвърлени съгласно правилата на Програма ИНТЕРРЕГ – ИПА "България – бивша Югославска Република Македония".

Снимки от: Сдружение Фиделити

Възпроизвеждането е разрешено с позоваване на източника.

Разпечатано в България.

П Р А З Н А Б Л А Н К А

Съдържание

ГЛАВА ПЪРВА.....	4
ВЪВЕДЕНИЕ.....	4
1.1. Бекграунд и контекст на проучването.....	4
1.2. Обхват и цели на проучването.....	5
1.3. Теоретична основа на проучването.....	6
1.4. Принос на проучването.....	7
1.5. Дефиниции.....	8
ГЛАВА ВТОРА.....	9
МЕТОДОЛОГИЯ НА ПРОУЧВАНЕТО.....	9
2.1. Въведение.....	9
2.2. Зони на проучване.....	10
2.3. Рамки на проучването.....	10
2.4. Структура на въпросника за анкетиране.....	11
2.5. Структура на въпросника за проучване на забележителностите.....	12
ГЛАВА ТРЕТА.....	13
РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРОУЧВАНЕТО.....	13
3.1. Въведение.....	13
3.2. Провеждане на теренната работа.....	13
3.3. Обработка на данните.....	14
3.4. Респонденти.....	14
3.5. Социално – демографски характеристики (Блок 1).....	15
3.5.1. Банско (Блок 1).....	15
3.5.2. Гевгелия (Блок 1).....	18
3.6. Навици при пътуване и познаване на дестинацията (Блок 2).....	21
3.6.1. Банско (Блок 2).....	21
3.6.2. Гевгелия (Блок 2).....	25
3.7. SWOT анализ (Блок 3).....	29
3.7.1. Банско (Блок 3).....	29
3.7.2. Гевгелия (Блок 3).....	37
3.8. Природно и културно наследство на дестинацията (Блок 4).....	43
3.8.1. Банско (Блок 4).....	43

3.8.2. Гевгелия (Блок 4)	84
3.9. Други въпроси, свързани с туризма (Блок 5)	125
3.9.1. Банско (Блок 5).....	125
3.9.2. Гевгелия (Блок 5)	129
ГЛАВА ЧЕТВЪРТА	131
ЗАКЛЮЧЕНИЯ	131
4.1. Обобщение на проучването	131
4.1.2. Обобщение на проучването на територията на Община Банско	131
4.1.3. Обобщение на проучването на територията на Община Гевгелия	137
4.2. Препоръки.....	142
4.2.1. За международен маркетинг	142
4.2.2. Дейности, свързани с вътрешния туризъм	142
4.3. Насоки и ограничения за следващи проучвания.....	143
ГЛАВА ПЕТА	144
АНАЛИЗ НА ОБЕКТИТЕ ОТ ПРИРОДНОТО И КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО	144
5.1. Методология за изпълнение на проучването	144
5.2. Преглед и повърхностен анализ на съществуващите документи и стратегии	145
5.3. Резултати от проучването на територията на Община Банско	146
5.3.1. Какво да видим и правим в Банско?.....	146
5.3.2 Географско разположение на Община Банско.....	147
5.3.3. Категория История.....	148
5.3.4. Категория Антични обекти	159
5.3.5. Категория Култура.....	164
5.3.6. Категория Архитектура	192
5.3.7. Категория Природа	197
5.4. Резултати от проучването на територията на Община Гевгелия.....	210
5.4.1. Какво да видим и правим в Гевгелия?	210
5.4.2. Географско разположение на Община Гевгелия.....	211
5.4.3. Категория История.....	212
5.4.4. Категория Антични обекти	221
5.4.5. Категория Култура.....	222
5.4.6. Категория Архитектура	239
5.4.7. Категория Природа	245
ГЛАВА ШЕСТА	251

БИБЛИОГРАФИЯ И ПРИЛОЖЕНИЯ.....	251
6.1. Използвана литература и източници (опис с автор, година, наименование)	251
6.2. Приложения	254
Образец на въпросник за анкетиране	254
Сканирани попълнени въпросници – в отделен файл.....	260

ГЛАВА ПЪРВА

ВЪВЕДЕНИЕ

1.1. Бекграунд и контекст на проучването

Природното и културното наследство на региона е безценно, незаменимо и необходимо. Посредством него се осигурява трайна връзка за по-добро разбиране за миналото, за свързване с природата, за насърчаване чувството на обща идентичност. Множество фактори допринасят за недоброто развитие на истинския му потенциал. Посредством масовото застрояване, индустриализацията, масовия туризъм и други подобни, се увеличават вредните последици и уязвимостта на природното и културното наследство. За да се разгърне целия потенциал и избегнат щети и загуби, са необходими подходящи действия на всяко ниво – местно, регионално, национално и международно.

Партньорите в проекта – Агенция за икономическо развитие Банско (НПО и ЮЛНЦ от България) и Община Гевгелия (публичен общински орган от Република Македония) целят да привлекат различни категории посетители към различните категории обекти: природни, паметници, исторически, археологически, музеи, галерии и други, за генериране на по-голяма заетост и добавяне на допълнителна стойност към туристическия продукт. Сближаването на двата народа също играе основна роля в европейската интеграция. Партньорските институции взаимодействат заедно в дългосрочен план, с обща визия за развитие на регионите, която се поддържа от анализирани стратегически документи на всички нива.

Република България (07.03.1974) и Република Македония (30.04.1997) са ратифицирали Конвенцията за опазване на световното културно и природно наследство от 1972г., и като страни по тази конвенция, признават задължението си да осигурят идентификация, защита, съхранение, популяризация и предаване на бъдещите поколения на посоченото в чл. 1 и 2 (от конвенцията) културно и природно наследство, разположено на територията им. Трябва да се стремят да полагат максимални усилия за осъществяването на тази цел, като използват както наличните си ресурси, така и международната помощ и сътрудничество, които могат да им бъдат оказани във финансово, художествено, научно и техническо отношение.

На ниво Европейски съюз, изследователската дейност в областта на природното и културното наследство е постоянна тема във всички програми. Включват се стратегии за смекчаване и адаптиране за устойчиво управление както на движими, така и на недвижими културни ценности. Също така имат насоченост към опазване на природната среда и водите. Насърчава се създаването на партньорски мрежи за сътрудничество и обмен сред международни партньори.

1.2. Обхват и цели на проучването

Природния и културния туризъм са бързо развиващи се ниши в световен мащаб. Трансграничната територия Гевгелия – Банско има богати природни и културно-исторически ресурси.

Проучването обхваща демографските и туристическите характеристики на природното и културното наследство, за да помогне на ангажираните страни в туризма да разберат по-добре потребителите на услугите. Освен това се изследват връзките, които идентифицират качествата на дестинациите за културно наследство и удовлетвореността на туристите. Този подход изследва какво удовлетворява туристите, които посещават дестинациите, за да помогнат на плановиците в туризма (община, туроператори, браншови сдружения) да разработят стратегии за привличане на клиенти.

Проучването допринася за реализирането на неизползвания туристически потенциал чрез анализиране на някои основни предизвикателства като недостатъчно развита инфраструктура, липса на информация за туристическия потенциал на Гевгелия, сезонността на туризма в Банско.

Информацията ще бъде използвана за разработване на уеб сайт, мобилни приложения, социални мрежи, за превръщане на региона Гевгелия - Банско в една от най-известните дестинации за различни видове туристи.

В дългосрочен план ще окаже силно влияние върху качеството на живот на местните хора в региона, тъй като увеличаването на туристическия потенциал води до по-добър социален и икономически статус.

Друга от целите е повишаването на осведомеността относно туристическия потенциал на трансграничната територия и обръщане на внимание на важни въпроси като запазването на материалното и нематериалното природно, историческо и културно наследство, върху което акцентират посетители и жители в анкетата.

Единния и актуален източник на информация е важен за туристическите услуги, необходими за мечтаните почивка и/или приключение на посетителите.

1.3. Теоретична основа на проучването

Изследването е фокусирано върху идентифициране на различните елементи, които влияят върху удовлетвореността на посетителите на дестинациите във връзка с природното и културното наследство. Удовлетворението на потребителите е функция както на очакванията, свързани с определени елементи, така и на преценка за ефективността и състоянието по отношение на тези елементи.

Теоретично се твърди, че потребителите първоначално формират очакванията за продукти или услуги, преди да бъдат закупени или използвани. Впоследствие покупката и използването допринасят за убежденията на потребителите за действителното или възприеманото представяне на продукта или услугата. След това потребителят сравнява възприеманото представяне с предишни очаквания. Задоволството на потребителите се разглежда като резултат от това сравнение.

Очакванията на потребителите са:

- потвърдени, когато продукта или услугата съответства на предварителните очаквания;
- опровергани, когато продукта или услугата не отговаря на очакванията;
- и неудовлетворени, когато продукта или услугата, надхвърля очакванията.

Изследването също така измерва цялостното удовлетворение от личния опит в посещаването на паметници в дестинациите, като резултат от оценка на различните преживявания. За нас е важно е да се идентифицира и измери удовлетворението на потребителите с всеки възможен елемент, защото удовлетворението или неудовлетворението от един от признаците води до удовлетворение или неудовлетвореност от общата дестинация.

1.4. Принос на проучването

Растежът на природния и културния туризъм може да осигури множество предимства. Ако планиращите пътуване могат лесно да разберат за природните и културните „богатства“ на дестинацията, както и да се улесни достъпа им до информация, приносът е неизмерим. На следващо място, проучването може да помогне на туроператорите да планират и предлагат по – атрактивни и лесно програмируеми пакети. Идентифицирането на слаби и силни страни, които задоволяват и разочароват посетителите, посещаващи дестинациите, може да помогне на плановиците в туризма за разработване на стратегии. Посредством анализа на информацията могат да се намалят или увеличат маркетинговите разходи в различни сфери, да се запази устойчивостта, да се планират допълнително средства за отстраняване на проблеми.

Освен това, проучването допринася за обема на познанията на гражданите, местните, регионални и други власти. Резултатите от проучването трябва да засилят знанията за реалното състояние на наследството ни, както и за връзката между факторите, които задоволяват или разочароват посетителите.

1.5. Дефиниции

АКБ – Археологическа карта на РБ	ООН – Организация на обединените нации
АМ – Автомагистрала	ОУ – Основно училище
БКП – Българска комунистическа партия	ОУП – Общ устройствен план
БТС – Български туристически съюз	ПИКН – Природно и културно наследство
ВМРО – Великата македонска революционна организация	ПЕН Център – Македонска неправителствена организация
ВМОРО – Великата македоно – одринска революционна организация	ПЧП – Публично – частно партньорство
ГКПП – Граничен контролно – пропускателен пункт	РБ – Република България
ДПМ – Дружество на писателите в Македония	РМ – Република Македония
ЗКУД – Културно – художествено дружество	СКОЈ – Съюз на комунистическата младеж на Югославия
ЗПКМ - Закона за паметниците на културата и музеите	СОУ – Средно образователно училище
ИПП – Инструмент за предприсъединителна помощ	ТИЦ – Туристически информационен център
КПЈ – Съюз на комунистите на Югославия)	ТМОРО – Тайна македоно – одринска революционна организация
КУД – Културно – художествено дружество	ЮЛНЦ – Юридическо лице с нестопанска цел
МФГ – Мъжка фолклорна група	ЮНЕСКО – Организацията на обединените нации за образование, наука и култура
НЧ – Народно читалище	GPS – Глобална система за позициониране
НПО – Неправителствена организация	SWOT – Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите
НП – Национален парк	SUV – Високопроходимо превозно средство
НОБ – Народо-освободителната борба	

ГЛАВА ВТОРА

МЕТОДОЛОГИЯ НА ПРОУЧВАНЕТО

2.1. Въведение

В тази глава се описва методологията, използвана за постигане на изследователските цели на това изследване. Обсъждат се областите на изследване, подбор на извадката, събирането на данни. По време на проучването проучихме детайлно елементите, които удовлетворяват туристите, които посещават забележителности от природното и културното наследство (и не само) чрез интервюиране на местното население и посетители посредством специално разработен за целта въпросник. Идентифицирахме връзката между туристическите елементи на дестинациите и общото удовлетворение на посетителите, като отчетохме демографските и туристическите им навици. Проучихме задълбочено всички известни стратегически документи и множество източници на данни и информация в мрежата за природното и културно наследство в трансграничния регион.

2.2. Зони на проучване

Изследователските зони за това проучване са Общините Банско, Република България и Гевгелия, бивша Югославска Република Македония.

В Община Банско бяха посетени следните населени места: два града (Банско и Добринище) и шест села (Гостун, Кремен, Места, Обидим, Осеново и Филипово).

В Община Гевгелия бяха посетени следните населени места: град Гевгелия и шестнадесет села (Богородица, Габрово, Давидово, Кованци, Конско, Милетково, Миравци, Моин, Мързенци, Негорци, Ново Конско, Петрово, Пърдейци, Серменин, Смоквица, Ума).

2.3. Рамки на проучването

Целевите групи, анкетирани чрез въпросник за целите на проучването са местното население, туристи, посетители, туроператори, местен бизнес и други.

Целевите обекти са всички забележителности от материалното и нематериалното природно и културно наследство на територията на Общините Банско и Гевгелия.

Проучването се стреми да идентифицира връзките между туристическите елементи на дестинациите и удовлетвореността на туристите, за да анализира разликите, да изследва забележителностите и цялостното удовлетворение на туристите, вземайки предвид демографските характеристики и навиците на посетителите. Атрибутите на изследването бяха избрани чрез преглед на свързаната литература, които са от решаващо значение за удовлетворението на туристите/посетителите. Важно е тези атрибути/ресурси да се разбират като включващи не само музеи, исторически паметници и други, но и всички допълнителни ресурси, свързани с туристическите услуги, например: атмосфера, пазаруване, гостоприемство и други.

2.4. Структура на въпросника за анкетиране

Изследване сред посетителите (основни блокове и индикатори)

Блок 1 Социално-демографска информация

- Възраст (Въпрос №1)
- Пол (Въпрос №2)
- Националност (Въпрос №3)
- Социален статус (Въпрос №4)

Блок 2 Навици при пътуване и познаване на дестинацията

- Причини, фактори и интереси за пътуване (Въпроси №5, 6 и 9)
- Използван транспорт при пътуване (Въпроси №11 и 12)
- Познаване на туристическата дестинация (Въпрос №7)
- Предишни посещения в туристическата дестинация (Въпрос №8)

Блок 3 Информация за SWOT анализ (допълва се с изводи и от другите блокове)

- Проблеми, силни и слаби страни на дестинацията (Въпроси №10, 13 и 14)
- Стопанисване на обектите (Въпрос № 29)
- Отношение спрямо местната и регионалната политика за планиране на туризма в региона (Въпрос №23)
- Възможностите за местно развитие през погледа на посетителите (Въпрос №25)

Блок 4 Природно и културно наследство на дестинацията

- Най-интересна туристическа атракция и най-вълнуващо място (Въпроси №15, 16 и 32)
- Очакване и удовлетворение от природното и културното наследство по групи обекти и услуги (Въпрос №17)
- Препоръки към представяне, достъп, реклама на обектите (Въпрос №18)
- Отношение на местната власт към околната среда, природното и културното наследство (Въпроси №19, 20 и 21)
- Наличие на туристически продукти и/или пакети, свързани с предмета на проучването (Въпрос №24)
- Възможностите за разгръщане на потенциала за природен и културен туризъм през погледа на посетителите (Въпрос №26)
- Ефективно планиране, опазване и устойчиво използване (Въпроси №22 и 27)
- Институционална и гражданска отговорност (Въпрос №28)
- Малко познати, позабравени обекти и легенди (Въпрос №30)

Блок 5 Други въпроси, свързани с туризма

- Образа на общините през погледа на посетителите (Въпрос №31)
- Допълнителен коментар на респондентите (Въпрос №33)

2.5. Структура на въпросника за проучване на забележителностите

Чрез илюстрирания въпросник, екипа на Изпълнителя направи подробно изследване и идентифициране на историческа информация, услуги на място, стопанин, работно време и друга основна информация за функциониране на обектите, част от природното и културното наследство на транграничния регион Банско – Гевгелия.

Илюстрация:

Но:	2	Паметник на Неофит Рилски, Банско (в двора на къщата-музей)	
<i>Описание</i>	Намира се в двора на къщата – музей, посветена на една от водещите фигури в българското просветно движение през 19 век.		
<i>Телефон</i>		<i>Вид транспорт</i>	кола; бус; SUV; пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>		<i>Достъпност</i>	асфалт; черен път; пешеходна улица
<i>Работно време</i>		<i>Изискване за облекло</i>	да, официално; не; планинска екипировка
<i>Адрес</i>		<i>Паркиране</i>	да; не; в близост
<i>Чужди езици</i>		<i>Надморска височина</i>	в метри
<i>Цена на билет</i>		<i>До Банско по въздух *</i>	в метри или километри
<i>Координати</i>	GPS	<i>До Банско по пътища *</i>	в метри или километри
<i>Услуги на място</i>	или в близост	<i>Покази на картата</i>	хиперлинк към Google Maps

* Разстоянията са измерени, както следва: 1. За община Банско – до сградата на Общинска администрация; 2. За община Гевгелия – до сградата на съда.

ГЛАВА ТРЕТА

РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРОУЧВАНЕТО

3.1. Въведение

За изпълнение на формулираните цели и задачи и в изпълнение на договореното с Възложителя, проучването беше осъществено на база на представително изследване сред пълнолетното население и посетители на общините по следните методи:

- пряко стандартизирано интервю в дома или мястото за настаняване на респондента
- самостоятелно попълнен въпросник от респондента
- телефонно интервю на работното място на респондента с помощта на компютър
- телефонно интервю в мястото за отдих на респондента с помощта на компютър
- онлайн попълнен въпросник без помощта на анкетъор от респондента

Според предварително планираните дейности, проучването беше проведено през периода Февруари – Юли 2018 на територията на двете общини.

Подбирани са случайни граждани и посетители, без предварителна извадка.

3.2. Провеждане на теренната работа

Оформление и печат на начален вариант на въпросниците на три езика: Английски, Македонски и Български, беше осъществено през месец Януари 2018г. След одобрение на въпросника и методологията за провеждане на изследването от Агенция за икономическо развитие Банско, Изпълнителя Сдружение Фиделити проведе пилотно проучване сред 6 души, жители и посетители на градовете, с цел практическо изпробване на въпросника и методологията. Проблеми в инструментариума за събиране на данни за проучването не бяха регистрирани и се премина към изпълнение на набиране на информацията. Беше изготвена писмена инструкция към анкетъорите за лесно осъществяване на задачите.

Преди стартирането на полевата работа анкетъорите преминаха обучение, в рамките на което бяха подробно запознати с целите и методологията на изследването, с графика и начина на работа, както и с въпросника. Бяха им предоставени изрични инструкции за методиката и специфики при попълването на въпросника.

Набирането на същинската информация бе извършена под прякото ръководство на Управителя на Сдружение Фиделити.

3.3. Обработка на данните

След контрола и набирането на пълния обем интервюта се извърши следната обработка на данните:

- Логически оглед на интервютата;
- Кодиране на информацията от въпросите според предварително изработен класификатор;
- Въвеждане на информацията в специализиран за обработка на данни софтуер;
- Извършване на повторен логически оглед;
- Отстраняване на грешки от въвеждане;
- Статистическа обработка на данните;
- Извличане на резултати, обобщение и препоръки.

3.4. Респонденти

При планирани 300 интервюта са осъществени 300. Събрана е информация за 300 лица. Част от въпросници включват празни секции или очаквания и удовлетворение в инструмента за проучване. Те са взети предвид като липса на мнение или непознаване на темата на изследването, тъй като това е декларирано от респондентите по време на интервютата. Следователно, данните от 300 анкетирани са анализирани в това проучване. Изследването е представително за пълнолетното население на страната по признаците: пол и възраст.

3.5. Социално – демографски характеристики (Блок 1)

3.5.1. Банско (Блок 1)

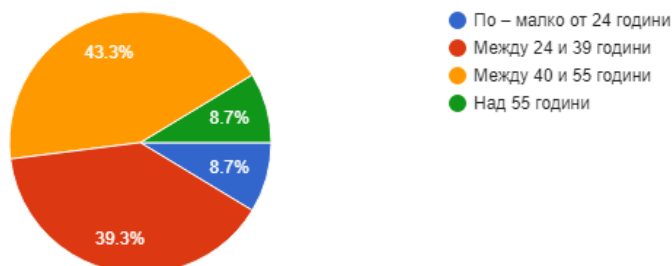
○ Възраст (Въпрос №1)

Целта на въпроса е да се определи възрастта на респондентите при провеждане на проучването. Възрастта е често използван показател за сегментация. Посетителите, формирани по възрастов признак, се различават по начина, по който възприемат и обработват информацията. Тази информация би могла да бъде полезна при планиране на маркетинг и рекламни стратегии. Пола е определен с границите на млада възраст (по-малко от 24 години), средна възраст (между 24 и 39 години), зряла възраст (между 40 и 55 години) и хората в т.нар. „трета възраст“ (над 55 год.)

Проучването в Община Банско обхваща следния възрастов микс: от 150 респондента, отговорили на въпроса 13 (8.7%) са на по-малко от 24 години, 59 (39.3%) са между 24 и 39 години, 65 (43.3%) са между 40 и 55 години и 13 (8.7%) са над 55 год.

1. Каква е вашата възраст?

150 responses



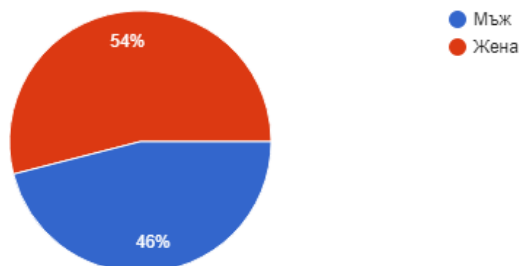
○ Пол (Въпрос №2)

Начинът, по който обработват визуалната и менталната информация, при посещението на туристическите дестинации, зависи не само от възрастта на респондентите, но и от техния пол. Научните изследвания в тази насока показват, че социалните роли на мъжа и на жената и по-точно характерните за тези роли знания и опит оказват влияние върху преценката за определен продукт от определен жанр, влияят върху избора и предпочитанията им. В сравнение с мъжете, жените обработват по-детайлно визуално и ментално информацията.

Проучването в Община Банско обхваща следния микс полове: от 150 респондента, отговорили на въпроса 69 (46%) са мъже и 81 (54%) са жени.

2. Какъв е вашият пол?

150 responses

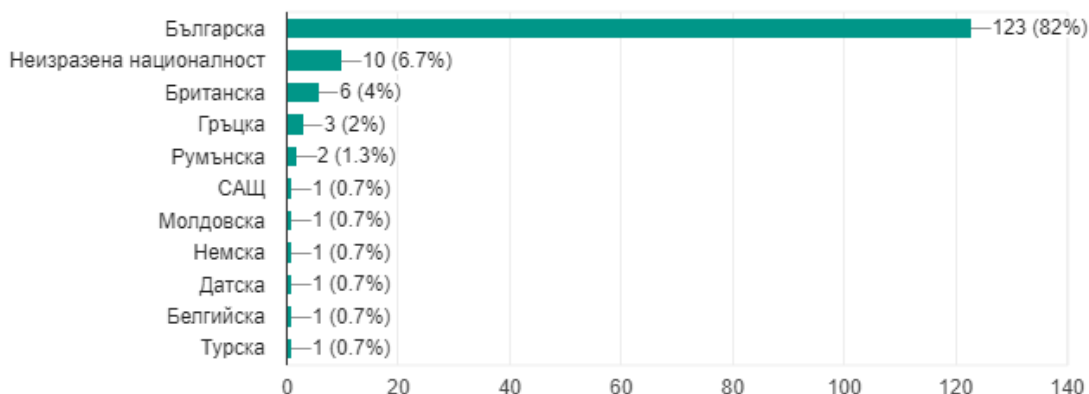


○ Националност (Въпрос №3)

Изследването обхваща 150 посетители и местни жители, като обобщените данни показват, че 123 (82%) са с българска националност, 10 (6.7%) не пожелаха да изразят националността си и останалите 17 (11.3%) са граждани с изразена чужда националност, видно от графиката долу. Същевременно, трябва да се подчертае, че община Банско привлича разнообразни по националност туристи, но проучването се проведе извън силния зимен сезон и приключи в средата на летния, което оказва влияние за микса.

3. Каква е вашата националност?

150 responses

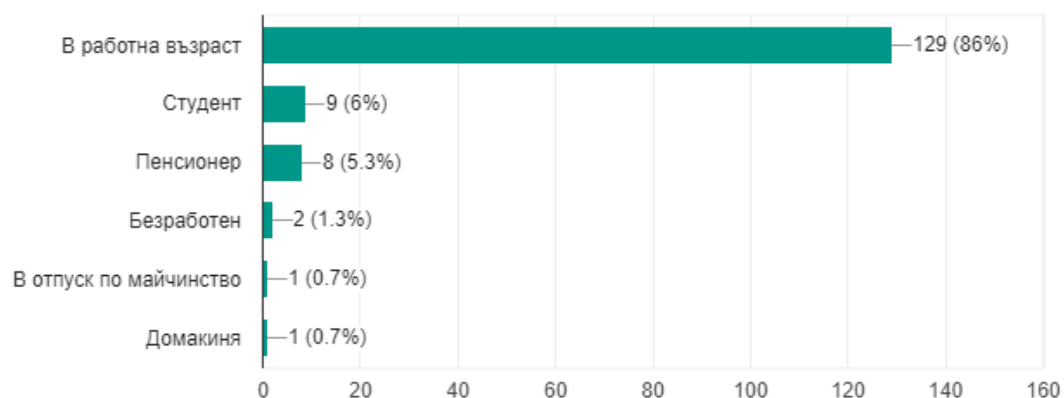


○ Социален статус (Въпрос №4)

Целта на въпроса е да определи социалния статус, който би могъл да послужи за маркетингови дейности от страна на заинтересованите читатели и местната власт. Резултата показва, че в община Банско 150 интервюирани са дали отговор на този въпрос. В работна възраст са 129 (86%), 9 (6%) са студенти, 8 (5.3%) са пенсионери, 2 (1.3%) са безработни и по една (0.7%) домакиня и в отпуск по майчинство.

4. Какъв е социалният ви статус?

150 responses



3.5.2. Гевгелия (Блок 1)

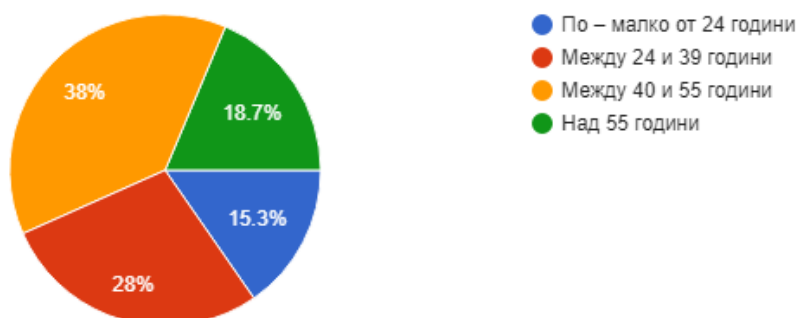
○ Възраст (Въпрос №1)

Целта на въпроса е да се определи възрастта на респондентите при провеждане на проучването. Възрастта е често използван показател за сегментация. Посетителите, формирани по възрастов признак, се различават по начина, по който възприемат и обработват информацията. Тази информация би могла да бъде полезна при планиране на маркетинг и рекламни стратегии. Пола е определен с границите на млада възраст (по-малко от 24 години), средна възраст (между 24 и 39 години), зряла възраст (между 40 и 55 години) и хората в т.нар. „трета възраст“ (над 55 год.)

Проучването в Община Гевгелия обхваща следния възрастов микс: от 150 респондента, отговорили на въпроса 23 (15.3%) са на по-малко от 24 години, 42 (28%) са между 24 и 39 години, 57 (38%) са между 40 и 55 години и 28 (18.7%) са над 55 год.

1. Каква е вашата възраст?

150 responses



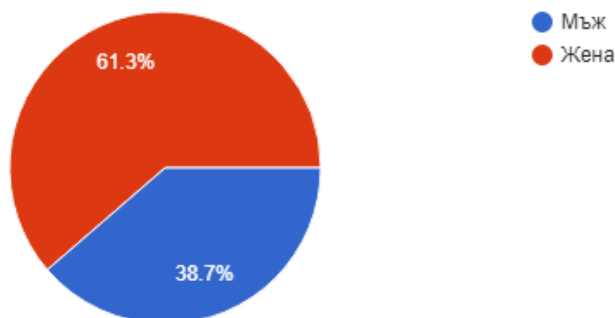
○ Пол (Въпрос №2)

Начинът, по който обработват визуалната и менталната информация, при посещението на туристическите дестинации, зависи не само от възрастта на респондентите, но и от техния пол. Научните изследвания в тази насока показват, че социалните роли на мъжа и на жената и по-точно характерните за тези роли знания и опит оказват влияние върху преценката за определен продукт от определен жанр, влияят върху избора и предпочитанията им. В сравнение с мъжете, жените обработват по-детайлно визуално и ментално информацията.

Проучването в Община Гевгелия обхваща следния микс полове: от 150 респондента, отговорили на въпроса 58 (38.7%) са мъже, 92 (61.3%) са жени.

2. Какъв е вашият пол?

150 responses

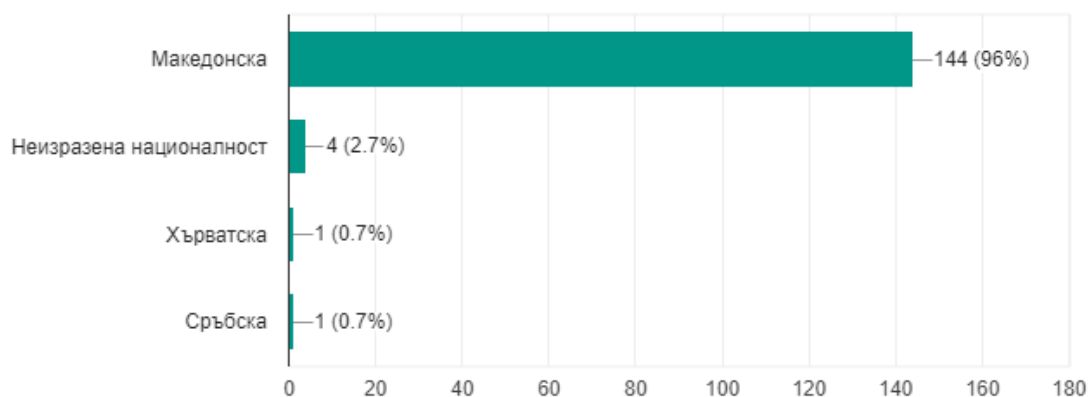


○ Националност (Въпрос №3)

Изследването обхваща 150 посетители и местни жители, като обобщените данни показват, че 144 (96%) са с македонска националност, 4 (2.7%) не пожелаха да изразят националността си и останалите 2 (1.4%) са граждани с изразена чужда националност, видно от графиката долу. Същевременно, трябва да се подчертае, че община Гевгелия привлича гръцки туристи, които не пожелаха да участват в проучването поради неразбиране на материята и са предимно заинтересовани от хазартния и кулинарен туризъм в града, както и от ниските цени в супермаркетите.

3. Каква е вашата националност?

150 responses

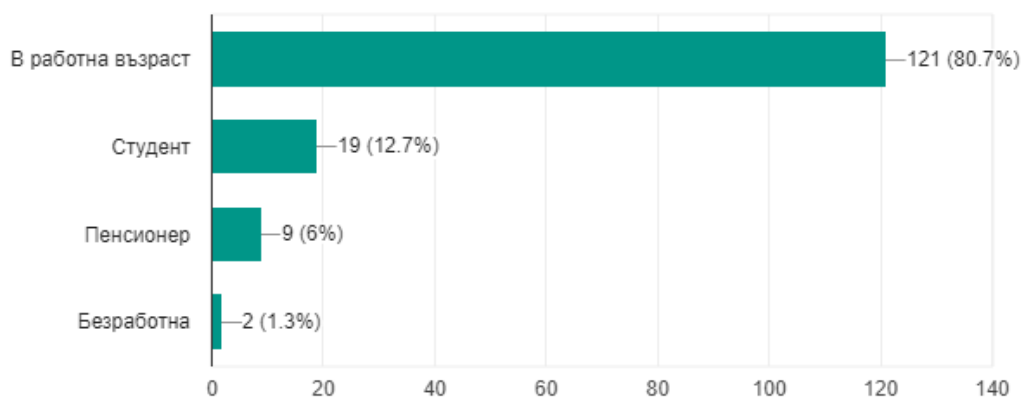


- Социален статус (Въпрос №4)

Целта на въпроса е да определи социалния статус, който би могъл да послужи за маркетингови дейности от страна на заинтересованите читатели и местната власт. Резултата показва, че в община Гевгелия 150 интервюирани са дали отговор на този въпрос. В работна възраст са 121 (80.7%), 19 (12.7%) са студенти, 9 (6%) са пенсионери, 2 (1.3%) са безработни.

4. Какъв е социалният ви статус?

150 responses



3.6. Навици при пътуване и познаване на дестинацията (Блок 2)

3.6.1. Банско (Блок 2)

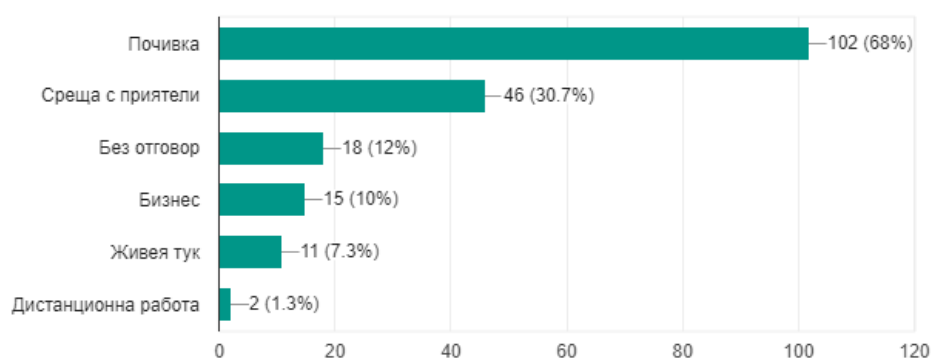
- Причини, фактори и интереси за пътуване (Въпроси №5, 6 и 9)

Въпрос №5.

Целта на въпроса е да се определи причината и целта на пътуването в Община Банско. Възможно е посочването на повече от един отговор, като най-срещо срещаната комбинация е почивка (102 отговора или 68%) и среща с приятели (46 отговора или 30.7%) Осемнадесет респондента (12%) не отговориха на анкетата, което предполага различна причина от посочените отговори. Посетителите с цел бизнес са 15 (10%), живущите в общината са 11 (7.3%) и двама чужди граждани са дошли да съчетаят почивката с дистанционна работа, съставляващи 1.3% от анкетираните.

5. Ако сте посетител, каква е причината за пътуването Ви?

150 responses

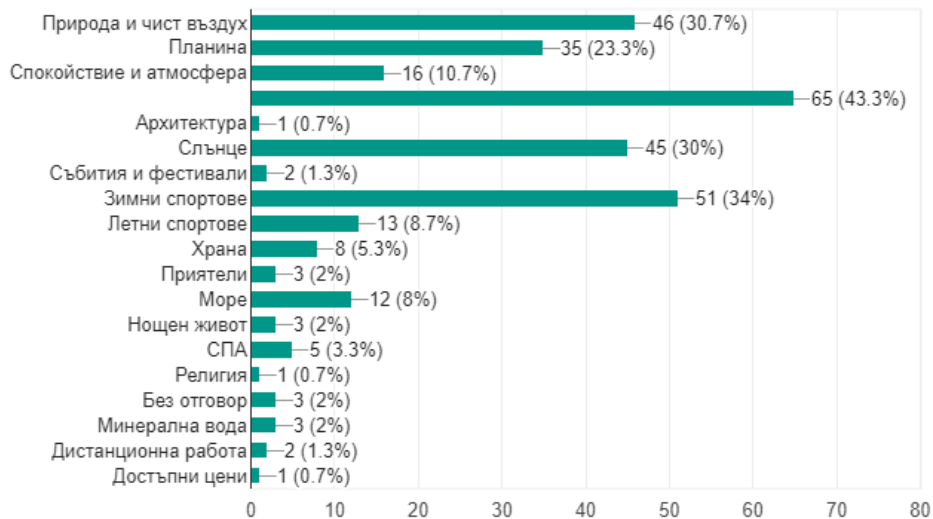


Въпрос №6.

Целта на въпроса е да се определят предимно личните фактори, които влияят върху избора на почивка на посетителите. Анализа носи полезни данни за естеството на туристите, индивидуалните им вкусове и предпочитания, които влияят на туристическото търсене. Полезно е за производителите на туристически услуги да изучават вкусовете и предпочитанията чрез провеждане на подобни маркетингови проучвания. Тук също се включват и личните мотиви на туристите. На първо място от факторите сред посетителите на община Банско са история, култура и традиции с 43.3%. На второ са зимните спортове с 34% и на трето природните условия и чистия въздух с 30.7%. Възможно е посочването на повече от един отговор.

6. Какви фактори вдъхновяват избора ви на почивка – слънце/зимни спортове/история/култура/друго? Моля опишете.

150 responses

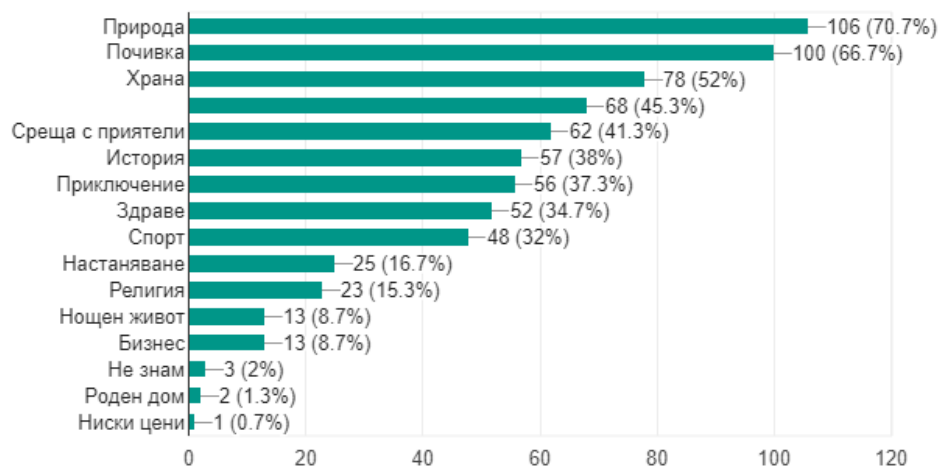


Въпрос №9.

Въпроса е конкретен и цели определяне на основните интереси, на които отговаря избора на дестинация Банско сред интервюираните. Първенец е природата с 70.7%, на второ място са условията за почивка с 66.7%, следвани от качеството на храната (52%) и културното и природното наследство с 45.3%. Възможно е посочването на повече от един отговор.

9. Какви са основните интереси, на които отговори избора ви на дестинацията?

150 responses

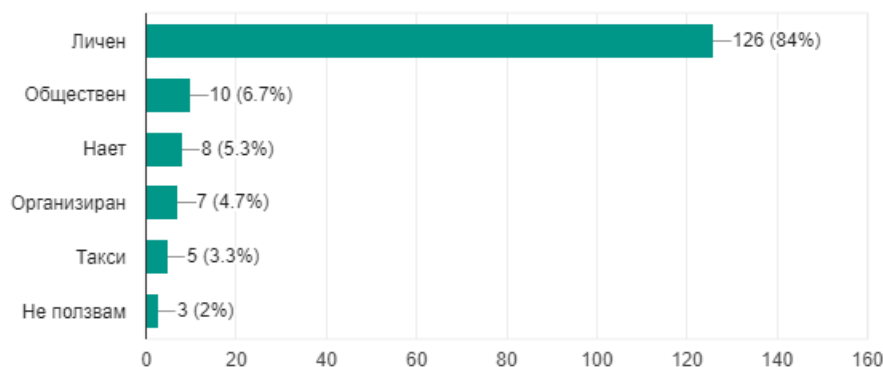


- Използван транспорт при пътуване (Въпроси №11 и 12)

Целта е определяне на предпочитани методи за предвижване, полезни за планиране на градската среда, общинските планове за движение и необходимия брой паркоместа. Респондентите предпочитат да използват предимно личен транспорт (84%), малка част от тях предпочитат обществения (6.7%), следван от нает транспорт. Туроператорите не биха се зарадвали много на резултат от (4.7%). Другите са видни от таблицата. Възможно е посочването на повече от един отговор, като в повечето комбинирани случаи са посочени и собствени автомобили.

11. Какъв транспорт използвате когато сте на почивка?

150 responses

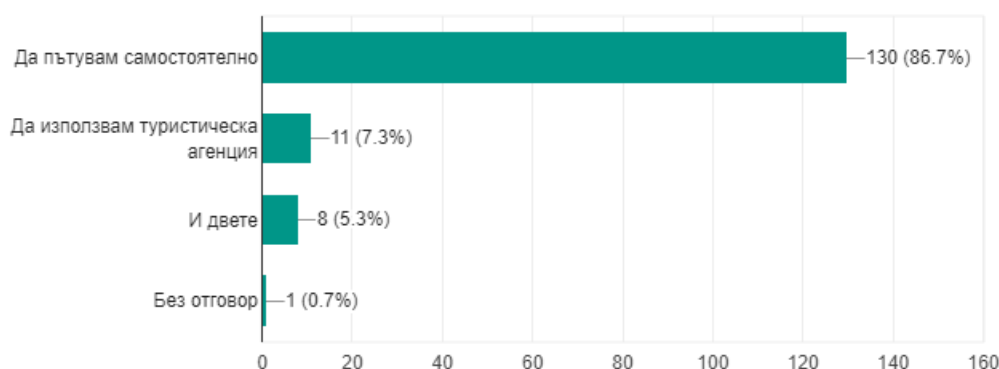


Въпрос №12

За община Банско резултатите са видни от графиката долу, 130 човека (86.7%) предпочитат да са самостоятелни пътешественици, като 11 (7.3%) предпочитат да използват услугите на туристическа агенция. Осем (5.3%) предпочитат и двата начина на пътуване.

12. Кое предпочитате?

150 responses

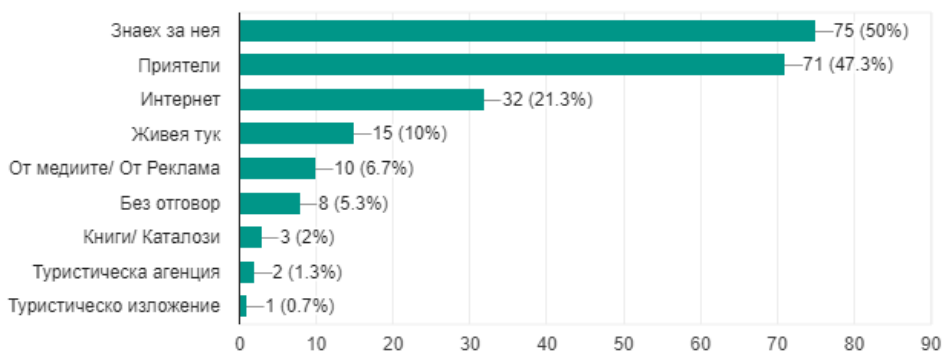


○ Познаване на туристическата дестинация (Въпрос №7)

Целта на въпроса е насочване на каналите за маркетинг и реклама, както и изготвянето на стратегии. Банско е добре позната дестинация (50%), но не достатъчно. Хората са повлияли доста позитивно като фактор на разпространение на информация и реклама с 47.3%. Разочароващото трето място е на интернет средата с само 21.3% сред анкетираните.

7. От къде научихте за тази туристическа дестинация (ако сте посетител)?

150 responses

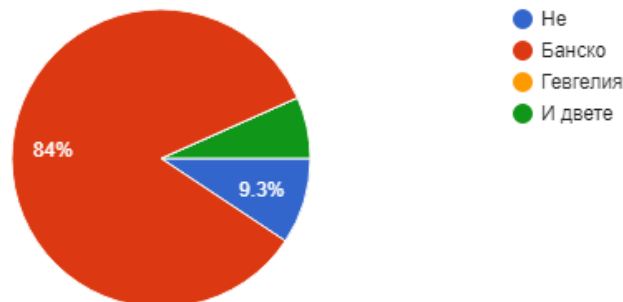


○ Предишни посещения в туристическата дестинация (Въпрос №8)

Многократното посещение на 136 (84% + 6.7%) от анкетираните в община Банско е резултат, който говори много. Трябва да отчетем и факта, че 11 (7.3%) от тях са местни жители. Други 14 (9.3%) за пръв път посещават общината, а 10 човека (6.7%) са посещавали и двете дестинации.

8. Посещавали ли сте някога преди Банско, България и/или Гевгелия, Македония?

150 responses



3.6.2. Гевгелия (Блок 2)

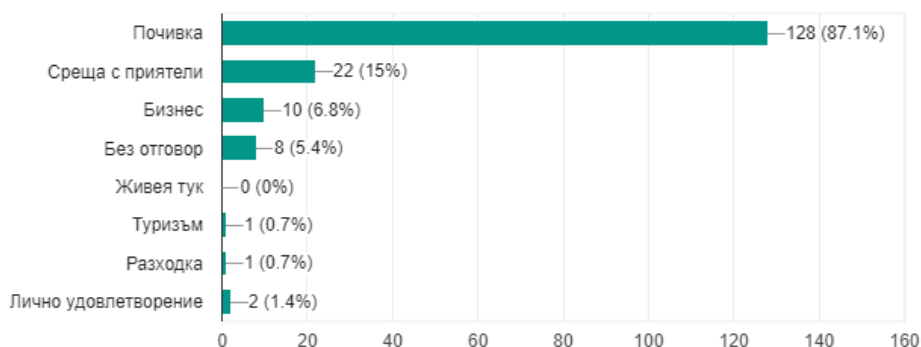
- Причини, фактори и интереси за пътуване (Въпроси №5, 6 и 9)

Въпрос №5.

От 150 анкетирани, 139 пожелаха да отговорят. Целта на въпроса е да се определи причината и целта на пътуването в Община Гевгелия. Възможно е посочването на повече от един отговор, като най-срещо срещаната комбинация е почивка (128 отговора или 87.1%) и среща с приятели (22 отговора или 15%) Осем респондента (8%) не отговориха на анкетата, което предполага различна причина от посочените отговори. Посетителите с цел бизнес са 10 (6.8%), няма живущи в общината и двама са дошли за лично удовлетворение, съставляващи 1.2% от анкетираниите.

5. Ако сте посетител, каква е причината за пътуването Ви?

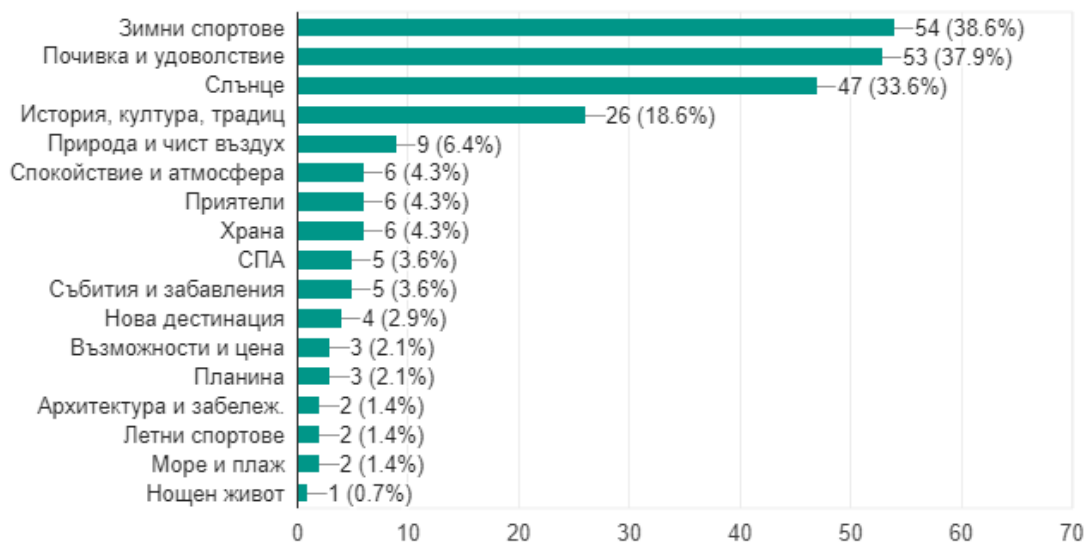
147 responses

**Въпрос №6.**

Целта на въпроса е да се определят предимно личните фактори, които влияят върху избора на почивка на посетителите. Анализа носи полезни данни за естеството на туристите, индивидуалните им вкусове и предпочитания, които влияят на туристическото търсене. Полезно е за производителите на туристически услуги да изучават вкусовете и предпочитанията чрез провеждане на подобни маркетингови проучвания. Тук също се включват и личните мотиви на туристите. От интервюираните 150 човека, са отговорили 140. На първо място от факторите сред посетителите на община Гевгелия са история, зимните спортове с 38.6%. На второ са почивка и удоволствие с 37.9% и на трето наличието на слънце с 33.6%. Възможно е посочването на повече от един отговор.

6. Какви фактори вдъхновяват избора ви на почивка – слънце/зимни спортове/история/култура/друго? Моля опишете.

140 responses

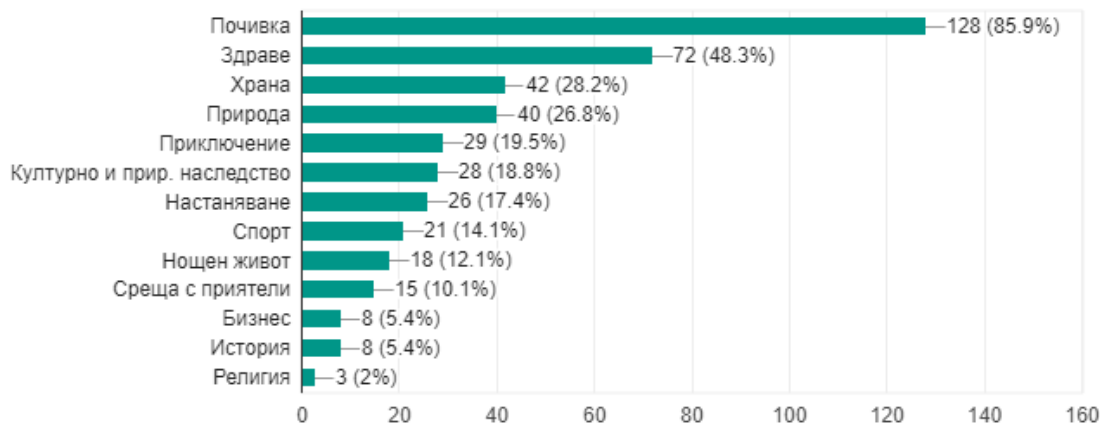


Въпрос №9.

Въпроса е конкретен и цели определяне на основните интереси, на които отговаря избора на дестинация Гевгелия сред интервюираните. Първенец е почивката с 85.9%, на второ място е здравето с 48.3%, следвани от качеството на храната (28.2%) и природата с 26.8%. Възможно е посочването на повече от един отговор. Отговорили са 149 от 150 човека.

9. Какви са основните интереси, на които отговори избора ви на дестинация?

149 responses



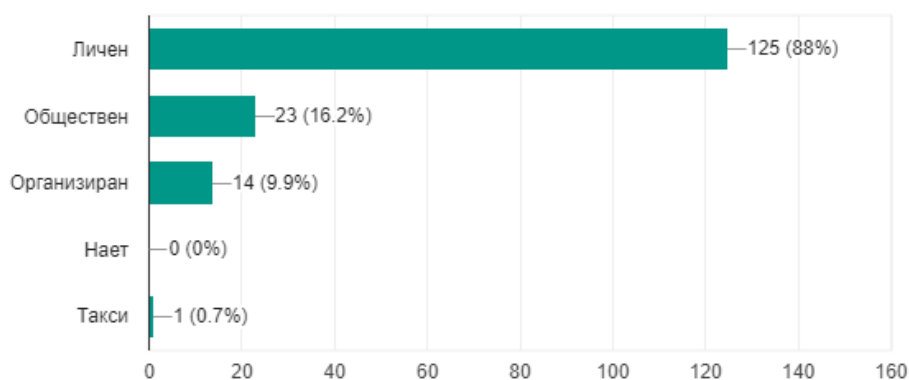
- Използван транспорт при пътуване (Въпроси №11 и 12)

Въпрос №11.

Целта е определяне на предпочитани методи за предвижване, полезни за планиране на градската среда, общинските планове за движение и необходимия брой паркоместа. Респондентите предпочитат да използват предимно личен транспорт (88%), малка част от тях предпочитат обществения (16.2%). Туроператорите се радват на резултат от (9.9%). Другите са видни от таблицата. Възможно е посочването на повече от един отговор, като в повечето комбинирани случаи са посочени и собствени автомобили. Отговорили са 142 от 150 човека.

11. Какъв транспорт използвате когато сте на почивка?

142 responses

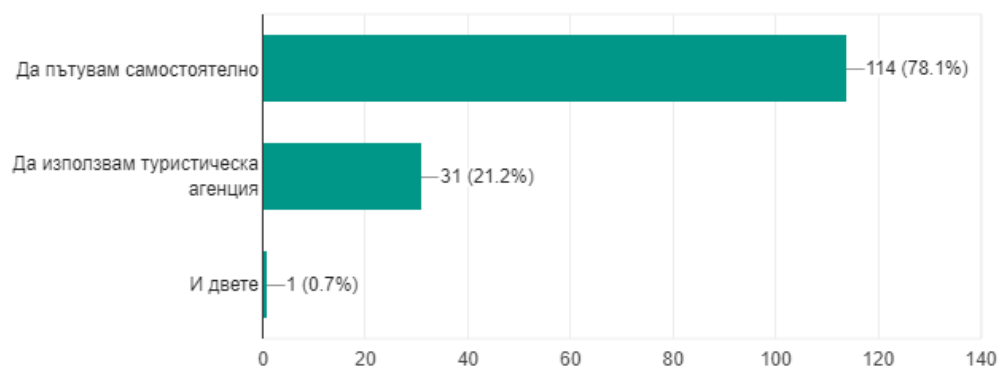


Въпрос №12.

За община Гевгелия резултатите са видни от графиката долу, 114 човека (78.1%) предпочитат да са самостоятелни пътешественици, като 31 (21.2%) предпочитат да използват услугите на туристическа агенция. Само 1 (0.7%) предпочита и двата начина на пътуване. Отговорили са от 146 от 150 анкетирани.

12. Кое предпочитате?

146 responses

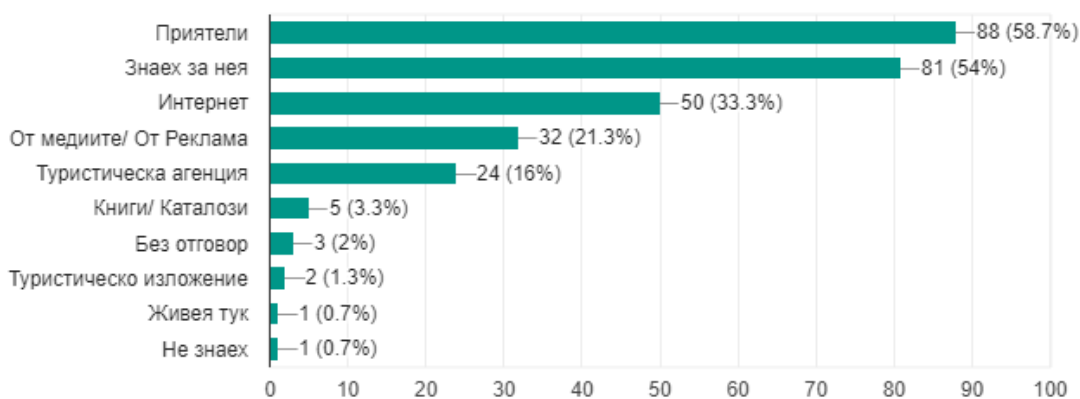


○ Познаване на туристическата дестинация (Въпрос №7)

Целта на въпроса е насочване на каналите за маркетинг и реклама, както и изготвянето на стратегии. Гевгелия е добре позната дестинация (54%), но не достатъчно. Хората са повлияли доста позитивно като фактор на разпространение на информация и реклама с 58.7%. Разочароващото трето място е на интернет средата с само 33.3% сред анкетираните, но по-добре от Банско (21.3%).

7. От къде научихте за тази туристическа дестинация (ако сте посетител)?

150 responses

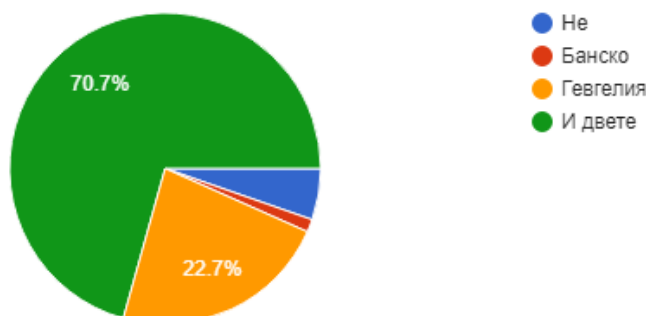


○ Предишни посещения в туристическата дестинация (Въпрос №8)

Огромните 70.7% или 106 респондента са посещавали и двете дестинации. 22.7% или само 24 са посещавали само Гевгелия. Двама са посещавали само Банско и 8 (5.3%) не са посещавали друг път и двете места.

8. Посещавали ли сте някога преди Банско, България и/или Гевгелия, Македония?

150 responses



3.7. SWOT анализ (Блок 3)

допълнен с изводи и от другите блокове

3.7.1. Банско (Блок 3)

- Проблеми, силни и слаби страни на дестинацията (Въпроси №10, 13 и 14)
- Отношение спрямо местната и регионалната политика за планиране на туризма в региона (Въпрос №23)
- Възможностите за местно развитие през погледа на посетителите (Въпрос №25)

Въпрос №10.

Целта на въпроса от този блок е да ни даде ясна представа за количественото измерение на проблемите, които са повлияли на респондентите. Въпроса се използва и като изходни данни за изготвяне на анализ на слабите, силните страни, възможностите и заплахите (SWOT) за развитие на природния и културния туризъм в община Банско и в трансграничния регион като цяло, ако има конкретно насочен отговор.

10. Какви са най-често срещаните проблеми, които се появиха по време на почивката ви в някоя от двете дестинации?

150 responses



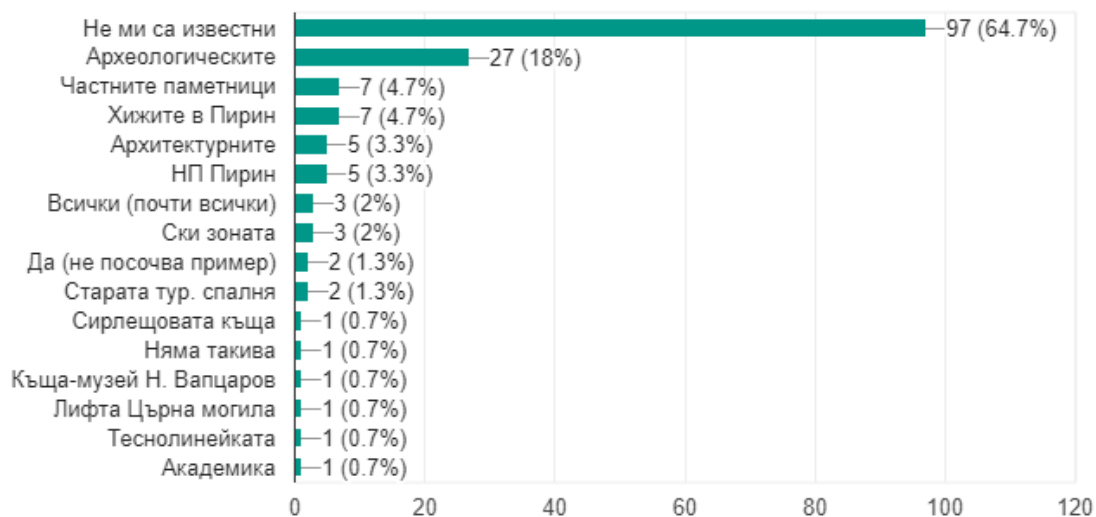
- Стопанисване на обектите (Въпрос № 29)

Въпрос №29.

Целта на въпроса е да ни даде ясна представа за лошо стопанисваните обекти, които са забелязани при посещението на респондентите. Въпроса се използва и като изходни данни за изготвяне на анализ на слабите, силните страни, възможностите и заплахите (SWOT) за развитие на природния и културния туризъм в община Банско и в трансграничния регион като цяло, ако има конкретно насочен отговор.

29. Известни ли ви са туристически обекти, които Общината или друг стопанин не стопанисват добре?

150 responses



SWOT АНАЛИЗ НА ОБЩИНА БАНСКО

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
↑ Уникално географско разположение	↓ Инфраструктурни проблеми и недостатъци, пречещи на облика, атмосферата и безопасността (безопасни вело и пешеходни алеи, зелени площи, тротоари, осветление, пътища)
↑ Подходящ климат (мека зима, прохладно лято, чист въздух)	↓ Несвоеременно извършване на ремонтни дейности от общинската администрация
↑ Добре позната дестинация	↓ Недостъпна градска среда за хора с увреждания и посетители – пешеходци (основно през зимния сезон)
↑ Близост до Република Гърция	↓ Недостроени и опасни сгради
↑ Материално и нематериално културно-историческо наследство с неповторим чар (традиции, фолклор, диалект, други)	↓ Обществен ред, сигурност, снегочистване и чистота
↑ Значима история и разнообразие от забележителности	↓ Презастрояване и неекологично застрояване
↑ Уникално природно богатство и забележителности	↓ Кадри с недобра професионална и езикова подготовка
↑ Гостоприемно население	↓ Липса на туристическа информация и табели
↑ Национален парк „Пирин“	↓ Липса на достатъчен обем достоверна онлайн информация
↑ Изключителни условия за природен туризъм	↓ Представяне на традиции, обичаи и занаяти
↑ Културни прояви, мероприятия, фестивали	↓ Липса на диалог и публично – частни партньорства (ПЧП)
↑ Отлични условия за зимен и летен туризъм	↓ Недостиг на паркоместа
↑ Модерна ски зона и съоръжения	↓ Прилагане на двоен стандарт при налагане на глоби
↑ Условия за развитие на спортен, религиозен, културно-исторически, балнео туризъм	↓ Наличие на задръствания през зимния сезон
↑ Значими религиозни обекти	↓ Свръх – посещаемост в отделни периоди
↑ Професионалисти в сферата на туризма	↓ Липса на леснодостъпна многоезична дигитализирана информация, вкл. чрез мобилни приложения
↑ Достъпни ценови условия	
↑ Нова и модерна база за настаняване	
↑ Наличие на качествени храни и напитки	
↑ Разнообразни забавления и нощен живот	
↑ Наличие на минерални води	
↑ Голям финансов общински ресурс	

- ↓ Прекомерно завишени цени по заведения за хранене, ски съоръжения и други
- ↓ Несъответствие на качество – цена
- ↓ Липса на спортна инфраструктура (басейн, стадион, зала) и условия за спорт
- ↓ Липса на разнообразна храна извън зимния сезон
- ↓ Силно изразена сезонност в туризма
- ↓ Текучество и несигурност на персонала, вследствие на сезонността
- ↓ Силна концентрация върху комерсиалния туризъм
- ↓ Недостатъчен капацитет на ски съоръжения или липса на воля за оптимизация на съществуващите
- ↓ Големи опашки пред кабинков лифт Банско
- ↓ Злоупотреби на таксиметровите компании
- ↓ Слаб маркетинг и реклама в областта на културно – историческото наследство
- ↓ Неподдържани паметници на културата – частна собственост
- ↓ Липса на професионална визия за развитие на туризма
- ↓ Липса на професионални кадри в общинска администрация
- ↓ Липса на обществен транспорт в града и планината
- ↓ Липса на добри здравни услуги
- ↓ Занемарени археологически обекти в много лошо състояние
- ↓ Тенденция за влошаване качеството на туристическите услуги
- ↓ Наличие на нелоялна конкуренция
- ↓ Лоши условия в планинските хижи
- ↓ Липса на добри условия за настаняване в планинските масиви
- ↓ Тенденция на слабо управление на НП Пирин

	<ul style="list-style-type: none"> ↓ Неизползван потенциал на теснолинейката ↓ Не експониране на природните обекти ↓ Недобре маркирани туристически пътеки ↓ Сложно работно време за функциониране на паметниците на културата
--	--

ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
<ul style="list-style-type: none"> ∞ Отстраняване на инфраструктурните проблеми и недостатъци, пречещи на облика, атмосферата и безопасността (безопасни вело и пешеходни алеи, зелени площи, тротоари, осветление, пътища) ∞ Ревизия и доклад на състоянието на достъпност в градската среда чрез експерименти и план за коригиращи действия ∞ Познавателни кампании за наследството, обучения, повишване на екологичната култура сред местното население и младите ∞ Развитие на целогодишен туризъм ∞ Развитие на интегриран културно - исторически, спортен, балнео, природен, фестивален, здравен и други алтернативни видове туризъм ∞ Създаване на обща туристическа дестинация с околните градове и села и маршрути на културно-историческите пътища ∞ Разработване на интегрирани пакети с забележителности от околните населени места, вкл. и на територията на съседни общини ∞ Подходящи агресивни маркетинг и рекламни стратегии на подходящи пазари ∞ Търсене на начини за довършване на недостроените и опасни сгради (превърщането им в училища, 	<ul style="list-style-type: none"> ↔ Унищожаване на природни местообитания и хабитати при разширение на ски зоната ↔ Политизирането в сферата на туризма ↔ Продължаващи инфраструктурни недостатъци и предоставяне на некачествени общински услуги ↔ Лошо планиране и управление на общинския бюджет за туризъм ↔ Липса на екипно управление в общинска администрация ↔ Разделение в бизнеса и обществото по политическа привързаност ↔ Продължаващо строителство без стриктен контрол на параметрите ↔ Продължаващо извършване на ремонтите преди началото (а не след края) на зимния сезон ↔ Наличие на кадри с недобра професионална и езикова подготовка ↔ Продължаваща липса на туристическа информация ↔ Продължаваща липса на диалог ↔ Продължаваща липса на публично – частни партньорства (ПЧП) ↔ Продължаващ недостиг на паркоместа ↔ Придържане към двоен стандарт при налагане на глоби и взаимодействие с гражданите и бизнеса ↔ Продължаващи задръствания през зимния сезон

- | | |
|--|--|
| <ul style="list-style-type: none"> колежи, университети, центрове за обучение) ∞ Увеличаване капацитета на ски съоръженията в Банско ∞ Разширяване на ски-зоната в Добринище ∞ Оптимизиране капацитета на ски-съоръженията без изграждането на нови ∞ Дигитализиране и постоянно обновяване на туристическата информация ∞ Откриване на център за практическо професионално обучение на кадри в туризма ∞ Разработване на мобилни приложения за лесен достъп до туристическия потенциал ∞ Единна информационна система ∞ Създаване на публично – частни партньорства ∞ Отбелязване и актуализиране на информацията за всички налични обекти и събития в интернет бази данни и приложения ∞ Използване на инструментите за съфинансиране на ЕС чрез разработване на проекти ∞ Привличане на повече и по-дълготрайни събития и мероприятия на територията на общината ∞ Професионално планиране на общинския финансов ресурс ∞ По-добре означени съществуващи паркинги, обособяване на нови и преразглеждане на плана за движение ∞ Проучване на нови източници на минерални води, включително и в Банско ∞ Подобряване на съотношението качество – цена в туризма ∞ Разгръщане на огромния потенциал за археоложки туризъм | <ul style="list-style-type: none"> ↔ Силно изразената сезонност в туризма ↔ Ниските цени и нелоялната конкуренция не позволява на хотелиерите да заделят средства за поддръжка и базата остарява с бързи темпове ↔ Продължаваща нелоялна конкуренция ↔ Продължаваща тенденция на лошо и ниско качество на някои туристически услуги ↔ Необединен секторен бранш ↔ Неестествени начини за отопление, влошаващи качеството на околната среда ↔ Предлане на лоши условия в планинските хижи ↔ Туристически интерес към защитените зони и движение на големи групи извън обозначените пътеки в тях ↔ Изчезване на традиции и обичаи |
|--|--|

- ∞ Обединяване на сектора и поставяне на стандарти
- ∞ Стратегия за туристическия потенциал на теснолинейката
- ∞ Възвръщане на облика китно планинско градче
- ∞ Постоянни обучения за превръщане на всеки жител и член на персонал в продавач и екскурзовод на ПИКН
- ∞ Изграждане на повече съоръжения за семейства с деца (паркове, площадки, други)
- ∞ Изграждане на спортна инфраструктура (басейн, стадион, зала) и многообразни условия за спорт
- ∞ Изграждане на кино зала и мултифункционална зала за събития на закрито
- ∞ Изграждане на дюкяни, демонстрации на занаятчи, възобновяване на обичаите и музей на занаятите
- ∞ Включване на туристите в тематични вечери и в изпълнението на обичаи
- ∞ Изготвяне на стратегия и план за управление от международен експертен екип, а не по досегашните методи
- ∞ Разработване на стратегия за развитие на туризма през пролет, лято и есен
- ∞ Функциониране на обществен съвет с представители от всички обществени слоеве
- ∞ Промоционални и опознавателни обиколки за посетители с местен водач в точно определено време
- ∞ Изработване на навигационни карти на туристическите маршрути и пътеки
- ∞ Инвестиране в обучението на студенти за разгръщане потенциала на археологическия туризъм в града

- | | |
|---|--|
| <ul style="list-style-type: none"> ∞ Кръстосана реклама на туристическите обекти ∞ <i>Насърчаване на местното производство и използване на продукцията в туризма</i> | |
|---|--|

Заключенията в таблицата не са подредени по значимост, тежест или като количествен резултат от проучването.

В SWOT анализа е оставила следа почти всяка препоръка и коментар на респондентите. Според насоките от Възложителя не е необходимо количествено измерение и съпоставяне на мнението на посетителите и жителите, за да се съобщи за проблем или открие възможност за развитие. Дори само една единствена реализирана идея би могла да има трайни последици за бъдещето на сектора чрез подходящо развитие и мултиплициране.

Целта на проучването не е определяне на стратегически цели, приоритети и средства за изпълнение на целите и приоритетите.

Анализа и доклада представляват обобщение на резултатите, което ще допринесе за развитие на туризма от гледна точка на неправителствените организации и би послужило на общини, сдружения и НПО да развият идеи и проекти в тази насока. Институциите биха могли да се съобразят с резултатите от настоящето проучване и да обновят стратегиите за развитие на туризма в тези насоки.

3.7.2. Гевгелия (Блок 3)

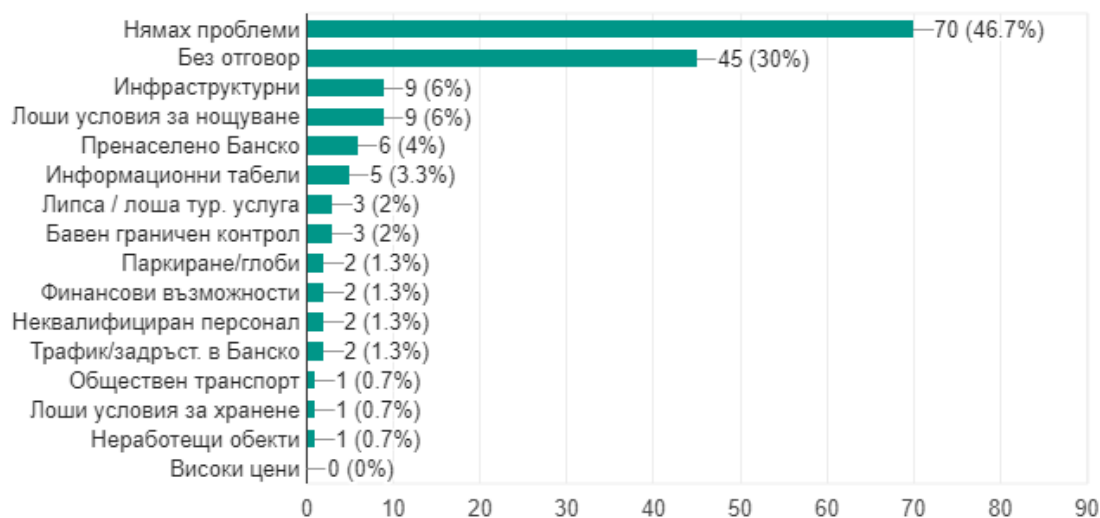
- Проблеми, силни и слаби страни на дестинацията (Въпроси №10, 13 и 14)
- Отношение спрямо местната и регионалната политика за планиране на туризма в региона (Въпрос №23)
- Възможностите за местно развитие през погледа на посетителите (Въпрос №25)

Въпрос №10.

Целта на въпроса от този блок е да ни даде ясна представа за количественото измерение на проблемите, които са повлияли на респондентите. Въпроса се използва и като изходни данни за изготвяне на анализ на слабите, силните страни, възможностите и заплахите (SWOT) за развитие на природния и културния туризъм в община Гевгелия и в трансграничния регион като цяло, ако има конкретно насочен отговор.

10. Какви са най-често срещаните проблеми, които се появиха по време на почивката ви в някоя от двете дестинации?

150 responses



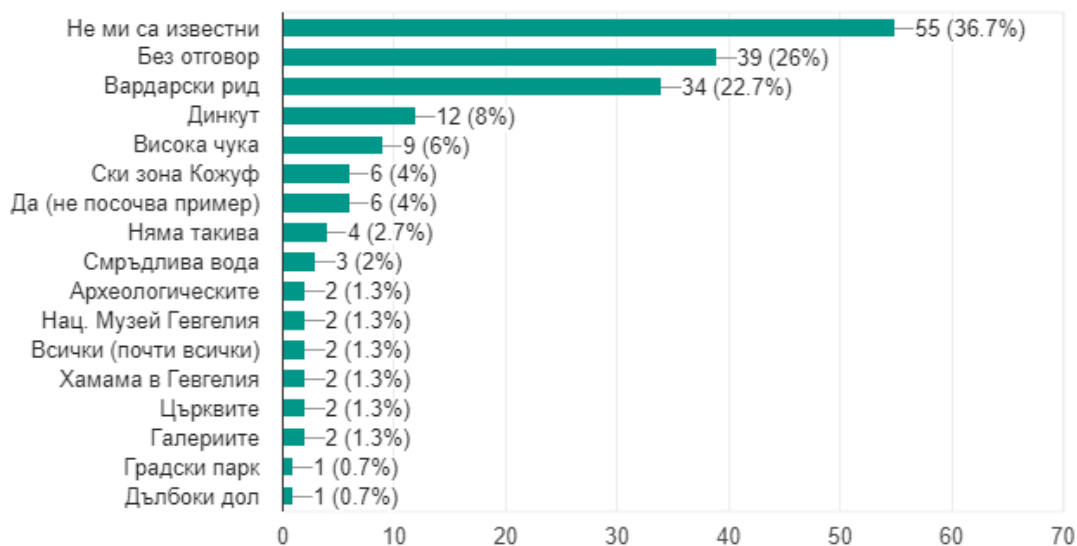
○ Стопанисване на обектите (Въпрос № 29)

Въпрос №29.

Целта на въпроса е да ни даде ясна представа за лошо стопанисваните обекти, които са забелязани при посещението на респондентите. Въпроса се използва и като изходни данни за изготвяне на анализ на слабите, силните страни, възможностите и заплахите (SWOT) за развитие на природния и културния туризъм в община Гевгелия и в трансграничния регион като цяло, ако има конкретно насочен отговор.

29. Известни ли ви са туристически обекти, които Общината или друг стопанин не стопанисват добре?

150 responses



SWOT АНАЛИЗ НА ОБЩИНА ГЕВГЕЛИЯ

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
↑ Добро географско разположение	↓ Инфраструктурни проблеми и недостатъци, пречещи на облика, атмосферата и безопасността (безопасни вело и пешеходни алеи, зелени площи, тротоари, осветление, пътища) в Банско и Гевгелия
↑ Благоприятен климат	↓ Сложно работно време за функциониране на паметниците на културата
↑ Непосредствена близост до Република Гърция	↓ Недостатъчно провеждани събития
↑ Наличие на условия за ски туризъм	↓ Кадри с недобра професионална и езикова подготовка
↑ Транзит на 1 млн. потенциални посетители в непосредствена близост	↓ Липса на туристически информационни знаци и табели
↑ Условия за перфектна почивка в Банско	↓ Наличие на вандализъм
↑ Добри традиции	↓ Липса на диалог и публично – частни партньорства (ПЧП)
↑ Богата история и култура	↓ Недостиг на паркоместа в Банско
↑ Културни и природни забележителности	↓ Липса на туристическа карта и гид за Гевгелия
↑ Гостоприемно население	↓ Наличие на задръствания през зимния сезон в Банско
↑ Планината Кожуф	↓ Свърх – посещаемост в зимните месеци в Банско
↑ Съвместно сътрудничество за споделяне на опит с партньори от Община Банско	↓ Предлагане на некачествена храна в Банско
↑ Модерна ски зона и съоръжения в Банско	↓ Прекомерно завишени цени за настаняване и по заведенията за хранене в Банско
↑ Добра материална база за настаняване	↓ Необлагодени имоти в Банско
↑ Наличие на качествени храни и напитки	↓ Бавно и проблемно преминаване на граничните пунктове за България
	↓ Липса на обществен транспорт до планината в Банско
	↓ Слаб маркетинг, реклама и промоции и в двете общини
	↓ Неподдържани паметници на културата – частна собственост
	↓ Занемарени археологически обекти в много лошо състояние

	<ul style="list-style-type: none"> ↓ Тенденция за влошаване качеството на туристическите услуги ↓ Нисък капацитет за ски и настаняване ↓ Липса на информация за допълнителни услуги в Банско ↓ Влошени условия за настаняване в хотелите ↓ Липса на СПА услуги и басейни ↓ Ниска екологична култура на населението ↓ Липса на мнение и гражданска позиция по въпросите за туризма (огромна част от анкетираните не изразяват мнение) ↓ Липса на политика по развитие на туризма ↓ Малко работещи заведения за хранене и развлечение извън сезона в Банско ↓ Липса на допълнителни занимания и туристически услуги ↓ Наличие на множество бездомни животни в Банско
--	---

ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
<ul style="list-style-type: none"> ∞ Отстраняване на инфраструктурните проблеми и недостатъци, пречещи на облика, атмосферата и безопасността (безопасни вело и пешеходни алеи, зелени площи, тротоари, осветление, пътища) в Банско и Гевгелия ∞ Защита на природното наследство ∞ Познавателни кампании за наследството, обучения, повишване на екологичната култура и опазване сред местното население и младите ∞ Разгръщане потенциала на природните богатства ∞ Развитие на интегрирани туристически продукти ∞ Изграждане на публично – частни партньорства (ПЧП) 	<ul style="list-style-type: none"> ↔ Продължаващи задръствания през зимния сезон в Банско ↔ Политизирането в сферата на туризма ↔ Продължаващи инфраструктурни недостатъци и предоставяне на некачествени общински услуги ↔ Лошо планиране и управление на общинския бюджет за туризъм ↔ Продължаваща липса на туристическа информация ↔ Продължаваща липса на публично – частни партньорства (ПЧП) ↔ Продължаващ недостиг на паркоместа в Банско ↔ Продължаваща нелоялна конкуренция в Банско

- ∞ Разработване на интегрирани пакети с забележителности от околните населени места
 - ∞ Подходящи агресивни маркетинг и рекламни стратегии в социалните и други медии
 - ∞ Изграждане на приюти за бездомни животни в Банско
 - ∞ Взаимстване на добри практики от други държави
 - ∞ Разработване на мобилни приложения за лесен достъп до туристическия потенциал
 - ∞ Отбелязване и актуализиране на информацията за всички налични обекти и събития в интернет бази данни и приложения
 - ∞ Използване на инструментите за съфинансиране на ЕС чрез разработване на проекти
 - ∞ Привличане на повече и по-дълготрайни събития и мероприятия на територията на общината
 - ∞ Добро планиране на общинския финансов ресурс и отделяне на повече средства за култура
 - ∞ Изграждане на нови културни обекти и инвестиции в средства за настаняване в Кожуф планина
 - ∞ Разгръщане на огромния потенциал за археоложки туризъм
 - ∞ Учредяване на сдружения на традиционализма
 - ∞ Изграждане на повече атракции
 - ∞ Организиране на повече забавни събития за деца и възрастни
 - ∞ Въвеждане на трамваен превоз в града
 - ∞ Предлагане на туристически услуги в домакинствата по селата (селски туризъм)
 - ∞ Изготвяне на правила, норми и стандарти за туристическите места
 - ∞ Разработване на стратегия за развитие на туризма с план за
- ↔ Продължаваща тенденция на лошо и ниско качество на някои туристически услуги
 - ↔ Продължаваща работа на общината без наличие на стратегия за развитие на туризма
 - ↔ Влошаване на граничния контрол
 - ↔ Продължаващ вандализъм и ниска екологична култура на населението

<p><i>действие и годишни програми за туризъм и култура</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ∞ Осигуряване на видеонаблюдение за защита на обектите ∞ <i>Промоционални и опознавателни обиколки за ученици и студенти</i> ∞ Изграждане на пешеходни маршрути и пътеки ∞ <i>Ограничаване на спортни събития в планината</i> ∞ Изграждане на хиподром ∞ <i>Включване на кулинарния туризъм в общ продукт</i> 	
--	--

Заклученията в таблицата не са подредени по значимост, тежест или като количествен резултат от проучването.

В SWOT анализа е оставила следа почти всяка препоръка и коментар на респондентите. Според насоките от Възложителя не е необходимо количествено измерение и съпоставяне на мнението на посетителите и жителите, за да се съобщи за проблем или открие възможност за развитие. Дори само една единствена реализирана идея би могла да има трайни последици за бъдещето на сектора чрез подходящо развитие и мултиплициране.

Целта на проучването не е определяне на стратегически цели, приоритети и средства за изпълнение на целите и приоритетите.

Анализа и доклада представляват обобщение на резултатите, което ще допринесе за развитие на туризма от гледна точка на неправителствените организации и би послужило на общини, сдружения и НПО да развият идеи и проекти в тази насока. Институциите биха могли да се съобразят с резултатите от настоящето проучване и да обновят стратегиите за развитие на туризма в тези насоки.

3.8. Природно и културно наследство на дестинацията (Блок 4)

3.8.1. Банско (Блок 4)

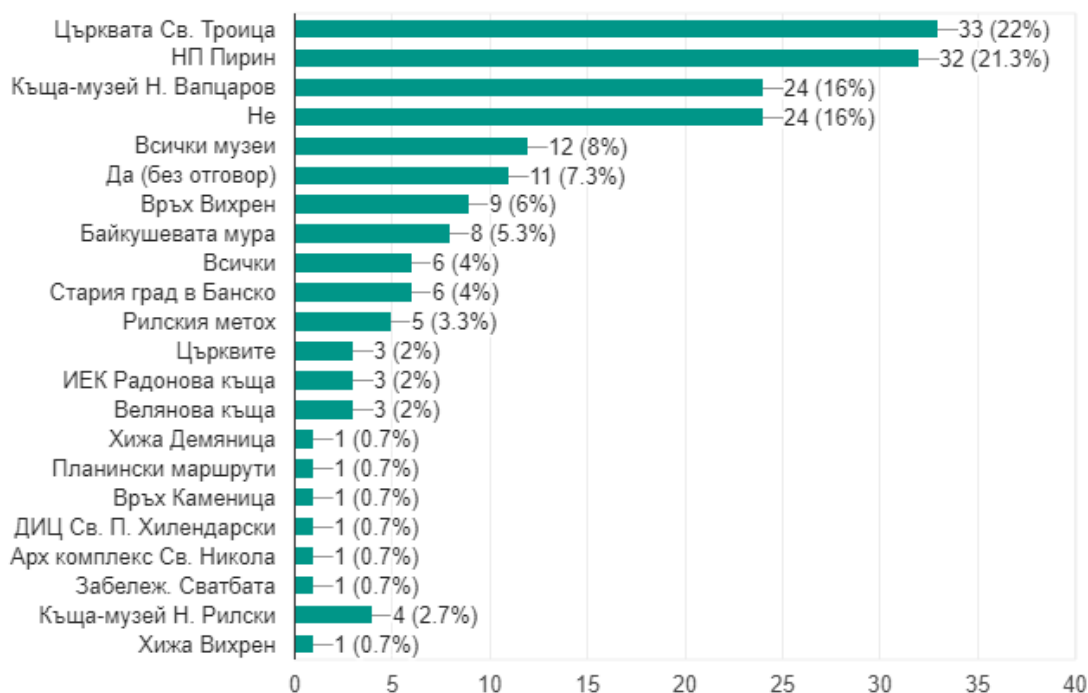
- Най-интересна туристическа атракция и най-вълнуващо място (Въпроси №15, 16 и 32)

Въпрос №15.

Всичките 150 респондента в община Банско са взели участие в отговора на този въпрос. Целта му е да определи и подреди по значимост туристическите места от природното и културното наследство, като с това послужи на заинтересованите страни да насочат ресурси и средства и да планират потоци. Също така допринесе с важна информация за обобщения списък на обектите в глава 5 от доклада.

15. Посетихте ли туристическо място от културното и природно наследство в Общината? Ако да, кое?

150 responses

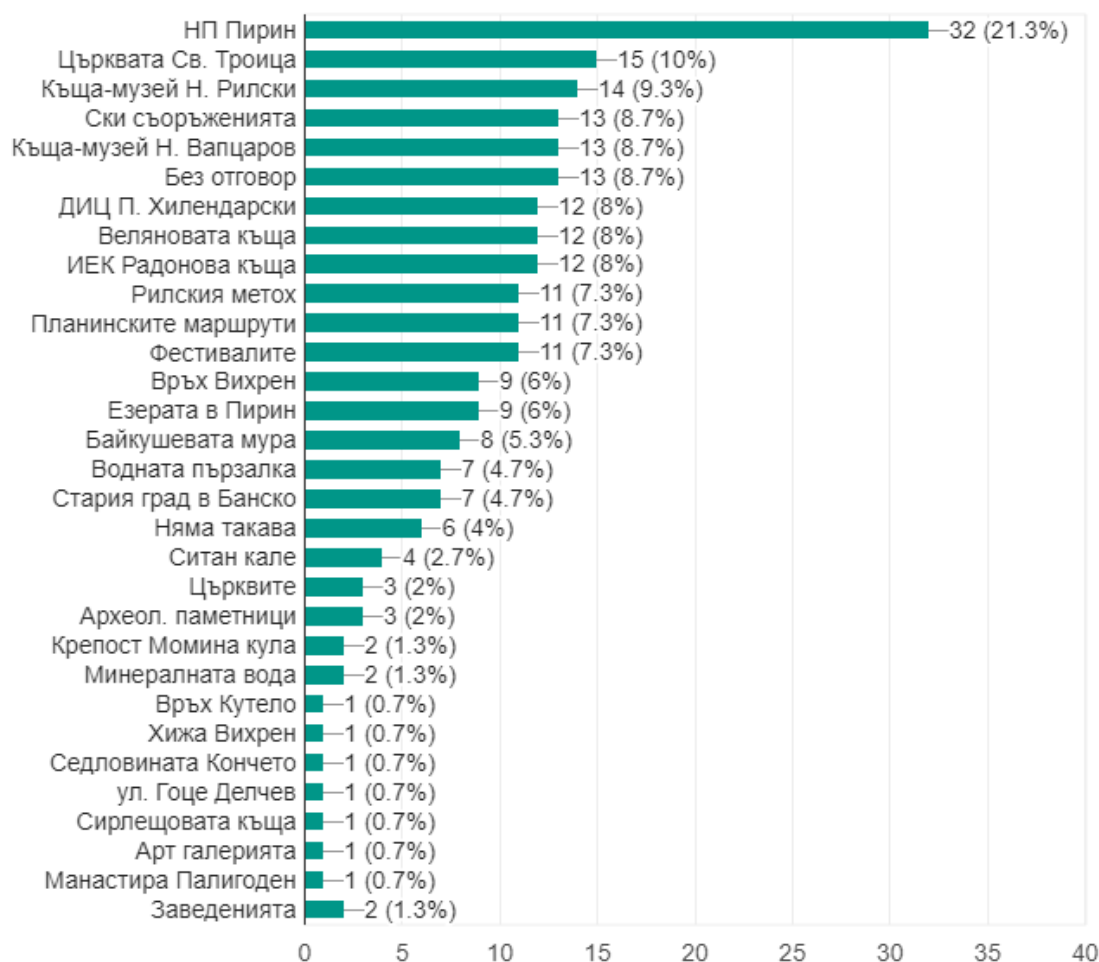


Въпрос №16.

Всичките 150 респондента в община Банско са взели участие в отговора на този въпрос. Целта му е да определи и подреди по значимост най-интересната атракция за посетителите, като с това послужи на заинтересованите страни да насочат ресурси и средства и да планират потоци. Също така допринася с важна информация за обобщения списък на обектите в глава 5 от доклада.

16. Коя е най - интересната туристическа атракция, която посетихте или смятате за интересно да посетите по време на престоя си?

150 responses



Въпрос №32.

Кое според вас е най – интересно и вълнуващо място в Общината?

Всичките 150 респондента в община Банско са взели участие в отговора на този въпрос. Целта му е да се състави списък най-интересните и вълнуващи места за посетителите, като с това послужи на заинтересованите страни да насочат ресурси и средства и да планират потоци. Също така допринася с важна информация за обобщения списък на обектите в глава 5 от доклада.

- | | |
|--|---|
| <ul style="list-style-type: none">▪ Църква Св. Троица▪ Камбанарията на Св. Троица▪ Църковните обекти▪ Гробищната църква▪ Къща – музей „Никола Вапцаров“▪ Стария град▪ Къща – музей „Неофит Рилски“▪ Историческото наследство▪ Паметника на Паисий Хилендарски▪ Пешеходните зони в градската част▪ Центъра на Банско▪ Площад „Никола Вапцаров“▪ Градския парк▪ Фестивалите▪ Джаз фестивала▪ Кукерското шествие▪ Ледената пързалка | <ul style="list-style-type: none">▪ Механите▪ Байкушева мура▪ Ски зона Банско▪ Пирин планина▪ Парк Пирин▪ Планинските пътеки▪ Пикниците над града▪ Попово езеро▪ Езерата в Пирин▪ Бъндеришка поляна▪ Гр. Добринище▪ Антична крепост „Свети Никола“▪ Връх Вихрен и гледките от него▪ Гледките от върховете в Пирин▪ Връх Тодорка▪ Връх Безбог▪ Поречието на Места▪ Всяко едно място в града |
|--|---|

- Очакване и удовлетворение от природното и културното наследство по групи обекти и услуги (Въпрос №17)

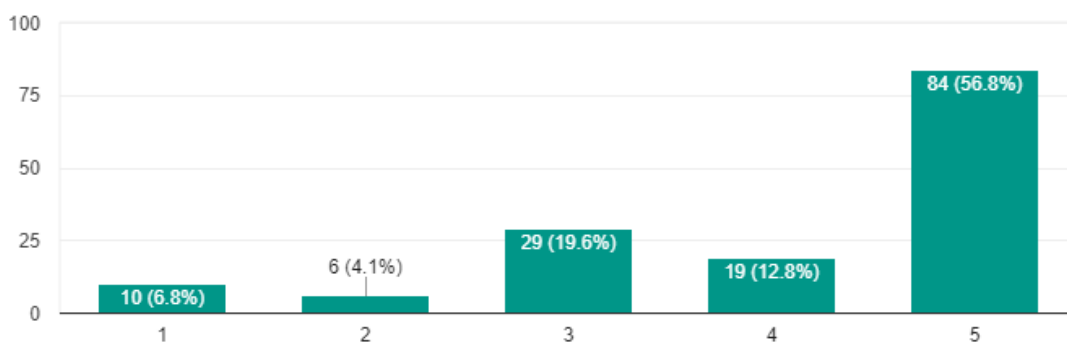
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **паметниците** на територията на Община Банско. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването е високо, но удовлетворението не го надминава. Заключение е, че посетителите са **МНОГО** удовлетворени от наличните **паметници** в общината.

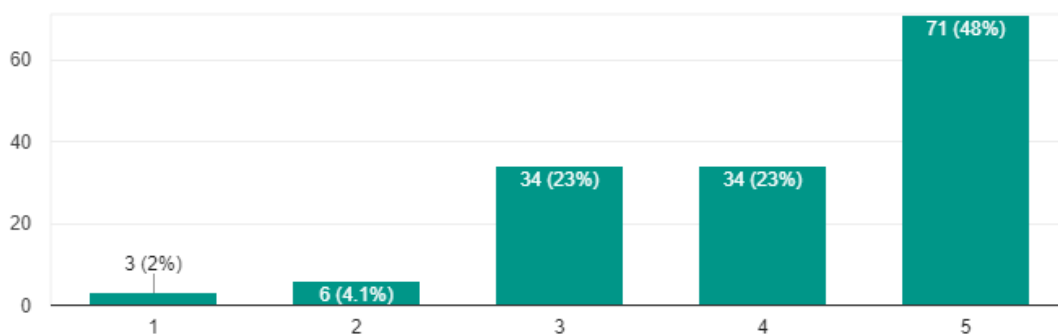
17. Какво беше очакването ви за наличие на паметници в Община Банско?

148 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните паметници в Община Банско?

148 responses

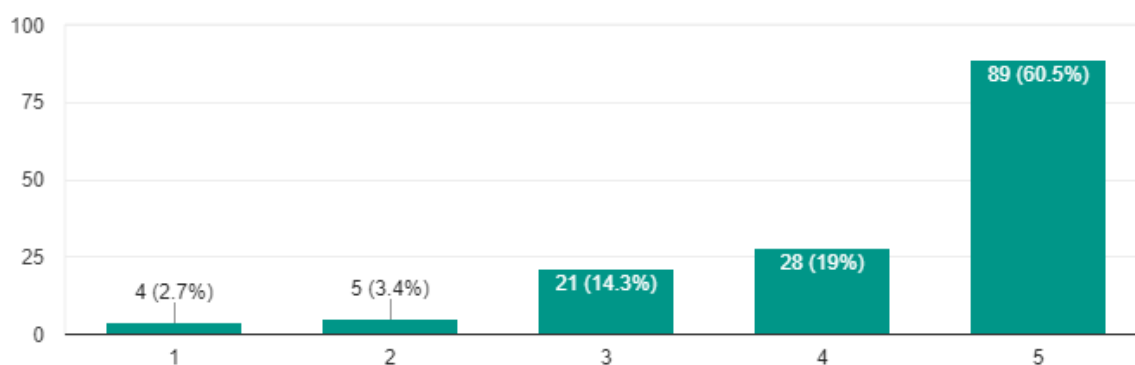


Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **историческите сгради** на територията на Община Банско. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването. Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването е високо (60.5%), но удовлетворението не го надминава. Заключение е, че посетителите са **МНОГО** удовлетворени от наличните **историческите сгради** в общината, но общия брой средно и добре удовлетворени надминават по численост.

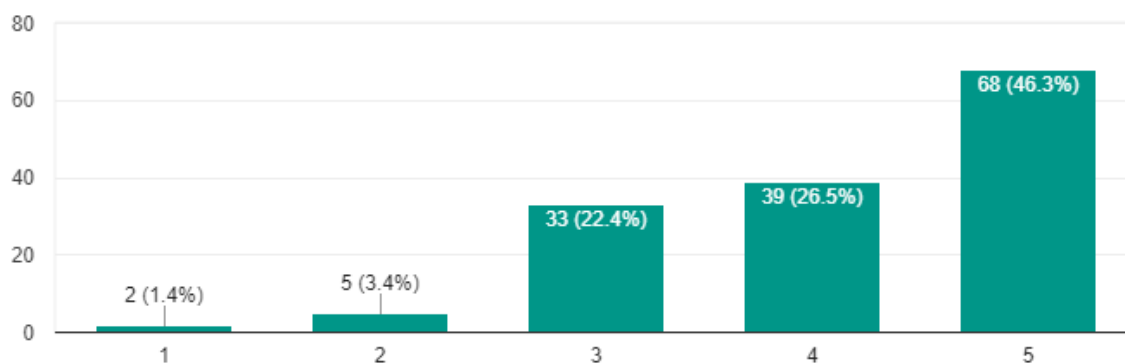
17. Какво беше очакването ви за наличие на исторически сгради в Община Банско?

147 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните исторически сгради в Община Банско?

147 responses



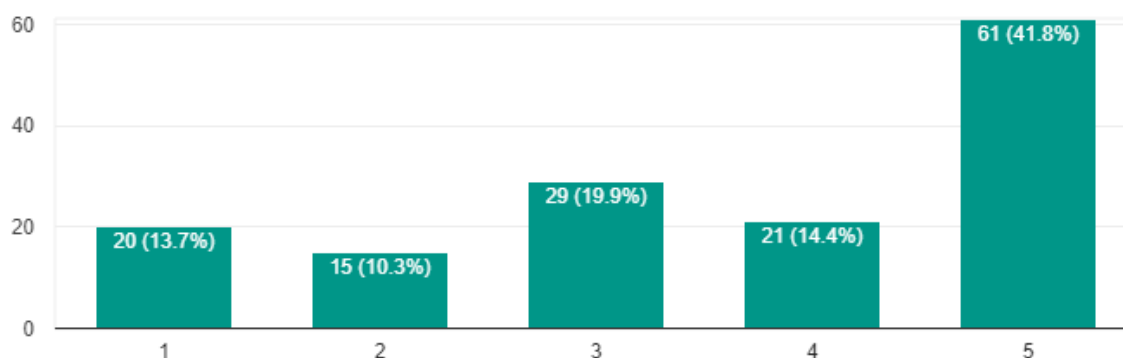
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **руини и сгради от различни исторически периоди/ разкопки** на територията на Община Банско. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е (41.8%), но удовлетворението не го надминава. Заключение е, че посетителите са **СРЕДНО И СЛАБО** удовлетворени от наличните **руини и сгради от различни исторически периоди/ разкопки** в общината.

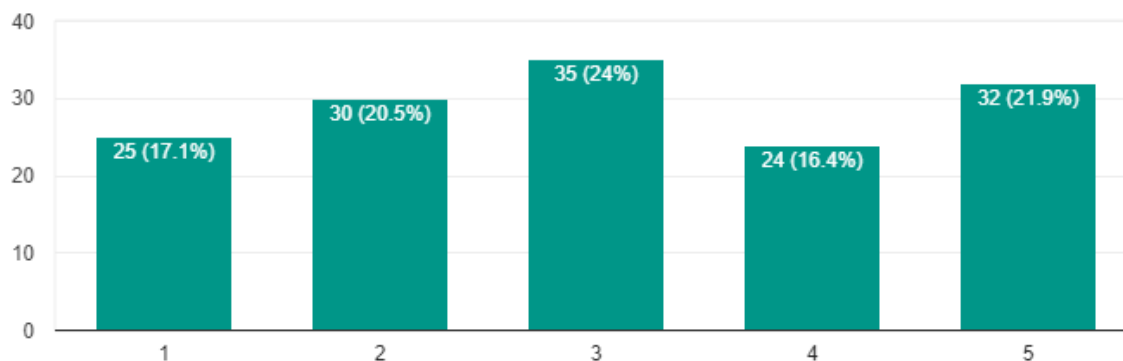
17. Какво беше очакването ви за наличие на руини и сгради от различни исторически периоди/ разкопки в Община Банско?

146 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните руини и сгради от различни исторически периоди/ разкопки в Община Банско?

146 responses



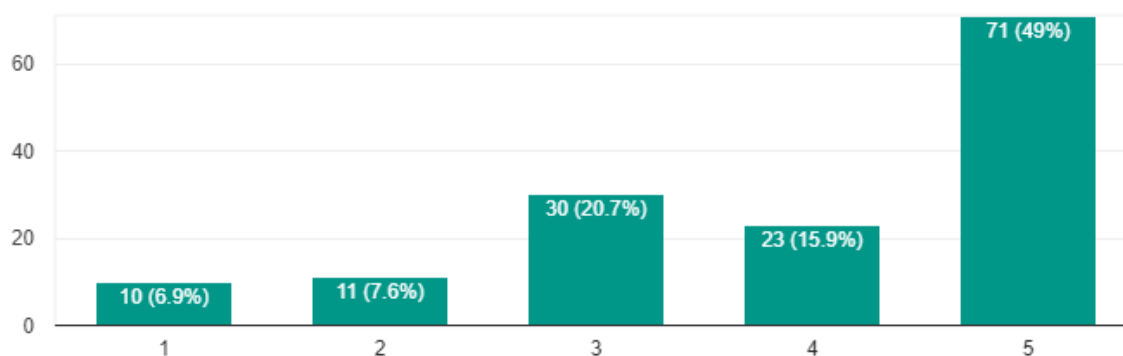
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **наличните културни селища** на територията на Община Банско. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е високо (49%), но удовлетворението не го надминава, даже спада. Заключение е, че посетителите са **СРЕДНО** удовлетворени от наличните **наличните културни селища** в общината, но все пак мнозинството остава **ВИСОКО**.

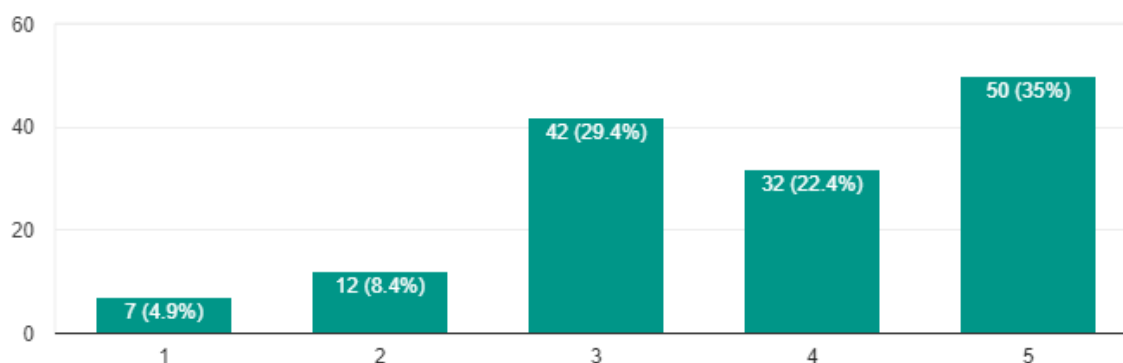
17. Какво беше очакването ви за наличие на културни селища в Община Банско?

145 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните културни селища в Община Банско?

143 responses



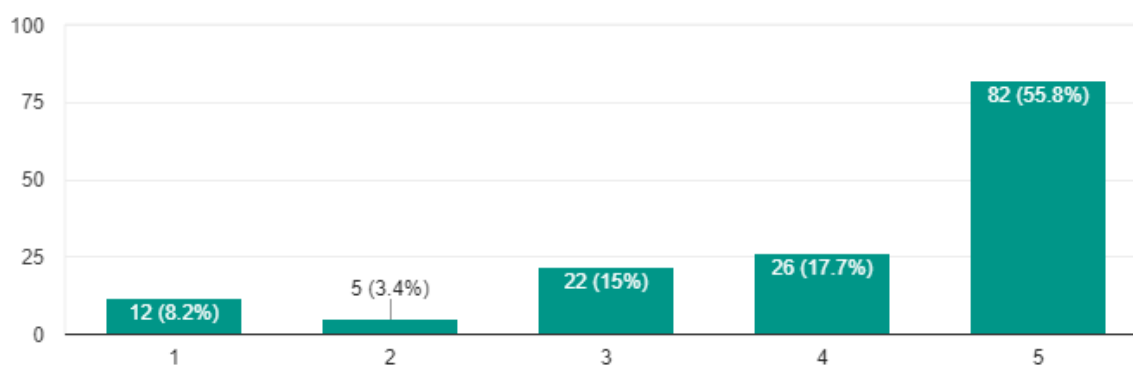
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **старинна архитектура (сгради, мостове, знаци и т.н.)** на територията на Община Банско. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е високо (55.8%), но удовлетворението не го надминава, а спада до 43.2%. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **ВИСОКО** удовлетворени от наличната **старинна архитектура (сгради, мостове, знаци и т.н.)** в общината.

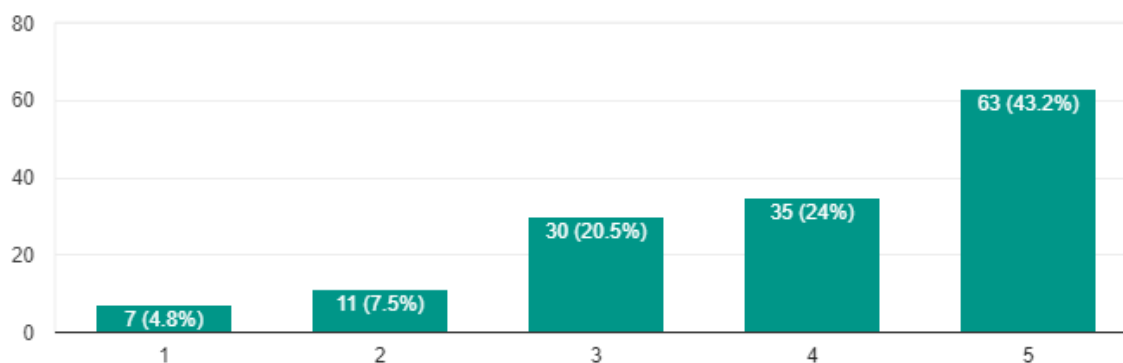
17. Какво беше очакването ви за наличие на старинна архитектура (сгради, мостове, знаци и т.н.) в Община Банско?

147 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличната старинна архитектура (сгради, мостове, знаци и т.н.) в Община Банско?

146 responses



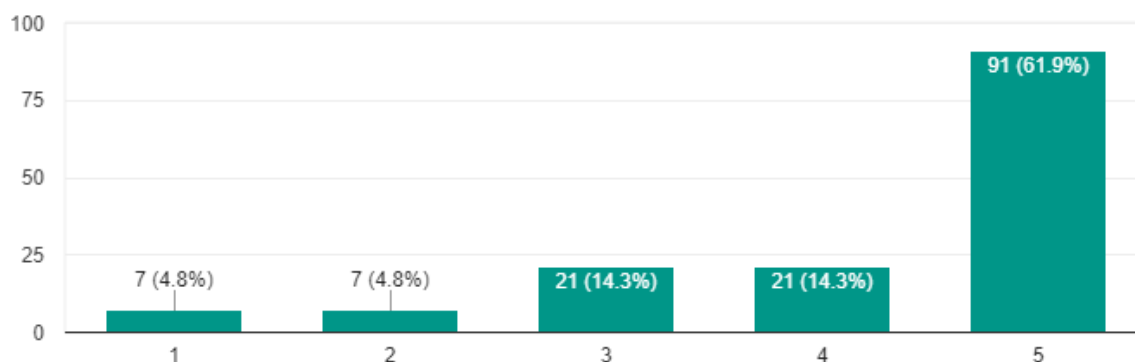
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **музеи и художествени колекции** на територията на Община Банско. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е високо (61.9%), но удовлетворението не го надминава, а спада до 51%. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **ВИСОКО** удовлетворени от наличните **музеи и художествени колекции** в общината.

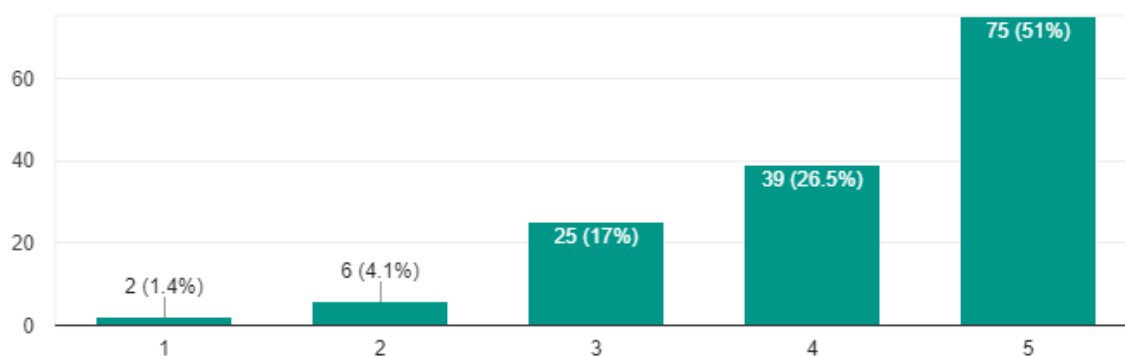
17. Какво беше очакването ви за наличие на музеи и художествени колекции в Община Банско?

147 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните музеи и художествени колекции в Община Банско?

147 responses



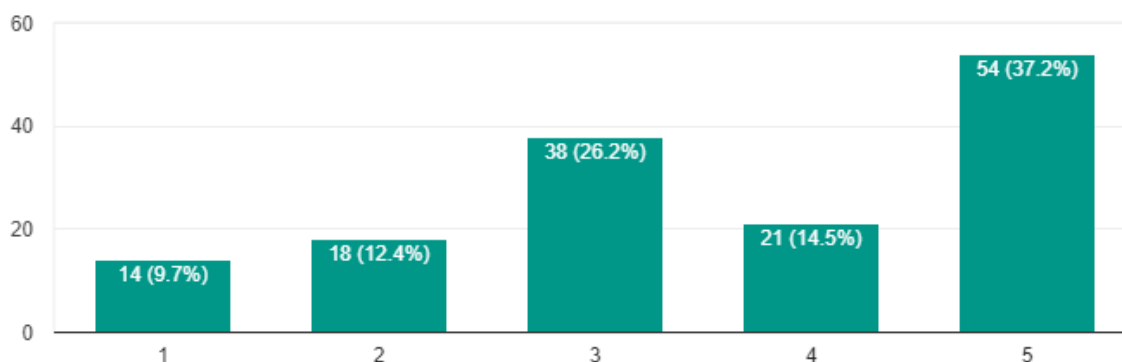
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **открито обществено изкуство и скулптури** на територията на Община Банско. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е високо (37.2%), но удовлетворението не го надминава, а спада до 36.6%. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **ВИСОКО** и **СРЕДНО** удовлетворени от наличното **открито обществено изкуство и скулптури** в общината.

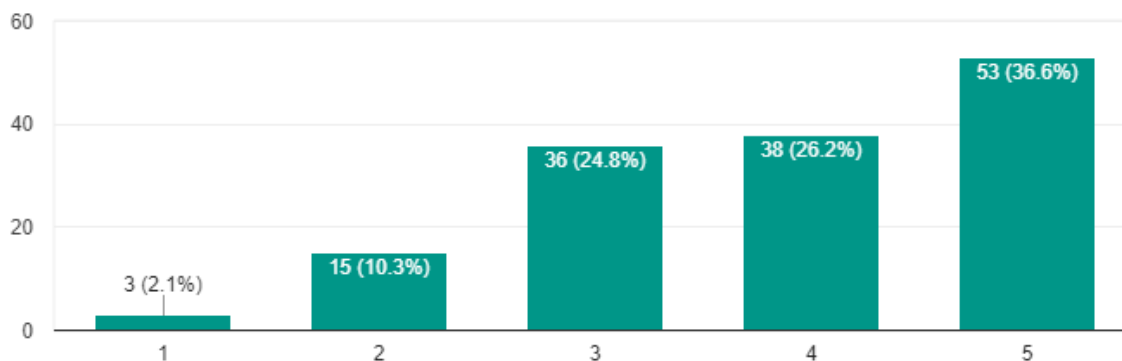
17. Какво беше очакването ви за наличие на открито обществено изкуство и скулптури в Община Банско?

145 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните открито обществено изкуство и скулптури в Община Банско?

145 responses



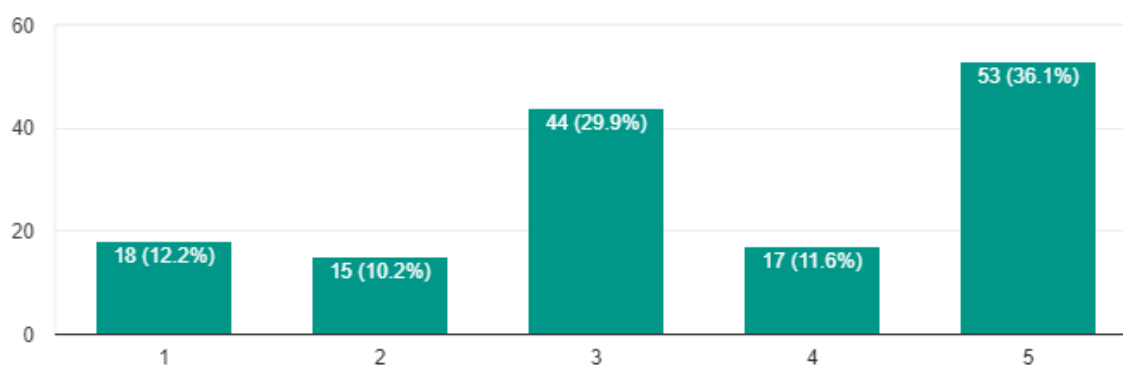
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **галерии** на територията на Община Банско. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е високо (36.1%), но удовлетворението не го надминава, а спада до 26%. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **СРЕДНО** удовлетворени от наличните **галерии** в общината.

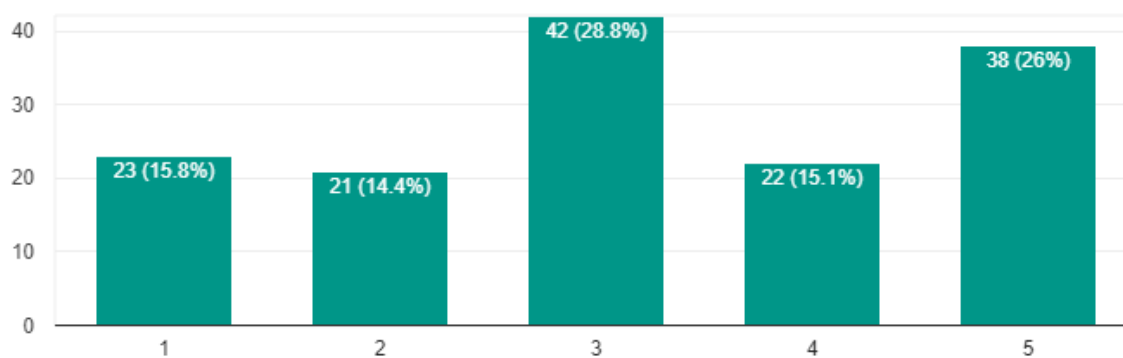
17. Какво беше очакването ви за наличие на галерии в Община Банско?

147 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните галерии в Община Банско?

146 responses



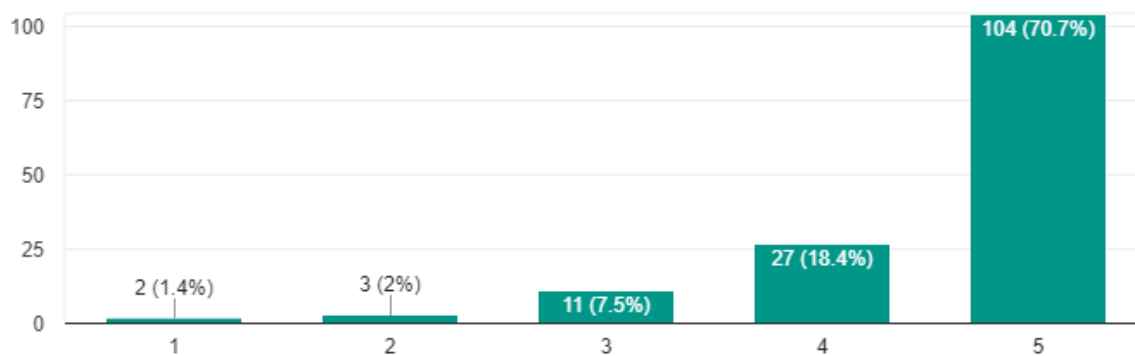
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **наличие на природа и маршрути** на територията на Община Банско. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е високо (70.7%), и удовлетворението го надминава до 90%. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **ИЗКЛЮЧИТЕЛНО ВИСОКО** удовлетворени от наличните **наличие на природа и маршрути** в общината.

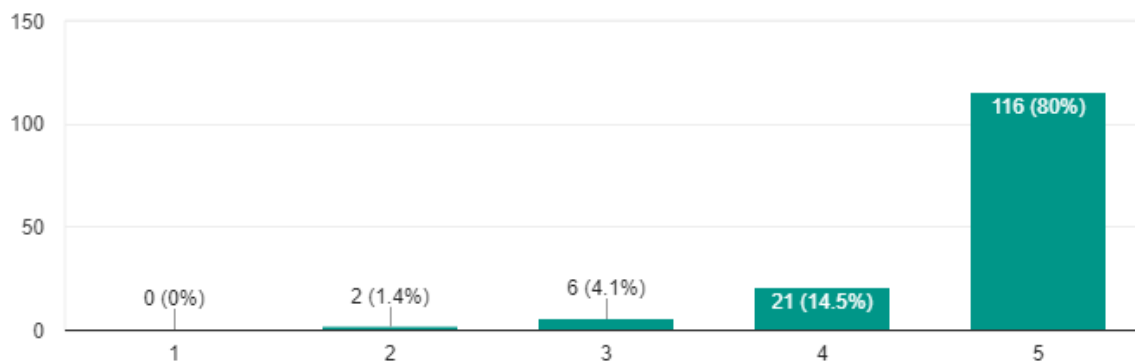
17. Какво беше очакването ви за наличие на природа и маршрути в Община Банско?

147 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните природа и маршрути в Община Банско?

145 responses



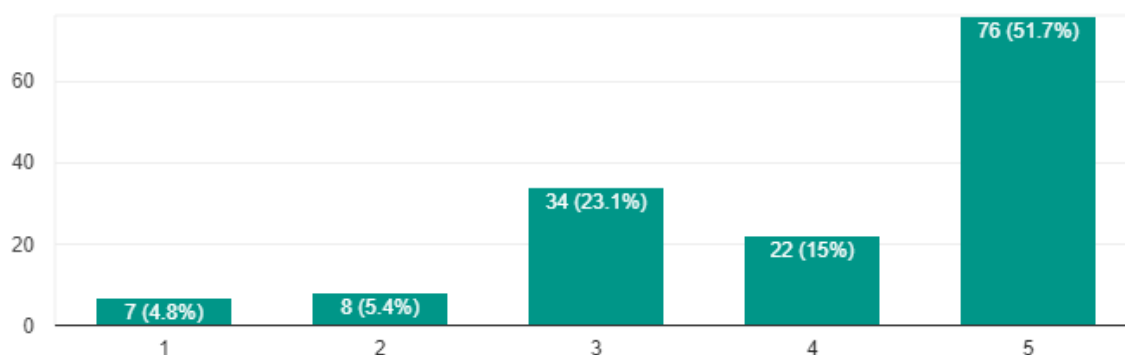
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **наличие на изкуство (музика/танци)** на територията на Община Банско. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е високо (71.7%), и удовлетворението го надминава до 56.5%. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **ИЗКЛЮЧИТЕЛНО ВИСОКО** удовлетворени от наличното **изкуство (музика/танци)** в общината.

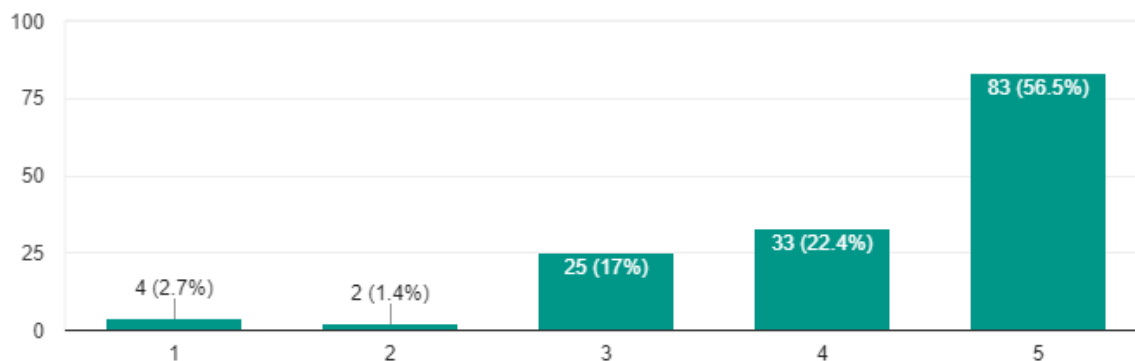
17. Какво беше очакването ви за наличие на изкуство (музика/танци) в Община Банско?

147 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните изкуство (музика/танци) в Община Банско?

147 responses



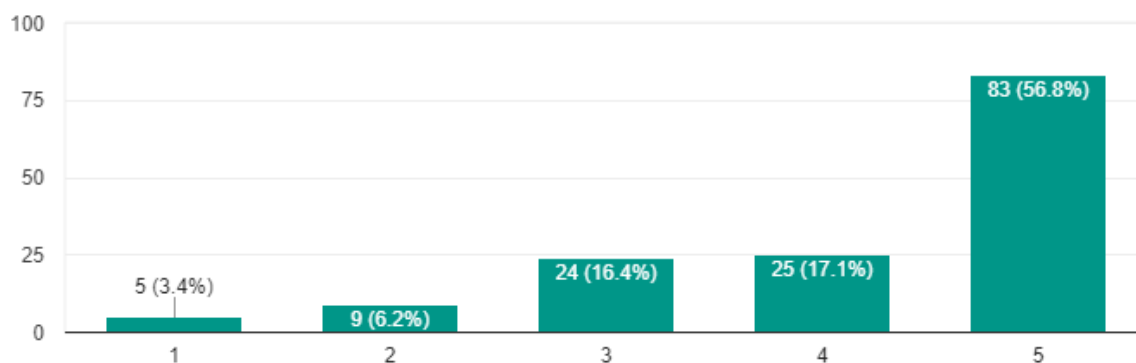
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **старинна архитектура** на територията на Община Банско. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е високо (56.8%), и удовлетворението го надминава, до 58.2%. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **ИЗКЛЮЧИТЕЛНО ВИСОКО** удовлетворени от наличните **старинна архитектура** в общината.

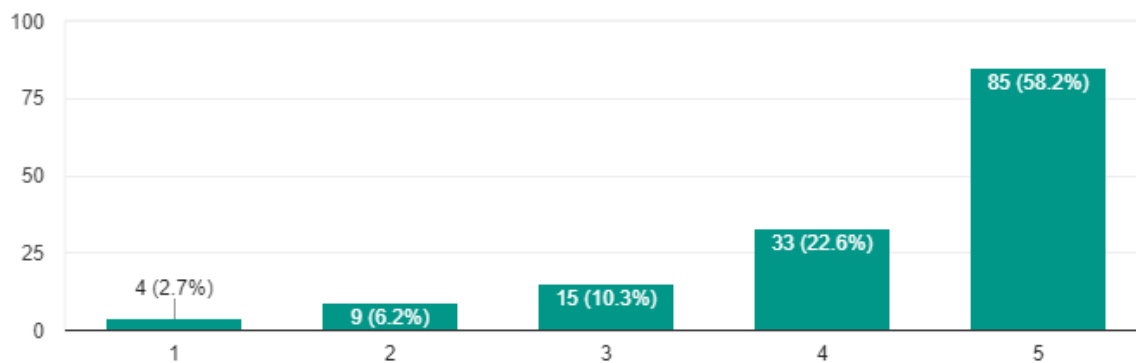
17. Какво беше очакването ви за наличие на старинна архитектура в Община Банско?

146 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличната старинна архитектура в Община Банско?

146 responses



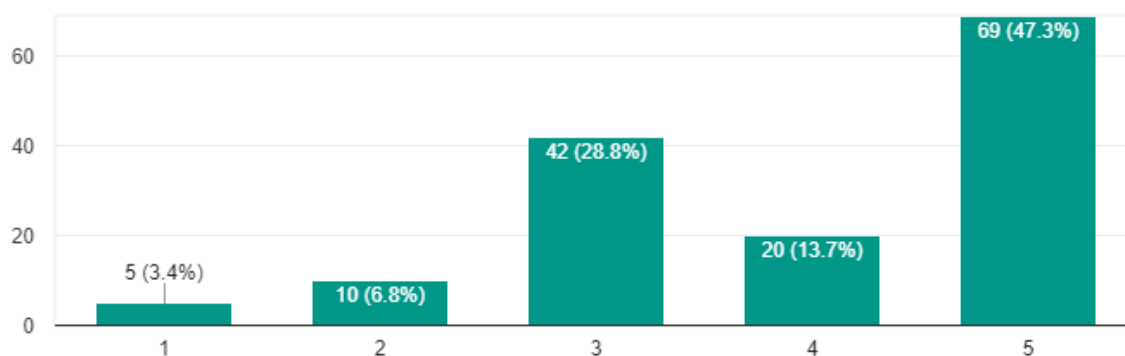
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **занаяти / таланти** на територията на Община Банско. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е високо (47.3%), но удовлетворението не го надминава, а спада до 35.9%. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **ДОБРЕ** удовлетворени от наличните **занаяти / таланти** в общината.

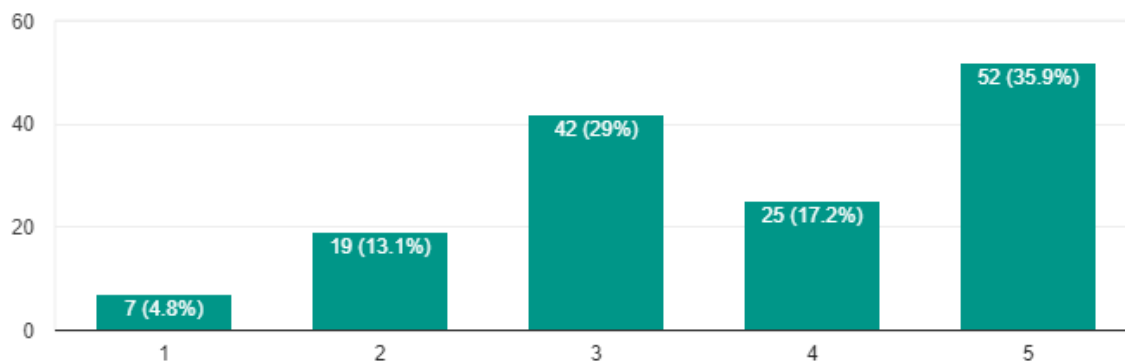
17. Какво беше очакването ви за наличие на занаяти / таланти в Община Банско?

146 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните занаяти / таланти в Община Банско?

145 responses

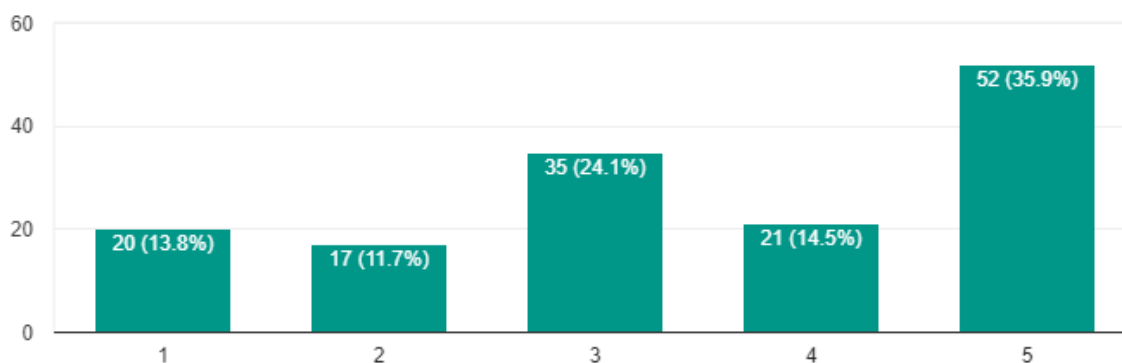


Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **театри и концертни зали** на територията на Община Банско. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването. Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е средно (35.9%), но удовлетворението не го надминава, даже спада до 25.5%. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **СРЕДНО** удовлетворени от наличните **театри и концертни зали** в общината.

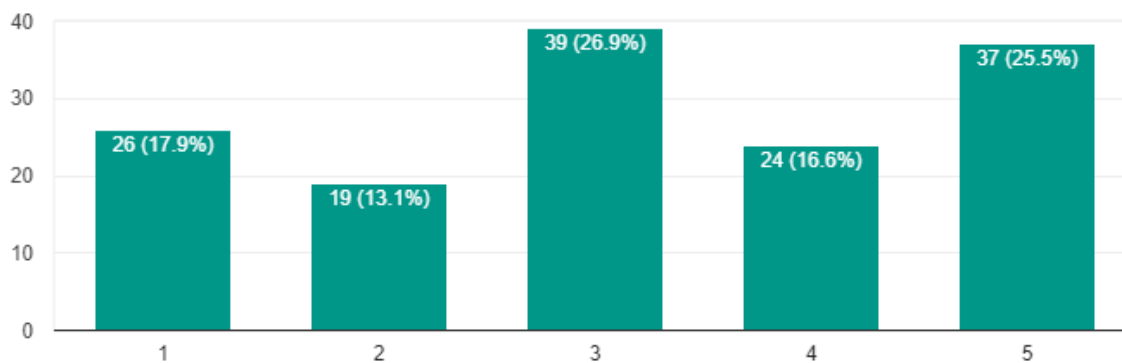
17. Какво беше очакването ви за наличие на театри и концертни зали в Община Банско?

145 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните театри и концертни зали в Община Банско?

145 responses



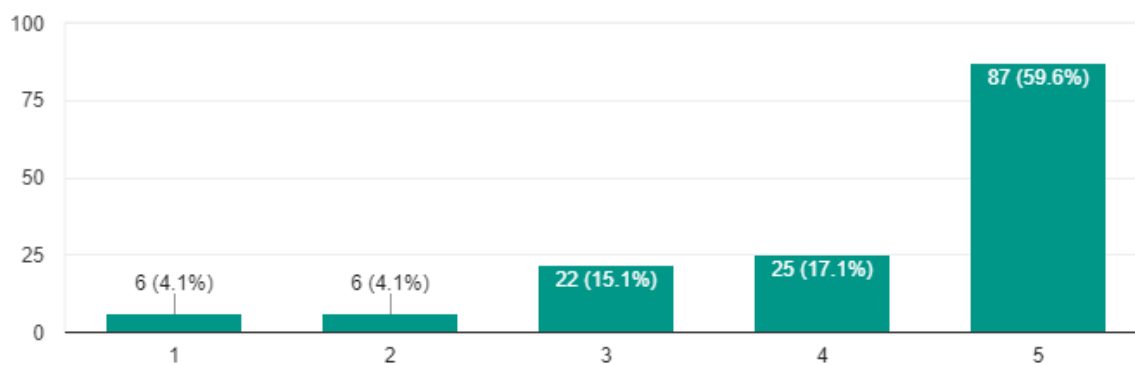
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **фестивали / събития / панаири / местни пазари** на територията на Община Банско. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е високо (59.6%), и удовлетворението го надминава, до 69%. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **ИЗКЛЮЧИТЕЛНО ВИСОКО** удовлетворени от наличните **фестивали / събития / панаири / местни пазари** в общината.

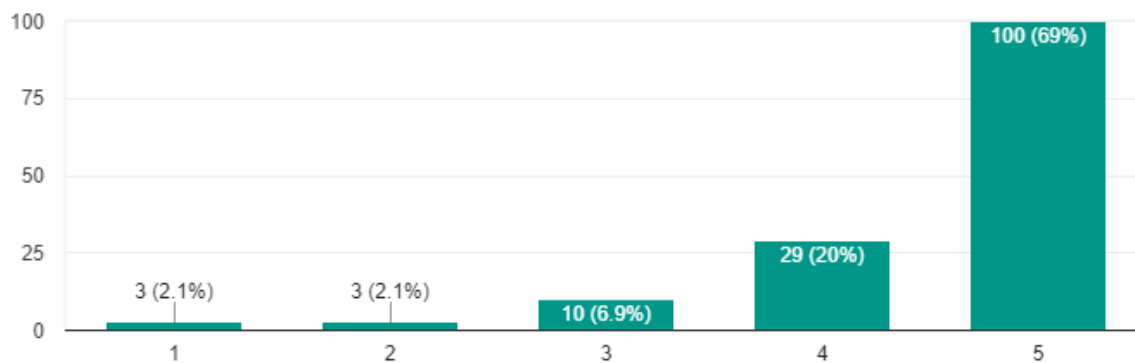
17. Какво беше очакването ви за наличие на фестивали / събития / панаири / местни пазари в Община Банско?

146 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните фестивали / събития / панаири / местни пазари в Община Банско?

145 responses



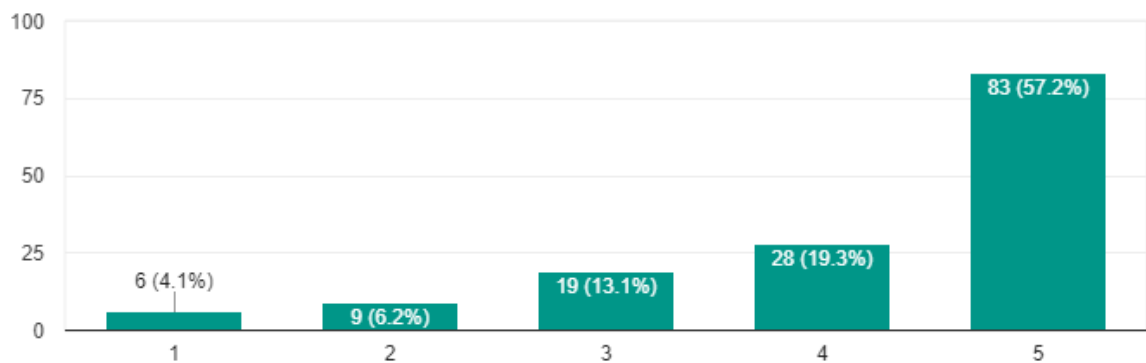
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **исторически хора** на територията на Община Банско. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е високо (57.2%), но удовлетворението не го надминава и спада до 52.8%. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **ВИСОКО** удовлетворени от наличието на **исторически хора** в общината.

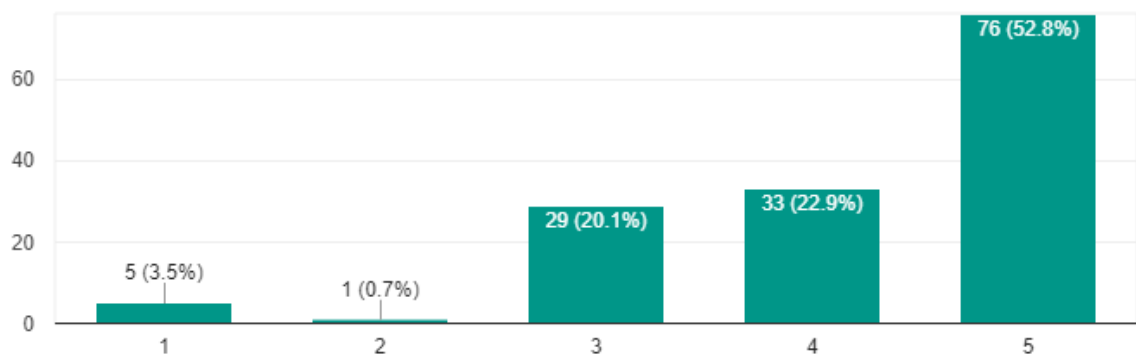
17. Какво беше очакването ви за наличие на исторически хора в Община Банско?

145 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните исторически хора в Община Банско?

144 responses



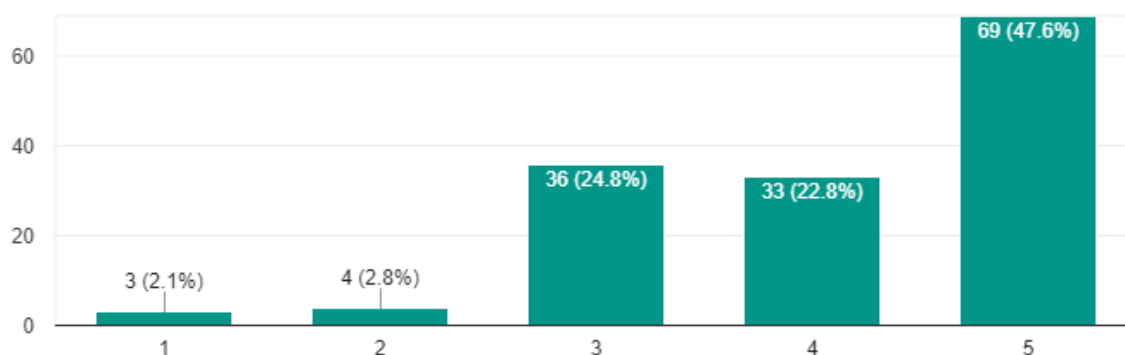
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **исторически и културни центрове** на територията на Община Банско. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е високо (47.6%), но удовлетворението не го надминава, а спада до 34.5%. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **СРЕДНО** удовлетворени от наличните **исторически и културни центрове** в общината.

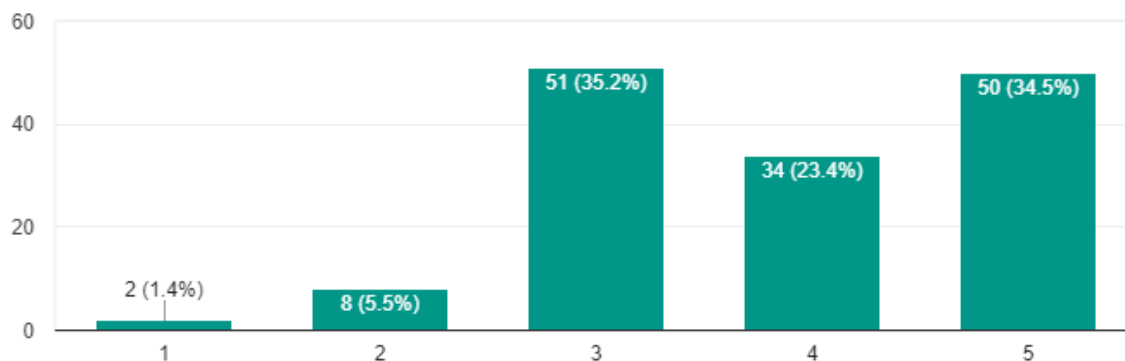
17. Какво беше очакването ви за наличие на исторически и културни центрове в Община Банско?

145 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните исторически и културни центрове в Община Банско?

145 responses



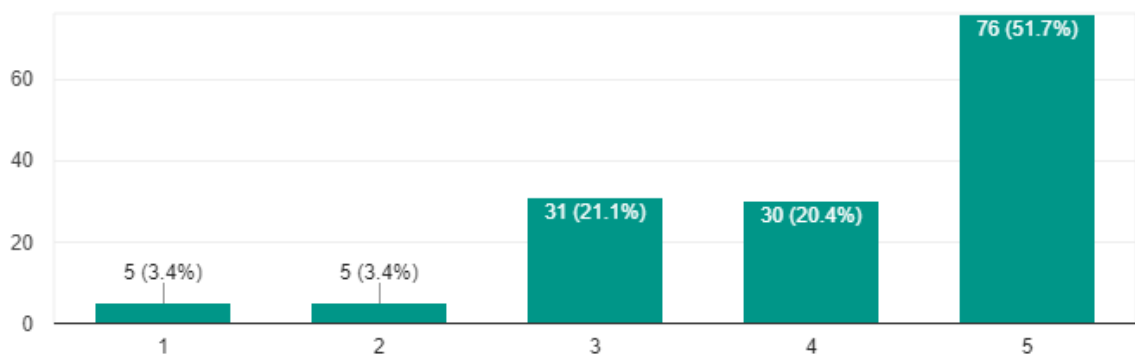
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **религиозни места** на територията на Община Банско. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е високо (51.7%), и удовлетворението го надминава, до 64.6%. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **ИЗКЛЮЧИТЕЛНО ВИСОКО** удовлетворени от наличните **религиозни места** в общината.

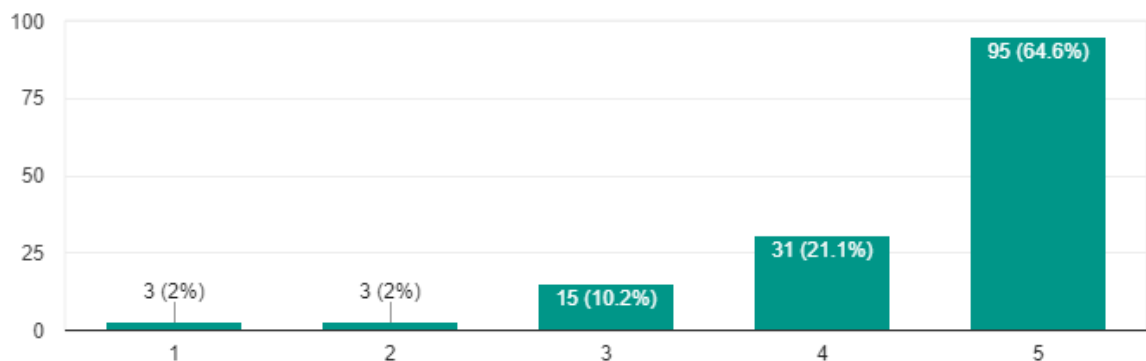
17. Какво беше очакването ви за наличие на религиозни места в Община Банско?

147 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните религиозни места в Община Банско?

147 responses



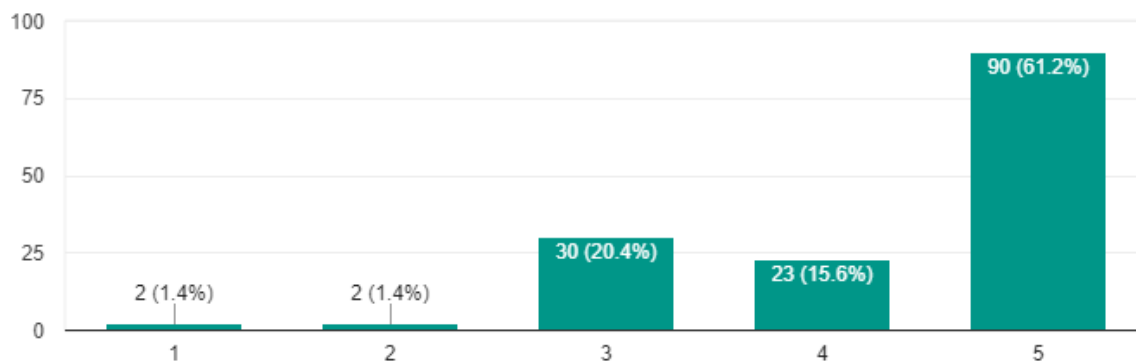
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **добра храна** на територията на Община Банско. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е високо (61.2%), но удовлетворението не го надминава и спада до 46.9%. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **ВИСОКО** удовлетворени от наличието на **добра храна** в общината.

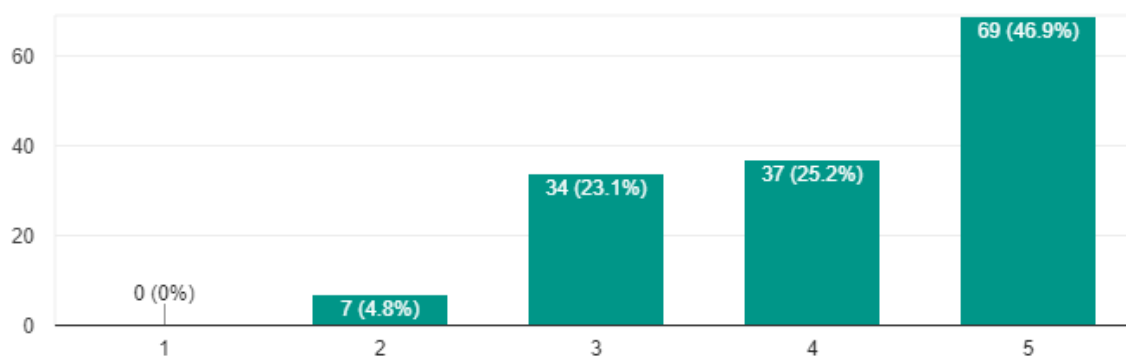
17. Какво беше очакването ви за наличие на добра храна в Община Банско?

147 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличната храна в Община Банско?

147 responses



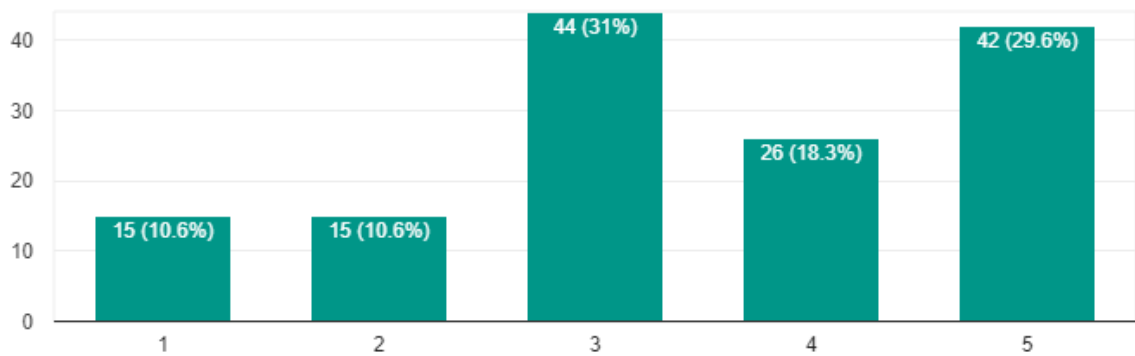
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **добри условия за пазаруване** на територията на Община Банско. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е високо (46.9%), но удовлетворението не го надминава и рязко спада до 29.6%. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **СРЕДНО** удовлетворени от наличието на **добри условия за пазаруване** в общината.

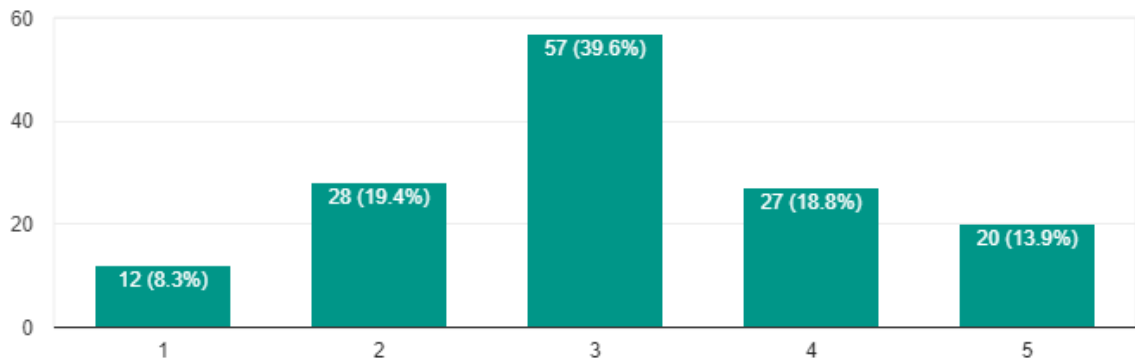
17. Какво беше очакването ви за наличие на добри условия за пазаруване в Община Банско?

142 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните условия за пазаруване в Община Банско?

144 responses

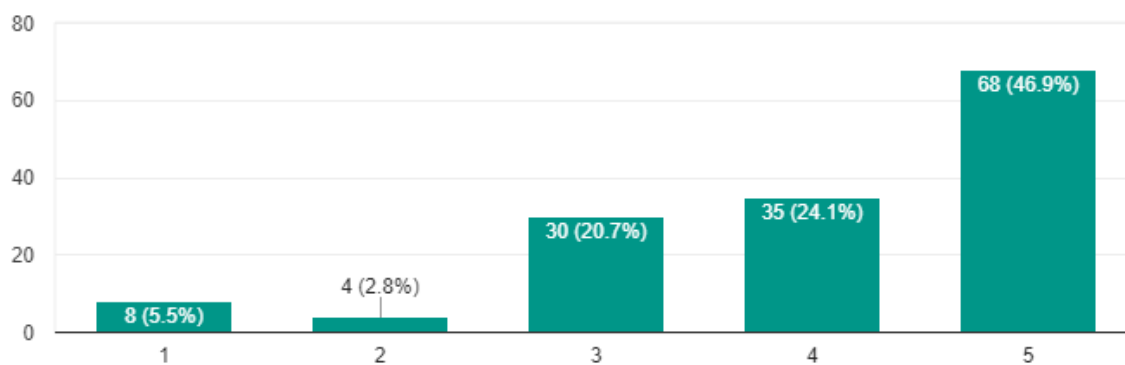


Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **информационни центрове** на територията на Община Банско. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването. Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е високо (46.9%), но удовлетворението не го надминава, а спада до 27.6%. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **СРЕДНО** удовлетворени от наличните **информационни центрове** в общината.

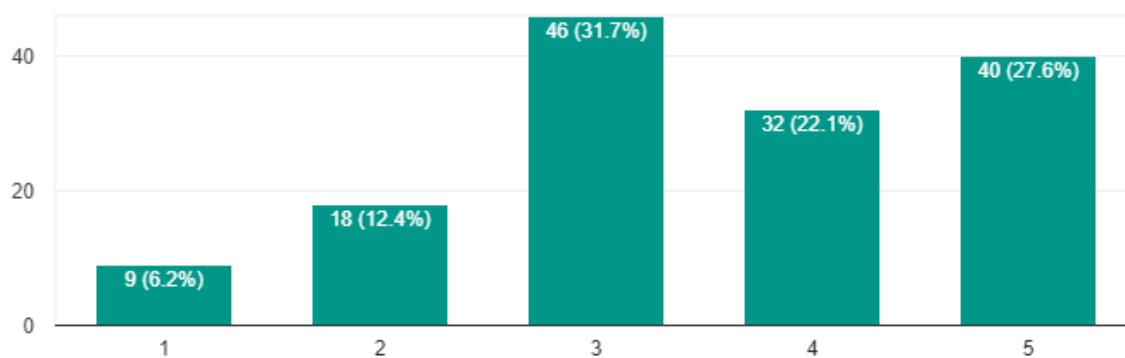
17. Какво беше очакването ви за наличие на информационни центрове в Община Банско?

145 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните информационни центрове в Община Банско?

145 responses

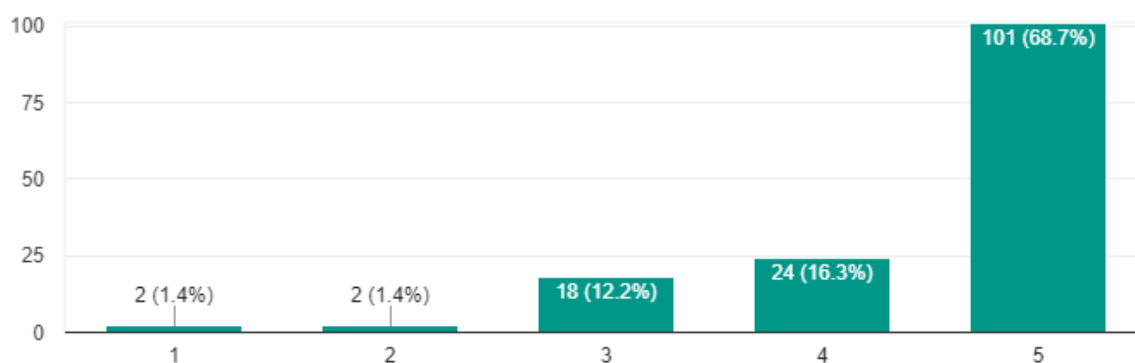


Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **атмосферата и хората** на територията на Община Банско. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването. Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е високо (68.7%), но удовлетворението не го надминава и спада до 60.5%. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **ВИСОКО** удовлетворени от наличната **атмосфера и хората** в общината.

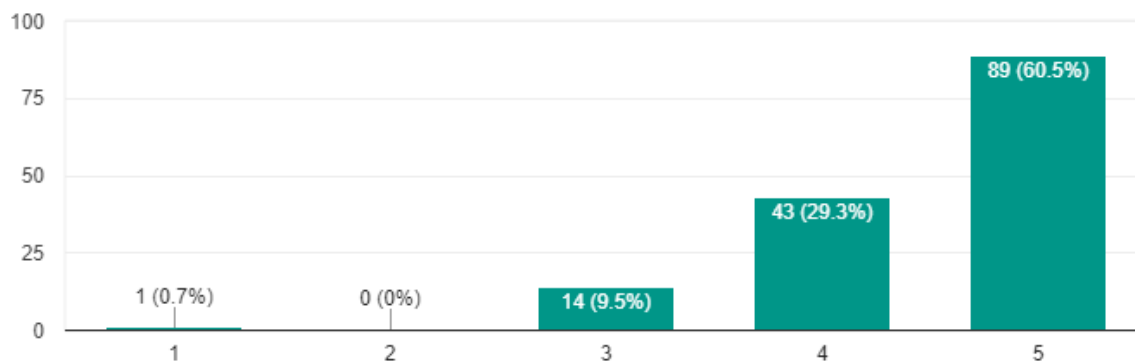
17. Какво беше очакването ви за атмосферата и хората в Община Банско?

147 responses



17. Какво е удовлетворението ви от атмосферата и хората в Община Банско?

147 responses



Въпрос №17.

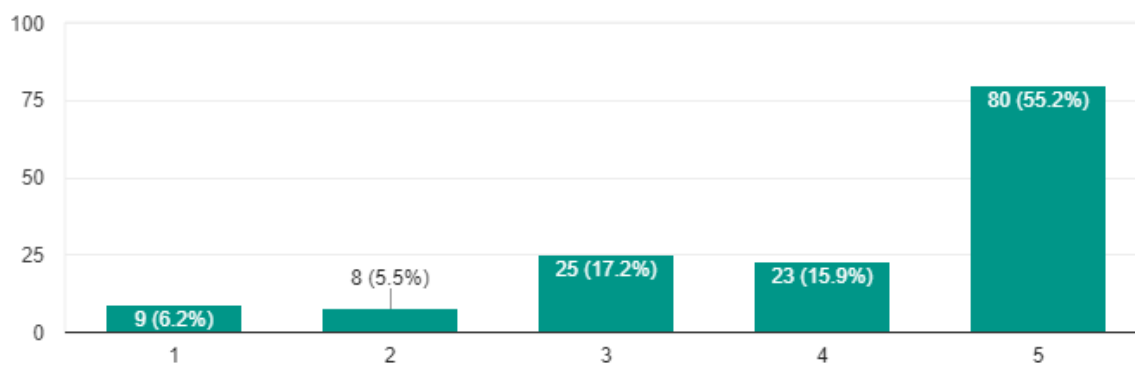
Очакване и удовлетворение от **наличните демонстрации на бит и занаяти** на територията на Община Банско. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е високо (55.2%), но удовлетворението не го надминава, даже спада катастрофално до 29.9%.

Заключението е, че мнозинството от посетителите са **СЛАБО и СРЕДНО** удовлетворени от **наличните демонстрации на бит и занаяти** в общината.

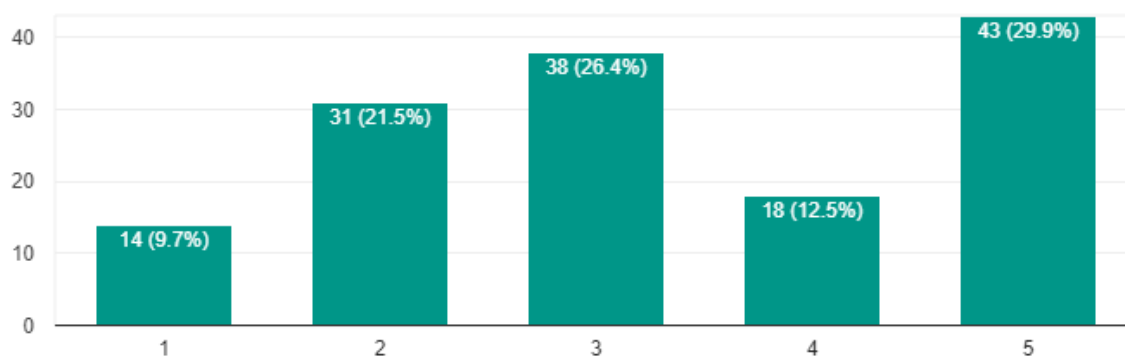
17. Какво беше очакването ви за наличие на демонстрации на бит и занаяти в Община Банско?

145 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните демонстрации на бит и занаяти в Община Банско?

144 responses



Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **достъпната среда** на територията на Община Банско.

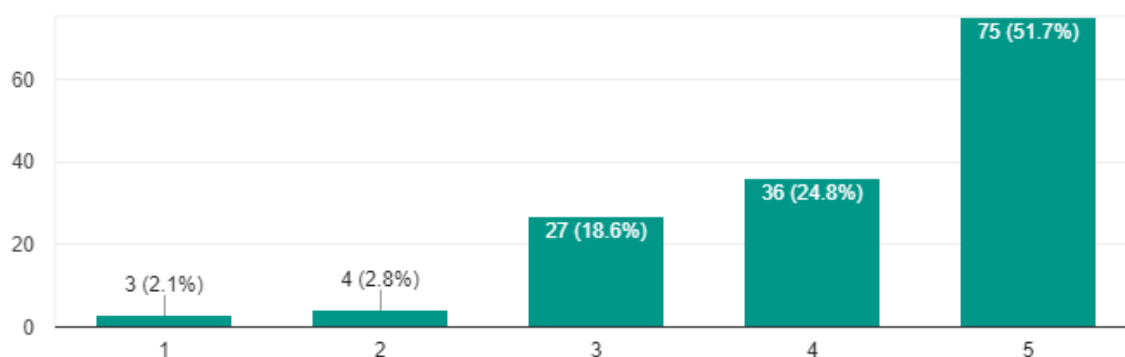
Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е високо (51.7%), но удовлетворението не го надминава, даже спада катастрофално до 22.8%.

Заключението е, че мнозинството от посетителите са **СЛАБО и СРЕДНО** удовлетворени от **достъпната среда** в общината.

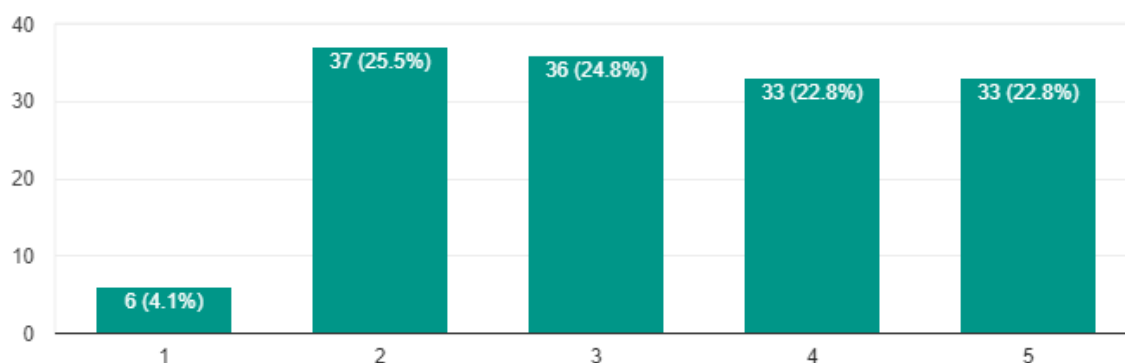
17. Какво беше очакването ви за достъпната среда в Община Банско?

145 responses



17. Какво е удовлетворението ви от достъпната среда в Община Банско?

145 responses



Въпрос №17.

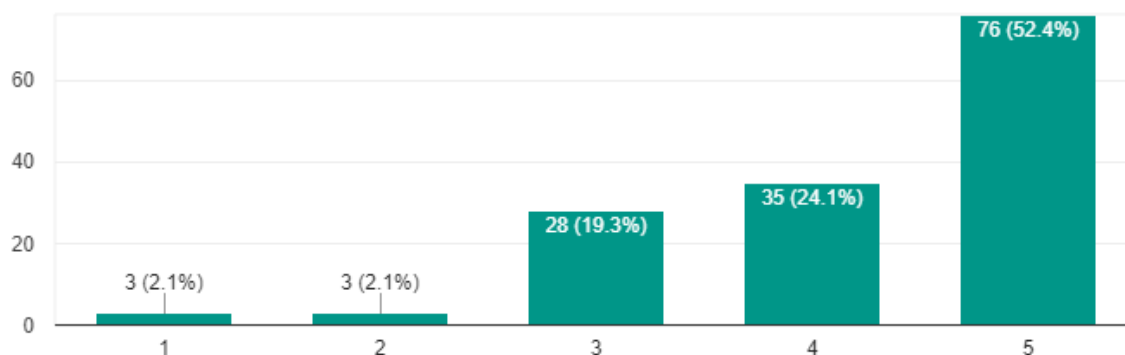
Очакване и удовлетворение от **цените** на територията на Община Банско. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е високо (52.4%), но удовлетворението не го надминава, даже спада катастрофално до 27.4%.

Заключението е, че мнозинството от посетителите са **СРЕДНО** удовлетворени от **цените** в общината.

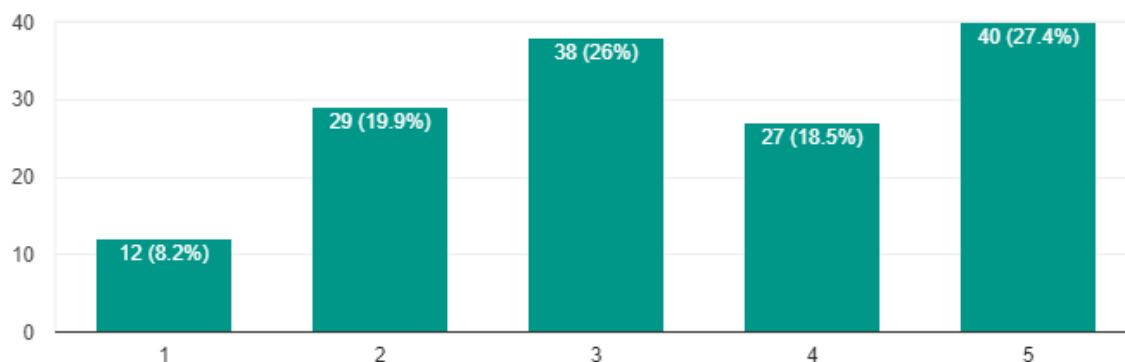
17. Какво беше очакването ви за цените в Община Банско?

145 responses



17. Какво е удовлетворението ви от цените в Община Банско?

146 responses



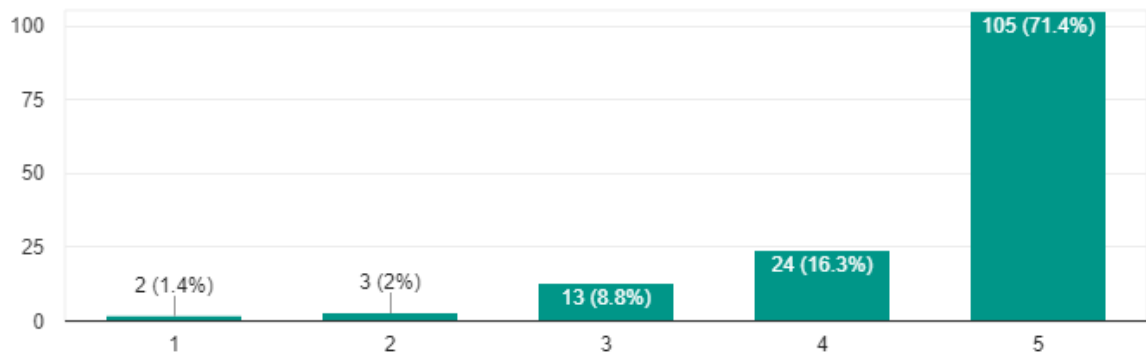
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **климата / времето** на територията на Община Банско. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е високо (71.4%), и удовлетворението го надминава до 76.9%. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **ИЗКЛЮЧИТЕЛНО ВИСОКО** удовлетворени от **климата / времето** в общината.

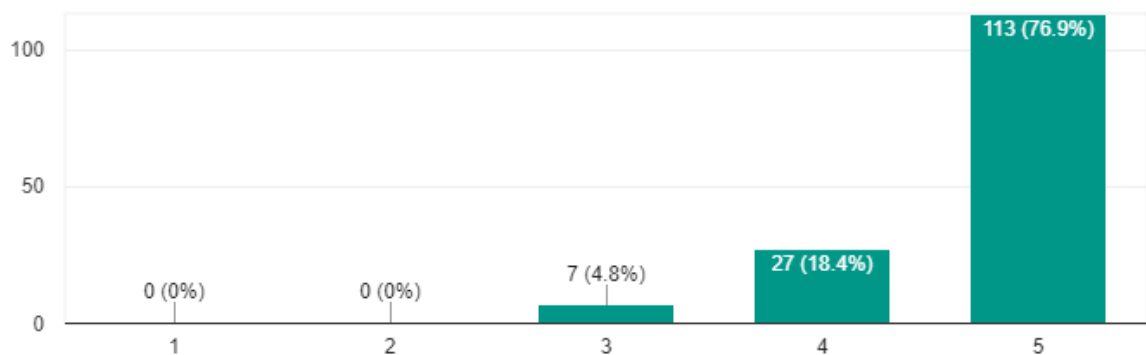
17. Какво беше очакването ви за климата / времето в Община Банско?

147 responses



17. Какво е удовлетворението ви от климата / времето в Община Банско?

147 responses



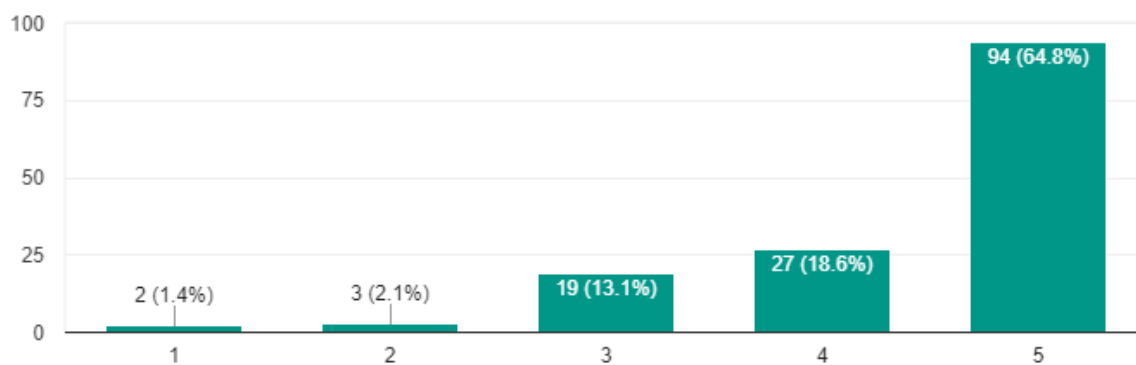
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **гостоприемството / настаняването** на територията на Община Банско. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е високо (64.8%), но удовлетворението не го надминава и спада до 62.5%. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **ВИСОКО** удовлетворени от наличната **гостоприемството / настаняването** в общината.

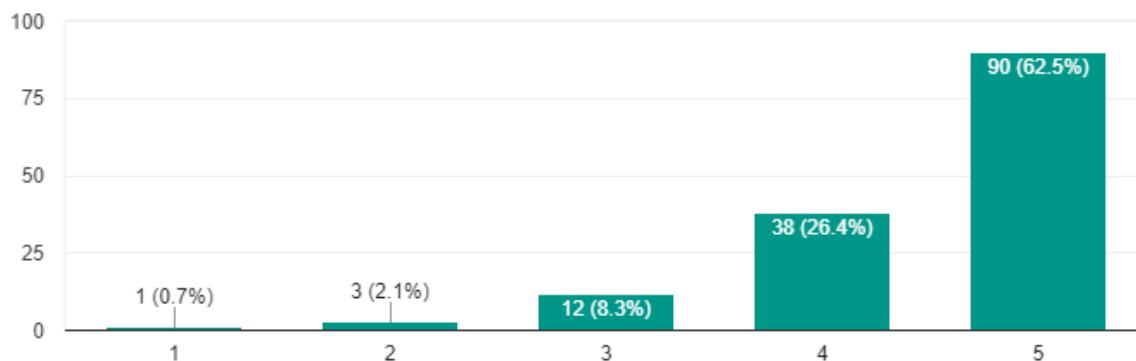
17. Какво беше очакването ви за гостоприемството / настаняването в Община Банско?

145 responses



17. Какво е удовлетворението ви от гостоприемството / настаняването в Община Банско?

144 responses



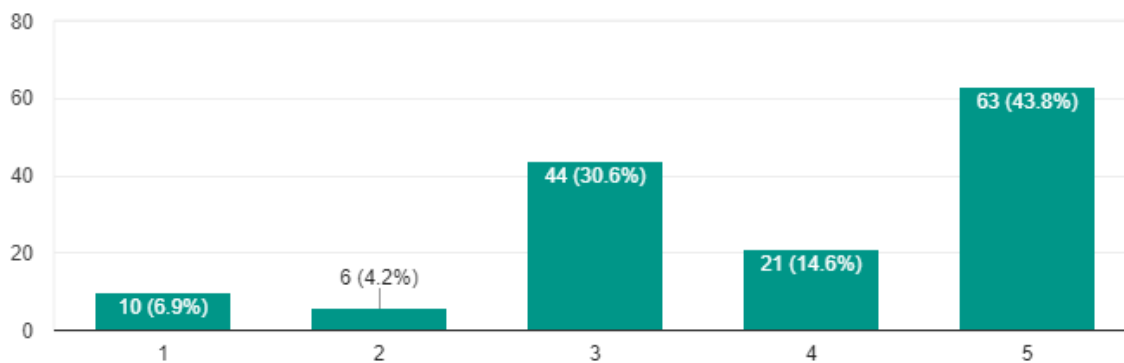
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **туристически пакети / опознавателни обиколки** на територията на Община Банско. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е високо (43.8%), но удовлетворението не го надминава, даже спада катастрофално до 25.9%. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **СРЕДНО** удовлетворени от **туристически пакети / опознавателни обиколки** в общината.

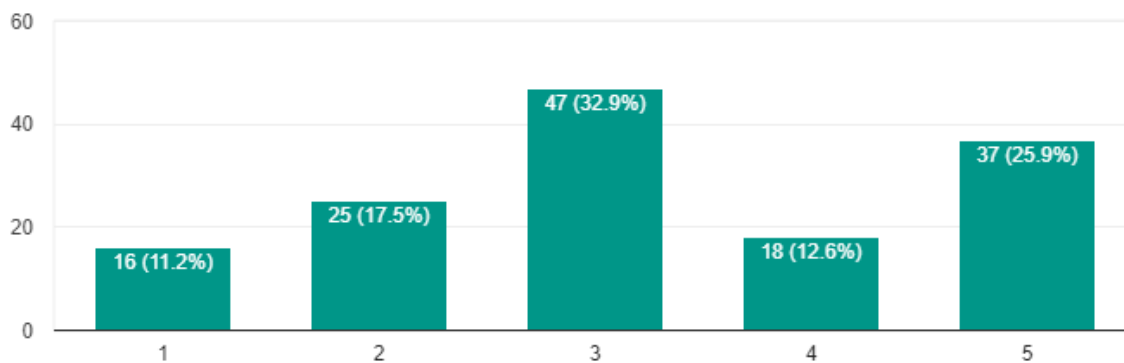
17. Какво беше очакването ви за наличие на туристически пакети / опознавателни обиколки в Община Банско?

144 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните туристически пакети / опознавателни обиколки в Община Банско?

143 responses



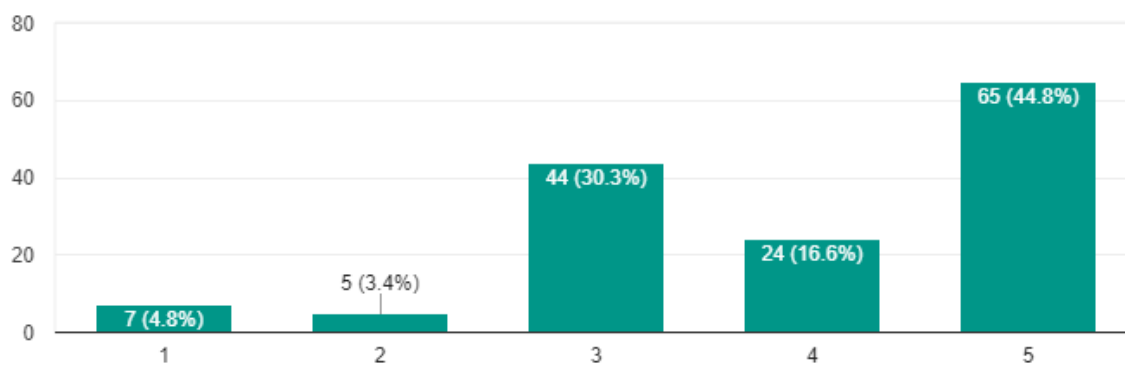
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **туристически пътеводители и информационни мрежи** на територията на Община Банско. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е високо (44.8%), но удовлетворението не го надминава, даже спада катастрофално до 24.1%. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **СРЕДНО** удовлетворени от **туристически пътеводители и информационни мрежи** в общината.

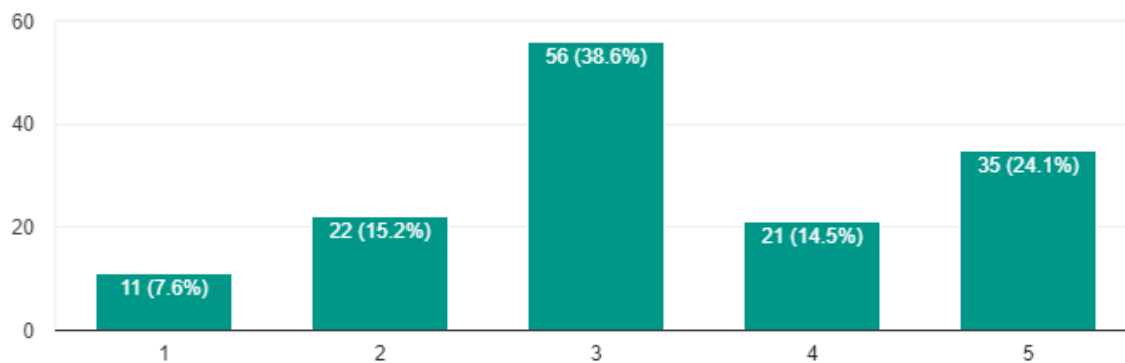
17. Какво беше очакването ви за наличие на туристически пътеводители и информационни мрежи в Община Банско?

145 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните туристически пътеводители и информационни мрежи в Община Банско?

145 responses



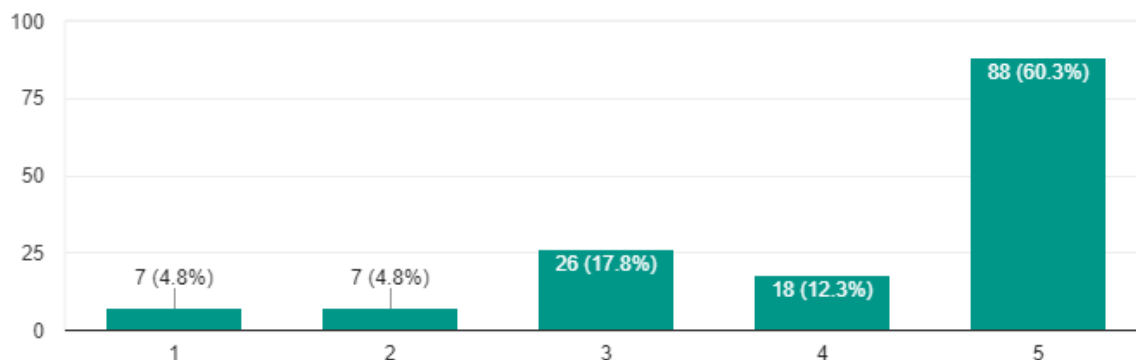
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **местен диалект и културни елементи** на територията на Община Банско. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е високо (60.3%), и удовлетворението го надминава до 65.8%. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **ИЗКЛЮЧИТЕЛНО ВИСОКО** удовлетворени от **местен диалект и културни елементи** в общината.

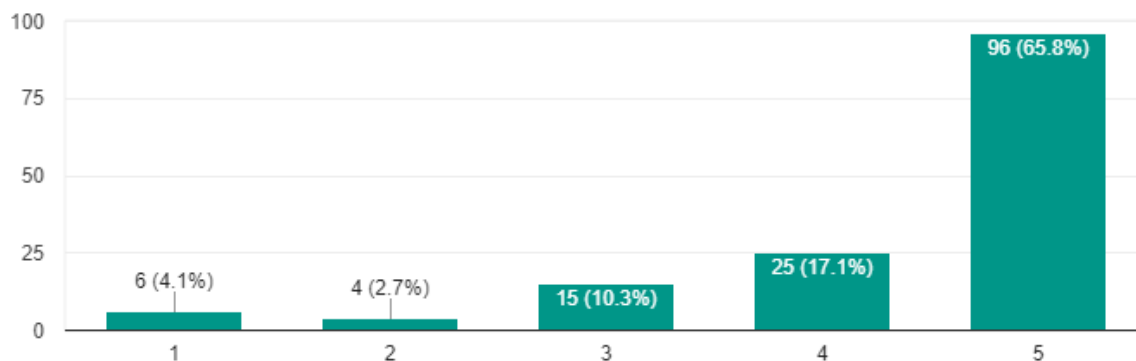
17. Какво беше очакването ви за наличие на местен диалект и културни елементи в Община Банско?

146 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните местен диалект и културни елементи в Община Банско?

146 responses



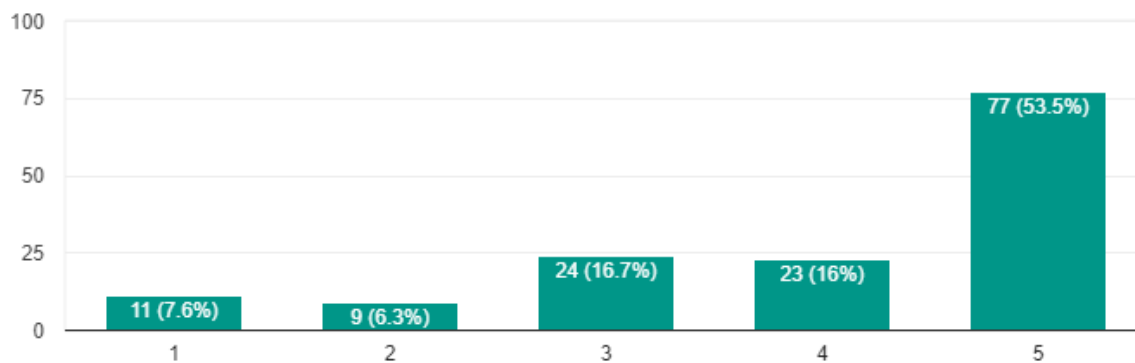
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **вдъхновени от наследството ръчно изработени сувенири** на територията на Община Банско. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е високо (53.5%), но удовлетворението не го надминава и спада до 33.8%. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **СРЕДНО-ВИСОКО** удовлетворени от наличните **вдъхновени от наследството ръчно изработени сувенири** в общината.

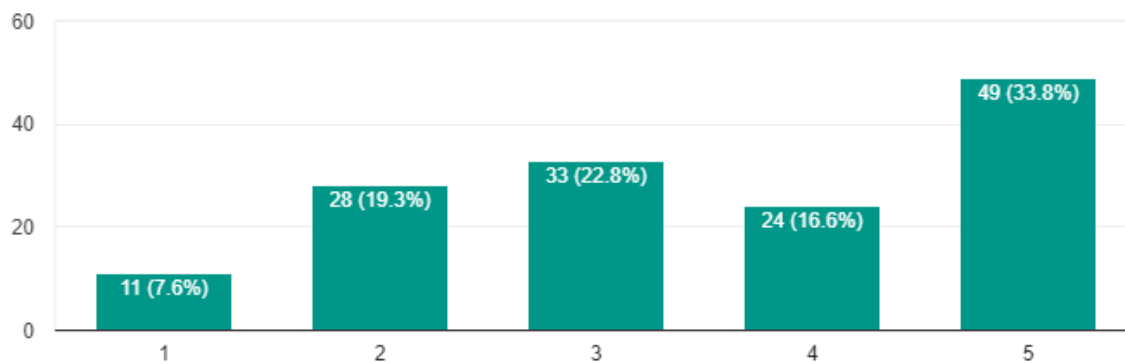
17. Какво беше очакването ви за наличие на вдъхновени от наследството ръчно изработени сувенири в Община Банско?

144 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните вдъхновени от наследството ръчно изработени сувенири в Община Банско?

145 responses



Въпрос №17.

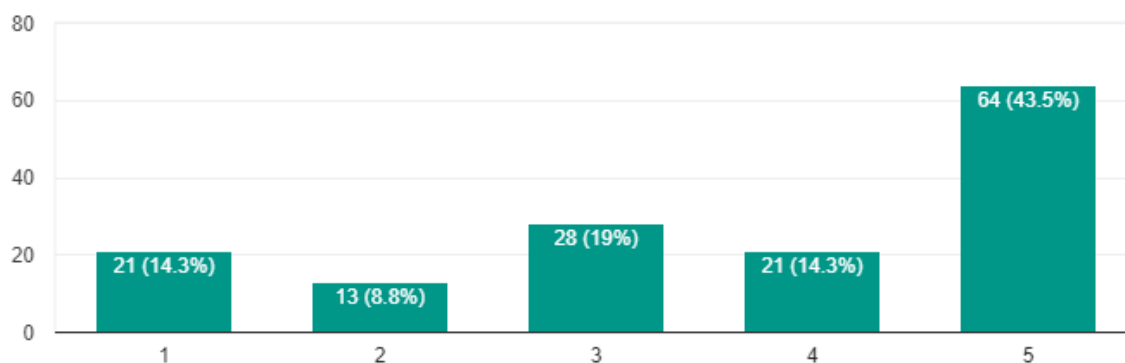
Очакване и удовлетворение от **тематични паркове** на територията на Община Банско. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е високо (43.5%), но удовлетворението не го надминава и спада катастрофално до 22.4%.

Заключението е, че мнозинството от посетителите са **СЛАБО-СРЕДНО** удовлетворени от наличните **тематични паркове** в общината.

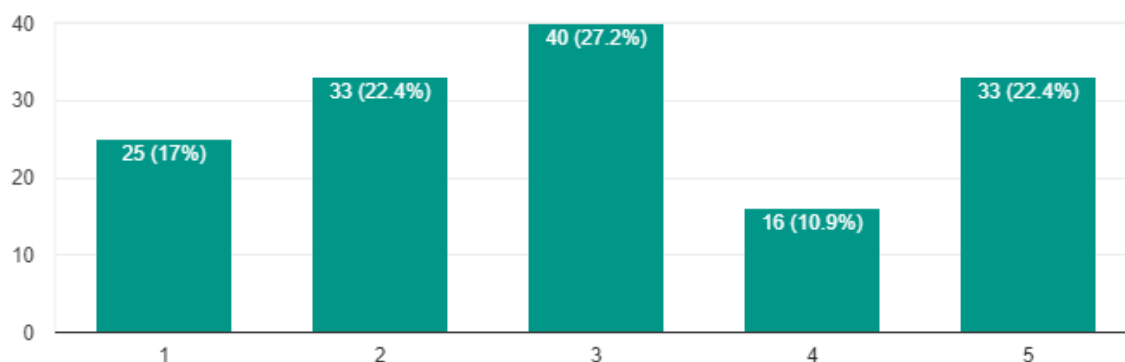
17. Какво беше очакването ви за наличие на тематични паркове в Община Банско?

147 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните тематични паркове в Община Банско?

147 responses



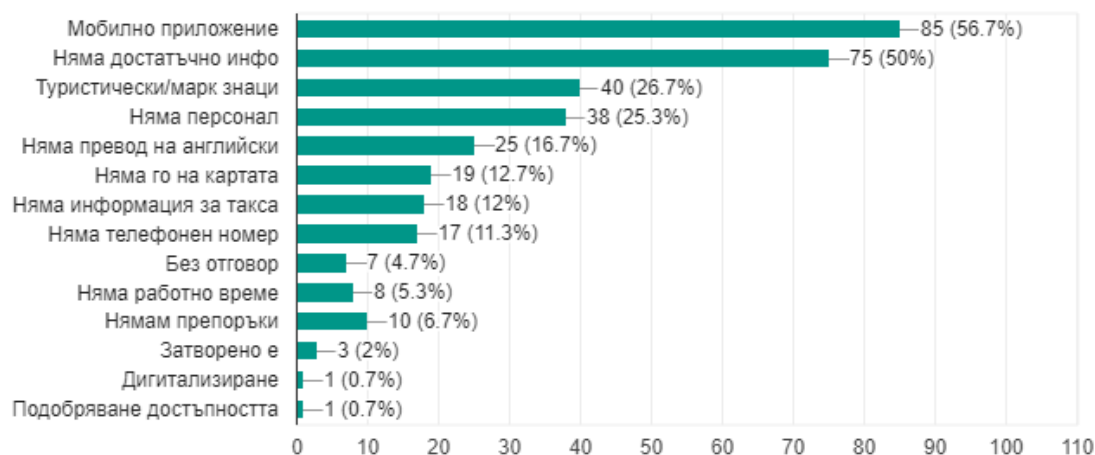
- Препоръки към представяне, достъп, реклама на обектите (Въпрос №18)

Въпрос №18.

Всичките 150 респондента в община Банско са взели участие в отговора на този въпрос. Целта му е да определи и подреди по значимост липсващите елементи за по-добро представяне и осигуряване на достъпност до туристическите места и обекти от природното и културното наследство, като с това послужи на заинтересованите страни да насочат ресурси и средства и да планират потоци. Също така допринася с важна информация за обобщения списък на обектите в глава 5 от доклада. Възможни са повече от един отговор.

18. Имате ли препоръки към местното ръководство за подобряване представянето/достъпа/рекламата за обектите, описани горе?

150 responses



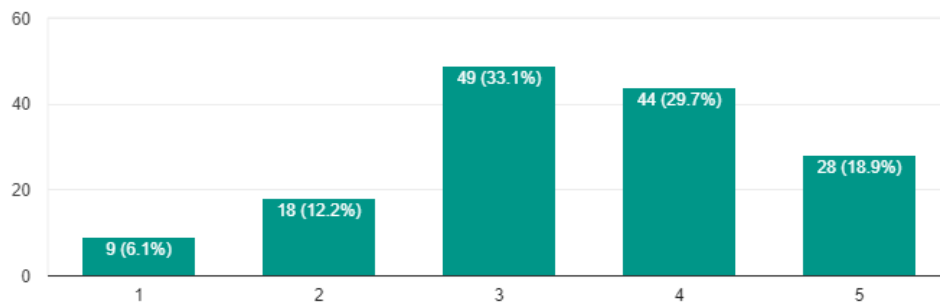
- Отношение на местната власт към околната среда, природното и културното наследство (Въпроси №19, 20 и 21)

Въпрос №19.

Община Банско получава обща оценка **СРЕДЕН** по отношението си и опазване на околната среда от 148/150 респондента, участвали в проучването.

19. Туристическата дестинация (общината) се отнася добре към опазване на околната среда. Моля изберете.

148 responses

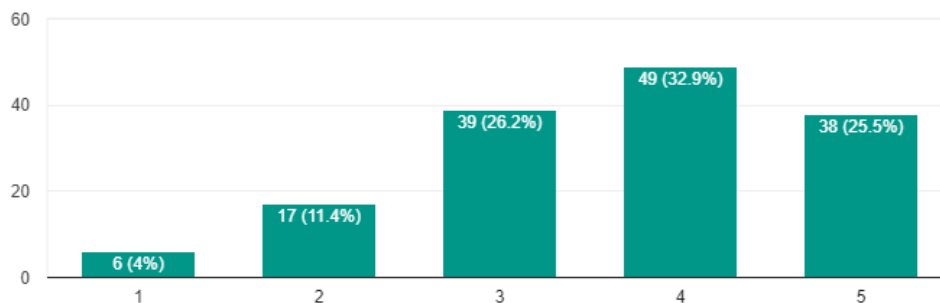


Въпрос №20.

Община Банско получава обща оценка **ДОБЪР** за отношението си към природното наследство от 149/150 респондента, участвали в проучването.

20. Туристическата дестинация (общината) се отнася добре туристически въпроси, свързани с ...одното наследство. Моля изберете.

149 responses

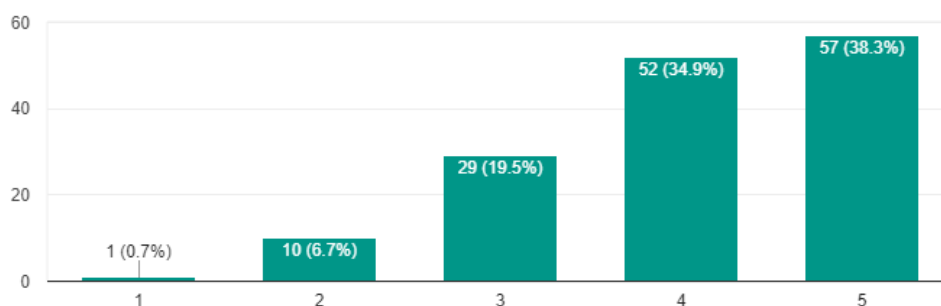


Въпрос №21.

Община Банско получава обща оценка **МНОГО ДОБЪР** за отношението си към културното наследство от 149/150 респондента, участвали в проучването.

21. Туристическата дестинация (общината) се отнася добре към опазване на културното наследство. Моля изберете.

149 responses



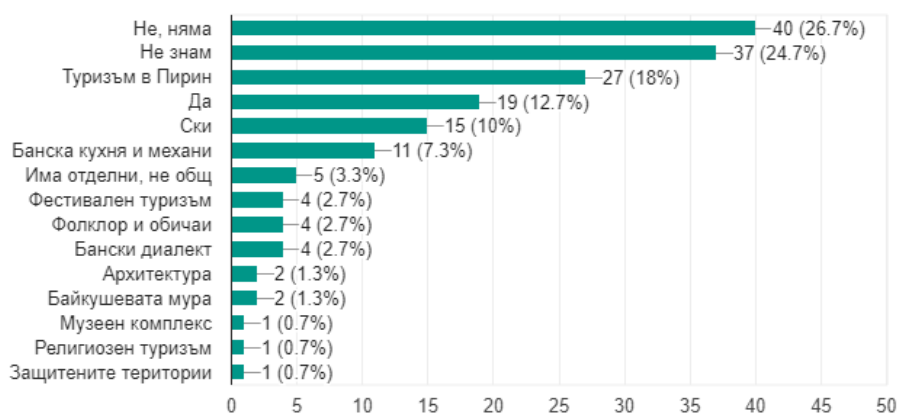
- Наличие на туристически продукти и/или пакети, свързани с предмета на проучването (Въпрос №24)

Въпрос №24.

Първенеца след анализа на резултатите от въпроса се оказва твърдението на респондентите, че няма утвърден продукт с 26.7%. Като предполагаем резултат от неправилната реклама и застъпеност в социалните мрежи, мнозинството от хората не знаят дали има туристически продукт (24.7), свързан с природното и културното наследство, или просто отговарят с да (12.7%), без конкретика. Все пак, някои от тях твърдят, че има свързан с туризъм в Пирин планина (18%) или със ски (10%). Другите резултати можете да видите долу.

24. Има ли утвърден туристически продукт, свързан с природното и културно наследство в дестинацията?

150 responses



- Възможностите за разгръщане на потенциала за природен и културен туризъм през погледа на посетителите (Въпрос №26)

Въпрос №26.

Представени почти без никаква редакция, от ползвателите на вниманието на всички заинтересовани страни. Голяма част от тях са имплементирани в SWOT анализа.

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Съживяване на традиционни обичаи; танци; музика; традиционните занаяти; традиционното селско стопанство ▪ Поддържане и съхранение на традиционни къщи ▪ Разработване на специфични туристически продукти и пакети ▪ Промоция и представяне на района ▪ Изграждане на музеи; изграждане на художествена галерия ▪ Посредством по-нестандартни изложения ▪ Развитие на занаятчийска улица ▪ Чрез повишаване атрактивността на забележителностите ▪ По-добра реклама, промоции и представяне на района ▪ Повече достъпна информация ▪ Изграждане на нови туристически забележителности ▪ Запазване и широка реклама ▪ Мобилни приложения и дигитализация за отдалечен достъп ▪ Повече сценични културни изяви ▪ Съхраняване на местните къщи ▪ Организиране на тематични игри ▪ Изграждане на музей за децата ▪ Работни групи / кръжоци по изкуство, танци, обиколки по забележителности ▪ Рекламирање на извън сезонни дейности през зимния сезон, напр. джаз феста ▪ Културни беседи и вечери 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Да се обединят културни и природни богатства в общ продукт ▪ Участие на специализирани изложения ▪ Кулинарни пикници с каруци, обичаи, песни, музика и танци и разказване на легенди ▪ Наемане на професионалисти, за да се определят характеристиките на отделните групи хора, за определяне на рекламна и маркетингова политика (напр. психолог) ▪ Опазване от вандали ▪ Нови проучвателни работи ▪ Курсове по готварство на местна кухня ▪ Атрактивни туристически пакети обхващащи сезони пролет, лято и есен ▪ Организиране опознавателни планински преходи, състезания ▪ Популяризиране на археологическите обекти ▪ „Отворени врати“ за свободен достъп до музеите ▪ Чрез създаване на огромна ски зона ▪ Привлечете специалисти по сугестопедия и те ще ви дадат добри идеи за привличане на внимание ▪ Събития, свързани с посещението на всяко туристическо място (музика, песни, викторина)
---	---

- Ефективно планиране, опазване и устойчиво използване (Въпроси №22 и 27)

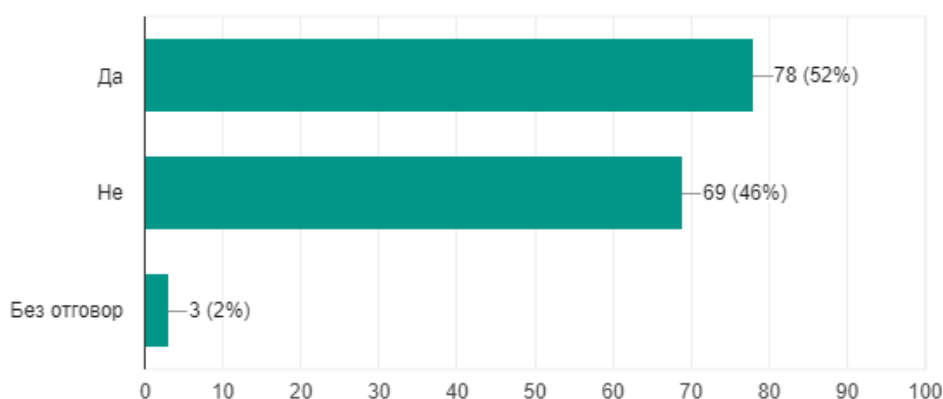
Въпрос №22.

Ефективно планиран и управляван ли е туризма в националните паркове, други природни забележителности и обектите от културното наследство?

Препоръките са имплементирани в SWOT анализа. Резултатите са видни от графиката.

22. Ефективно планиран и управляван ли е туризма в националните паркове, други природни забележи...айте препоръки или опишете защо.

150 responses



27 въпрос. Как си представяте опазването и устойчивото използване на природното и културното наследство с цел повишаване на туристическия потенциал на дестинацията?

Чрез:

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Постоянни обучения на персонала да промотират и продават ▪ Финансово подпомагане на ПЧП от Общината ▪ Популяризиране на здравословния климат в региона ▪ Повишаване на общественото самосъзнание ▪ Обучение на местни водачи ▪ По-добър градски мениджмънт ▪ Изграждане на център за рециклиране ▪ Повече екология и опазване ▪ Ангажиране и събуждане на интерес у младите хора от Общината 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Интегрирани пакети, свързване на другите две страхотни планини и съседни общини ▪ Ръководство за експлоатация и функциониране на обектите и орган от населението по спазването ▪ Развиване потенциала на теснолинейката ▪ Реинвестиране на приходите от туризма за туристически потребности ▪ Специализирана карта на общината с местата за посещение ▪ Функциониране на обществен съвет
--	---

- | | |
|--|--|
| <ul style="list-style-type: none"> ▪ Взаимстване на добри практики от други подобни курорти ▪ Субсидиране на повече дейности от общинския бюджет ▪ Дигитализиране на наследството (аудио, видео, сканирани документи, снимки с висока резолюция) ▪ Фотографски сафарита ▪ Поставяне и спазване на стандарти | <ul style="list-style-type: none"> ▪ Регионални продукти за запълване на една седмица от времето на туристите (в Банско музеите се обикалят за ден) ▪ Анализ на националните, регионалните и европейските планове и план за действие ▪ Промоционални турове с участието на местни гидове ▪ Възпитаване на любов към наследството |
|--|--|

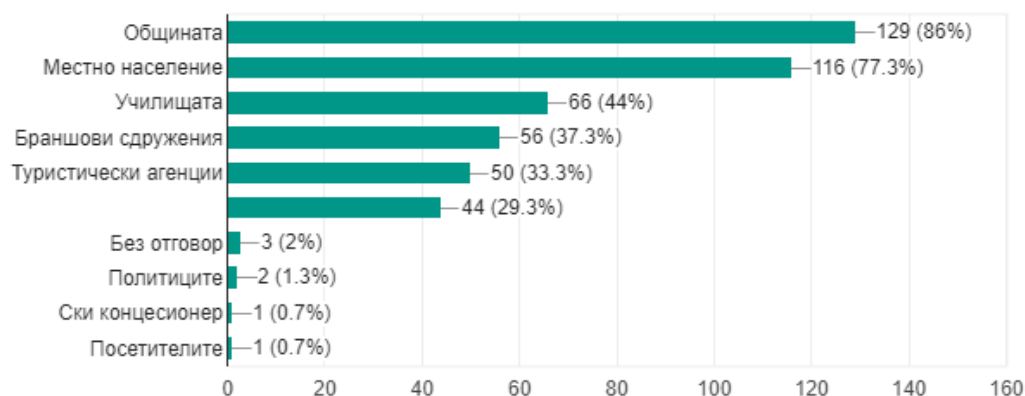
○ Институционална и гражданска отговорност (Въпрос №28)

Въпрос №28.

129/150 респондента (86%), анкетирани във връзка с изпълнението на проекта, са отговорили, че общината е най – важния участник в устойчивото опазване и използване на наследството ни. На следващо място са местното население (77.3%) и училищата (44%). Възможно е посочването на няколко отговора.

28. Кои смятате, че са най-важните участници в устойчивото опазване и използване на природното и културното наследство?

150 responses



- Малко познати, позабравени обекти и легенди (Въпрос №30)

Въпрос №30.

Респондентите са отговорили свободно, без предварително посочени варианти. Влагаме надежда да послужи на планировчиците в туризма и всички заинтересовани страни като полезна информация.

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Археологическите обекти (4) ▪ Сирлещовата къща и аферата мис Стоун (5) ▪ Ситан кале (11). Според един от респондентите местното население се е крило от турците в крепостта ▪ Свети Никола (4) ▪ Момина кула (11) ▪ Банския диалект (1) ▪ Шипоцко (3) ▪ Природните забележителности (4) ▪ Мегалитните светилища в Пирин и Родопите (2) ▪ Манастира Палигоден (2) ▪ Една от първите бански махали в Карагонско (2) ▪ Непроучени пещерни образувания (1) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Кирблаговата кула (1) ▪ Частните къщи-паметници на културата (1) ▪ Симеонов гроб (1) ▪ Трасетата за каране на велосипеди и пешеходен туризъм между Банско и съседните населени места (1) (бел. р. – те не са обезопасени) ▪ Четата на Радон Тодев преди заминаване за битка в планината отиват в черквата предварително да бъдат опияти... ▪ Създаването на черквата, историята на камбаната и камбанарията (1) ▪ Стъпките на Крали Марко (1) ▪ Пътеките на воеводите (1) ▪ Гроба на Радоновата чета (3)
---	--

3.8.2. Гевгелия (Блок 4)

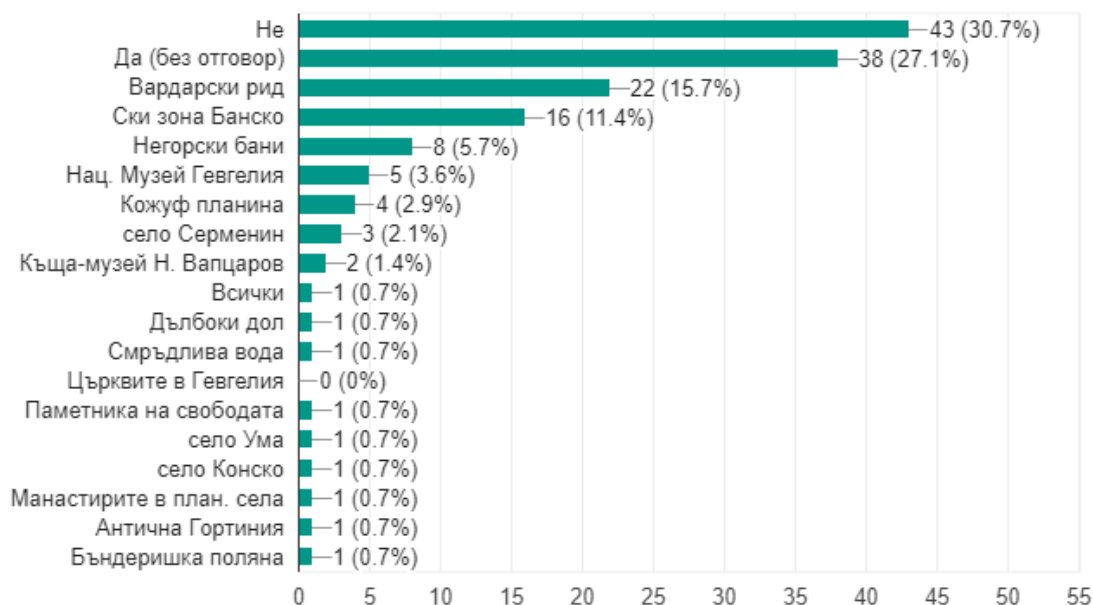
- Най-интересна туристическа атракция и най-вълнуващо място (Въпроси №15, 16 и 32)

Въпрос №15.

140 респондента в община Гевгелия са взели участие в отговора на този въпрос. Целта му е да определи и подреди по значимост туристическите места от природното и културното наследство, като с това послужи на заинтересованите страни да насочат ресурси и средства и да планират потоци. Също така допринася с важна информация за обобщения списък на обектите в глава 5 от доклада. Прави впечатление високият процент хора (30.7%), които са посетили дестинацията без да се възползват от възможността да посетят забележителност. Поради големия брой посетители и на Банско, анкетираните дават и комбинирани оценки.

15. Посетихте ли туристическо място от културното и природно наследство в Общината? Ако да, кое?

140 responses

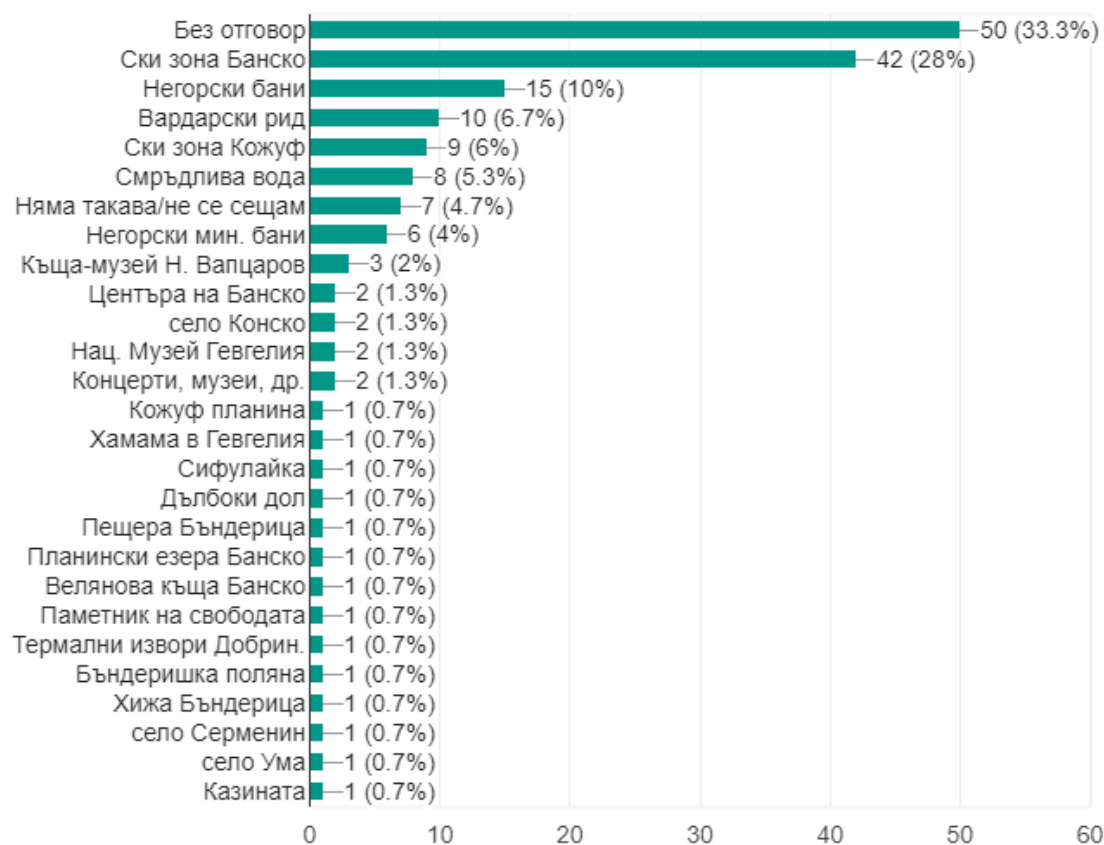


Въпрос №16.

Голяма част от респондентите в община Гевгелия не взеха участие в отговора на този въпрос. Целта му е да определи и подреди по значимост най-интересната атракция за посетителите, като с това послужи на заинтересованите страни да насочат ресурси и средства и да планират потоци. Също така допринася с важна информация за обобщения списък на обектите в глава 5 от доклада. Поради големия брой посетители и на Банско, анкетираните дават и комбинирани оценки.

16. Коя е най - интересната туристическа атракция, която посетихте или смятате за интересно да посетите по време на престоя си?

150 responses



Въпрос №32.

Кое според вас е най – интересното и вълнуващо място в Общината?

Голяма част от респондентите в община Гевгелия не взеха участие в отговора на този въпрос. Целта му е да се състави списък най-интересните и вълнуващи места за посетителите, като с това послужи на заинтересованите страни да насочат ресурси и средства и да планират потоци. Също така допринася с важна информация за обобщения списък на обектите в глава 5 от доклада. Поради големия брой посетители и на Банско, анкетираните дават и комбинирани оценки.

- | | |
|--|--|
| <ul style="list-style-type: none">▪ Ски център Банско▪ Ски център Кожуф▪ Вардарски рид▪ Динкут▪ Негорските бани▪ Сърдлива вода▪ Сифулайка▪ Серменин▪ Вирове в Кожух▪ Белия рай – Миравци▪ Хотелски басейни▪ Кожух планина | <ul style="list-style-type: none">▪ Селата в Кожуф▪ Казино Фламинго▪ Околността▪ Нощния живот в Гевгелия▪ Храната в Гев▪ Разходка в Банско▪ Пица в градината на Аполония▪ Бъндеришка поляна▪ Кабинковия лифт▪ Дълбоки дол▪ Граничния пункт Богородица▪ Язовир Конско▪ Село Ума |
|--|--|

- Очакване и удовлетворение от природното и културното наследство по групи обекти и услуги (Въпрос №17)

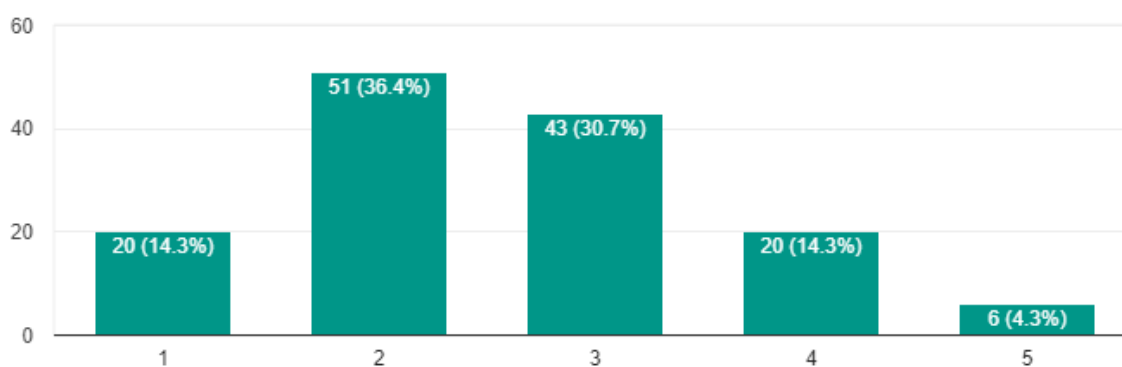
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **паметниците** на територията на Община Гевгелия. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването е слабо, а удовлетворението е по-голямо. Заключение е, че посетителите са **СРЕДНО** удовлетворени от наличните **паметници** в общината.

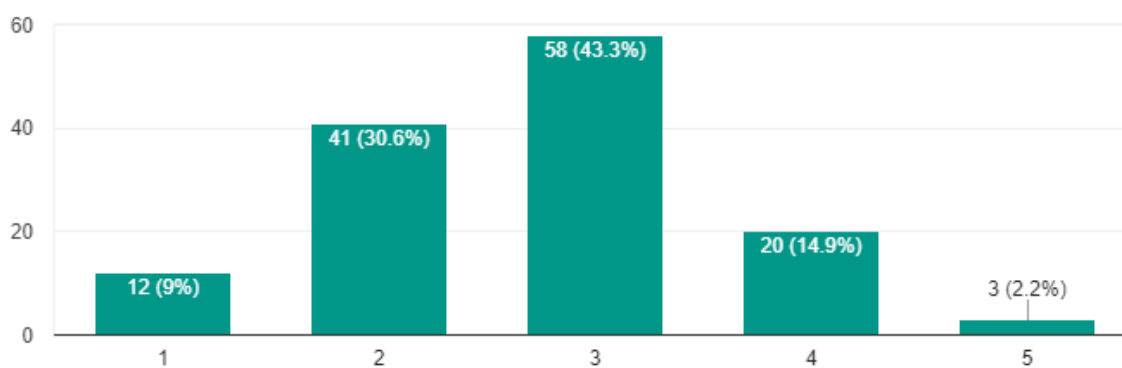
17. Какво беше очакването ви за наличие на паметници в Община Гевгелия?

140 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните паметници в Община Гевгелия?

134 responses

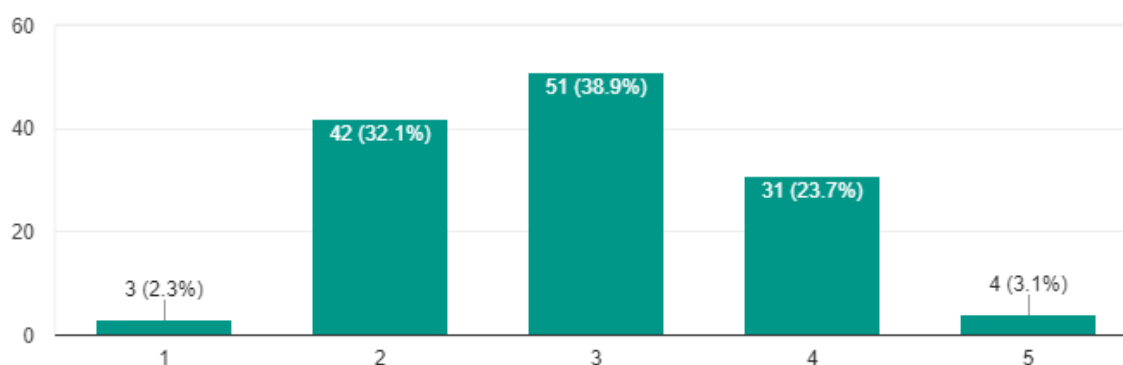


Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **историческите сгради** на територията на Община Гевгелия. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването. Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването е средно (38.9%), и удовлетворението се покачва в същия диапазон до (51.2%). Заключение е, че посетителите са **СРЕДНО** удовлетворени от наличните **историческите сгради** в общината.

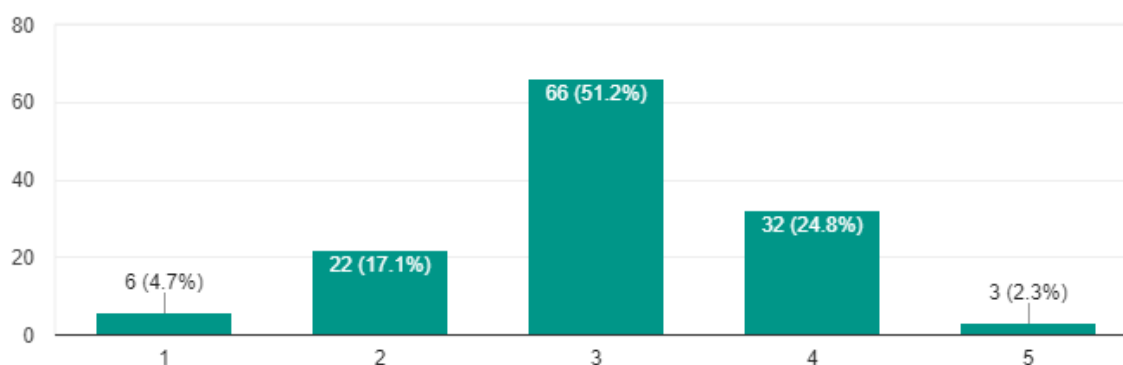
17. Какво беше очакването ви за наличие на исторически сгради в Община Гевгелия?

131 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните исторически сгради в Община Гевгелия?

129 responses



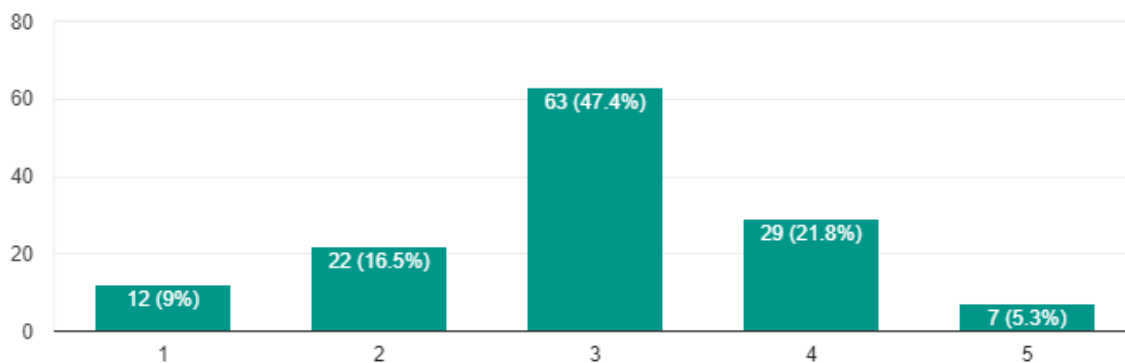
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **руини и сгради от различни исторически периоди/ разкопки** на територията на Община Гевгелия. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването е средно (47.4%), а удовлетворението се покачва в следващия диапазон до (34.4%). Заключение е, че посетителите са **СРЕДНО ДОБРЕ** удовлетворени от наличните **руини и сгради от различни исторически периоди/ разкопки** в общината.

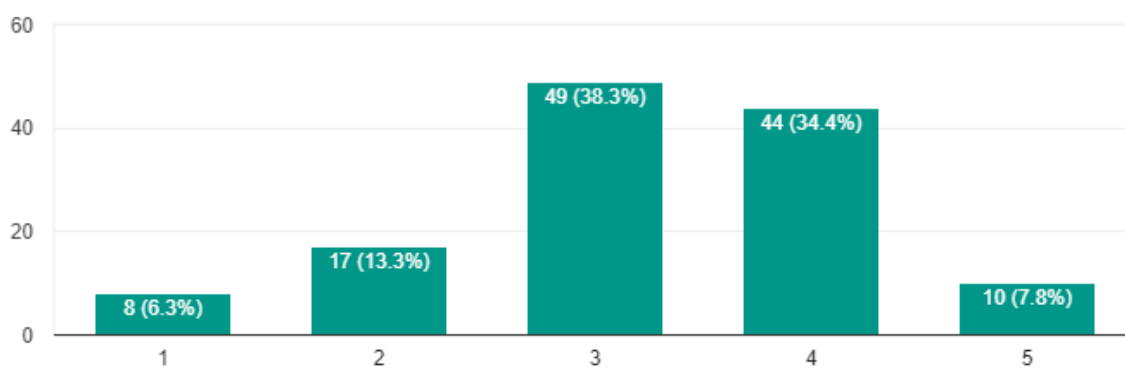
17. Какво беше очакването ви за наличие на руини и сгради от различни исторически периоди/ разкопки в Община Гевгелия?

133 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните руини и сгради от различни исторически периоди/ разкопки в Община Гевгелия?

128 responses



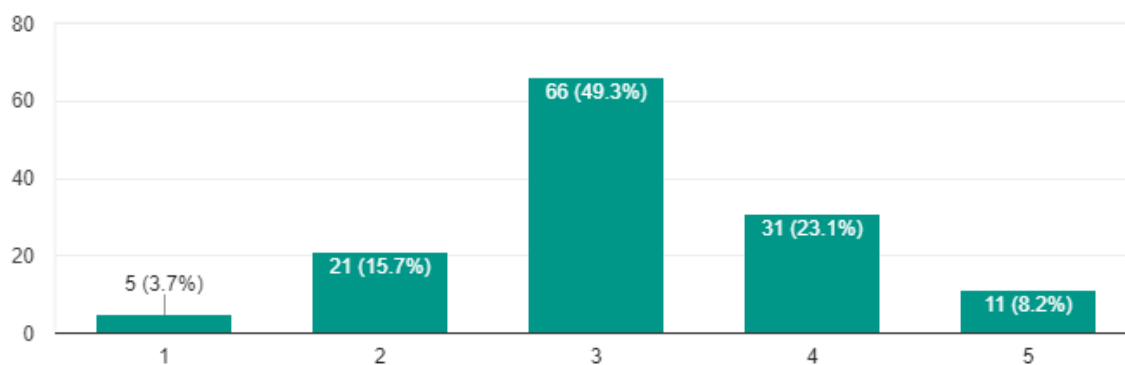
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **наличните културни селища** на територията на Община Гевгелия. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е средно (49.3%), но удовлетворението надминава леко в същия диапазон до 54%. Заключение е, че посетителите са **СРЕДНО** удовлетворени от наличните **наличните културни селища** в общината.

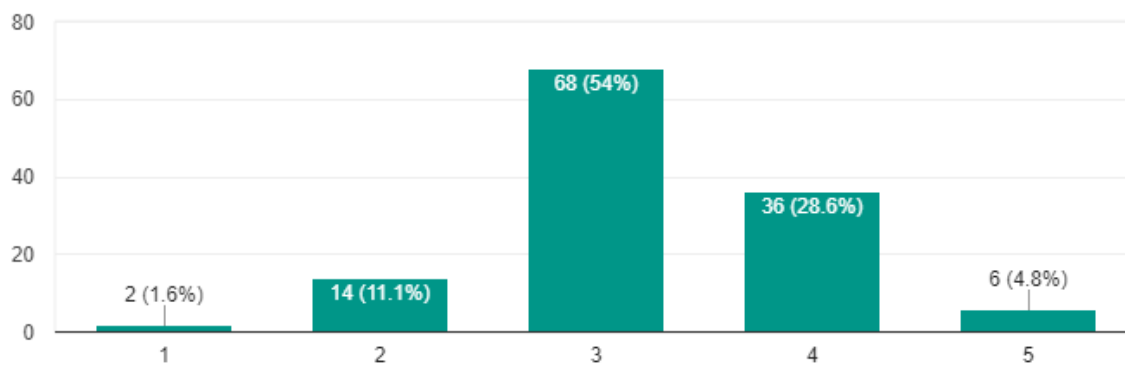
17. Какво беше очакването ви за наличие на културни селища в Община Гевгелия?

134 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните културни селища в Община Гевгелия?

126 responses



Въпрос №17.

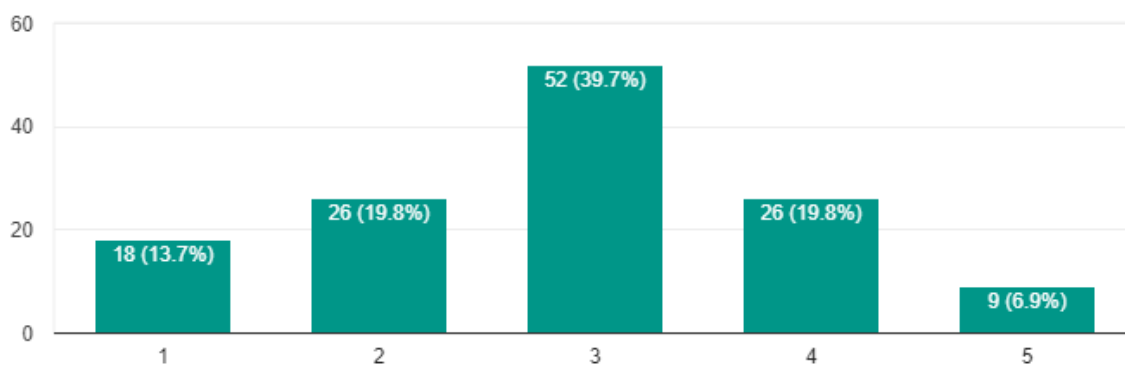
Очакване и удовлетворение от **старинна архитектура (сгради, мостове, знаци и т.н.)** на територията на Община Гевгелия. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е средно (39.7%), но удовлетворението се повишава леко в следващата степен до 29.1%.

Заключението е, че мнозинството от посетителите са **СРЕДНО ДОБРЕ** удовлетворени от наличната **старинна архитектура (сгради, мостове, знаци и т.н.)** в общината.

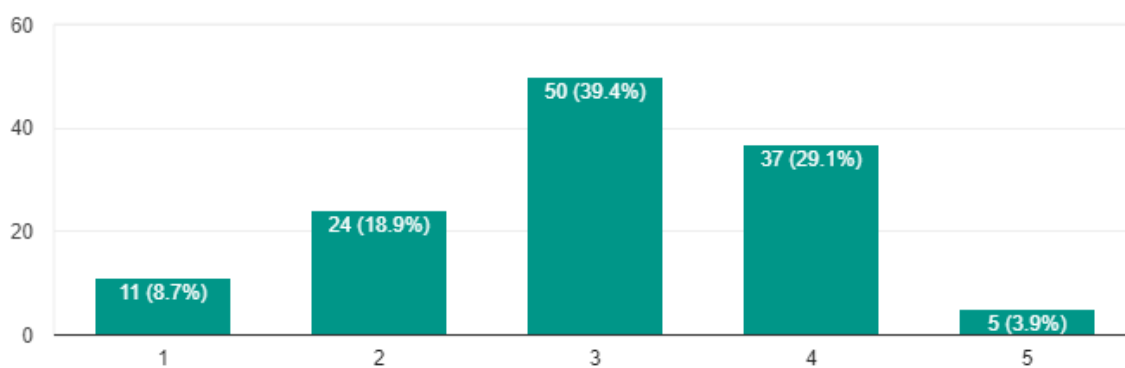
17. Какво беше очакването ви за наличие на старинна архитектура (сгради, мостове, знаци и т.н.) в Община Гевгелия?

131 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличната старинна архитектура (сгради, мостове, знаци и т.н.) в Община Гевгелия?

127 responses



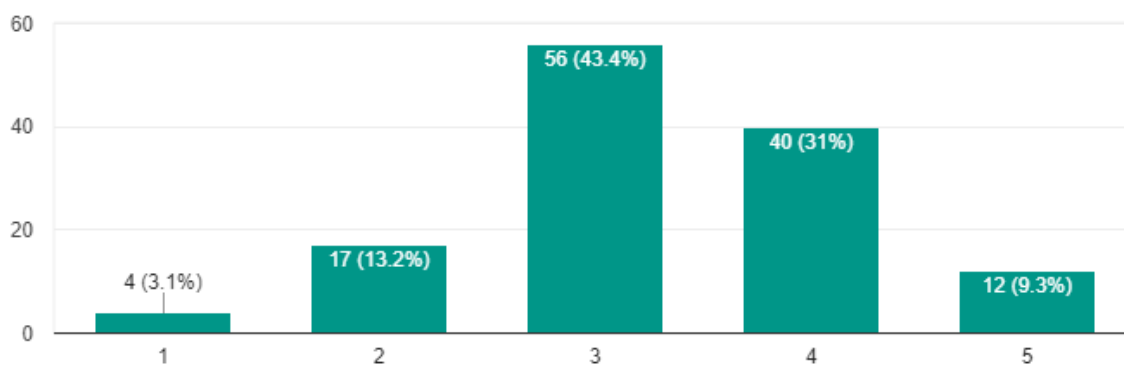
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **музеи и художествени колекции** на територията на Община Гевгелия. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е средно (43.4%), удовлетворението се покачва до 45.2%. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **СРЕДНО** удовлетворени от наличните **музеи и художествени колекции** в общината спрямо очакванията си.

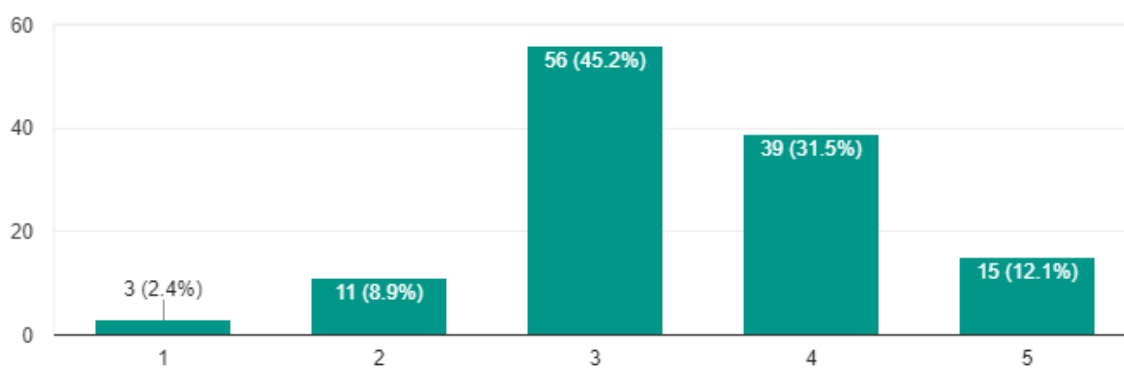
17. Какво беше очакването ви за наличие на музеи и художествени колекции в Община Гевгелия?

129 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните музеи и художествени колекции в Община Гевгелия?

124 responses



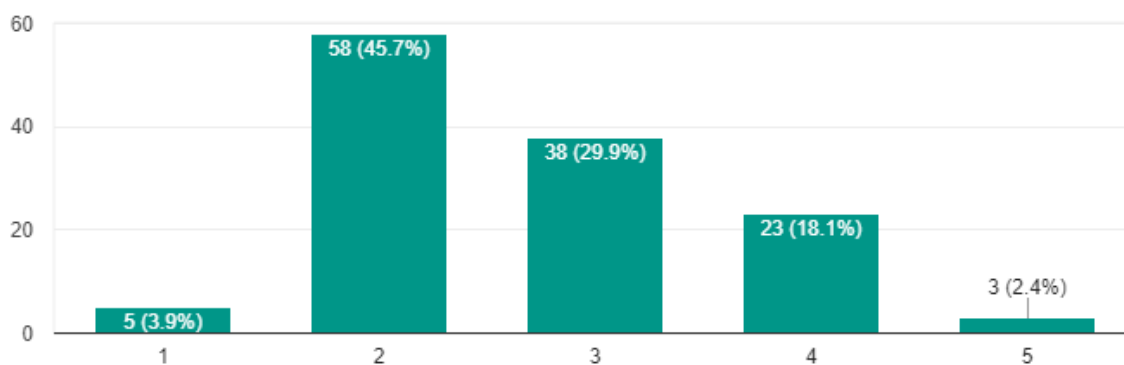
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **открито обществено изкуство и скулптури** на територията на Община Гевгелия. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е ниско (45.7%), но и удовлетворението надминава очакването до 41.8%. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **СРЕДНО** удовлетворени от наличното **открито обществено изкуство и скулптури** в общината.

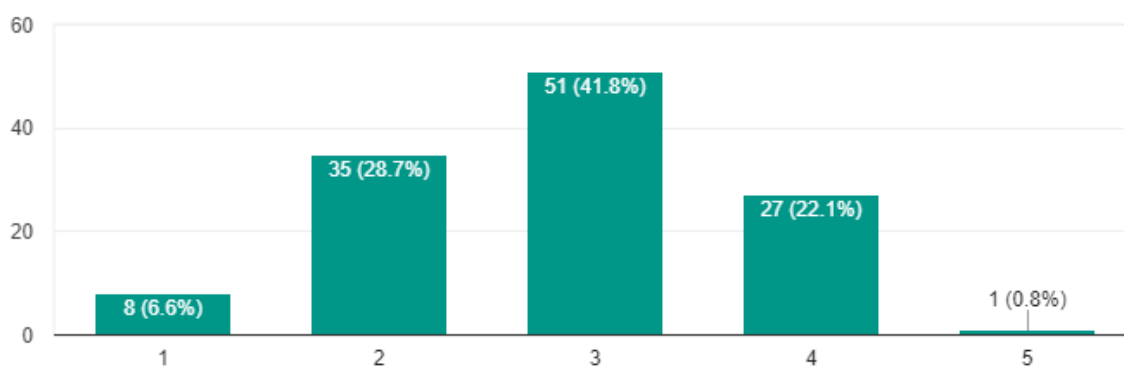
17. Какво беше очакването ви за наличие на открито обществено изкуство и скулптури в Община Гевгелия?

127 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните открито обществено изкуство и скулптури в Община Гевгелия?

122 responses



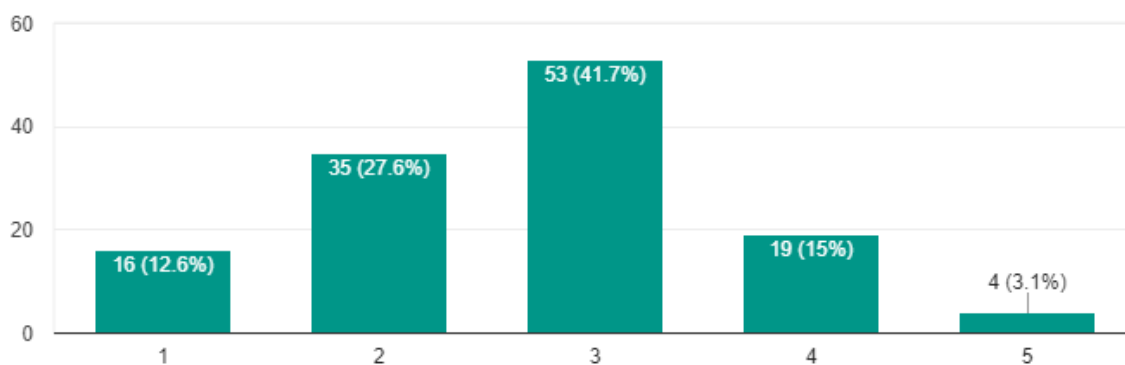
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **галерии** на територията на Община Гевгелия. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е средно (41.7%), като удовлетворението се запазва 41.8%. На друга част удовлетворението им пада до ниско. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **СЛАБО и СРЕДНО** удовлетворени от наличните **галерии** в общината.

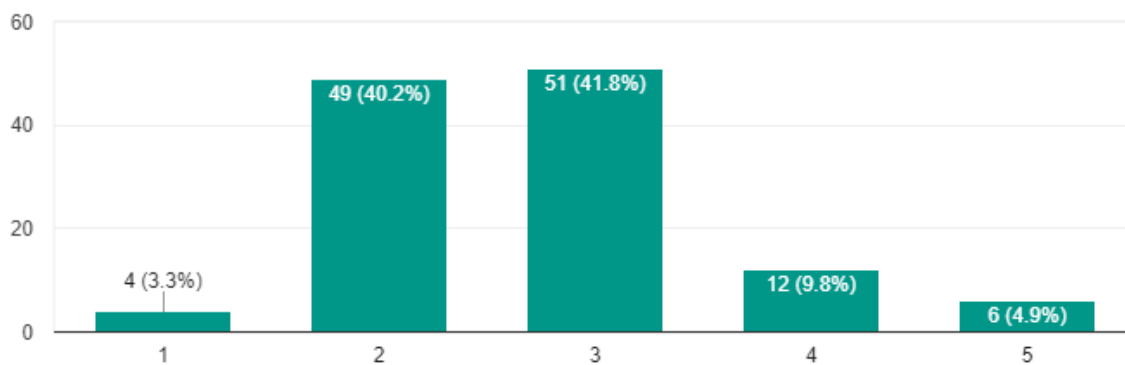
17. Какво беше очакването ви за наличие на галерии в Община Гевгелия?

127 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните галерии в Община Гевгелия?

122 responses



Въпрос №17.

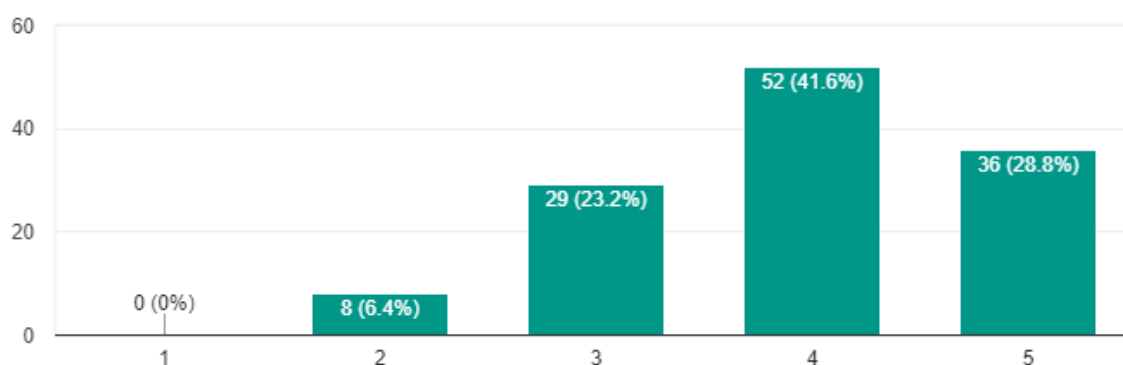
Очакване и удовлетворение от **наличие на природа и маршрути** на територията на Община Гевгелия. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е добро (41.6%), и удовлетворението го надминава, до 37.1% в следващата категория.

Заключението е, че мнозинството от посетителите са **ВИСОКО** удовлетворени от наличните **наличие на природа и маршрути** в общината.

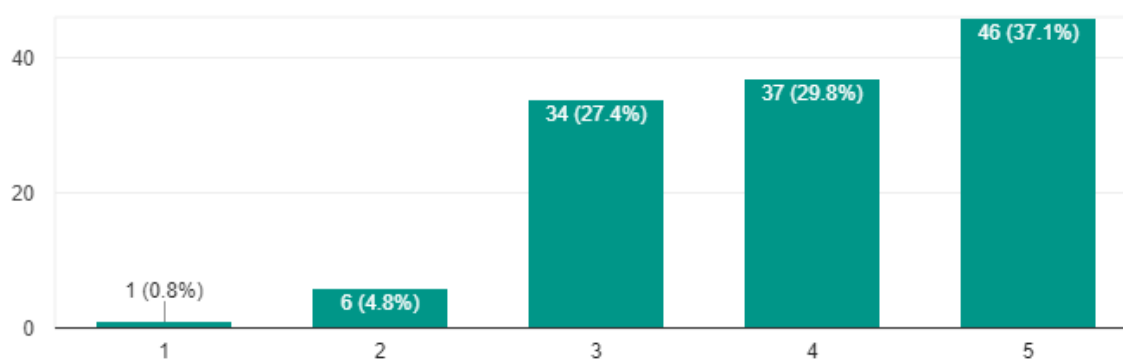
17. Какво беше очакването ви за наличие на природа и маршрути в Община Гевгелия?

125 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните природа и маршрути в Община Гевгелия?

124 responses



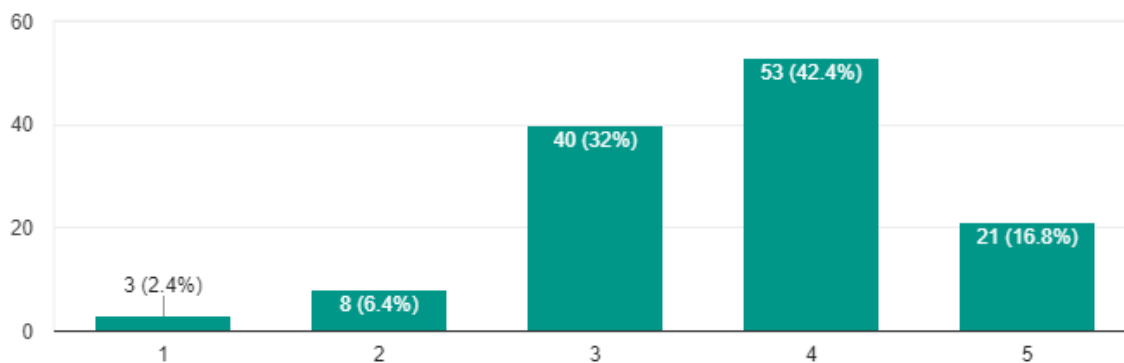
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **наличие на изкуство (музика/танци)** на територията на Община Гевгелия. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е средно (42.4%), а удовлетворението спада, до 38.5%. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **СРЕДНО ДОБРЕ** удовлетворени от наличното **изкуство (музика/танци)** в общината.

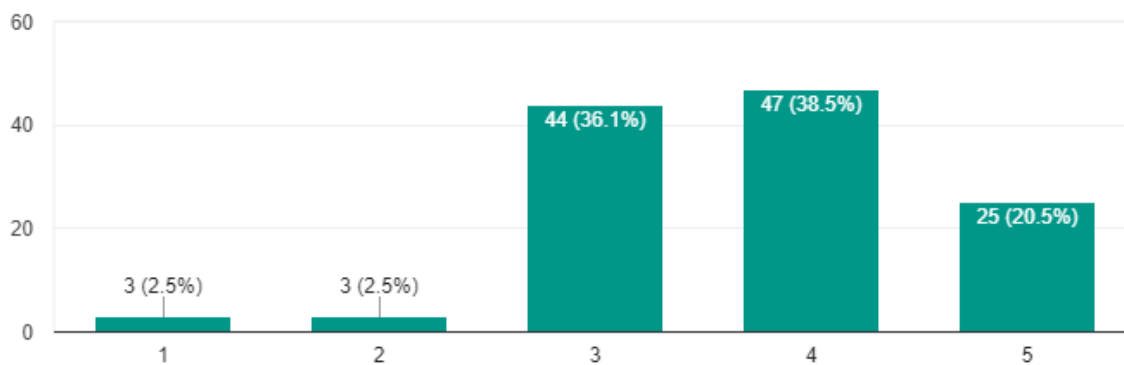
17. Какво беше очакването ви за наличие на изкуство (музика/танци) в Община Гевгелия?

125 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните изкуство (музика/танци) в Община Гевгелия?

122 responses

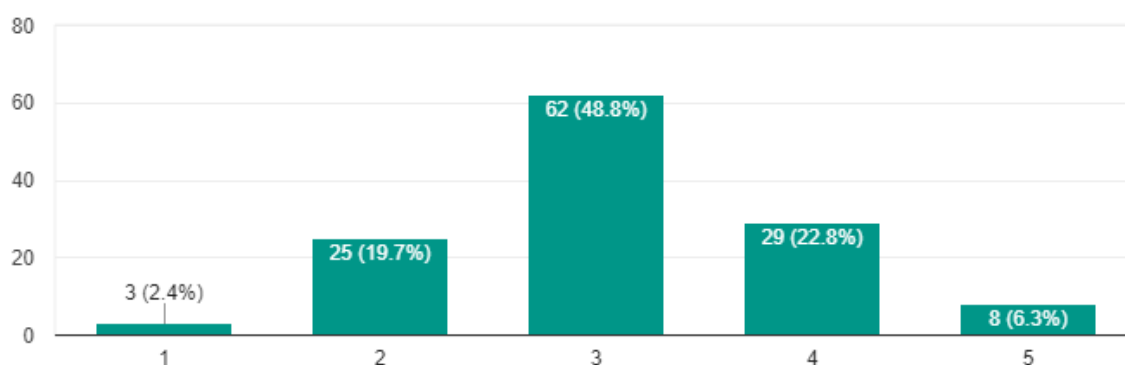


Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **старинна архитектура** на територията на Община Гевгелия. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването. Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е средно (48.8%), а удовлетворението се покачва в следващата графа, до 41.9%. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **ДОБРЕ** удовлетворени от наличните **старинна архитектура** в общината.

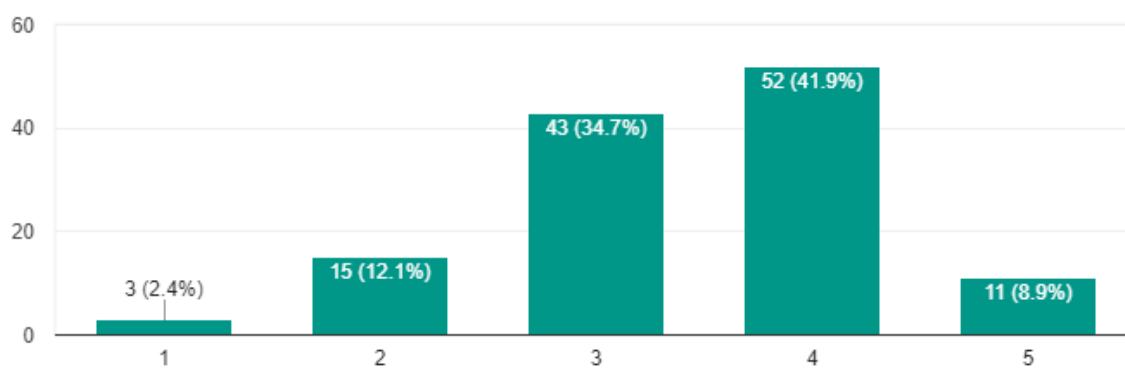
17. Какво беше очакването ви за наличие на старинна архитектура в Община Гевгелия?

127 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличната старинна архитектура в Община Гевгелия?

124 responses



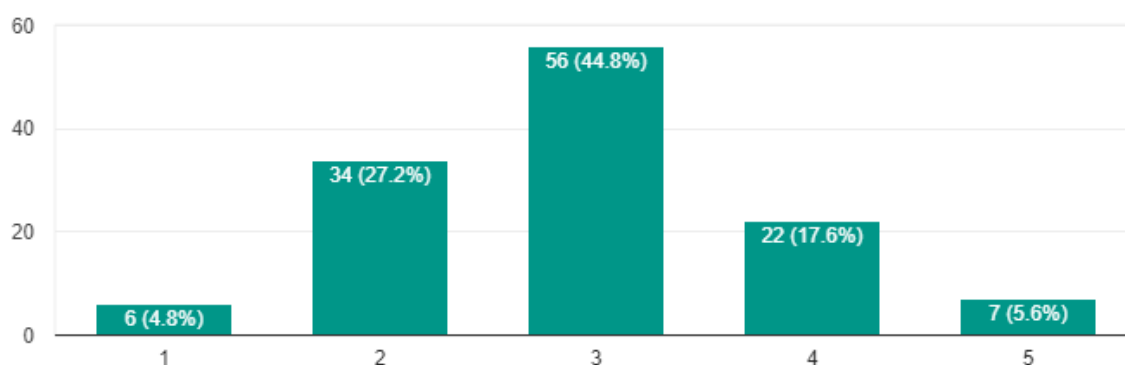
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **занаяти / таланти** на територията на Община Гевгелия. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е средно (44.8%), удовлетворението остава същото, като се покачва леко до 46.7%. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **ДОБРЕ** удовлетворени от наличните **занаяти / таланти** в общината.

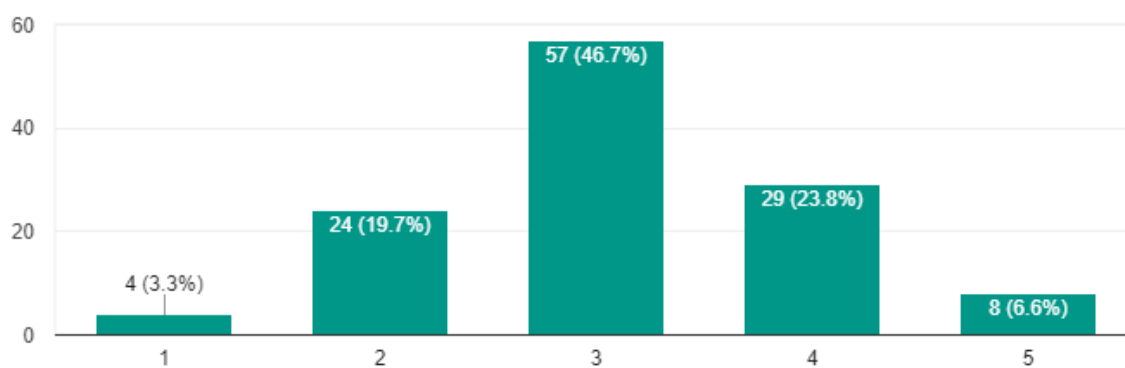
17. Какво беше очакването ви за наличие на занаяти / таланти в Община Гевгелия?

125 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните занаяти / таланти в Община Гевгелия?

122 responses

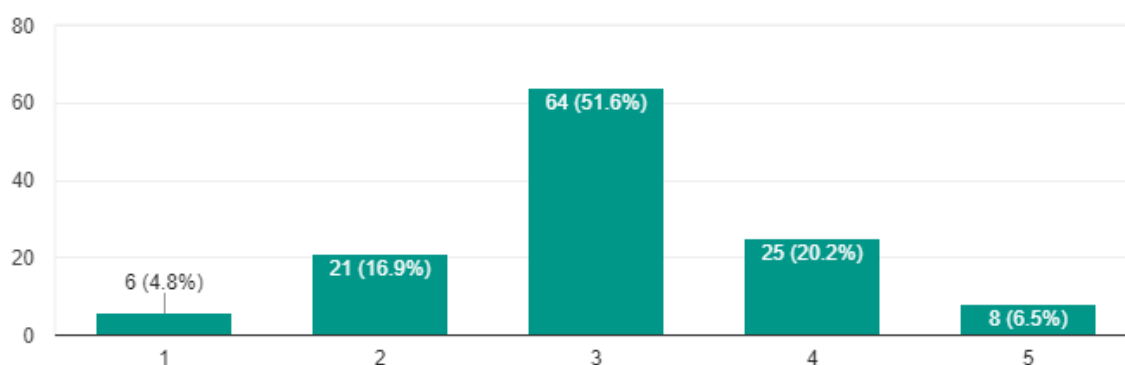


Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **театри и концертни зали** на територията на Община Гевгелия. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването. Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е средно (51.6%), удовлетворението не се покачва, а спада до 42.7%. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **СРЕДНО** удовлетворени от наличните **театри и концертни зали** в общината.

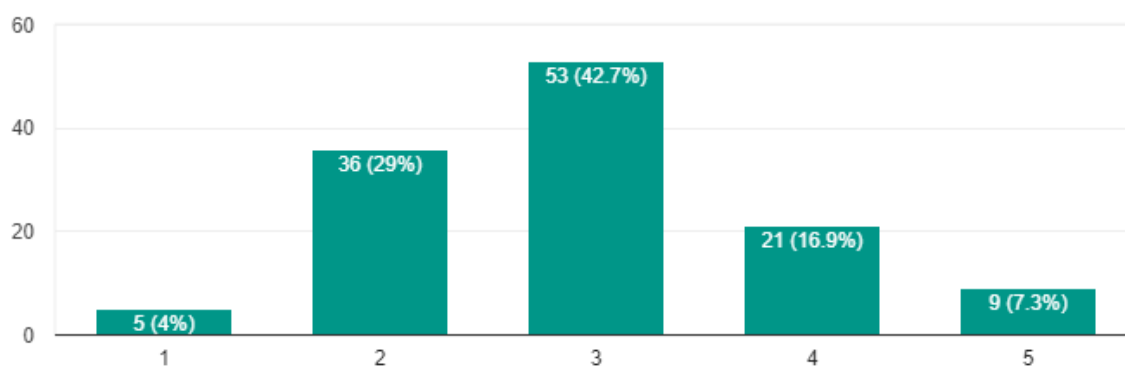
17. Какво беше очакването ви за наличие на театри и концертни зали в Община Гевгелия?

124 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните театри и концертни зали в Община Гевгелия?

124 responses



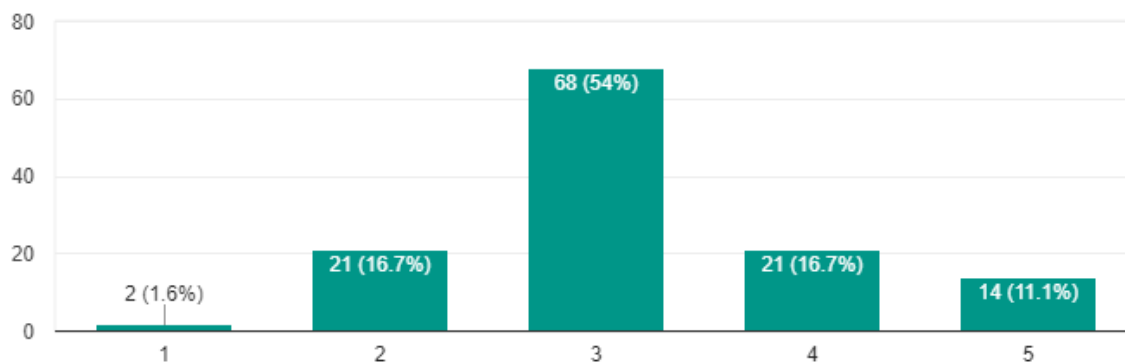
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **фестивали / събития / панаири / местни пазари** на територията на Община Гевгелия. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е средно (54%), удовлетворението се покачва в следващите нива. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **СРЕДНО** удовлетворени от наличните **фестивали / събития / панаири / местни пазари** в общината.

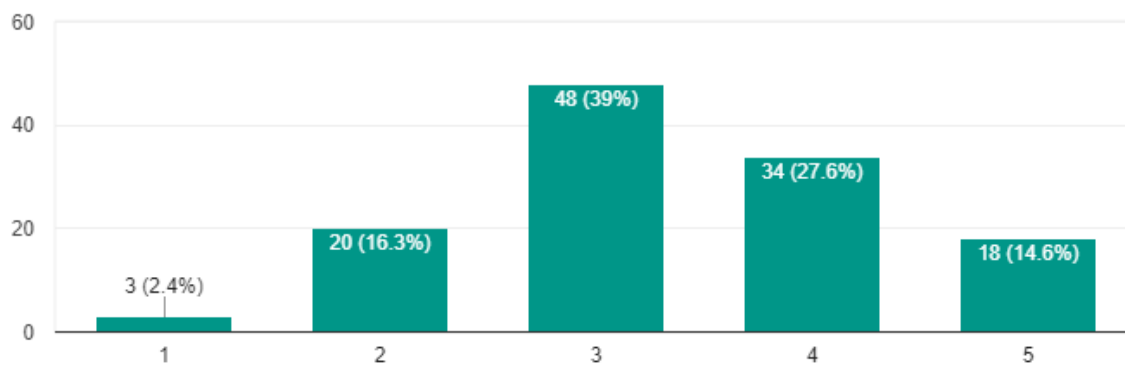
17. Какво беше очакването ви за наличие на фестивали / събития / панаири / местни пазари в Община Гевгелия?

126 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните фестивали / събития / панаири / местни пазари в Община Гевгелия?

123 responses



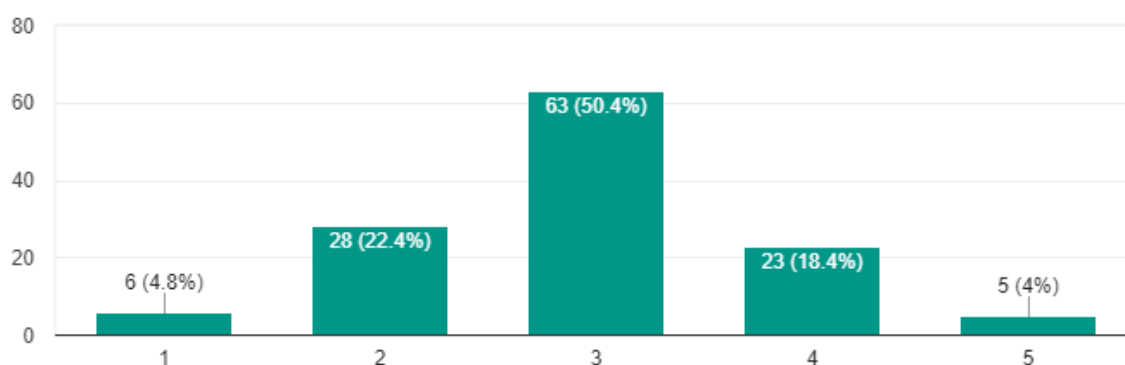
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **исторически хора** на територията на Община Гевгелия. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е средно (50.4%), удовлетворението се покачва леко в следващото ниво. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **СРЕДНО** удовлетворени от наличието на **исторически хора** в общината.

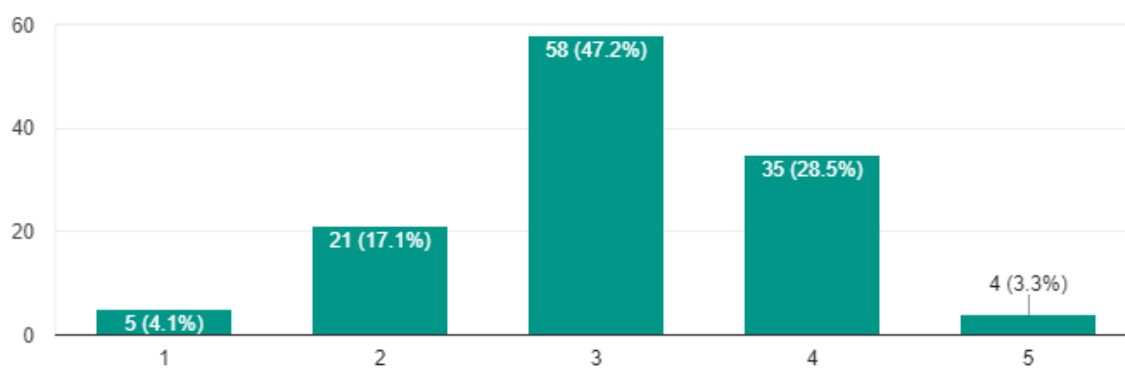
17. Какво беше очакването ви за наличие на исторически хора в Община Гевгелия?

125 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните исторически хора в Община Гевгелия?

123 responses



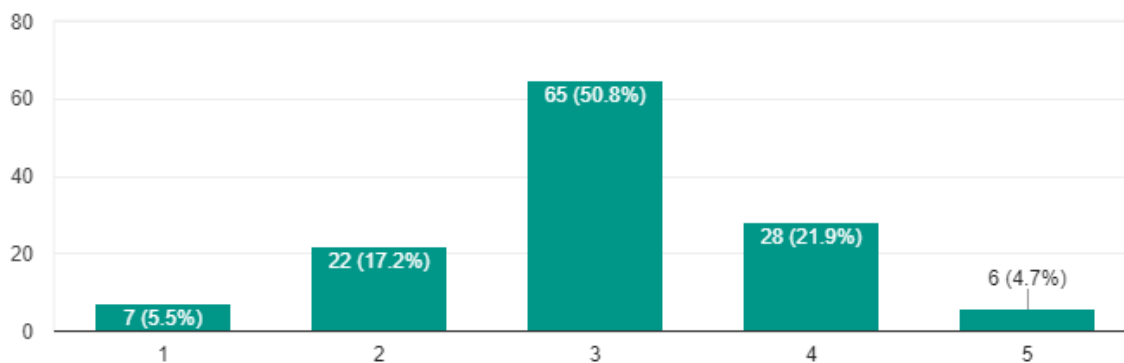
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **исторически и културни центрове** на територията на Община Гевгелия. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е средно (50.8%), удовлетворението се покачва до 51.6%. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **СРЕДНО** удовлетворени от наличните **исторически и културни центрове** в общината.

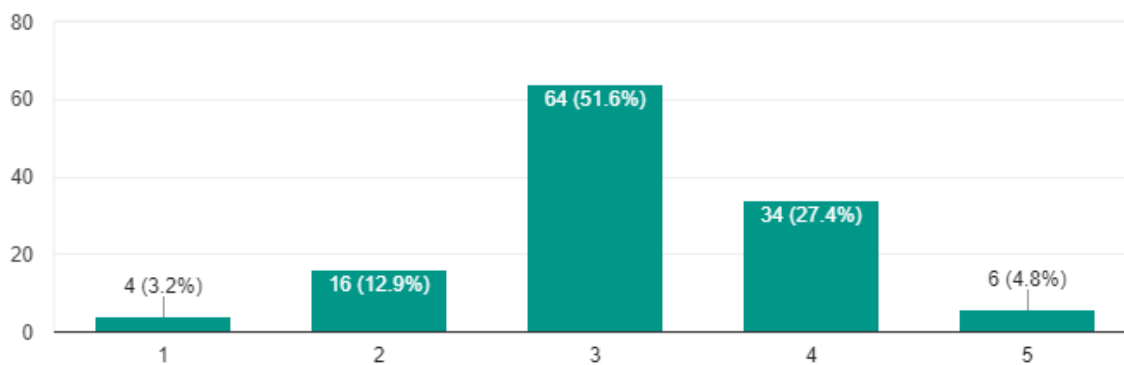
17. Какво беше очакването ви за наличие на исторически и културни центрове в Община Гевгелия?

128 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните исторически и културни центрове в Община Гевгелия?

124 responses



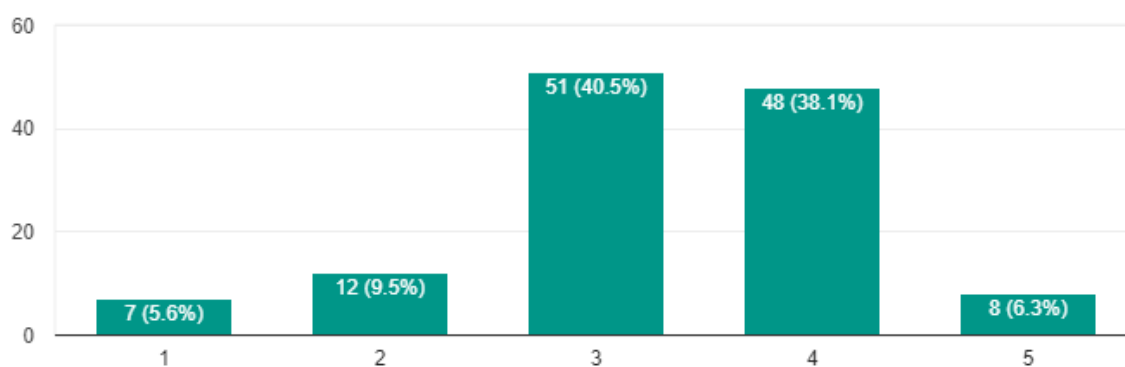
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **религиозни места** на територията на Община Гевгелия. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е средно добро (40.5%), удовлетворението се покачва в двете следващи нива. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **ВИСОКО** удовлетворени от наличните **религиозни места** в общината.

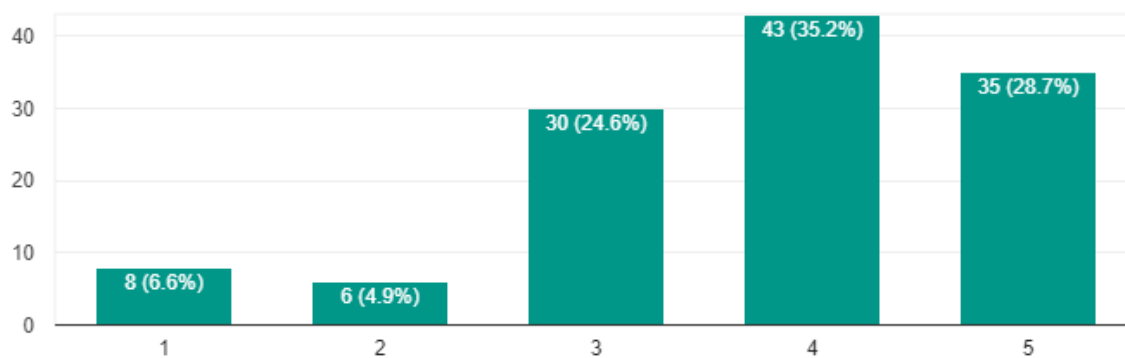
17. Какво беше очакването ви за наличие на религиозни места в Община Гевгелия?

126 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните религиозни места в Община Гевгелия?

122 responses



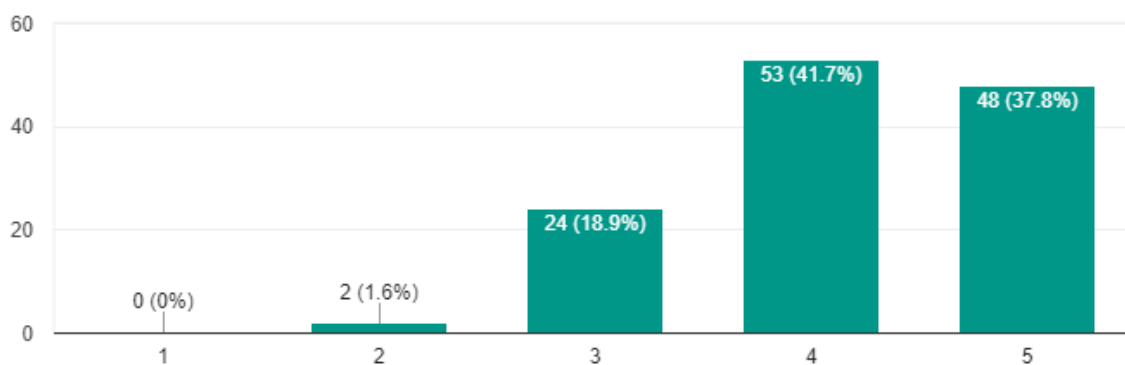
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **добра храна** на територията на Община Гевгелия. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е средно високо (41.7%), удовлетворението го надминава до 46.5% в следващо ниво. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **ИЗКЛЮЧИТЕЛНО ВИСОКО** удовлетворени от наличието на **добра храна** в общината.

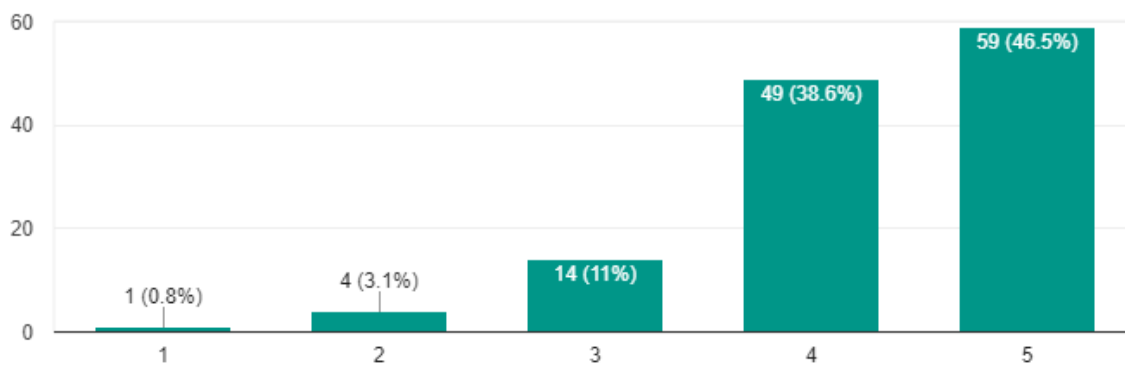
17. Какво беше очакването ви за наличие на добра храна в Община Гевгелия?

127 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличната храна в Община Гевгелия?

127 responses



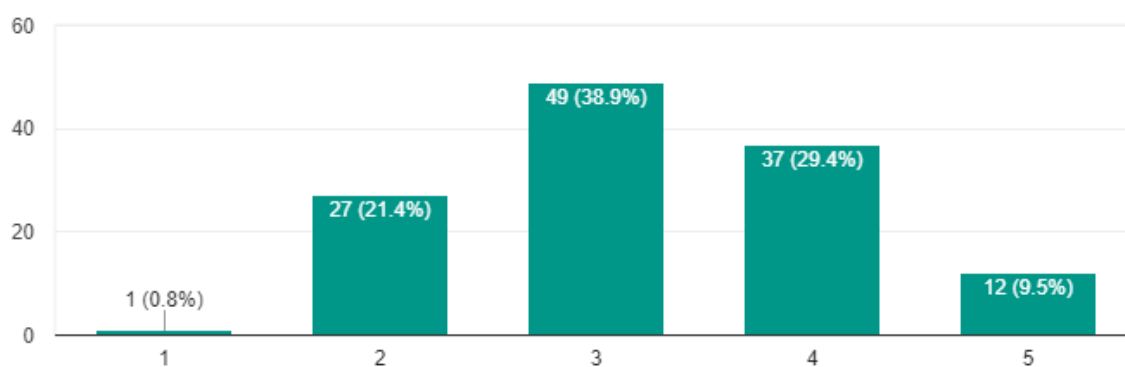
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **добри условия за пазаруване** на територията на Община Гевгелия. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е средно (38.9%), удовлетворението го надминава до 44.4% в следващото ниво. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **ДОБРЕ** удовлетворени от наличието на **добри условия за пазаруване** в общината.

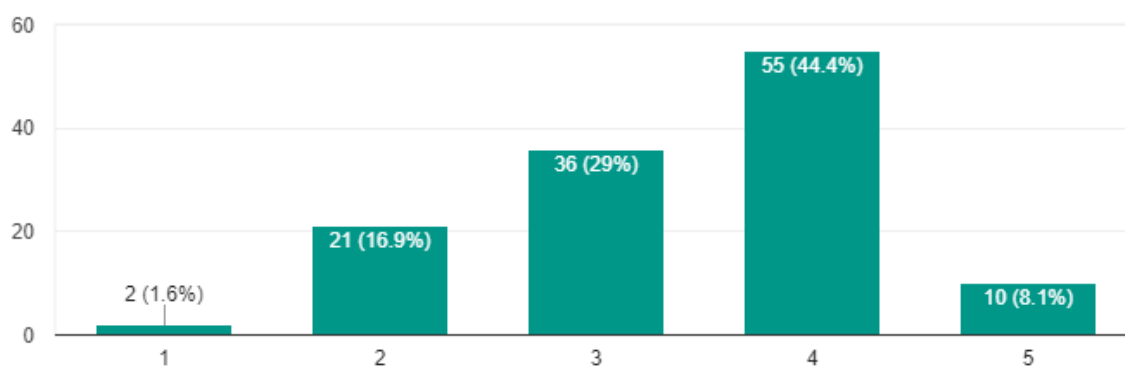
17. Какво беше очакването ви за наличие на добри условия за пазаруване в Община Гевгелия?

126 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните условия за пазаруване в Община Гевгелия?

124 responses



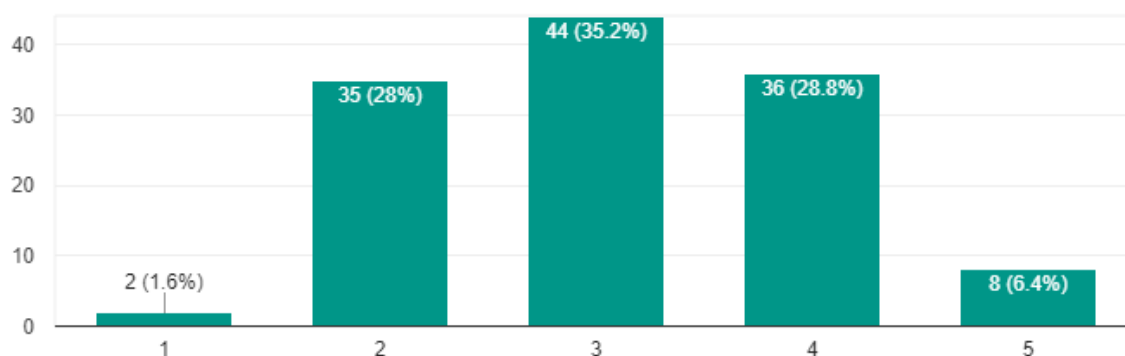
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **информационни центрове** на територията на Община Гевгелия. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е средно (35.2%), удовлетворението се запазва на същите нива. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **СРЕДНО** удовлетворени от наличните **информационни центрове** в общината.

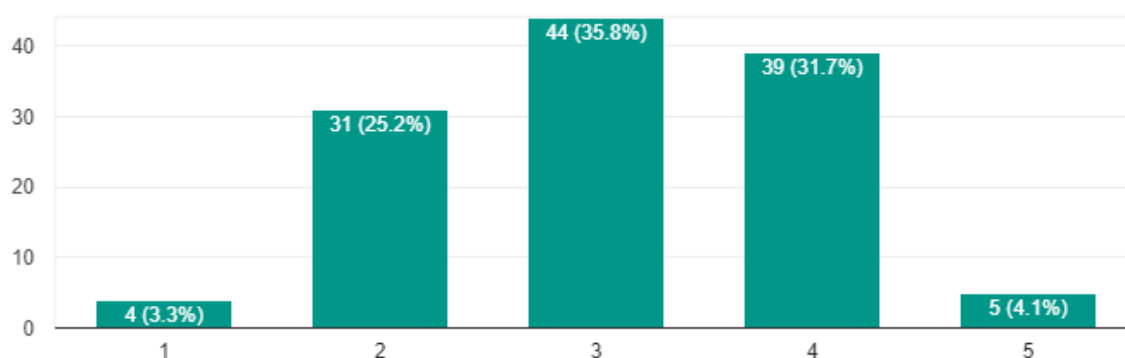
17. Какво беше очакването ви за наличие на информационни центрове в Община Гевгелия?

125 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните информационни центрове в Община Гевгелия?

123 responses

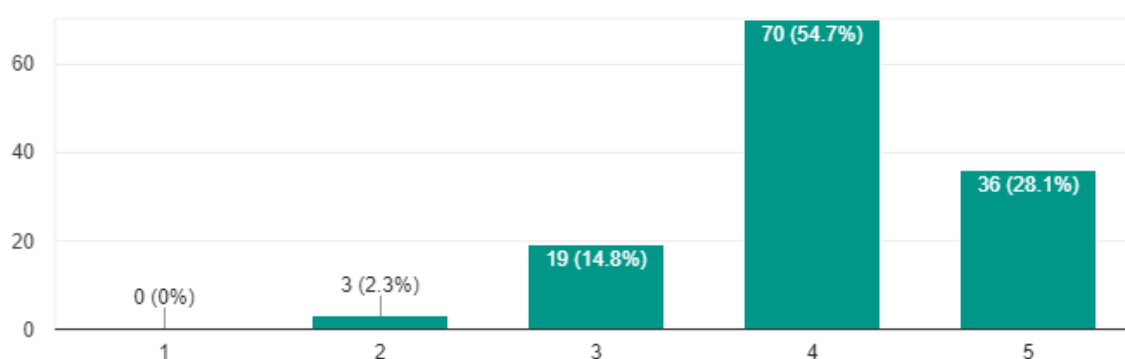


Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **атмосферата и хората** на територията на Община Гевгелия. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването. Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е добро (54.7%), удовлетворението се покачва в следващо ниво и спада спрямо очакването. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **ВИСОКО** удовлетворени от наличната **атмосфера и хората** в общината.

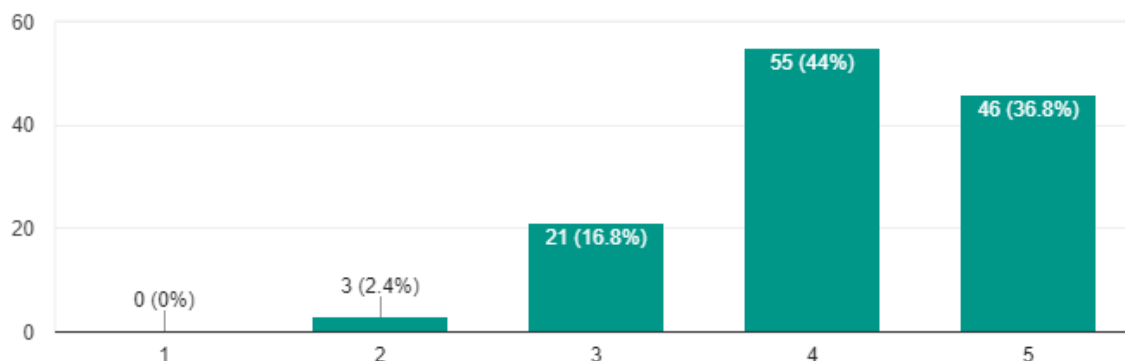
17. Какво беше очакването ви за атмосферата и хората в Община Гевгелия?

128 responses



17. Какво е удовлетворението ви от атмосферата и хората в Община Гевгелия?

125 responses



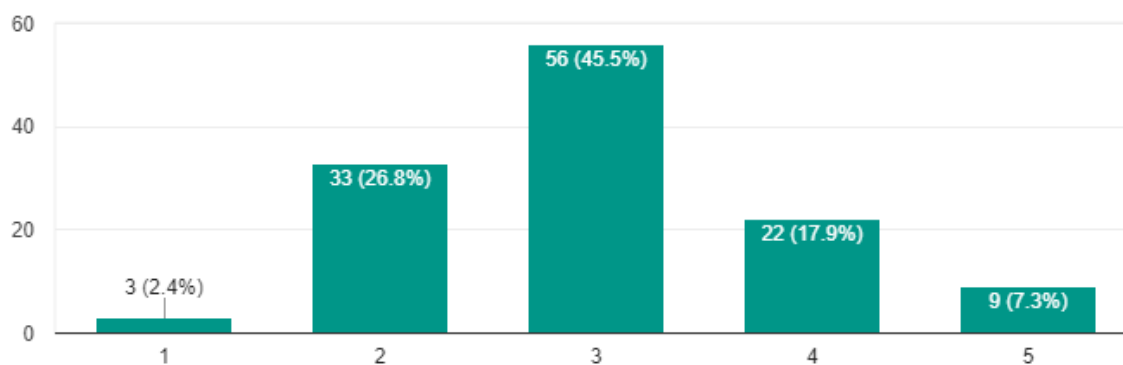
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **наличните демонстрации на бит и занаяти** на територията на Община Гевгелия. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е средно (45.5%), удовлетворението се покачва с следващите нива. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **СРЕДНО ДОБРЕ** удовлетворени от **наличните демонстрации на бит и занаяти** в общината.

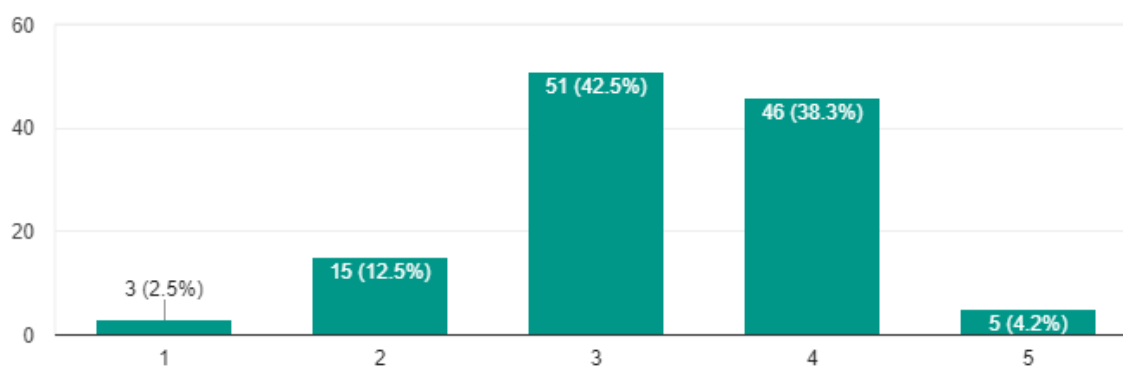
17. Какво беше очакването ви за наличие на демонстрации на бит и занаяти в Община Гевгелия?

123 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните демонстрации на бит и занаяти в Община Гевгелия?

120 responses



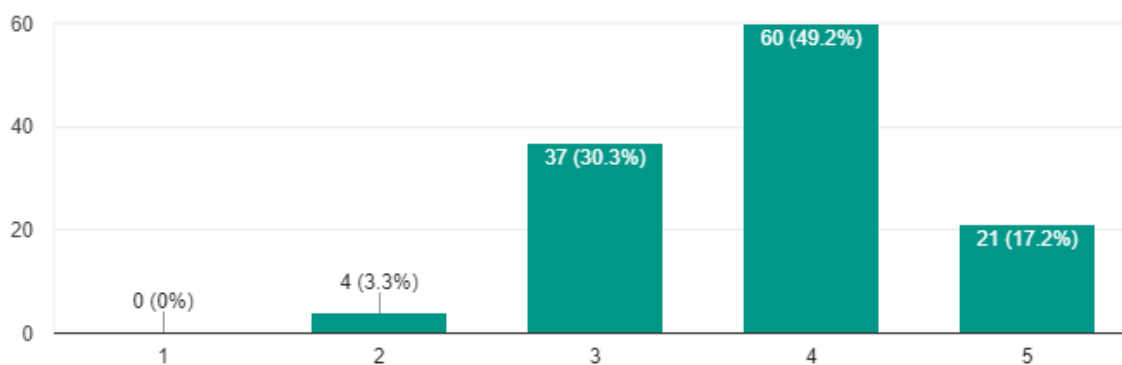
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **достъпната среда** на територията на Община Гевгелия. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е добро (49.2%), но удовлетворението спада до 42.6%. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **ДОБРЕ** удовлетворени от **достъпната среда** в общината.

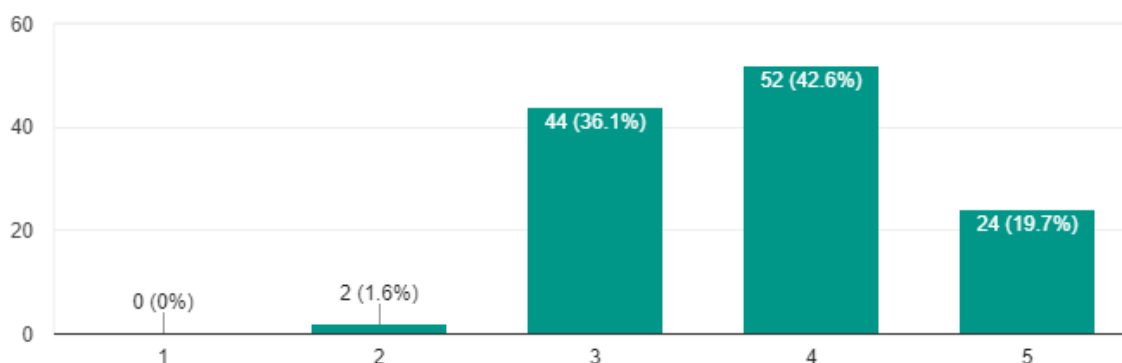
17. Какво беше очакването ви за достъпната среда в Община Гевгелия?

122 responses



17. Какво е удовлетворението ви от достъпната среда в Община Гевгелия?

122 responses



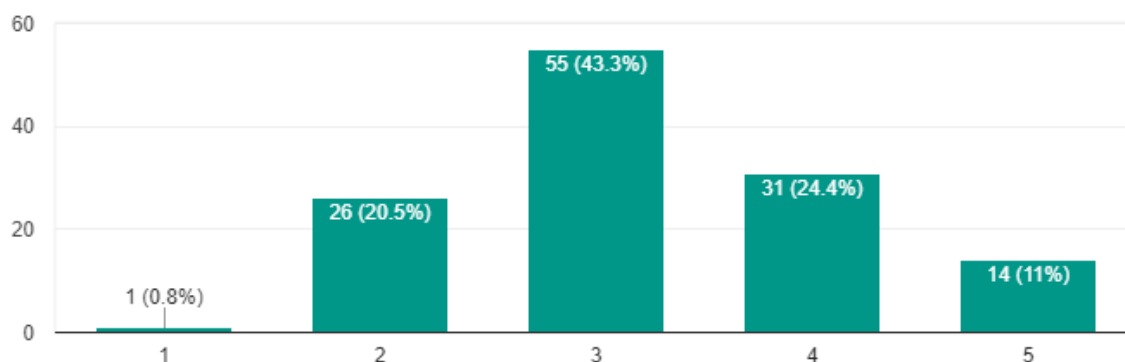
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **цените** на територията на Община Гевгелия. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е средно (43.3%), удовлетворението се засилва в същото ниво до 50.8%. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **СРЕДНО** удовлетворени от **цените** в общината.

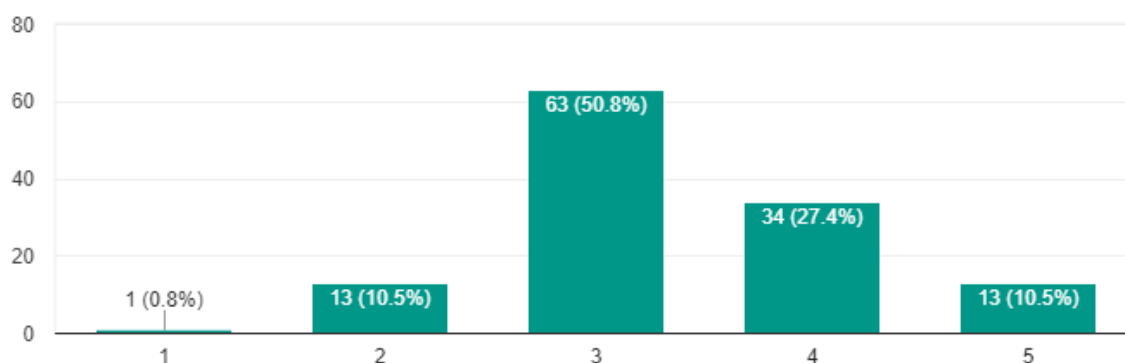
17. Какво беше очакването ви за цените в Община Гевгелия?

127 responses



17. Какво е удовлетворението ви от цените в Община Гевгелия?

124 responses



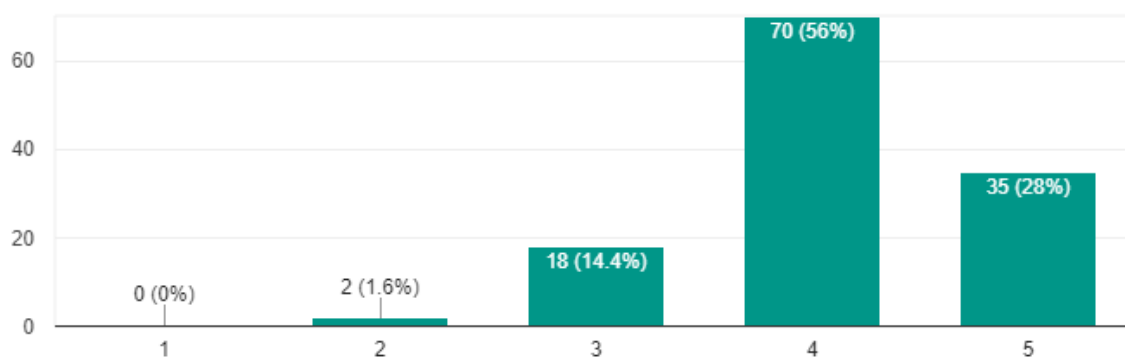
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **климата / времето** на територията на Община Гевгелия. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е добро (56%), удовлетворението го надминава до 57.3% в следващото ниво. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **ИЗКЛЮЧИТЕЛНО ВИСОКО** удовлетворени от **климата / времето** в общината.

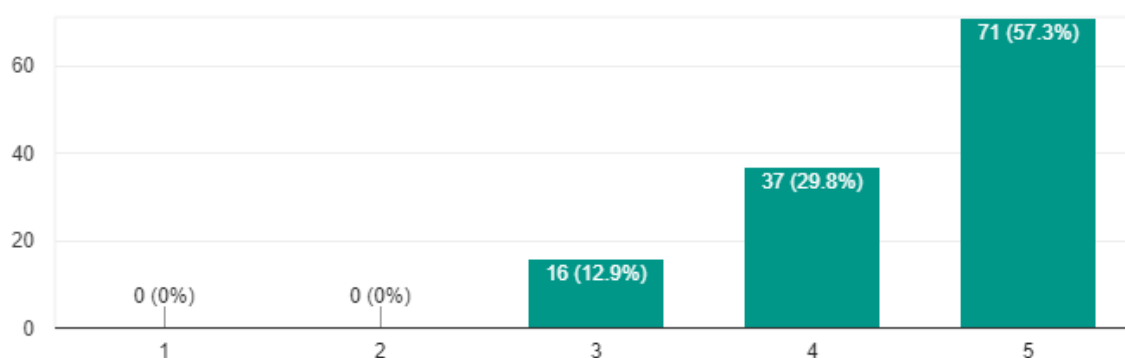
17. Какво беше очакването ви за климата / времето в Община Гевгелия?

125 responses



17. Какво е удовлетворението ви от климата / времето в Община Гевгелия?

124 responses



Въпрос №17.

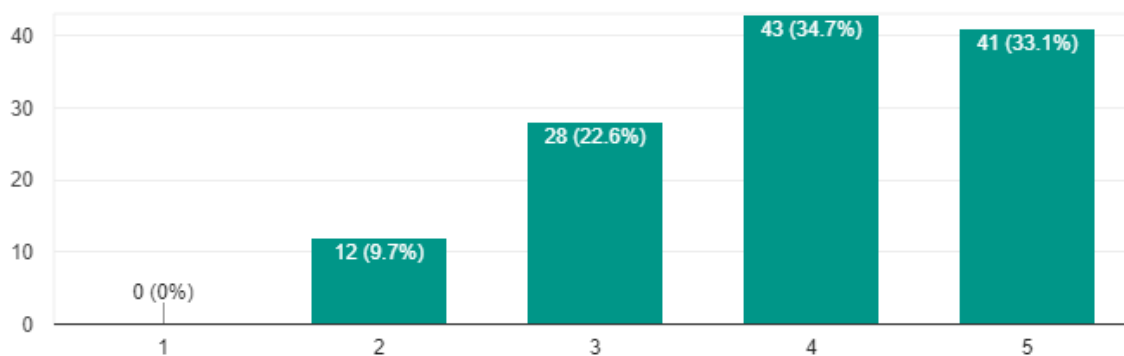
Очакване и удовлетворение от **гостоприемството / настаняването** на територията на Община Гевгелия. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е средно високо (34.7%), удовлетворението го надминава до 40.9% в следващото ниво.

Заключението е, че мнозинството от посетителите са **ИЗКЛЮЧИТЕЛНО ВИСОКО** удовлетворени от наличната **гостоприемството / настаняването** в общината.

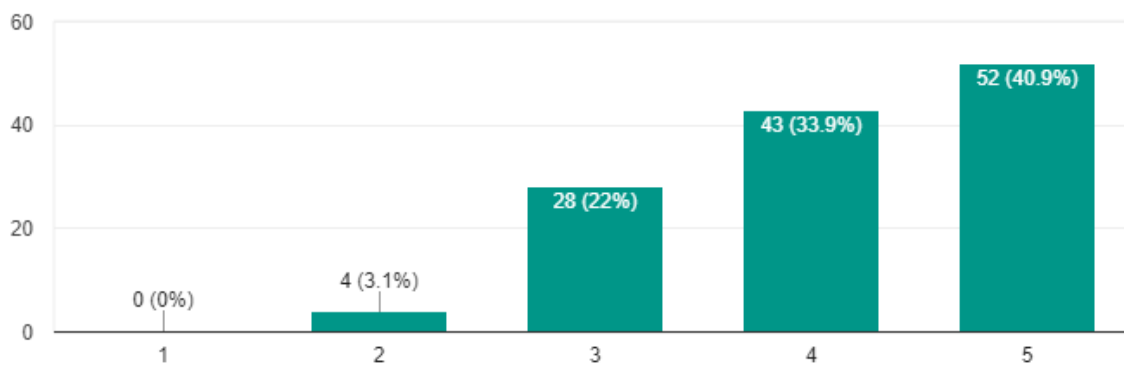
17. Какво беше очакването ви за гостоприемството / настаняването в Община Гевгелия?

124 responses



17. Какво е удовлетворението ви от гостоприемството / настаняването в Община Гевгелия?

127 responses



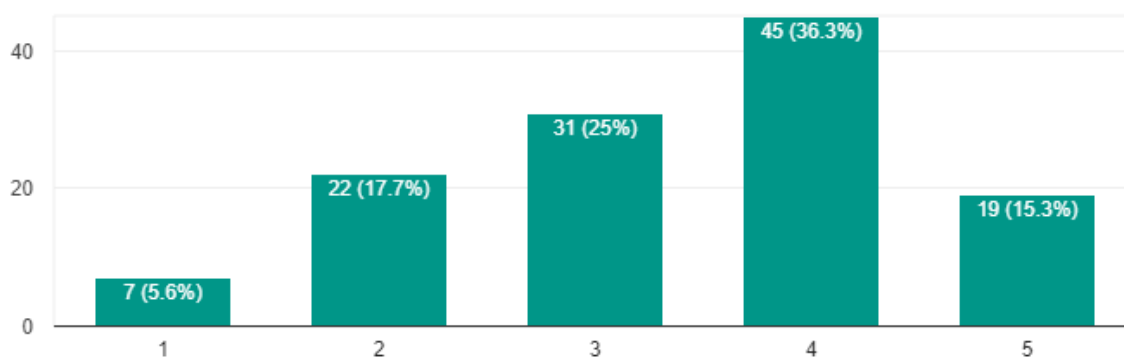
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **туристически пакети / опознавателни обиколки** на територията на Община Гевгелия. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е добро (36.3%), удовлетворението е засилено, но остава в същото ниво с 46.3%. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **ДОБРЕ** удовлетворени от **туристически пакети / опознавателни обиколки** в общината.

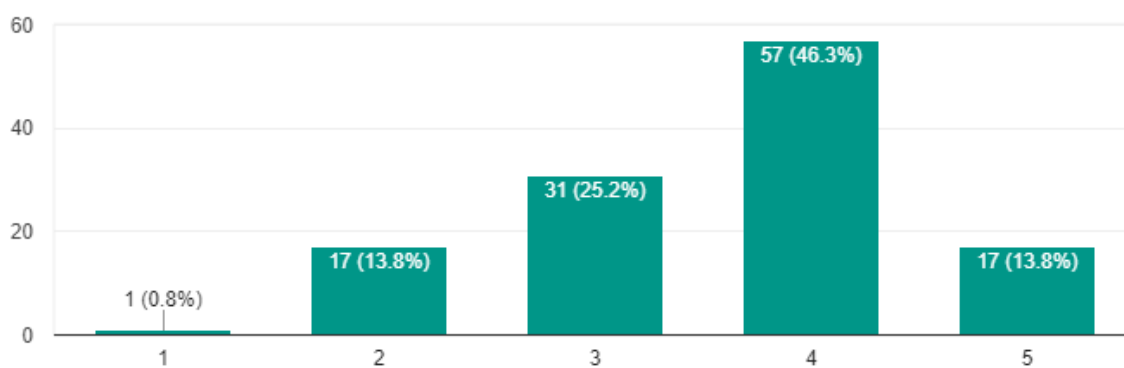
17. Какво беше очакването ви за наличие на туристически пакети / опознавателни обиколки в Община Гевгелия?

124 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните туристически пакети / опознавателни обиколки в Община Гевгелия?

123 responses



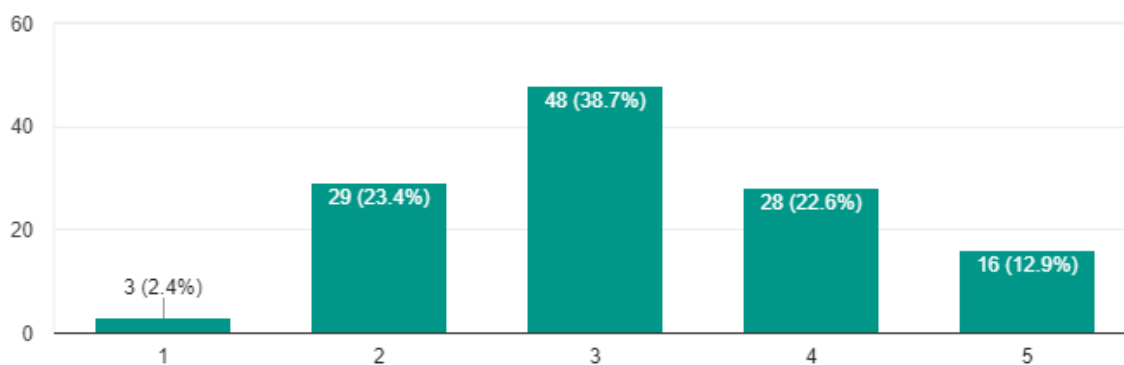
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **туристически пътеводители и информационни мрежи** на територията на Община Гевгелия. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е средно (38.7%), удовлетворението се покачва в слезащото ниво до 35.8%. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **СРЕДНО ДОБРЕ** удовлетворени от **туристически пътеводители и информационни мрежи** в общината.

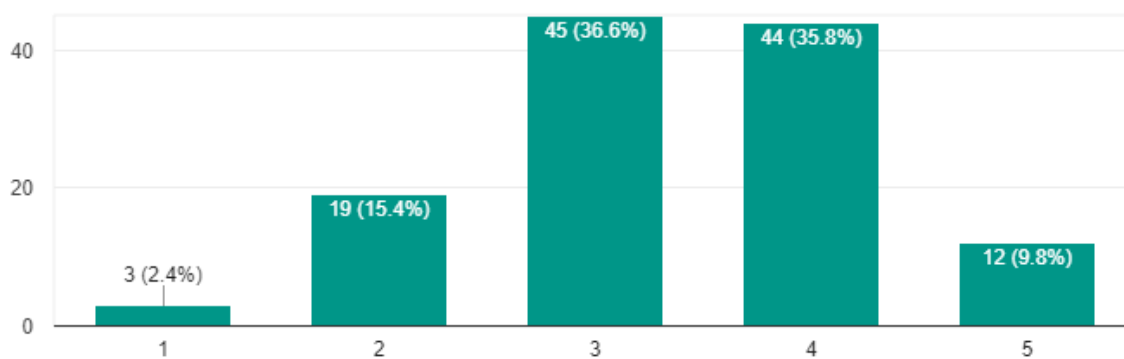
17. Какво беше очакването ви за наличие на туристически пътеводители и информационни мрежи в Община Гевгелия?

124 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните туристически пътеводители и информационни мрежи в Община Гевгелия?

123 responses



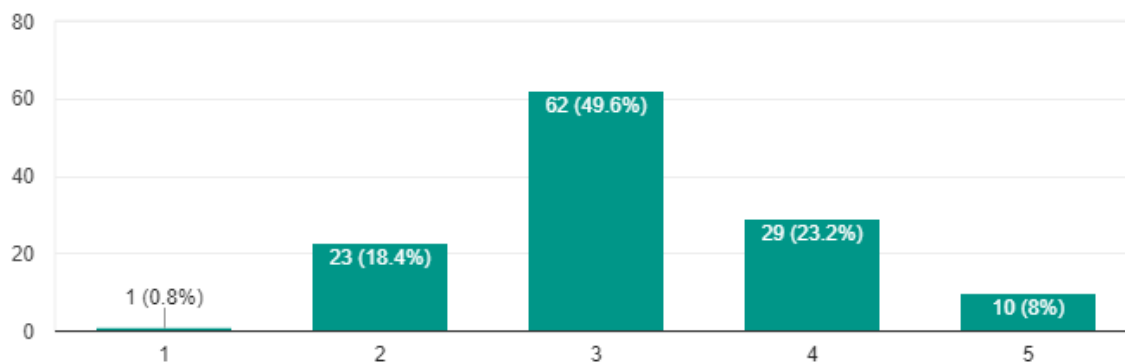
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **местен диалект и културни елементи** на територията на Община Гевгелия. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е средно (49.6%), удовлетворението се покачва до 52.5%. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **СРЕДНО** удовлетворени от **местен диалект и културни елементи** в общината.

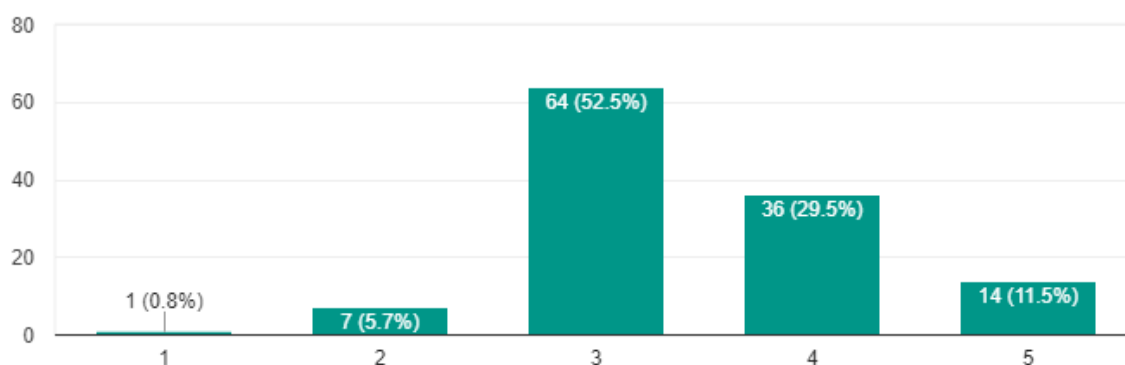
17. Какво беше очакването ви за наличие на местен диалект и културни елементи в Община Гевгелия?

125 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните местен диалект и културни елементи в Община Гевгелия?

122 responses



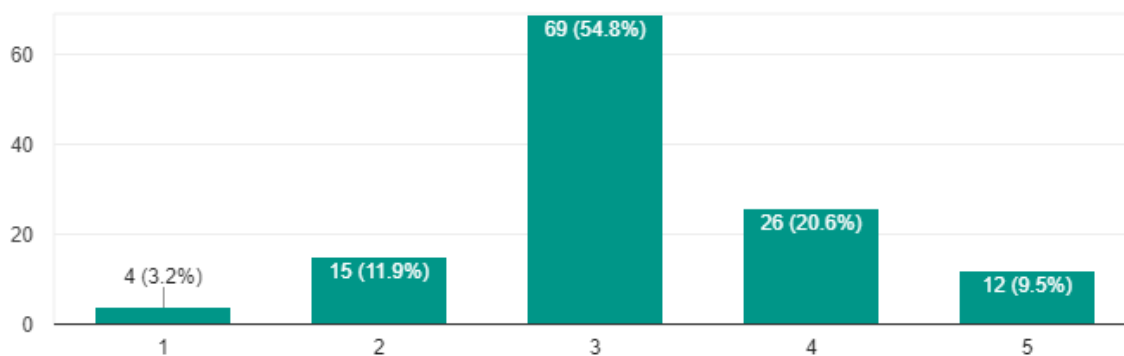
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **вдъхновени от наследството ръчно изработени сувенири** на територията на Община Гевгелия. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е средно (54.8%), удовлетворението остава на същото ниво. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **СРЕДНО** удовлетворени от наличните **вдъхновени от наследството ръчно изработени сувенири** в общината.

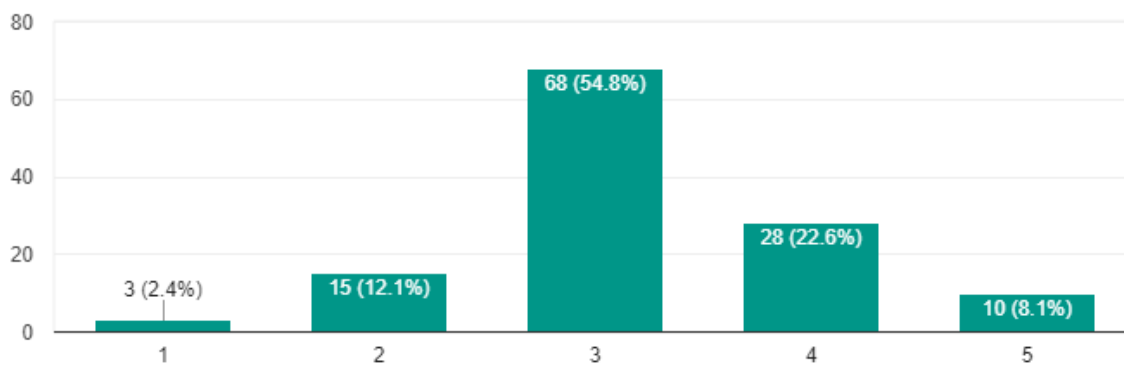
17. Какво беше очакването ви за наличие на вдъхновени от наследството ръчно изработени сувенири в Община Гевгелия?

126 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните вдъхновени от наследството ръчно изработени сувенири в Община Гевгелия?

124 responses



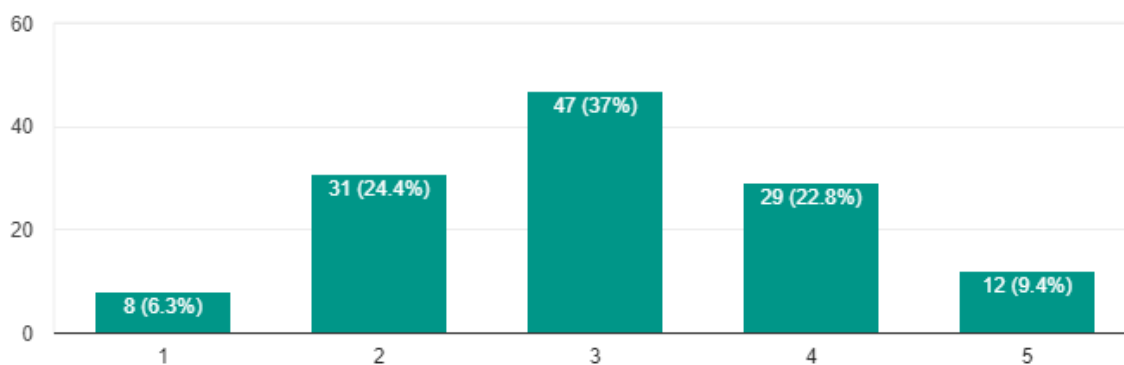
Въпрос №17.

Очакване и удовлетворение от **тематични паркове** на територията на Община Гевгелия. Едно е най-ниската, а пет е най-високата оценка за целите на проучването.

Проучването в настоящия случай ясно показва, че очакването на мнозинството е средно (37%), удовлетворението се покачва до 46.8%. Заключение е, че мнозинството от посетителите са **СРЕДНО** удовлетворени от наличните **тематични паркове** в общината.

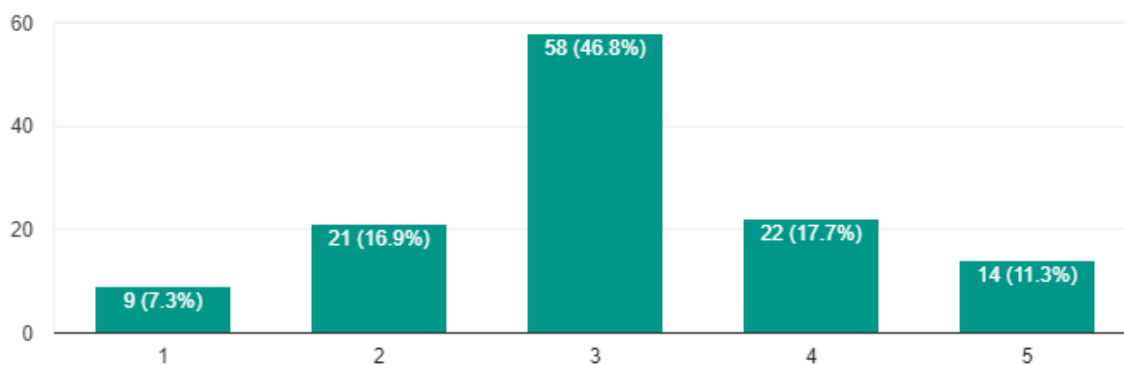
17. Какво беше очакването ви за наличие на тематични паркове в Община Гевгелия?

127 responses



17. Какво е удовлетворението ви от наличните тематични паркове в Община Гевгелия?

124 responses



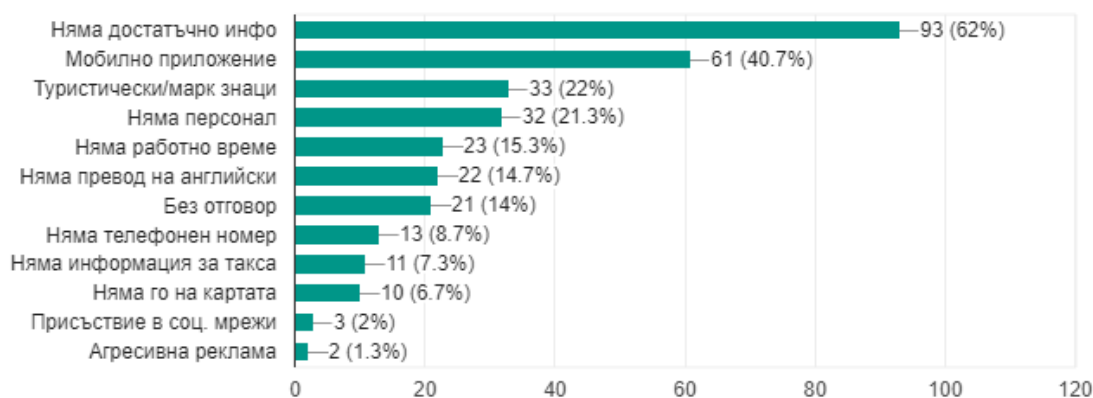
- Препоръки към представяне, достъп, реклама на обектите (Въпрос №18)

Въпрос №18.

Всичките 150 респондента в община Гевгелия са взели участие в отговора на този въпрос. Целта му е да определи и подреди по значимост липсващите елементи за по-добро представяне и осигуряване на достъпност до туристическите места и обекти от природното и културното наследство, като с това послужи на заинтересованите страни да насочат ресурси и средства и да планират потоци. Също така допринася с важна информация за обобщения списък на обектите в глава 5 от доклада. Възможни са повече от един отговор.

18. Имате ли препоръки към местното ръководство за подобряване представянето/достъпа/рекламата за обектите, описани горе?

150 responses



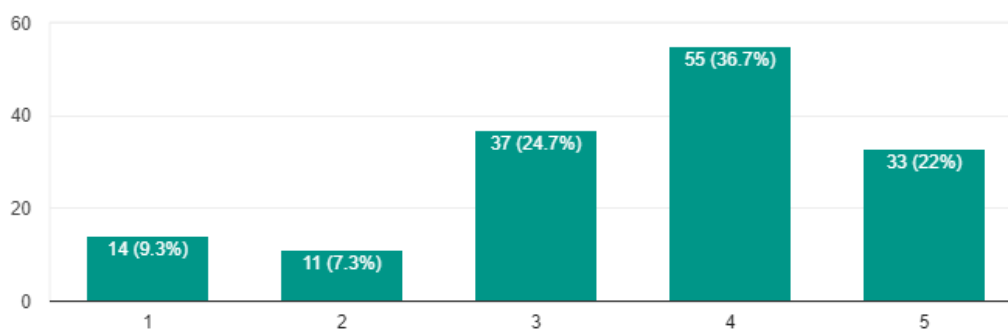
- Отношение на местната власт към околната среда, природното и културното наследство (Въпроси №19, 20 и 21)

Въпрос №19.

Община Гевгелия получава обща оценка **ДОБЪР** за отношението си към опазване на околната среда от 150/150 респондента, участвали в проучването.

19. Туристическата дестинация (общината) се отнася добре към опазване на околната среда. Моля изберете.

150 responses

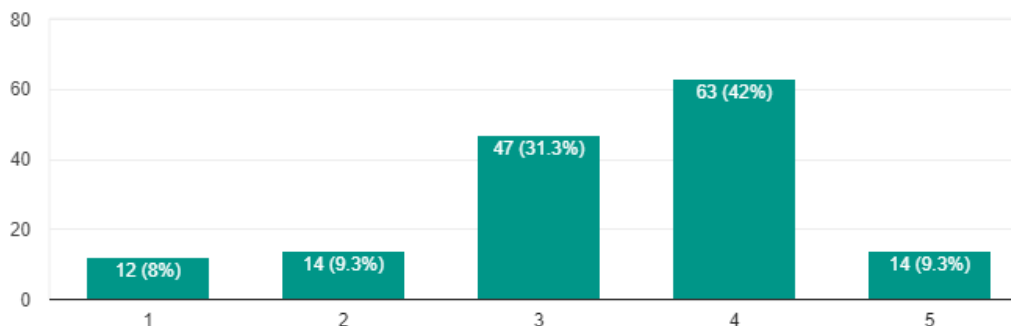


Въпрос №20.

Община Гевгелия получава обща оценка **ДОБЪР** за отношението си към природното наследство от 150/150 респондента, участвали в проучването.

20. Туристическата дестинация (общината) се отнася добре туристически въпроси, свързани с ...одното наследство. Моля изберете.

150 responses

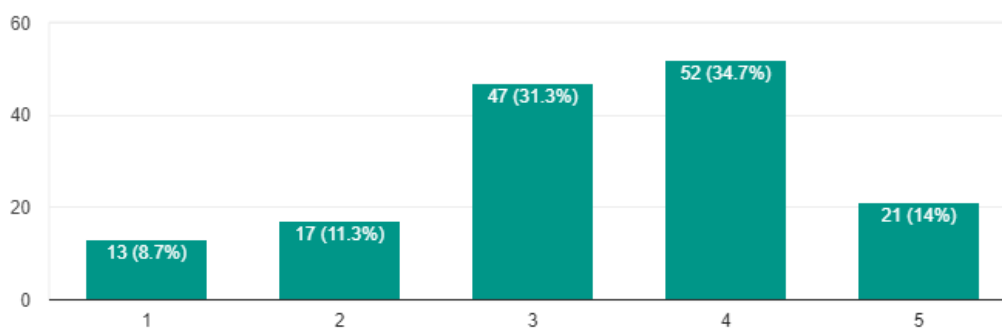


Въпрос №21.

Община Гевгелия получава обща оценка **ДОБЪР** за отношението си към културното наследство от 150/150 респондента, участвали в проучването.

21. Туристическата дестинация (общината) се отнася добре към опазване на културното наследство. Моля изберете.

150 responses



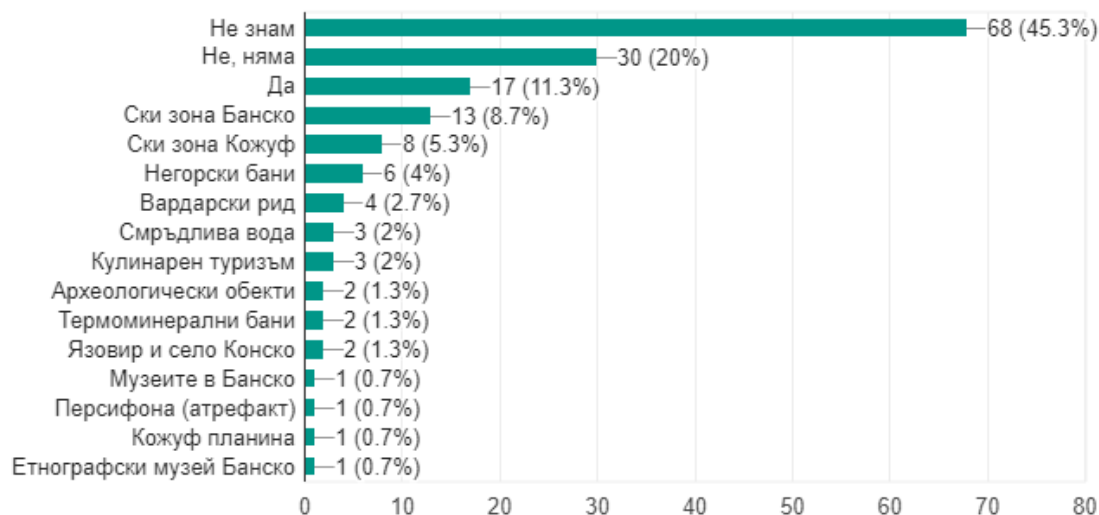
- Наличие на туристически продукти и/или пакети, свързани с предмета на проучването (Въпрос №24)

Въпрос №24.

Като предполагаем резултат от неправилната реклама и застъпеност в социалните мрежи, мнозинството от хората не знаят дали има туристически продукт (45.3%), свързан с природното и културното наследство, или просто отговарят с да (11.3%), без конкретика. Все пак, някои от тях твърдят, че има свързан с туризъм в Ски зона Банско (8.7%) или ски зона Кожуф (5.3%). Категоричните, че няма такъв са 20%. Другите резултати можете да видите долу.

24. Има ли утвърден туристически продукт, свързан с природното и културно наследство в дестинацията?

150 responses



- Възможностите за разгръщане на потенциала за природен и културен туризъм през погледа на посетителите (Въпрос №26)

Въпрос №26.

Представени почти без никаква редакция, от ползвателите на вниманието на всички заинтересовани страни. Голяма част от тях са имплементирани в SWOT анализа.

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Съживяване на традиционни обичаи; танци; музика; традиционните занаяти; традиционното селско стопанство ▪ Поддържане и съхранение на традиционни къщи ▪ Разработване на специфични туристически продукти и пакети ▪ Промоция и представяне на района и областта ▪ Повече културни фестивали и събития, свързани с наследството ▪ Изграждане на ски-центъра Кожуф и язовир Конско ▪ Пешеходни маршрути ▪ Повече забави ▪ Повече спортни събития в планината ▪ Сдружения на традиционализма ▪ По-добро използване на природните ресурси 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Специализирани туристически пакети ▪ Изграждане на нови обекти, като музеи и други ▪ Чрез повече инвестиции ▪ С добра воля ▪ Предлагане на туристически услуги в домакинствата по селата ▪ Чрез включване на традиционна храна ▪ Инвестиции в Кожуф, Динкут, Вардарски рид ▪ Изграждане на хиподром ▪ Въвеждане на еко култура ▪ Комплексен туристически продукт ▪ Годишна програма за развитие на туризма и културата ▪ Нощни забави ▪ Организиране на ученически и студентски турове за запознаване с наследството
---	--

- Ефективно планиране, опазване и устойчиво използване (Въпроси №22 и 27)

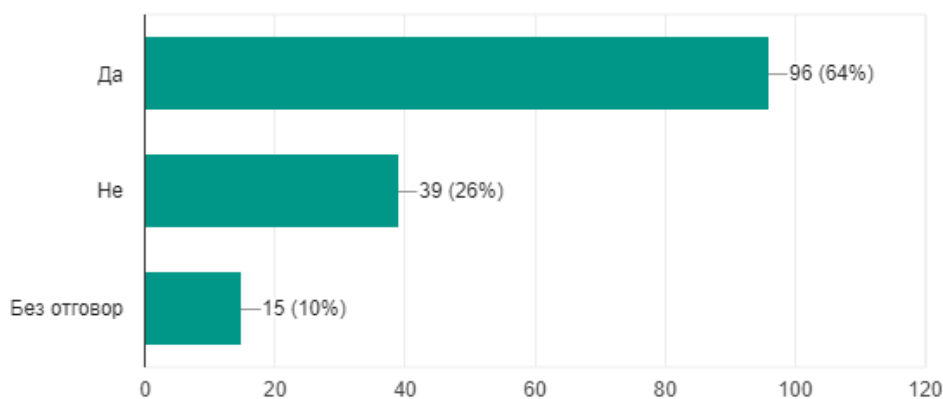
Въпрос №22.

Ефективно планиран и управляван ли е туризма в националните паркове, други природни забележителности и обектите от културното наследство?

Препоръките са имплементирани в SWOT анализа. Резултатите са видни от графиката.

22. Ефективно планиран и управляван ли е туризма в националните паркове, други природни забележи...айте препоръки или опишете защо.

150 responses



27 въпрос. Как си представяте опазването и устойчивото използване на природното и културното наследство с цел повишаване на туристическия потенциал на дестинацията?

Чрез:

- | | |
|--|---|
| <ul style="list-style-type: none"> ▪ Правилно влягане на финансовите средства ▪ Осигуряване на чистота, организираност, одбелязване и достъпност ▪ Обучение на кадри, които да се грижат за наследството ▪ Незамърсяване на туристическите обекти ▪ По-големи глоби за вандалите ▪ Местно и национално сдружаване и асоцииране с тур. агенции ▪ Обновяване и консервация на архитектурата ▪ Поддържане и добро отношение от местното население | <ul style="list-style-type: none"> ▪ Изграждане на планинска архитектурни обекти – хотели и други в традиционен стил ▪ Повече информация за историята за обектите ▪ Информационна кампания сред гражданите ▪ Изграждане на ПЧП ▪ Даване под наем на частни лица ▪ Чрез по-голяма активност и ангажираност от общините и тур. агенциите за разгръщане на потенциала им ▪ По-голям бюджет за туризъм ▪ Осигуряване на видеонаблюдение за защита |
|--|---|

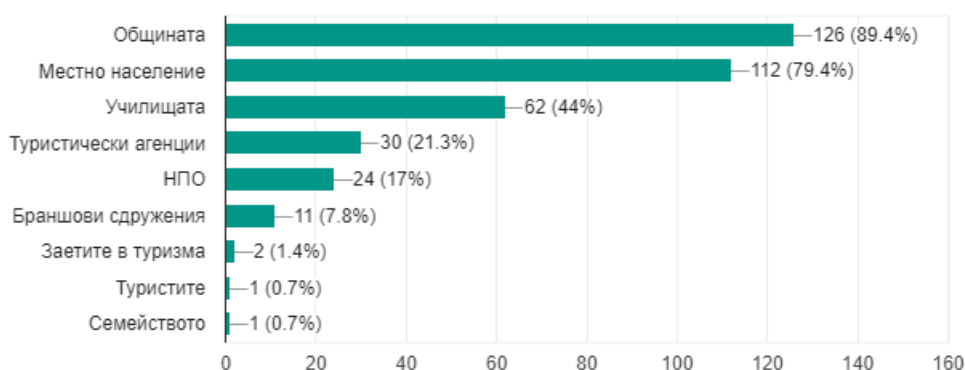
- Институционална и гражданска отговорност (Въпрос №28)

Въпрос №28.

141/150 респондента (89.4%), анкетирани във връзка с изпълнението на проекта, са отговорили, че общината е най – важния участник в устойчивото опазване и използване на наследството ни. На следващо място са местното население (79.4%) и училищата (44%). Възможно е посочването на няколко отговора.

28. Кои смятате, че са най-важните участници в устойчивото опазване и използване на природното и културното наследство?

141 responses



- Малко познати, позабравени обекти и легенди (Въпрос №30)

Въпрос №30.

Респондентите са отговорили свободно, без предварително посочени варианти. Влагаме надежда да послужи на планировчиците в туризма и всички заинтересовани страни като полезна информация.

- | | |
|---|---|
| <ul style="list-style-type: none"> ▪ Църквите и манастирите по селата ▪ Хамама в Гевгелия ▪ Кожух планина ▪ Вардарски рид ▪ Дълбоки дол ▪ Сифулайка ▪ Висока чука ▪ Смръдлива вода ▪ Езерца в Кожуф планина ▪ Село Ума ▪ Белия рай – Миравци ▪ Село Серменин ▪ Селата в Кожух планина ▪ Негорски бани | <ul style="list-style-type: none"> ▪ Комина на Филатурата ▪ Динкут ▪ Андреев конак ▪ Вила Тина ▪ Къщата на бившето радио ▪ Стария път „Гортиния“ ▪ Манастира в Серменин ▪ Конака на Честавалиеви ▪ Конско село и язовира ▪ Легендата за село Серменин ▪ Термоминералните води край Смоквица ▪ Архитектурното наследство |
|---|---|

3.9. Други въпроси, свързани с туризма (Блок 5)

3.9.1. Банско (Блок 5)

- Образа на общините през погледа на посетителите (Въпрос №31)

Представява полезна информация, която би могла да се използва при маркетингови и рекламни стратегии на всякакво ниво. Също така е индикатор за представата на образа на общината в съзнанието на посетителите и отправна точка за работа на местните власти по отстраняване на негативните асоциации.

Позитивни асоциации	Негативни асоциации
☺ Народни песни (гърдене)	☹ Презастрояване/ено
☺ Красива планина	☹ Евтино
☺ Вкусна местна храна	☹ Без асфалт, тротоари и осветление
☺ Убежище от горещини	☹ Претрупано
☺ Дом/ Моят дом	☹ Наполовина застроени сгради
☺ Зимен рай	☹ Лоши улици
☺ Ски	☹ Надменни хора
☺ Джаз	☹ Мързеливи хора
☺ Зимно	☹ Ниско качествен персонал
☺ Гостоприемно	☹ Високи цени
☺ Природа	☹ Шарен свят, неразбираем
☺ Природни забележителности	☹ Необичайна кухня
☺ Езера	☹ Хаотично застроено
☺ Чист въздух	☹ Претъпкано
☺ Спокойствие	☹ Разбито
☺ Красота	☹ Лош мениджмънт
☺ Колорит	☹ Политически оцветено
☺ История/историческо	☹ Политически зависимо
☺ Бит	☹ Неусвоено
☺ Култура	☹ Страхотно място до 2000г., сега трагедия
☺ Диалект	☹ Неориентирано
☺ Традиция	☹ Прашно
☺ Пирин	
☺ Планинско	
☺ Зимно	
☺ Майчино	
☺ Мило Банско	
☺ Прекрасно място	
☺ Неповторимо	
☺ Китно градче	
☺ Уют/но	
☺ Запазен български дух	
☺ Бански старец	
☺ Механи/ Храна	
☺ Зеленина	

- ☺ Топлина
- ☺ Старинно
- ☺ Малко
- ☺ Традиционно
- ☺ Паисий Хилендарски
- ☺ Благоприятен климат
- ☺ Капама
- ☺ Суджук
- ☺ Музика
- ☺ Каменни зидове / старинни къщи
- ☺ Хубаво
- ☺ Туризъм
- ☺ Никола Вапцаров
- ☺ Неофит Рилски
- ☺ Старинно (quaint)
- ☺ Отпуснато
- ☺ Красив стар град
- ☺ Истински
- ☺ Известен
- ☺ Автентичен
- ☺ Любим
- ☺ Бански старчета
- ☺ Занаяти
- ☺ Величествени гледки
- ☺ Величествено
- ☺ Слънце – туризъм
- ☺ Сняг – ски
- ☺ Пирин – Вихрен
- ☺ Забавление
- ☺ Чудна природа
- ☺ Древно
- ☺ Запазено
- ☺ Градче с потенциал
- ☺ Уникално
- ☺ Преоданско
- ☺ Нафпавоци
- ☺ Разтоварващо
- ☺ Чисто
- ☺ Спретнато
- ☺ Шарени сгради
- ☺ Мило и родно
- ☺ Чудно и омайно
- ☺ Чудно и родно
- ☺ Снежна фантазия
- ☺ Прохладно
- ☺ Възрожденско
- ☺ Чаровно
- ☺ Късче от рая
- ☺ Снежна легенда

<ul style="list-style-type: none"> ☺ Приятелско ☺ Пиринска Македония ☺ Автентична кухня ☺ Гостоприемство ☺ Стремително развитие ☺ Красиви места ☺ Приятели ☺ Позитивизъм ☺ Валчест камък ☺ Преходи ☺ Минерални извори ☺ Оживено ☺ Зелено ☺ Снежно ☺ Съчетание на природа и традиции ☺ Интригуващо ☺ Много симпатично ☺ Вълнуващо ☺ Лековито ☺ Сгущено в Пирин/полите на Пирин ☺ Магнетично ☺ Банско е Пирин ☺ Алпийско ☺ Лечебно ☺ За чудо и приказ <p><u>Коментари за Гевгелия от проучването в Банско</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ☺ Грозде, слънце, казина (Гевгелия) ☺ Църквата Св. Спас (Гевгелия) 	
--	--

○ Допълнителен коментар на респондентите (Въпрос №33)

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Мислете модерно, въвличайте съветници от всички слоеве на обществото, цифровизирайте и се поставете на мястото на посетителите! ▪ Да се даде по-голям шанс на местните за развитие на бизнес. ▪ Банско е супер! ▪ Променяйте стила си на маркетинг според съвременните тенденции! ▪ Банско е прекрасно място за почивка и туризъм, но хотелите и строежите са в повече. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Направете общи еко маршрути и културни пътища на по-широко ниво и „продавайте“. ▪ На първо място – цифровизирайте всичко, на второ място – изследвайте и съхранявайте археологията. ▪ Use EU programmes as much as you can. ▪ Всички заети в, и имащи отношение към туристическия бранш трябва да осъзнаят, че туристическата индустрия в региона съществува главно заради
---	---

- Банско е много хубав летен и зимен курорт, като изключим презастрояването.
 - Общината трябва да въведе регулации относно незавършените сгради в града, защото вляят отрицателно на общия имидж на Банско.
 - С развитието на място като Банско трябва да се заемат специалисти и експерти в съответните области, които да се грижат за интересите на жителите.
 - Това е чудесно място, с което местните много се гордеят и се нуждае от повече любов.
 - Повече кулинарно разнообразие.
 - Градът се нуждае от публичен транспорт, поне 2-3 микробуса.
 - Засилване влиянието на гражданския сектор в Община Банско.
 - Банско е уникално място с неповторима Природа, но е превърнато в кичозно, разхвърлено и неподредено място, което е загубило чара си! Туризма изисква компетентни хора, сила, хъс и сърце!
 - Да си подобрят инфраструктурата и да се предвидят отводнителни шахти и почистят старите.
 - Да се асфалтират по-качествено улиците и редовно почистване на града.
 - You need to study people's opinion more often. It is very important.
 - Сетих се нещо... защо общината не плати на някои деца стипендия и таксите за образование за да завършат археология? Да им плати разноските и да използва знанията им, за да проучи тези западни обекти.
 - Мислете и харчете разумно.
 - Да се полагат грижи за наследството, а не предимно към ски-туризма.
- природните и културните дадености.
- Оптимизиране на съществуващата ски-инфраструктура без изграждане на нови съоръжения.
 - Належащо е възможно най-скорошно изграждане на втора кабинкова линия и разширяване на съществуващата ски – зона с нови писти и лифтове.
 - Може би е удачно да се помисли за мерки по възстановяване и опазване на автентичния бански диалект.
 - Да се рекламира дестинацията не само със ски туризъм. Балнео, вело туризъм и състезания за непрофесионалисти. Да се изгради писта за офроуд.
 - Нужно е дългосрочно планиране и придържане към плановете за развитие.
 - Като начало – да си дадем сметка къде сме, да решим къде искаме да стигнем и с кого – трябва ни съмишленици. Визионери и ентузиастаи. Трябват и мениджъри. Ама не какви да е. Луксозни.
 - Банско може да бъде по-ефективно, ако има по-добра стратегия.
 - Смятам, че е от жизнено важно значение да се опази чистия въздух в Банско. През зимата въздуха е много замърсен и не може да се диша.
 - За да бъде развит туризма във всяка негова форма, на първо място трябва да бъде подобрена изцяло инфраструктурата на града.
 - Помислете за пакети от типа на Сървайвър за една нощ или палатков лагер, в който местните ти правят храна и ти разказват истории. Фотопленери и фотосафарита.

3.9.2. Гевгелия (Блок 5)

○ Образа на общините през погледа на посетителите (Въпрос №31)
Представлява полезна информация, която би могла да се използва при маркетингови и рекламни стратегии на всякакво ниво. Също така е индикатор за представата на образа на общината в съзнанието на посетителите и отправна точка за работа на местните власти по отстраняване на негативните асоциации.

Позитивни асоциации	Негативни асоциации
☺ Слънце	☹ Досадно
☺ Гостоприемност	☹ Студено
☺ Прекрасно	☹ Мърляво
☺ Приятелство	☹ Нееколожки селища
☺ Топла и чиста	☹ Занемарени паркове
☺ Вкусна храна	
☺ Приятни хора	
☺ Приятен народ	
☺ Чист град	
☺ Добър климат	
☺ Лековита вода	
☺ Смокини	
☺ Любезност	
☺ Сътрудничество	
☺ Казино	
☺ Планина	
☺ Бани	
☺ Гел гери	
☺ Ресторанти	
☺ Извори	
☺ Вардарски рид	
☺ Сърдлива вода	
☺ Природни красоти	
☺ Мирно	
☺ Учтивост	
☺ Непокътната природа	
☺ Панорама	
☺ Хубаво място	
☺ Казино туризъм	
☺ Стара архитектура	
☺ Гол човек (дърво)	
☺ Планински туризъм	
☺ Природно наследство	
☺ Културно наследство	
☺ Удоволствие	
☺ Наслаждаване	
☺ Отпускане	
☺ Не много скъпо	
☺ Флора и фауна	

<ul style="list-style-type: none"> ☺ Равен град ☺ Равна като тепсия ☺ Интересни обичаи ☺ Туристически потенциал ☺ Хазарт <p><u>Коментари за Банско от проучването в Гевгелия</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ☺ Природа ☺ Чист въздух ☺ Почивка ☺ Спорт ☺ Сняг ☺ Хубави хотели ☺ Хубава природа ☺ Хубави ски писти ☺ Ски ☺ Забавление ☺ Супер услуга ☺ Бани и ски център с мин. вода ☺ СПА центрове ☺ Природни богатства ☺ Високи цени ☺ Приятелски домакини ☺ Топло – студено ☺ Добри тур. комплекси ☺ Богат нощен живот ☺ Приятелство ☺ Екологично чист ☺ Услужливост ☺ Археология и етнология 	
--	--

○ Допълнителен коментар на респондентите (Въпрос №33)

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Да се осигури по-бърз и лесен достъп до Банско. ▪ Работете за подобряване на инфраструктурата. ▪ Организиран превоз. ▪ Анкетата е добра. ▪ Увеличаване на заплатите, за по-редовно посещение на дестинациите. ▪ Общината и държавата да инвестират повече в развитието на наследството. ▪ Да се намалят цените (бел.р. за Банско) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Повече грантове за развитие и реклама на общините и техните наследства. ▪ Да се прилага по-строг контрол за еколожките и комунални проблеми. Да се уредят проблемите с паркирането между сградите в Гевгелия. ▪ Обучения за работа с европейски програми за привличане на грантове с цел опазване на наследството и развитие на туризма.
---	--

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

ЗАКЛЮЧЕНИЯ

4.1. Обобщение на проучването

4.1.2. Обобщение на проучването на територията на Община Банско

1. Каква е вашата възраст?

между 40 и 55 години – 65 (43.3%)
по-малко от 24 години – 13 (8.7%)

между 24 и 39 години – 59 (39.3%)
над 55 год – 13 (8.7%)

2. Какъв е вашият пол?

жени – 81 (54%)

мъже – 69 (46%)

3. Каква е вашата националност?

българска – 123 (82%)
чужда – 17 (11.3%)

неизразена – 10 (6.7%)

4. Какъв е социалният ви статус?

в работна възраст – 129 (86%)
пенсионери – 8 (5.3%)
други – 2 (0.7%)

студенти – 9 (6%)
безработни – 2 (1.3%)

5. Ако сте посетител, каква е причината за пътуването Ви?

почивка – 102 (68%)
без отговор – 18 (12%)
живее тук – 11 (7.3%)

среща с приятели – 46 (30.7%)
бизнес – 15 (10%)
друго – 2 (1.3%)

6. Какви фактори вдъхновяват избора ви на почивка – слънце/зимни спортове/история/култура/друго?

история, култура и традиции – 65 (43.3%)
природните условия, чистия въздух – 46 (30.7%)
планина – 35 (23.3%)

зимни спортове – 51 (34%)
слънце – 45 (30%)
спокойствие, атмосфера – 16 (10.7%)

7. От къде научихте за тази туристическа дестинация (ако сте посетител)?

знаех за нея – 75 (50%)
интернет – 32 (21.3%)
от медията/реклама – 10 (6.7%)
книги/каталози – 3 (2%)
туристическо изложение – 1 (0.7%)

приятели – 71 (47.3%)
живее тук – 15 (10%)
без отговор – 8 (5.3%)
тур. агенция – 2 (1.3%)

8. Посещавали ли сте някога преди Банско, България и/или Гевгелия, Македония?

само Банско – 126 (84%)¹
и двете дестинации – 10 (6.7%)

не съм – 14 (9.3%)

9. Какви са основните интереси, на които отговори избора ви на дестинация?

природата – 106 (70.7%)
храна – 78 (52%)
среща с приятели – 62 (41.3%)
приключение – 56 (37.3%)
спорт – 48 (32%)
религия – 23 (15.3%)
бизнес – 13 (8.7%)
роден дом – 2 (1.3%)

условия за почивка – 100 (66.7%)
ПИКН – 68 (45.3%)
история – 57 (38%)
здраве – 52 (34.7%)
настаняване – 25 (16.7%)
нощен живот – 13 (8.7%)
не знам – 3 (2%)
ниски цени – 1 (0.7%)

10. Какви са най-често срещаните проблеми, които се появили по време на почивката ви в някоя от двете дестинации?

нямах проблеми – 34 (22.7%)
инфраструктурни – 30 (20%)
с персонал – 17 (11.3%)
настаняване и храна – 7 (4.7%)

паркиране/глоби – 34 (22.7%)
опашки на ски-съоръжения – 18 (12%)
информационни табели – 16 (10.7%)
липса на общ. транспорт – 7 (4.7%)

Допълнителните данни са използвани при изготвяне на SWOT анализа, който може да бъде прочетен [тук](#).

11. Какъв транспорт използвате когато сте на почивка?

личен транспорт – 126 (84%)
нает транспорт – 8 (5.3%)
такси – 5 (3.3%)

обществен – 10 (6.7%)
организиран – 7 (4.7%)
не ползвам – 3 (2%)

12. Кое предпочитате?

да пътувам самостоятелно – 130 (86.7%)
да използвам туристическа агенция – 11 (7.3%)

без отговор – 1 (0.7%)
и двете – 8 (5.3%)

13. Какво е вашето лично усещане за силните страни, които Банско/Гевгелия може да използва за да привлече повече туристи?

Данните са използвани при изготвяне на SWOT анализа, който може да бъде прочетен [тук](#).

14. Какво е вашето лично усещане за слабите страни, които Банско/Гевгелия трябва да отстрани за да привлече повече туристи? Какво не ви удовлетворява?

Данните са използвани при изготвяне на SWOT анализа, който може да бъде прочетен [тук](#).

15. Посетихте ли туристическо място от културното и природно наследство в Общината? Ако да, кое?

Църква Св. Троица – 33 (22%)
Къща-музей Н. Вапцаров – 24 (16%)
Всички музеи – 12 (8%)

НП Пирин – 32 (21.3%)
Не – 26 (16%)
Да (без отговор) – 11 (7.3%)

¹ 11 (7.3%) от тях са местни жители

Връх Вихрен – 9 (6%)
 Всички – 6 (4%)
 Иконна изложба – 5 (3.3%)
 ИЕК Радонова къща – 3 (2%)

Байкушевата мура – 8 (5.3%)
 Стария град в Банско – 6 (4%)
 Къща-музей Н. Рилски – 4 (2.7%)
 Велянова къща – 3 (2%)

16. Коя е най - интересната туристическа атракция, която посетихте или смятате за интересно да посетите по време на престоя си?

НП Пирин – 32 (21.3%)
 Къща-музей Н. Рилски – 14 (9.3%)
 Къща-музей Н. Вапцаров – 13 (8.7%)
 ДИЦ П. Хилендарски – 12 (8%)
 ИЕК Радонова къща – 12 (8%)
 Планинските маршрути – 11 (7.3%)
 Връх Вихрен – 9 (6%)
 Байкушевата мура – 8 (5.3%)
 Стария град в Банско – 7 (4.7%)
 Други

Църква Св. Троица – 15 (10%)
 Ски съоръженията – 13 (8.7%)
 Без отговор – 13 (8.7%)
 Веляновата къща – 12 (8%)
 Иконна изложба – 11 (7.3%)
 Фестивалите – 11 (7.3%)
 Езерата в Пирин – 9 (6%)
 Водната пързалка – 7 (4.7%)
 Няма такава – 6 (4%)

17. Моля, посочете постигнатото очакване и удовлетворението си от следните групи обекти и услуги от културното и природно наследство на региона.

Наименование	Очакване	Удовлетворение
Паметници	високо – 84 (56.8%)	запазва се високо, но намалява – 71 (48%)
Исторически сгради	високо – 89 (60.5%)	запазва се високо, но намалява – 68 (46.3%)
Руини и сгради от различни исторически периоди/	високо – 61 (41.8%)	намалява до средно – 35 (24%)
Културни селища	високо – 71 (49%)	запазва се високо, но намалява – 50 (35%)
Старинна архитектура (сгради, мостове, знаци и т.н.)	високо – 82 (55.8%)	запазва се високо, но намалява – 63 (43.2%)
Музеи и художествени колекции	високо – 91 (61.9%)	запазва се високо, но намалява – 75 (51%)
Открито обществено изкуство и скулптури	високо – 54 (37.2%)	запазва се високо, но намалява – 53 (36.6%)
Галерии	високо – 53 (36.1%)	намалява до средно – 42 (28.8%)
Природа и маршрути	високо – 104 (70.7%)	увеличава се (изключително високо) – 116 (80%)
Изкуство (музика / танци)	високо – 76 (51.7%)	увеличава се (изключително високо) – 83 (56.5%)
Архитектура	високо – 83 (56.8%)	увеличава се (изключително високо) – 85 (58.2%)
Занаяти / таланти	високо – 69 (47.3%)	запазва се високо, но намалява – 52 (35.9%)
Театри и концертни зали	високо – 52 (35.9%)	намалява до средно – 39 (26.9%)

Фестивали / събития / панаири / местни пазари	високо – 87 (59.6%)	увеличава се (изключително високо) – 100 (69%)
Исторически хора	високо – 83 (57.2%)	запазва се високо, но намалява – 76 (52.8%)
Исторически и културни центрове	високо – 69 (47.6%)	намалява до средно – 51 (35.2%)
Религиозни места	високо – 76 (51.7%)	увеличава се (изключително високо) – 95 (64.6%)
Храна	високо – 90 (61.2%)	запазва се високо, но намалява – 69 (46.9%)
Пазаруване	средно – 44 (31%)	намалява до средно – 57 (39.6%)
Информационни центрове	високо – 68 (46.9%)	намалява до средно – 46 (31.7%)
Атмосфера / хора	високо – 101 (68.7%)	запазва се високо, но намалява –
Демонстрации на бит, занаяти	високо – 80 (55.2%)	запазва се високо, но намалява значително – 43 (29.9%)
Достъпност	високо – 75 (51.7%)	намалява до слабо – 37 (25.5%)
Цена	високо – 76 (52.4%)	запазва се високо, но намалява значително – 40 (27.4%)
Климат/ Време	високо – 105 (71.4%)	увеличава се (изключително високо) – 113 (76.9%)
Гостоприемство/настаняване	високо – 94 (64.8%)	запазва се високо, но намалява – 90 (62.5%)
Туристически пакети / опознавателни обиколки	високо – 63 (43.8%)	намалява до средно – 47 (32.9%)
Туристически пътеводители и информационни мрежи	високо – 65 (44.8%)	намалява до средно – 56 (38.6%)
Местен диалект и културни елементи	високо – 88 (60.3%)	увеличава се (изключително високо) – 96 (65.8%)
Вдъхновени от наследството ръчно изработени сувенири	високо – 77 (53.5%)	запазва се високо, но намалява – 49 (33.8%)
Тематични паркове	високо – 64 (43.5%)	намалява много до средно и слабо – 40 (27.2%)

18. Имате ли препоръки към местното ръководство за подобряване представянето/достъпа/рекламата за обектите по въпрос 17?

мобилно приложение – 85 (56.7%)	няма информация – 75 (50%)
туристически/маркировъчни знаци – 40 (26.7%)	няма персонал – 38 (25.3%)
няма превод на английски – 25 (16.7%)	няма го на картата – 19 (12.7%)
няма инфо за входна такса – 18 (12%)	няма телефонен номер – 17 (11.3%)
нямам препоръки – 10 (6.7%)	няма работно време – 8 (5.3%)
без отговор – 7 (4.7%)	не работи – 3 (2%)
подобряване на достъпността – 1 (0.7%)	дигитализиране – 1 (0.7%)

19. Туристическата дестинация (общината) се отнася добре към опазване на околната среда.

Община Банско получава обща оценка **СРЕДЕН (49 – 33.1%)** по отношението си и опазване на околната среда от 148/150 респондента, участвали в проучването.

20. Туристическата дестинация (общината) се отнася добре към туристически въпроси, свързани с природното наследство.

Община Банско получава обща оценка **ДОБЪР (49 – 32.9%)** за отношението си към природното наследство от 149/150 респондента, участвали в проучването.

21. Туристическата дестинация (общината) се отнася добре към опазване на културното наследство.

Община Банско получава обща оценка **МНОГО ДОБЪР (57 – 38.3%)** за отношението си към културното наследство от 149/150 респондента, участвали в проучването.

22. Ефективно планиран и управляван ли е туризъм в националните паркове, други природни забележителности и обектите от културното наследство?

да – 78 (52%) не – 69 (46%) без отговор – 3 (2%)

23. Какво смятате за местната и регионална политика за планиране и развитие на туризъм в региона?

Данните са използвани при изготвяне на SWOT анализа, който може да бъде прочетен [тук](#).

24. Има ли утвърден туристически продукт, свързан с природното и културно наследство в дестинацията?

не, няма – 40 (26.7%)	не знам – 37 (24.7%)
туризъм в Пирин – 27 (18%)	да – 19 (12.7%)
ски – 15 (10%)	банска кухня и механи – 11 (7.3%)
има отделни, не общ – 5 (3.3%)	фестивален туризъм – 4 (2.7%)
фолклор и обичаи – 4 (2.7%)	бански диалект – 4 (2.7%)
архитектура – 2 (1.3%)	байкушева мура – 2 (1.3%)
музеен комплекс – 1 (0.7%)	религиозен туризъм – 1 (0.7%)
защитени територии – 1 (0.7%)	

25. Как смятате, че природното и културното наследство може да насърчи местното развитие?

Данните са използвани при изготвяне на SWOT анализа, който може да бъде прочетен [тук](#).

26. С какви методи и способности смятате, че природното и културното наследство може да стане по – интересно за посетителите? Посредством какви дейности може да се разгърне потенциала на туризъм във вашата община?

Виж страница 80.

27. Как си представяте опазването и устойчивото използване на природното и културното наследство с цел повишаване на туристическия потенциал на дестинацията?

Виж страница 81.

28. Кои смятате, че са най-важните участници в устойчивото опазване и използване на природното и културното наследство?

общината – 129 (86%)	местно население – 116 (77.3%)
училищата – 66 (44%)	браншови сдружения – 56 (37.3%)
туристически агенции – 50 (33.3%)	НПО – 44 (29.3%)
без отговор – 3 (2%)	политиците – 2 (1.3%)
ски концесионера – 1 (0.7%)	посетителите – 1 (0.7%)

29. Известни ли ви са туристически обекти, които Общината или друг стопанин не стопанисват добре?

не са ми известни – 97 (64.7%)

частните паметници – 7 (4.7%)

архитектурните – 5 (3.3%)

всички (почти всички) – 3 (2%)

археологическите – 27 (18%)

хижите в пирин – 7 (4.7%)

НП Пирин – 5 (3.3%)

ски зоната – 3 (2%)

Допълнителните данни са използвани при изготвяне на SWOT анализа, който може да бъде прочетен [тук](#).

30. Знаете ли някои интересни обекти, които са свързани с културата, природата и историята на общината, които са малко познати и дори позабравени?

Виж страница 83.

31. Образа на Банско / Гевгелия

Виж страница 125.

32. Кое според вас е най – интересното и вълнуващо място в Общината?

Виж страница 45.

33. Моля, оставете допълнителен коментар, който смятате, че ще бъде полезен за анкетата.

Виж страница 127.

4.1.3. Обобщение на проучването на територията на Община Гевгелия*1. Каква е вашата възраст?*

между 40 и 55 години – 57 (38%)
над 55 год – 28 (18.7%)

между 24 и 39 години – 42 (28%)
по-малко от 24 години – 23 (15.3%)

2. Какъв е вашият пол?

жени – 92 (61.3%)

мъже – 58 (38.7%)

3. Каква е вашата националност?

македонска – 144 (96%)
чужда – 2 (1.4%)

неизразена – 4 (2.7%)

4. Какъв е социалният ви статус?

в работна възраст – 121 (80.7%)
пенсионери – 9 (6%)

студенти – 19 (12.7%)
безработни – 2 (1.3%)

5. Ако сте посетител, каква е причината за пътуването Ви?

почивка – 128 (87.1%)
бизнес – 10 (6.8%)
живея тук – 0 (0%)

среща с приятели – 22 (15%)
без отговор – 8 (5.4%)
друго – 4 (2.8%)

6. Какви фактори вдъхновяват избора ви на почивка – слънце/ зимни спортове/ история/ култура/ друго?

зимни спортове – 54 (38.6%)
слънце – 47 (33.6%)
природни условия, чист въздух – 9 (6.4%)

почивка и удоволствие – 53 (37.9%)
история, култура и традиции – 65 (43.3%)
спокойствие, атмосфера – 6 (4.3%)

7. От къде научихте за тази туристическа дестинация (ако сте посетител)?

приятели – 88 (58.7%)
интернет – 50 (33%)
тур. агенция – 24 (16%)
без отговор – 3 (2%)
живея тук – 1 (0.7%)

знаех за нея – 81 (54%)
от медията/реклама – 32 (21.3%)
книги/каталози – 5 (3.3%)
туристическо изложение – 2 (1.3%)
не знаех – 1 (0.7%)

8. Посещавали ли сте някога преди Банско, България и/или Гевгелия, Македония?

и двете дестинации – 106 (70.7%)
не съм – 8 (5.3%)

само Гевгелия – 24 (22.7%)
само Банско – 2 (1.3%)

9. Какви са основните интереси, на които отговори избора ви на дестинация?

условия за почивка – 128 (85.9%)
храна – 42 (28.2%)
приключение – 29 (19.5%)
настаняване – 26 (17.4%)
нощен живот – 18 (12.1%)
бизнес – 8 (5.4%)
религия – 3 (2%)

здраве – 72 (48.3%)
природата – 40 (26.8%)
ПИКН – 28 (18.8%)
спорт – 21 (14.1%)
среща с приятели – 15 (10.1%)
история – 8 (5.4%)

10. Какви са най-често срещаните проблеми, които се появили по време на почивката ви в някоя от двете дестинации?

няма проблеми – 70 (46.7%)	без отговор – 45 (30%)
инфраструктурни – 9 (6%)	настаняване – 9 (6%)
много пренаселено – 6 (4%)	информационни табели – 5 (3.3%)
лоша тур. услуга – 3 (2%)	бавен граничен контрол – 3 (2%)

Допълнителните данни са използвани при изготвяне на SWOT анализа, който може да бъде прочетен [тук](#).

11. Какъв транспорт използвате когато сте на почивка?

личен транспорт – 125 (88%)	обществен – 23 (16.2%)
организиран – 14 (9.9%)	такси – 1 (0.7%)

12. Кое предпочитате?

да пътувам самостоятелно – 114 (78.1%)	
да използвам туристическа агенция – 31 (21.2%)	и двете – 1 (0.7%)

13. Какво е вашето лично усещане за силните страни, които Банско/Гевгелия може да използва за да привлече повече туристи?

Данните са използвани при изготвяне на SWOT анализа, който може да бъде прочетен [тук](#).

14. Какво е вашето лично усещане за слабите страни, които Банско/Гевгелия трябва да отстрани за да привлече повече туристи? Какво не ви удовлетворява?

Данните са използвани при изготвяне на SWOT анализа, който може да бъде прочетен [тук](#).

15. Посетихте ли туристическо място от културното и природно наследство в Общината? Ако да, кое?

не – 43 (30.7%)	да (без посочване) – 38 (27.1%)
Вардарски рид – 22 (15.7%)	ски зона Банско – 16 (11.4%)
Негорски бани – 8 (5.7%)	нац. музей Гевгелия – 5 (3.6%)
Кожуф планина – 4 (2.9%)	село Серменин – 3 (2.1%)
къща-музей Н. Вапцаров – 2 (1.4%)	всички – 1 (0.7%)

16. Коя е най-интересната туристическа атракция, която посетихте или смятате за интересно да посетите по време на престоя си?

без отговор – 50 (33.3%)	ски зона Банско – 42 (28%)
Негорски бани – 21 (14%)	Вардарски рид – 10 (6.7%)
ски зона Кожуф – 9 (6%)	Смръдлива вода – 8 (5.3%)
няма такава / не се сетям – 7 (4.7%)	къща-музей Н. Вапцаров – 3 (2%)
центъра на Банско, село Конско, нац. музей Гевгелия – 2 (1.3%)	
други по 1 (0.7%)	

17. Моля, посочете постигнатото очакване и удовлетворението си от следните групи обекти и услуги от културното и природно наследство на региона.

Наименование	Очакване	Удовлетворение
Паметници	слабо – 51 (36.4%)	увеличава се до средно – 58 (43.3%)
Исторически сгради	средно – 51 (38.9%)	средно, леко се увеличава – 66 (51.2%)
Руини и сгради от различни исторически периоди/	средно – 63 (47.4%)	увеличава се, остава средно – 49 (38.3%)
Културни селища	средно – 66 (49.3%)	запазва се средно, леко се увеличава – 68 (49.3%)
Старинна архитектура (сгради, мостове, знаци и т.н.)	средно – 52 (39.7%)	запазва се средно, леко се увеличава като цяло – 50 (39.4%)
Музеи и художествени колекции	средно – 56 (43.3%)	запазва се средно, леко се увеличава като цяло – 56 (45.2%)
Открито обществено изкуство и скулптури	слабо – 58 (45.7%)	увеличава се до средно – 51 (41.8%)
Галерии	средно – 53 (41.7%)	намалява като цяло, но остава средно – 51 (41.8%)
Природа и маршрути	добро – 52 (41.6%)	увеличава се до високо – 46 (37.1%)
Изкуство (музика / танци)	добро – 53 (42.4%)	запазва се добро, леко намалява – 47 (38.5%)
Архитектура	средно – 62 (48.8%)	увеличава се до добро – 52 (41.9%)
Занаяти / таланти	средно – 56 (44.8%)	запазва се средно, леко се повишава – 57 (46.7%)
Театри и концертни зали	средно – 64 (51.6%)	запазва се добро, леко намалява – 53 (42.7%)
Фестивали / събития / панаири / местни пазари	средно – 68 (54%)	запазва се средно, леко се повишава – 48 (39%)
Исторически хора	средно – 63 (50.4%)	запазва се средно, леко се повишава – 58 (47.2%)
Исторически и културни центрове	средно – 65 (50.8%)	запазва се средно, леко се повишава – 64 (51.6%)
Религиозни места	средно – 51 (40.5%)	увеличава се до добро – много добро – 43 (35.2%)
Храна	добро – 53 (41.7%)	увеличава се до изключително високо – 59 (46.5%)
Пазаруване	средно – 49 (38.9%)	увеличава се до добро – 55 (44.4%)
Информационни центрове	средно – 44 (35.2%)	почти без промяна – 44 (35.2%)
Атмосфера / хора	добро – 70 (54.7%)	запазва се добро, леко се увеличава – 55 (44%)
Демонстрации на бит, занаяти	средно – 56 (45.5%)	запазва се средно, леко се увеличава – 51 (42.5%)
Достъпност	добро – 60 (49.2%)	запазва се добро, но намалява – 52 (42.6%)

Цена	средно – 55 (43.3%)	запазва се средно, но се увеличава – 63 (50.8%)
Климат/ Време	добро – 70 (56%)	увеличава се (изключително високо) – 71 (57.3%)
Гостоприемство/настаняване	добро – 43 (34.7%)	увеличава се (изключително високо) – 52 (40.9%)
Туристически пакети / опознавателни обиколки	добро – 45 (36.3%)	увеличава се, но остава добро – 57 (46.3%)
Туристически пътеводители и информационни мрежи	средно – 48 (38.7%)	увеличава се средно-добро – 45 (36.6%)
Местен диалект и културни елементи	средно – 62 (49.6%)	увеличава се, но остава средно – 64 (52.5%)
Вдъхновени от наследството ръчно изработени сувенири	средно – 69 (54.8%)	запазва се средно, но намалява – 68 (54.8%)
Тематични паркове	средно – 47 (37%)	увеличава се, но остава средно – 58 (46.8%)

18. Имате ли препоръки към местното ръководство за подобряване представянето/достъпа/рекламата за обектите по въпрос 17?

няма информация – 93 (62%)	мобилно приложение – 61 (40.7%)
туристически/маркировъчни знаци – 33 (22%)	няма персонал – 32 (21.3%)
няма работно време – 22 (15.3%)	няма превод на английски – 22 (14.7%)
без отговор – 21 (14%)	няма телефонен номер – 13 (8.7%)
няма инфо за входна такса – 11 (7.3%)	няма го на картата – 10 (6.7%)
присъствие в социални мрежи – 3 (2%)	агресивна реклама – 2 (1.3%)

19. Туристическата дестинация (общината) се отнася добре към опазване на околната среда.

Община Гевгелия получава обща оценка **ДОБЪР (55 – 36.7%)** за отношението си към опазване на околната среда от 150/150 респондента, участвали в проучването.

20. Туристическата дестинация (общината) се отнася добре към туристически въпроси, свързани с природното наследство.

Община Гевгелия получава обща оценка **ДОБЪР (63 – 42%)** за отношението си към природното наследство от 150/150 респондента, участвали в проучването.

21. Туристическата дестинация (общината) се отнася добре към опазване на културното наследство.

Община Гевгелия получава обща оценка **ДОБЪР (52 – 34.7%)** за отношението си към културното наследство от 150/150 респондента, участвали в проучването.

22. Ефективно планиран и управляван ли е туризъм в националните паркове, други природни забележителности и обектите от културното наследство?

да – 96 (64%) не – 39 (26%) без отговор – 15 (10%)

23. Какво смятате за местната и регионална политика за планиране и развитие на туризъм в региона?

Данните са използвани при изготвяне на SWOT анализа, който може да бъде прочетен [тук](#).

24. Има ли утвърден туристически продукт, свързан с природното и културно наследство в дестинацията?

на знам – 68 (45.3%)	не, няма – 30 (20%)
да – 17 (11.3%)	ски зона Банско – 13 (8.7%)
ски зона Кожуф – 8 (5.3%)	Негорски бани – 6 (4%)
Смръдлива вода – 3 (2%)	кулинарен туризъм – 3 (2%)
археологическите обекти – 2 (1.3%)	термоминералните бани – 2 (1.3%)
язовир и село Конско – 2 (1.3%)	

25. Как смятате, че природното и културното наследство може да насърчи местното развитие?

Данните са използвани при изготвяне на SWOT анализа, който може да бъде прочетен [тук](#).

26. С какви методи и способности смятате, че природното и културното наследство може да стане по – интересно за посетителите? Посредством какви дейности може да се разгърне потенциала на туризма във вашата община? Виж страница 122.

27. Как си представяте опазването и устойчивото използване на природното и културното наследство с цел повишаване на туристическия потенциал на дестинацията? Виж страница 123.

28. Кои смятате, че са най-важните участници в устойчивото опазване и използване на природното и културното наследство?

общината – 126 (89.4%)	местно население – 112 (79.4%)
училищата – 62 (44%)	туристически агенции – 30 (21.3%)
НПО – 24 (17%)	браншови сдружения – 11 (7.8%)
заетите в туризма – 2 (1.4%)	посетителите – 1 (0.7%)
семейството – 1 (0.7%)	

29. Известни ли ви са туристически обекти, които Общината или друг стопанин не стопанисват добре?

не са ми известни – 55 (36.7%)	без отговор – 39 (26%)
Вардарски рид (археологически) – 34 (22.7%)	Динкут (парк) – 12 (8%)
Висока чука – 9 (6%)	Ски зона Кожуф – 6 (4%)
Да (без пример) – 6 (4%)	Смръдлива вода – 3 (2%)

Допълнителните данни са използвани при изготвяне на SWOT анализа, който може да бъде прочетен [тук](#).

30. Знаете ли някои интересни обекти, които са свързани с културата, природата и историята на общината, които са малко познати и дори позабравени? Виж страница 124.

31. Образа на Банско / Гевгелия Виж страница 129.

32. Кое според вас е най – интересното и вълнуващо място в Общината? Виж страница 86.

33. Моля, оставете допълнителен коментар, който смятате, че ще бъде полезен за анкетата. Виж страница 130.

4.2. Препоръки

В допълнение към изводите от SWOT анализа, си позволяваме да направим следните препоръки към Възложителя и всички други, които се определят като заинтересовани страни.

4.2.1. За международен маркетинг

- Убеждаване, че образа на дестинациите е добре отразяван в интернет пространството и отговаря на действителността, както и че не е налице пропаганда от страна на нелоялна конкуренция. Трайно ангажиране на екип за постигане на тази цел
- Публикуване на книги, брошури и други на различни езици, свързани с природното и културното наследство на дестинациите, начина на живот, история и техното разпространение чрез интернет среда, социални мрежи и др.
- Изграждане и утвърждаване на позитивен имидж на дестинациите на чуждите туристически пазари
- Подобряване качеството на дейностите, организирани от туристически агенти и туроператори, за гарантиране правилно познаване и разбиране на дестинациите
- Разпространяване на информацията за всички форми на културен и природен туризъм, както и свързани събития чрез изграждане на мрежи от заинтересовани страни
- Наемане на специалисти в областта на туризма по международни стандарти

4.2.2. Дейности, свързани с вътрешния туризъм

- Създаване на провинциално-регионални туристически мрежи и проучване и прилагане на повече изгодни методи за провеждане на съвместни дейности между местната администрация, туристически компании и културни организации
- Увеличаване на активността на участие на културни организации в туристическите дейности и разработване и предлагане на различни форми на програми за туристите
- Гарантиране на договорна заетост на професионални артисти и занаятчии
- Включване на местни производители, занаятчии и други в туристическите дейности и пакети

4.3. Насоки и ограничения за следващи проучвания

Проучването дава детайлна представа за връзката между очакванията и удовлетворението на туристите в община Банско и община Гевгелия. Необходимо е по-прецизно избиране на атрибутите и ясно изразяване, тъй като някои от респондентите смятат, че има някои неясноти в въпросите.

Извадката от населението и посетителите е случайна и това може да предизвика известни предизвикателства и неточности в информацията и анализите. Също така, проучването не е получило надлъжни данни (данни, събрани в различни точки във времето), а такива, събрани в даден момент от време. Природното и културното наследство на региона Гевгелия - Банско не е представително за всички културни дестинации. Друго ограничение на изследването може да се крие в областта на различие между очакванията и удовлетворението в съзнанието на респондентите. Те може да са предоставили отговор по много подобен начин както на очакване, така и на удовлетворение, като по този начин правят разграничението по-малко възможно.

Тези констатации биха могли да предложат и насърчат допълнителни насоки и насоки за бъдещи проучвания.

ГЛАВА ПЕТА

АНАЛИЗ НА ОБЕКТИТЕ ОТ ПРИРОДНОТО И КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО

5.1. Методология за изпълнение на проучването

Информационното осигуряване на проучването се осигури чрез система от методи, техники и подходи. Бяха използвани методи за полеви и кабинетни проучвания. Чрез полеви проучвания се целеше осигуряване на първична информация за обектите от природното и културното наследство. Приложените техники бяха наблюдение, интервюиране и концентрирано интервю с служители на администрации, местни граждани и други. Чрез наблюдение набрахме информация при отсъствие на пряк контакт с отделните потребители и служители.

За целта на метода на анкетиране, създадохме въпросник. След одобрението му от Агенция за икономическо развитие Банско, Изпълнителя Сдружение Фиделити проведе пилотно проучване сред 4 души, жители и служители в институции, с цел практическо изпробване на въпросника и методологията. Проблеми в инструментариума за събиране на данни за проучването не бяха регистрирани и се премина към изпълнение на набиране на информацията.

Преди стартирането на полевата работа анкетъорите преминаха обучение, в рамките на което бяха подробно запознати с целите и методологията на изследването, с графика и начина на работа, както и с въпросника. Бяха им предоставени изрични инструкции за методиката и специфики при попълването на въпросника.

Набирането на същинската информация бе извършена под прякото ръководство на Управителя на Сдружение Фиделити след детайлно определяне обектите на изследването.

5.2. Преглед и повърхностен анализ на съществуващите документи и стратегии

Документи на ниво Европейски съюз

Не бяха прегледани и анализирани документи на ниво Европейски съюз

Документи на национално и областно ниво

Национална програма за развитие: България 2020

Национална стратегия за устойчиво развитие на туризма в Република България 2014 – 2030 г.

Областната стратегия за регионално развитие на област Благоевград 2014 – 2020 г.

Документи на местно ниво

Общински план за развитие на община Банско – програмен период 2014 – 2020 г.

Стратегия и план за устойчивото развитие на туризма в Община Банско за периода 2014 – 2020 г.

Стратегия за опазване на културното наследство на територията на Община Банско 2015 – 2020 г.

Съвместен план за управление на културните забележителности на територията на Общините Банско и Виница

Програма за развитие на туризма в Община Банско през 2018 г.

План за управление на Национален парк „Пирин“ 2004 г.

Общ устройствен план на община Банско (ОУП Банско) със схеми и Приложения 1, 2, 3а, 3б

Списък на обекти със статут на недвижими културни ценности /Паметници на културата/ с

категория “Национално значение” на територията на област Благоевград

Профил на община Гевгелия / Профил на општина Гевгелија

Анализ на туристическите капацитети и потенциали на община Гевгелия

Програма за финансиране на програми и проекти в областта на културата на община Гевгелия за 2018 година

Годишна програма за финансиране, поддръжка и защита на обекти от културно наследство, паметници и други обекти в община Гевгелия за 2018 г.

Републикански институт за защита на паметниците на културата, Проучвателен и защитен режим на градското наследство на Гевгелия, 2000

Градоустройствен план на гр. Гевгелия – Защитно – консерваторски основи за опазване на културното наследство

5.3. Резултати от проучването на територията на Община Банско

5.3.1. Какво да видим и правим в Банско?

Добре дошли в Банско – целогодишен курорт и символ на българщината!

Община Банско е магически микс от история, традиции, култура. Със старинна архитектура, героична история, автентичен фолклор, няколко вековна култура, съхранени традиции и обичаи, специфична кухня, невероятен хумор и богата словесност – планинският и възрожденски град ще ви докосне до миналото.

Природата може да се нарече „най-голямото богатство“ на общината. За това свидетелства Национален парк “Пирин”, резерватите “Юлен”, “Багови дупки – Джинджирица” както и защитените зони от мрежата Натура 2000, намиращи се на територията на общината. Тази малка част от рая включва в себе си вековни смърчово-мурови гори, обширни клекови формации, планински остри зъбери, дълбоки циркуси и изумрудени ледникови езера. Заради тази своя уникална природа НП “Пирин” е признат за обект от световна значимост и със заповед на ЮНЕСКО от 1983 г. е включен в Конвенцията за защита на световното природно наследство.

В границата на общината попада и част от магнетичната планина Западни Родопи. Градовете Банско и Добринище разполагат с действащи ски-зони със седалкови лифтове и ски писти на много високо ниво, подходяща ресторантьорска и хотелска база. Модерен кабинков лифт свързва град Банско с високата част на Пирин планина, където се намира и ски – зоната, която обезпечава отлични условия за професионален и любителски ски спорт. Останалите родопски и пирински села в общината предлагат множество възможности за селски туризъм.

От тук са родом народните будители Паисий Хилендарски и Неофит Рилски, поетът Никола Вапцаров и много други значими личности.

Множество археологически обекти от епохите на Праисторията, Античността и Средновековието свидетелстват за заселването на общината от най – ранни времена.

Община Банско е известна и с богатото нематериално и материално културно наследство, мащабни спортни и културни прояви, минерална и сребърна вода с доказани лечебни свойства.

Има гара на железопътната теснолинейка Септември – Добринище и автогара свързваща града с всички точки на България.

Община Банско се характеризира с наличие на изключително разнообразна растителност с представители на повече от 6 растителни пояса – алпийски, субалпийски, иглолистен, буков, скални терени, тревен, антропогенен. По начин на трайно ползване, горските територии заемат 76 % от общината. Общо в Пирин се срещат 1100 таксона растения от които 70 вида са ендемични.

Видовото разнообразие на бозайниците в парка е около 50 % от бозайната фауна в България; безгръбначните животни е представена с близо 30 % от видовете в България; установените 159 вида птици, представляват 40 % от видовото разнообразие за България.

5.3.2 Географско разположение на Община Банско

Община Банско е разположена в Югозападна България, в подножието на северен Пирин и обхваща части от Разложката котловина, пролома Момина клисура на река Места и Дъбрашкия дял на Западни Родопи – в административните граници на Благоевградска област.

Граничи с общините Разлог, Белица, Велинград (обл. Пазарджик), Гърмен, Гоце Делчев, Сандански и Кресна.

Общинския център е разположен на 925 м надморска височина и отстои на 150 км от София и от Пловдив и на 60 км от Областния център Благоевград.

Основните подстъпи към общинската територия са:

- от северозапад, откъм долината на р. Струма от международен път Е-79 (АМ „Струма“ А6), през гр. Симитли и седловината Предел (1140 м), разделяща планините Пирин и Рила;
- от североизток, откъм долината на р. Марица от международен път Е-80 (АМ „Тракия / Марица“ А1), през гр. Велинград, седловините Юндола (1350 м) и Аврамови колиби (1400 м);
- от юг, откъм ГКПП „Илинден-Ексохи“ през гр. Гоце Делчев и пролома Момина клисура на р. Места.

Община Банско е формирана от 8 населени места – 2 града (Банско и Добринище) и 6 села (Гостун, Кремен, Места, Обидим, Осеново и Филипово). Градовете са разположени в Разложката котловина, по международен път II-19 Симитли – Гоце Делчев. Селата са разположени по поречието на р. Места, на източните склонове на Пирин и западните склонове на Родопите. Само с. Места е разположено на път II-19. Най-близко разположен до Банско е град Добринище (на 6 км), а най-отдалеченото – с. Кремен (на 27 км).

Релефът е изключително разнообразен – котловинно-долинен и равнинен в поречията на реките, хълмист, ниско, средно- и високопланински, като последният преобладава като териториален обхват. Надморската височина варира между ок. 600 м по поречието на р. Места в югоизточната част на общинската територия до над 2900 м.

Климатът е преходно-континентален със средиземноморско влияние, а в по-високите части – планински. Най-общо, лятото е кратко и прохладно, зимата – продължителна и студена, а преходните сезони са сравнително къси, с късна и хладна пролет и по-топла есен.

Хидрографската мрежа е представена от реките Места, Глазне, Добринишка, Ретиже, Каменица и от множество естествени планински езера. На територията на община Банско попадат находища на минерални води в град Добринище и три неразработени в град Банско.

Населението на общината към 2012 г. възлиза на 12873 души, в т.ч. 11643 души в градовете и 1230 души в селата.

5.3.3. Категория История

5.3.3.1. Подкатегория Открито обществено изкуство и скулптури / Паметници

Паметник на Паисий Хилендарски, Банско

Описание	Паметникът на Св. Паисий Хилендарски е създаден през 1976г. от скулптора Стою Тодоров и се намира в центъра на Банско. Архитект на композицията е Константин Антонов. Открит е през лятото на 1977г. Паметникът представя автора на История славянобългарска стоящ в цял ръст на фона на няколко големи страници от своята прословута книга. Фигурата е издялана от рядък черен гранит от Родопите. Различените мраморни страници са от кариера в Илинденци.		
Телефон	н/п	Вид транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	асфалт
Работно време	н/п	Изискване за облекло	не
Адрес	площад „Възраждане“	Паркиране	да, на 100 метра
Чужди езици	н/п	Надморска височина	938 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	0 м.
Координати	41.836325, 23.487505	До Банско по пътица	0 м.
Услуги на място	Магазини, барове и ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets go there

Паметник на Неофит Рилски, Банско (в двора на къщата-музей)

Описание	Намира се в двора на къщата – музей, посветена на една от водещите фигури в българското просветно движение през 19 век. Виж исторически личности за справка.		
Телефон	н/п	Вид транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	асфалт
Работно време	лятно: 9:00 – 12:00 13:00 – 17:30 зимно: 9:00 – 12:00 13:00 – 17:00 почивен ден – вторник	Изискване за облекло	нормално
Адрес	ул. Пирин № 17, Банско	Паркиране	да, на 200 метра
Чужди езици	н/п	Надморска височина	944 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	0 м.
Координати	41.835176, 23.486543	До Банско по пътица	0 м.
Услуги на място	Магазини, барове и ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets go there

Паметник на Никола Йонков Вапцаров, Банско

Описание	Намира се на площада пред къщата – музей, посветена на видният български поет със световна известност Никола Вапцаров /7.12.1909, Банско – 23.07.1942 г., София/. Животът и творчеството му са посветени на борба, на стремеж, да се изгради един по-хубав, по-справедлив свят, наситени с вярата му. През 1952 година на Втория конгрес на мира във Варшава посмъртно става носител на Почетната награда за мир. По повод 100 годишнината от рождението му ЮНЕСКО обяви 2009 за годината на Вапцаров. До днес поезията му е претърпяла над 100 издания, на повече от 70 езика.		
Телефон	н/п	Вид транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	асфалт
Работно време	н/п	Изискване за облекло	не
Адрес	площад Никола Вапцаров, Банско	Паркиране	да, на 200 метра
Чужди езици	н/п	Надморска височина	929 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	0 м.
Координати	41.837747, 23.489114	До Банско по пътица	0 м.
Услуги на място	Магазини, барове и ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets go there

Бюст – паметник на Пейо Яворов, Банско

Описание	При избухването на Балканската война в 1912 година, 131 души от Банско са доброволци в Македоно-одринското опълчение. Банско е освободено на 5 октомври 1912 година с помощта на чети, водени от Йонко Вапцаров, Христо Чернопеев, Пейо Яворов и др. Два дена по-късно, войводата Пейо Яворов поздравява банскалии като свободни жители на България с думите "Братя, хвърляйте фесовете, от днес сте вече свободни българи". Фразата е изписана на паметна плоча в двора на църквата "Света Троица", където се намира бюст паметника на Яворов.		
Телефон	н/п	Вид транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	асфалт
Работно време	от 8:00 – 17:00	Изискване за облекло	нормално
Адрес	църква Света Троица, Банско	Паркиране	да, на 200 метра
Чужди езици	н/п	Надморска височина	942 м.

Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	0 м.
Координати	41.835532, 23.487000	До Банско по пътица	0 м.
Услуги на място	Магазини, барове и ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets go there

Паметна плоча на Баньо Маринов, Банско

Описание	Баньо Маринов е войвода на чета по време на Кресненско-разложкото въстание, която заедно с въстаналото население освобождава Банско. Паметната плоча на Баньо Маринов е поставена на фасадата на сградата на Община Банско.		
Телефон	н/п	Вид транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	асфалт
Работно време	н/п	Изискване за облекло	не
Адрес	площад „Никола Вапцаров“ № 1	Паркиране	да, на 100 метра
Чужди езици	н/п	Надморска височина	930 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	0 м.
Координати	41.837840, 23.488132	До Банско по пътица	0 м.
Услуги на място	Магазини, барове и ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets go there

Паметна плоча на Димитър Хаджитодоров, Банско

Описание	Паметната плоча показва мястото, където е била къщата на Димитър Хаджитодоров. Той е роден в Банско. По време на Втората световна война става партизанин в Чехословакия. Загива през 1945г. в сражение с Хитлеристките войски. Паметната плоча на Димитър Хаджитодоров е поставена на фасадата на сградата на Община Банско.		
Телефон	н/п	Вид транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	асфалт
Работно време	н/п	Изискване за облекло	не
Адрес	площад „Никола Вапцаров“ № 1	Паркиране	да, на 100 метра
Чужди езици	н/п	Надморска височина	930 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	0 м.
Координати	41.837869, 23.488161	До Банско по пътица	0 м.
Услуги на място	Магазини, барове и ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets go there

Паметник на Симеон Молеров (м. Симеонов гроб към Разлог)

Описание	Симеон Молеров е български революционер, деец на Вътрешната македоно-одринска революционна организация и на Българския земеделски народен съюз. Роден през 1875 година в Банско, внук на живописеца Симеон Димитров Молеров. Привлечен е от Гоце Делчев за член на ВМОРО и става войвода на районна чета. Участва в Илинденско-Преображенското въстание и в Балканската война. Награден е със сребърен кръст „Свети Александър“. От 1919 до 1921 година е кмет на Банско. Убит е през май 1923 година от дейци на Вътрешна македонска революционна организация. Паметника му се намира в м. Симеонов гроб до главния път II-19 към Разлог.		
Телефон	н/п	Вид транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	асфалт
Работно време	н/п	Изискване за облекло	не
Адрес	по пътя за гр. Разлог, вляво	Паркиране	да, непосредствено
Чужди езици	н/п	Надморска височина	864 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	2.49 км.
Координати	41.8594497, 23.4794197	До Банско по пътица	2.7 км.
Услуги на място	Няма дори в близост	Покажи на картата	lets go there

Арменски паметник „Хачкар“, Банско

Описание	Паметникът е подарък за Банско от Република Армения в прослава на Пейо Яворов и неговото стихотворение "Арменци". Той е с формата на кръст, като в основата са написани знаменитите думи на Яворов - "Братя, хвърляйте фесовите. От днес сте вече свободни българи." Паметника "Хачкар" (в превод от арменски език - Каменен кръст) се намира в близост до църквата „Св. Троица“.		
Телефон	н/п	Вид транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	асфалт
Работно време	н/п	Изискване за облекло	не
Адрес	площад „Възраждане“	Паркиране	да, на 100 метра
Чужди езици	н/п	Надморска височина	939 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	0 м.
Координати	41.836087, 23.487673	До Банско по пътица	0 м.
Услуги на място	Магазини, барове и ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets go there

Паметник „Банско помни героите“, Банско

<i>Описание</i>	Паметникът е издигнат в знак на почит към всички знайни и незнайни народни герои, които въстават срещу тиранията и безчовечието, в името свободата и човешината. Намира се в централната градска част, срещу пощата.		
<i>Телефон</i>	н/п	<i>Вид транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	ул. Цар Симеон, срещу пощата	<i>Паркиране</i>	да, непосредствено
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	929 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>До Банско по въздух</i>	0 м.
<i>Координати</i>	41.837020, 23.490789	<i>До Банско по пътица</i>	0 м.
<i>Услуги на място</i>	Магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Бюст паметник на Хаджи Вълчо, Банско

<i>Описание</i>	Ктитор на зографския и хилендарският манастири. Намира се в градския парк.		
<i>Телефон</i>	н/п	<i>Вид транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	градски парк, Банско	<i>Паркиране</i>	да, на 100 м.
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	926 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>До Банско по въздух</i>	0 м.
<i>Координати</i>	41.8362476, 23.4932877	<i>До Банско по пътица</i>	0 м.
<i>Услуги на място</i>	Магазин и бар наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Паметник на Костадин Голев, Банско

<i>Описание</i>	Учредител на БКП в гр. Банско през 1918 г. Намира се в градския парк.		
<i>Телефон</i>	н/п	<i>Вид транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	в градския парк	<i>Паркиране</i>	да, на 100 м.
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	929 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>До Банско по въздух</i>	0 м.
<i>Координати</i>	41.836155, 23.493330	<i>До Банско по пътица</i>	0 м.
<i>Услуги на място</i>	Магазин и бар наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Паметник на поп Иконом Костадин Чучулайн, Банско

<i>Описание</i>	Духовник, учител, черковен певец, член на МОРС, родолюбец, революционер, свещеник, баща (1861 – 1941). Дядо Иконом е служил цели 70 години в храма „Св. Троица“ от 10 годишна възраст (в църковния хор), от които 40 години като свещеник. Живял, страдал и служил на народа си. Деец от епохата на Възраждането и народните борби за свобода и независимост. Отличавал се е с голямата си скромност, честност, доброта, твърда воля и трудолюбие. Многократно арестуван и измъчван от турците. Паметника е открит по случай 150 години от рождението на Поп Иконом Чучулайн от най-възрастния внук – Радко Икономов и от един от най-малките пра-пра внуци – Илия. Поп Иконом Чучулайн е имал 11 деца, от които 7 сина и 4 дъщери, а днес рода му наброява 241 души. Гроба му се намира в черковния двор на Св. Троица до външната стена на олтара.		
<i>Телефон</i>	н/п	<i>Вид транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	срещу ул. „Иконом К. Чучулайн“ 50	<i>Паркиране</i>	да, непосредствено
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	941 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>До Банско по въздух</i>	0 м.
<i>Координати</i>	41.836078, 23.482765	<i>До Банско по пътица</i>	0 м.
<i>Услуги на място</i>	Магазин и ресторант наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Паметник на Иван Козарев, Добринище

Описание	Иван Йорданов Козарев с псевдоним Балкан е деец на БКП. Участник в комунистическото партизанско движение по време на Втората световна война. На 27 юни 1941 г. край построения от него рибарник над Добринище, при опит да бъде заловен от група полицаи, той убива двама от тях и става нелегален. На 26 юли 1941 г., заедно с Никола Паранунов създава в околностите на Разлог първата партизанска чета в България "Никола Паранунов". Смятан е за първия партизанин в България, макар да има исторически данни, сочещи, че това е Христо Димитров Несторов (Шако) от с. Габаре, Казанлъшко. Други смятат, че е Мигъто Ганев от отряд Христо Ботев – 1925 г.		
Телефон	н/п	Вид транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	асфалт
Работно време	н/п	Изискване за облекло	не
Адрес	ул. Търговска № 15, гр. Добринище	Паркиране	да, непосредствено
Чужди езици	н/п	Надморска височина	841 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	6.56 км.
Координати	41.820876, 23.563847	До Банско по пътища	8.6 км.
Услуги на място	Магазини, барове и ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets go there

Паметна плоча в памет на основателите на революционния комитет в град Добринище

Описание	През 1896г. Гоце Делчев основава комитет на ВМРО, в местността, където днес се намира хижа Гоце Делчев над града до ски зоната. По време на Илинденско – Преображенското въстание през 1903г., в четите се включват и жители от селото.		
Телефон	н/п	Вид транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	асфалт
Работно време	н/п	Изискване за облекло	не
Адрес	хижа Гоце Делчев, гр. Добринище	Паркиране	да, непосредствено
Чужди езици	н/п	Надморска височина	1483 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	10.03 км.
Координати	41.759006, 23.546538	До Банско по пътища	18.8 км.
Услуги на място	Барове и ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets go there

Паметникът „Гробът на незнайния войн“, източно от гр. Добринище

Описание	Паметникът е военен. Издигнат е в 1933 година, в м. Матевец, над гроба на българския артилерист Иван Маринкин, от Самоковско, убит в Междусъюзническата война през 1913 година. Настъпващите гръцки войски по Места достигат Добринище и една гръцка батарея заема позиция в м. Свети Връч. Първа рота на Втора пехотна тракийска дивизия заема позиция в местността Матевец срещу гръцката батарея на Свети Връч. Мерачът Иван Маринкин е убит, но гръцката батарея е разбита и отстъпва до Неврокоп. Паметникът е единственият в община Банско възпоменателен знак, издигнат по повод участието на България във войните от 1885, 1912-1913, 1915-1918, 1944-1945 години.		
Телефон	н/п	Вид транспорт	с джип, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	черен път
Работно време	н/п	Изискване за облекло	не
Адрес	м. Матевец, гр. Добринище	Паркиране	да, непосредствено
Чужди езици	н/п	Надморска височина	898 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	8.35 км.
Координати	41.8302694,23.5883777	До Банско по пътища	~ 11.5 км.
Услуги на място	няма	Покажи на картата	lets go there

Паметник на Георги Лазаров Темелков, гр. Добринище

Описание	Намира се в градската градина. В Руско-турската освободителна война 1877 – 1878г. участва като опълченец, зачислен в четвърта дружинка. По-късно неин знаменосец.		
Телефон	н/п	Вид транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	асфалт
Работно време	н/п	Изискване за облекло	не
Адрес	Градски парк, гр. Добринище	Паркиране	да, на 20 метра
Чужди езици	н/п	Надморска височина	834 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	6.66 км.
Координати	41.8225314,23.5657117	До Банско по пътища	8.2 км.
Услуги на място	Магазини, барове и ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets go there

Паметник на Ботевите четници Григор Костов Мацин и Христо Лазаров Начев, гр. Добринище

<i>Описание</i>	Намира се в градската градина. Посветен е на двама жители от настоящия град, които са се включили в четата на Христо Ботев.		
<i>Телефон</i>	н/п	<i>Вид транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	Градски парк, гр. Добринище	<i>Паркиране</i>	да, на 20 метра
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	833 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>До Банско по въздух</i>	6.67 км.
<i>Координати</i>	41.8222978,23.5658284	<i>До Банско по пътица</i>	8.2 км.
<i>Услуги на място</i>	Магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Паметници на загиналите алпинисти, гр. Банско

<i>Описание</i>	Намира се в близост до Байкушевата мура. Посветен е на няколко загинали алпинисти.		
<i>Телефон</i>	н/п	<i>Вид транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п	<i>Достъпност</i>	асфалт и 150 метра планинска пътека
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	н/п	<i>Паркиране</i>	да, на 150 метра
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	1862 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>До Банско по въздух</i>	9.51 км.
<i>Координати</i>	41.7673017,23.4235111	<i>До Банско по пътица</i>	14.6 км.
<i>Услуги на място</i>	Ресторант наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

5.3.3.2. Подкатегория I Исторически сгради

Историко – етнографски комплекс „Радонова къща“, гр. Банско

<i>Описание</i>	Акцентът е поставен върху значимото място, което селището заема в националната ни история и забележителния му принос в утвърждаването на българщината. В приземния етаж на възстановените стопански постройки са експонирани интересни находки от археологическите проучвания в региона. Керамичните фрагменти и изцяло запазени съдове, разнообразният монетен материал, изобилнето от стъкло, изящните накити и др. свидетелстват за активност още от времето на траките, продължила през античността и средновековието. Богата етнографска експозиция представя по неповторим начин същността и особеностите на банския бит. Наричана е още Хаджирадонова или Хаджиласкова къща.		
<i>Телефон</i>	+359 749 83132 +359 893 363193	<i>Вид транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	mk_bansko@mail.bg	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	лятно: 9:00 – 12:00 13:00 – 17:30 зимно: по предварителна заявка почивен ден – неделя и понеделник	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	ул. Атон № 3, Банско	<i>Паркиране</i>	да, непосредствено
<i>Чужди езици</i>	английски и руски	<i>Надморска височина</i>	951 м.
<i>Цена на билет</i>	3 лв. възрастни; 1 лв. ученици, пенсионери	<i>До Банско по въздух</i>	0 м.
<i>Координати</i>	41.8336739,23.4857286	<i>До Банско по пътища</i>	0 м.
<i>Услуги на място</i>	Магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets_go_there

Духовно – исторически център „Св. Паисий Хилендарски“, гр. Банско

<i>Описание</i>	През 2008 г. в Банско отвори врати мемориалът на Паисий Хилендарски. Новопостроената сграда е на мястото, където е била родната къща на великия възрожденец. С изграждането на центъра, се осъществява идеята да се направи точно копие на килията в Хилендарския манастир /Атон, Гърция/, където Паисий пише „История славянобългарска“ /1762 г./, манифест и първо програма на Българското възраждане. Направена е и възстановка на паракиса „Св. Иван Рилски“, където скромният монах и велик българин е общувал с Бог. Тук можете да се потопите в обстановката, в която е живял първият български будител, да научите повече за него и великото му дело. Отделено е и място и на достойните му братя – игумена Лаврентий и щедрия дарител Хаджи Вълчо. Оборудвана е и зала за временни изложби, семинари, конференции и други начинания.		
<i>Телефон</i>	+359 749 83132 +359 893 363193	<i>Вид транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	mk_bansko@mail.bg	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	лятно: 9:00 – 13:00 14:00 – 17:30 зимно: 9:00 – 13:00 14:00 – 17:00 почивен ден – неделя и понеделник	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	ул. Отец Паисий № 21, Банско	<i>Паркиране</i>	да, на 20 метра
<i>Чужди езици</i>	английски и руски	<i>Надморска височина</i>	944 м.
<i>Цена на билет</i>	1 лев за всички	<i>До Банско по въздух</i>	0 м.
<i>Координати</i>	41.835128, 23.485494	<i>До Банско по пътища</i>	0 м.
<i>Услуги на място</i>	Магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets_go_there

Къща – музей „Неофит Рилски“ (Бенината къща), гр. Банско

<i>Описание</i>	Къщата музей „Неофит Рилски“ на основоположника на българското светско образование Неофит Рилски се намира в съседство на църквата „Св. Троица“ в гр. Банско. Сградата е известна и с името Бенината къща и е строена през XVIII в. Разположена е в голям двор, ограден с масивни каменни зидове и тежка дървена порта. Сградата е типичен представител на банската укрепена къща. Получава статут на паметник в 1967 г. На приземния ѝ етаж има скривалище, месния и стопански помещения, а на втория етаж са всекидневната, килийното училище и преддверие. Голям чардак свързва чрез външна тераса къщата с бившите стопански постройки. В къщата е подредена хронологична експозиция, разкриваща дългогодишната му дейност. Сред експонатите специално място заема „Българска граматика“ от 1835 г., части от гръцко-български речник и книги от личната му библиотека. За Неофит Рилски, прочетете в исторически личности.		
<i>Телефон</i>	+359 749 83132; +359 893 363193	<i>Вид транспорт</i>	с кола, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	mk_bansko@mail.bg	<i>Достъпност</i>	асфалт, пешеходна зона
<i>Работно време</i>	лятно: 9:00 – 12:00 13:00 – 17:30 зимно: 9:00 – 12:00 13:00 – 17:00 почивен ден – вторник	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	ул. Пирин № 17, Банско	<i>Паркиране</i>	да, на 150 метра
<i>Чужди езици</i>	английски и руски	<i>Надморска височина</i>	944 м.
<i>Цена на билет</i>	3 лв. възрастни; 1 лв. ученици, пенсионери	<i>До Банско по въздух</i>	0 м.
<i>Координати</i>	41.835119, 23.486768	<i>До Банско по пътища</i>	0 м.
<i>Услуги на място</i>	Магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets_go_there

Родна къща на Никола Вапцаров и живял в нея Яворов (Къща на Любомир и Милка Николови), гр. Банско (частна къща)

Описание	Паметник с национално значение с архитектурно – строителна и историческа стойност.		
Телефон	н/п – частна къща	Вид транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	н/п – частна къща	Достъпност	асфалт
Работно време	н/п – частна къща	Пискване за облекло	н/п – частна къща
Адрес	ул. "Марко Теодорович" № 4	Паркиране	да, непосредствено
Чужди езици	н/п – частна къща	Надморска височина	920 м.
Цена на билет	н/п – частна къща	До Банско по въздух	0 м.
Координати	41.839862, 23.489449	До Банско по пътица	0 м.
Услуги на място	Магазини, барове и ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets go there

Къща – музей „Никола Вапцаров“, гр. Банско

Описание	<p>Музеят е посветен на Никола Вапцаров, поет антифашист, чието забележително творчество му отрежда място сред най-популярните поети на XX век. Той се помещава в къщата, в която поетът е живял след 1912 г. и отваря врати през 1952г. С откриването му се поставя и началото на музейното дело в Банско. Експозициите представят етнографска сбирка за живота на поета от детството до смъртта му, работната стая на неговата майка, всекидневната и гостната.</p> <p>Музейната експозиция е разгърната на два етажа. Показани са оригинални документи. На първия етаж на музея се презентират филми на английски, френски, немски и руски език. На стенно пано може да се разгледа родословното дърво на поета и на други родове от Банско.</p> <p>На горния етаж е проследен животът на Вапцаров след постъпването му в Морското училище във Варна. Тук е изложена и наградата от Световния съвет на мира, която получава посмъртно през 1952г. Къщата е обявена за исторически паметник на културата с национално значение в 1973г.</p>		
Телефон	+359 749 83132 +359 893 363193	Вид транспорт	с кола, пеша
Уеб, ел. поща	mk_bansko@mail.bg	Достъпност	асфалт, пешеходна зона
Работно време	лятно: 8:30 – 13:00 14:00 – 18:00 (пон-пет) 9:00 – 13:00 14:00 – 17:30 (съб и нед) зимно: 8:30 – 13:00 14:00 – 17:30 (пон-пет) 9:00 – 13:00 14:00 – 17:00 (съб и нед)	Пискване за облекло	нормално облекло
Адрес	пл. Никола Вапцаров № 3, Банско	Паркиране	да, на 150 метра
Чужди езици	Английски и руски	Надморска височина	930 м.
Цена на билет	3 лв. възрастни; 1 лв. ученици, пенсионери	До Банско по въздух	0 м.
Координати	41.837534, 23.488924	До Банско по пътица	0 м.
Услуги на място	Магазини, барове и ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets go there

Постоянна иконна изложба „Банска художествена школа“ (Рилския или Хилендарския метох), гр. Банско

Описание	<p>Изложбата се помещава в най-старата запазена сграда в Банско, строена през 1749 г. и е разположена в шест зали. Едноетажната постройка е запазена в автентичния ѝ вид и е обявена за паметник на културата. Къщата е изпълнявала функциите на женски метох първоначално към Хилендарския, а по-късно към Рилския манастир. Основоположник на Банската художествена школа е Тома Вишанов – Молера (роден около 1750 г.). Според семейното предание на неговия род Вишанов учил живопис във Виена и след завръщането си бил наречен с прозвището Молер – от немската дума за художник (Maler). Създадената от него школа се развива в областта на монументалната живопис и иконата. Банската иконна изложба показва оригинални икони, рисувани от представители на Банската иконописна школа. Основно място е отделено на творбите на основоположника на школата Тома Вишанов, сина му Димитър, внука му Симеон и други иконописци от Банско.</p>		
Телефон	+359 749 83132 +359 893 363193	Вид транспорт	с кола, пеша
Уеб, ел. поща	mk_bansko@mail.bg	Достъпност	асфалт, пешеходна зона
Работно време	лятно: 9:00 – 12:00 13:00 – 17:30 зимно: 11:00 – 15:00 почивен ден – неделя и понеделник	Пискване за облекло	нормално облекло
Адрес	ул. Яне Сандански № 3, Банско	Паркиране	да, на 50 метра
Чужди езици	Английски и руски	Надморска височина	937 м.
Цена на билет	3 лв. възрастни; 1 лв. ученици, пенсионери	До Банско по въздух	0 м.
Координати	41.836186, 23.488272	До Банско по пътица	0 м.
Услуги на място	Магазини, барове и ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets go there

Веляновата къща, гр. Банско (30-те години на XIX в. – особена ценност)

<i>Описание</i>	Архитектурно – етнографски музей, чиято декоративна украса е обявена за паметник на културата с национално значение. Емблематична за величието, икономическия просперитет и духовния стремеж на банскалии в епохата на Възраждането. Банска укрепена къща, изградена от камък и дърво, с приземие, което включва изба и две свързани помежду си скривалища. Сградата впечатлява най-вече с украсата си – стенописи и дърворезбовани тавани, които са дело на Уста (майстор) Велин Огнев (представител на Дебърската художествена школа). Той пристигнал в град Банско, за да работи по украсата на храма „Св. Троица“ и в 1835 г. местните хора в знак на благодарност му подарили тази къща. Майсторът я изографисал отвътре и отвън, превръщайки я в истинско произведение на изкуството. Голяма ценност представляват стенописната украса на "Синята стая", изкусната дърворезба на чардака /централната розета/, геометричните и растителни мотиви в югонизточната стая на южната фасада. Адаптирана за музейни цели през 1977 година. Удобна алея предоставя достъп на хора с увреждания и до втория етаж.		
<i>Телефон</i>	+359 749 83132 +359 893 363193	<i>Вид транспорт</i>	с кола, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	mk_bansko@mail.bg	<i>Достъпност</i>	асфалт, пешеходна зона
<i>Работно време</i>	лятно: 9:00 – 13:00 14:00 – 17:30 зимно: 9:00 – 13:00 14:00 – 17:00 почивен ден – неделя и понеделник	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	ул. Велян Огнев № 5, Банско	<i>Паркиране</i>	да, на 50 метра
<i>Чужди езици</i>	Английски и руски	<i>Надморска височина</i>	939 м.
<i>Цена на билет</i>	3 лв. възрастни; 1 лв. ученици, пенсионери	<i>До Банско по въздух</i>	0 м.
<i>Координати</i>	41.8355519,23.4882757	<i>До Банско по пътища</i>	0 м.
<i>Услуги на място</i>	Магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets_go_there

Църква „Света Троица“ с часовниковата кула-камбанария – архитектурно-строителен паметник с национално значение, гр. Банско

<i>Описание</i>	Мястото е осигурено от Лазар Герман и строителството започва през 1833 г., когато се създава общоселски обществен съвет. Църковната сграда е дело на местни майстори, ръководени от Лазар Глушков. Тя представлява трикорабна псевдобазилика с дължина 44 м, ширина 22 м и височина 12 м и се счита за една от най-големите от този тип в страната. Основният градеж е от камък, с дебелина на зидовете ок. 110 см. Покривната конструкция се поддържа от 12 дървени колони – изработени от мура, обвити с въжета, напоени с катран. Осветена е в 1835г. Стенописите и дърворезбованите елементи, изработени до 1841 г., също са дело на майстори от Банската художествена школа - Велян Огнев, Димитър и Симеон Молерови. В комплекса се включват още и часовниковата кула-камбанария в двора на църквата, изградена през 1850 г., както и каменния ограда на зид. Кулата е с каменен градеж и представлява четириъгълна пресечена пирамида с височина 29.50 м (без дървената надстройка), а страната на квадратната основа е 5.20 м. Главен майстор е Уста Глигор Дунов. В кулата са монтирани четири камбани с различна големина, изработени от банските майстори камбаноляри Велеганови, работещи в Пловдив. През 1866 г. в кулата е монтиран часовник, изработен от самоукния бански майстор Тодор Хаджирадонов.		
<i>Телефон</i>	+359 887 636424	<i>Вид транспорт</i>	с кола, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	08:00 – 17:00 всеки ден	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	ул. Пирин № 15, Банско	<i>Паркиране</i>	да, на 150 метра
<i>Чужди езици</i>	не	<i>Надморска височина</i>	941 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>До Банско по въздух</i>	0 м.
<i>Координати</i>	41.835397, 23.487130	<i>До Банско по пътища</i>	0 м.
<i>Услуги на място</i>	Магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets_go_there

Църква „Успение Богородично“ – архитектурно-строителен паметник с национално значение, гр. Банско

<i>Описание</i>	Построена е през 1774 г. с последващи преправяния. Представлява полувкопана каменна едноабсидна постройка с двускатен покрив. Известна е с уникалната дърворезба на иконостаса – т.нар. „Бански иконостас“ (наричан „майсторско произведение на резбарското изкуство“, „най хубавият от групата иконостаси, работени от едно и също резбарско ателие от Банската школа, „един от значителните ранно-възрожденски дърворезбени паметници по нашите земи“), и на архiereйския трон. Оригиначните икони са дело на Тома Вишанов (Молера) – основоположник на Банската художествена школа. След пожар през 1958 г. те са заменени с копия. Функционира като гробищна църква и се използва за погребални обреди и помени.		
<i>Телефон</i>	+359 892 234612	<i>Вид транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	09:00 – 12:00	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	гробищен парк - Банско	<i>Паркиране</i>	да, на 30 метра
<i>Чужди езици</i>	не	<i>Надморска височина</i>	904 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>До Банско по въздух</i>	0 м.
<i>Координати</i>	41.842796, 23.492850	<i>До Банско по пътища</i>	0 м.
<i>Услуги на място</i>	не	<i>Покажи на картата</i>	lets_go_there

5.3.3.3. Подкатегория Исторически хора

Неофит Рилски

Описание

Духовник, учител, педагог, художник, книжовник, фолклорист, преводач, лечител, нотописец, общественик. Една от водещите фигури в българското просветно движение през 19 век. Определян като „патриарх на българските учители и книжовници“. Роден през 1793 година в Банско (според други сведения това става през 1790 година в село Баян, Разложко). Светското му име е Никола Пошпетров Бенин. Станал калугер през 1811 година с монашеско име Неофит. Негов дядо е игуменът на Рилския манастир Теодосий I Рилски. Преподава в Самоков, Габрово, Рилски манастир, Копривщица, богословското училище на Халки. Бил е духовник при метоха в Казанлък. Прави първия успешен превод на Новия Завет на новобългарски език. През 1836 година създава първия български глобус. Издава множество учебници и учебни пособия. Умира на 04.01.1881 година в Рилския манастир и е погребан там.

Паисий Хилендарски

Описание

Паисий Хилендарски (1722-1773), често наричан още Отец Паисий, е български народен будител и духовник, автор на „История славянобългарска“. Монах, родоначалник, първи историограф на България. Изразените в труда му идеи за национално възраждане и освобождение на българския народ карат много учени да го сочат за основоположник на Българското възраждане. Отбелязва, че отишъл в Света гора през 1745 г., при брат си Лаврентий в Хилендарския манастир. Там той започва да събира данни за своята история, често пътува, събира дарения и води поклонници в обителта. През 1762 г. се премества в Зографския манастир, където намира по благоприятни условия за довършване на книгата си. Черновата на историята и днес се съхранява в библиотеката на манастира. Той е човек с буден ум, жаден за знания, отдал себе си за духовното издигане на народа си. Канонизиран е за светец с писмен акт на Светия синод на Българската православна църква през 1962 година.

Никола Вапцаров

Описание

Видният български поет със световна известност Никола Вапцаров /7.12.1909, Банско – 23.07.1942 г., София/ е роден в будно семейство. Още от най-ранно детство, проявява изключителна състрадателност, превърнала се по - късно в голяма обич към хората. Увлеча се от литературата и мечтае да следва в тази област, но по волята на баща си постъпва в Морското машинно училище във Варна (1926-1932). Животът и творчеството му са посветени на борба, на стремеж да се изгради един по-хубав, по-справедлив свят, наситени с вярата му. Той се включва в антифашистката борба и на 4 март 1942 е арестуван. На 23 -ти юли същата година е прочетена смъртната му присъда. През 1952 година на Втория конгрес на мира във Варшава посмъртно става носител на Почетната награда за мир. По повод 100 годишнината от рождението му ЮНЕСКО обяви 2009 за годината на Никола Вапцаров. До днес поезията му е претърпяла над 100 издания, на повече от 70 езика.

Тома Вишанов Хаджийкономов – Молера (ок 1750, Банско – неизв.)

Описание

Иконописец и стенописец, основоположник на Банската художествена школа. Израства в семейството на свещеника Вишан (монашеско име Висарпюн). Около 1770 г. отива във Австро-Унгария, където учи живопис. Наричат го Молера (от немското Maler), от там и името на цялата фамилия Молерови. Под влияние на европейското изкуство, рисува своите изображения по нов начин, непознат до тогава в българското религиозно изобразително изкуство. Създава творби, в които фигурите са реалистични – пълни с движение, жизненост и светлина. Тези черти се срещат в стенописите му от Рилския манастир – в олтарната част на църквата „Св. Лука“ (1798 г.) и в църквата „Покров Богородичен“ (1811 г.), а също и в постнищата „Св. Лука“. През втория период от творчеството си, създава по – традиционни произведения, особено в иконописта.

Димитър Молеров /24.V.1874 – 04.X.1961 г./

Описание

Просветен и книжовен деец, фолклорист, общественик. Произхожда от родолюбивата фамилия Молерови, създатели на Банската живописна школа. Завършва Българската солунска гимназия, а по-късно славянска филология в Софийския университет. Учителства в Силистра, Битоля, Сливен, Велико Търново, Банско, Разлог и др. Книжовната му дейност, се изразява в издирване и популяризиране на българското народно творчество и литературни опити в различни жанрове: поеми, драми, повести и изследвания на широк кръг от проблеми, свързани с българското културно-историческо наследство. Автор е на идилли и драми. През 1954 година заедно с брат си обнародват фолклорния сборник „Народописни материали от Разложко“ – ценен източник на историята Банско и региона. Носител е на отличието „За граждански заслуги“ на Министерството на просвещението.

Костадин (Кочо) Молеров /08.XI.1876 – 24.X.1957 г./

Описание	<p>Просветен и книжовен деец, фолклорист, водач на чета през Илинденското въстание, общественик. Роден е в семейството на известните иконописци от фамилията Молерови. Завършва Солунската българска гимназия. През 1897/98 е учител в Банско и секретар на ВМОРО в Разложко. За революционна дейност е изпратен в затвор в Скопие. Участва в Илинденско-Преображенското въстание /1903/. Създава поема, посветена на трагичната гибел на войводата Радон Тодев и неговата чета. Неговите спомени под наслов „Хайдушки дневник“ са особено ценни за тези събитията. През 1908 г. завършва социология в Лозана, Швейцария. Учителства във Враца, Сливен, Душница и Банско. По време на Балканската война е в доброволческа чета за освобождението на Разложко. Автор е на много статии във вестници, списания и други издания. Заедно с брат си Димитър издават фолклорния сборник „Народописни материали от Разложко“.</p>
----------	--

Мария Лазарова Тодева (Буйнова) /22.01.1886 г., Банско – 07.12.1969 г., София/

Описание	<p>Участничка в националноосвободителното движение, учителка и общественичка. През 1901 г. завършва българското училище в Сяр и става учителка в Банско. Посветена е в освободителното дело от брат си. През 1902 г. създава тайно женско революционно дружество в града. Заедно с други членки на дружеството - Елисавета Ушева и Спаска Георгиева ушхва змянето за Илинденско – Преображенското въстание 1903 г. От есента на 1903 г. е ученичка в Солунската българска девическа гимназия. Завършва я през 1906 и отново учителства. През 1908 г. свързва живота си с Александър Буйнов, виден национал – революционер и до смъртта му е негова вярна съратница. Пише статии със спомени за Илинденско – Преображенското въстание. Наричана е банската Райна Княгиня.</p>
----------	--

Марко Теодорович Везъв (Хаджитодоров) /ок. 1760, Банско – ок. 1837, Банско/

Описание	<p>Търговец, радетел за развитието на просветното дело. Произхожда от родолюбивия род Везъви. Търгува главно с Виена. През 1792 г. дава средства за отпечатването на един от първите новобългарски буквари, с който се нарушава църковнославянската традиция и се въвеждат елементи на светската система на обучение. С въздействието си в тази насока той извършва ролята на учебник на прехода от църковно-славянски към говоримия език, към съвременното и широко разбираемо предаване на граматиката, към обогатяването на училищната просвета. Той излиза 32 години преди „Рибният буквар“ на Петър Берон и въпреки, че не получава толкова голяма известност, се явява ценно помагало в мрачната нощ на робството. Букварът на Марко Теодорович Везъв е славна страница от миналото, изява на културната взаимност на балканските народи, част от великото зазоряване на Възраждането.</p>
----------	--

Михаил (Минко) Хадживълчев /11.I.1854, Банско – 18.XI.1920 г., Виена/

Описание	<p>Учител, участник в национално-освободителните борби, общественик. Баща му Димитър е дългогодишен кмет на Банско. Учителства известно време в тукашното училище. В навечерието на Априлското въстание се включва в революционното движение. Става близък помощник при изграждането на революционен комитет през 1876 година и е един от основните организатори и участници (войвода на чета) в Кресненско-Разложкото въстание през 1878 година. В края на XIX век се установява в София. Заедно с братята си Иван и Лазар основават първата специализирана мебелна фабрика след Освобождението. През 1920 година те даряват 60 000 златни лв. за построяването на хотел в Банско, от доходите на който общината да подпомага финансово развитието на просветното дело и лесовете чрез залесяване на голите хълмове в околностите на града.</p>
----------	--

Ангел Балев /24.VI.1882 – 31.X.1965 г./

Описание	<p>Започва обществената си дейност като библиотекар при основаното през 1894 година читалище „Селска почивка“. Включва се в революционното движение, става член на ВМОРО. Участва в Илинденско-Преображенското въстание. От 1909 година в продължение на половин век неизменно учителства в родния си град. Негови ученици са много известни банскалии, сред които и Никола Вапцаров. Основател на въздържателно и туристическо дружество, ръководи училищен хор, китаро-мандолинен състав и театрална трупа. Сътрудничи на вестници и списания с разнообразни по жанр литературни материали. Става инициатор за общоградски гимнастически чествания на празника на двамата славянски просветители – Кирил и Методий. Притежава една от най-богатите за времето лична библиотека, която е дарена от неговите наследници във фонда на Музеен комплекс – Банско. Носител е на орден „Кирил и Методий“, 1960 г.</p>
----------	--

5.3.3.4. Подкатегория Исторически центрове

Историко – етнографски комплекс „Радонова къща“, гр. Банско

<i>Описание</i>	Акцентът е поставен върху значимото място, което селището заема в националната ни история и забележителния му принос в утвърждаването на българщината. В приземния етаж на възстановените стопански постройки са експонирани интересни находки от археологическите проучвания в региона. Керамичните фрагменти и изцяло запазени съдове, разнообразният монетен материал, изобилието от стъкло, изящните накити и др. свидетелстват за активност още от времето на траките, продължила през античността и средновековието. Богата етнографска експозиция представя по неповторим начин същността и особеностите на банския бит. Наричана е още Хаджирадонова или Хаджиласкова къща.		
<i>Телефон</i>	+359 749 83132 +359 893 363193	<i>Вид транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	mk_bansko@mail.bg	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	лятно: 9:00 – 12:00 13:00 – 17:30 зимно: по предварителна заявка почивен ден – неделя и понеделник	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	ул. Атон № 3, Банско	<i>Паркиране</i>	да, непосредствено
<i>Чужди езици</i>	Английски и руски	<i>Надморска височина</i>	951 м.
<i>Цена на билет</i>	3 лв. възрастни; 1 лв. ученици, пенсионери	<i>До Банско по въздух</i>	0 м.
<i>Координати</i>	41.8336739,23.4857286	<i>До Банско по пътища</i>	0 м.
<i>Услуги на място</i>	Магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Духовно – исторически център „Св. Паисий Хилендарски“, гр. Банско

<i>Описание</i>	През 2008 г. в Банско отвори врати мемориалът на Паисий Хилендарски. Новопостроената сграда е на мястото, където е била родната къща на великия възрожденец. С изграждането на центъра, се осъществи идеята да се направи точно копие на килията в Хилендарския манастир /Атон, Гърция/, където Паисий пише „История славянобългарска“ /1762 г./, манифест и първопрограма на Българското възраждане. Направена е и възстановка на параклиса „Св. Иван Рилски“, където скромният монах и велик българин е общувал с Бог. Тук можете да се потопите в обстановката, в която е живял първият български будител, да научите повече за него и великото му дело. Отделено е и място и на достойните му братя – игумена Лаврентий и щедрия дарител Хаджи Вълчо. Оборудвана е и зала за временни изложби, семинари, конференции и други начинания.		
<i>Телефон</i>	+359 749 83132; +359 893 363193	<i>Вид транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	mk_bansko@mail.bg	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	лятно: 9:00 – 13:00 14:00 – 17:30 зимно: 9:00 – 13:00 14:00 – 17:00 почивен ден – неделя и понеделник	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	ул. Отец Паисий № 21, Банско	<i>Паркиране</i>	да, на 20 метра
<i>Чужди езици</i>	Английски и руски	<i>Надморска височина</i>	944 м.
<i>Цена на билет</i>	1 лев за всички	<i>До Банско по въздух</i>	0 м.
<i>Координати</i>	41.835128, 23.485494	<i>До Банско по пътища</i>	0 м.
<i>Услуги на място</i>	Магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

5.3.4. Категория Антични обекти

5.3.4.1. Подкатегория Руини и сгради от различни исторически периоди/ разкопки

Археологически комплекс „Свети Никола“, гр. Банско

Описание	"Безименният град" се намира на 4 км югоизточно от гр. Банско в посока Добринище, в местността "Св. Никола. Проучванията в м. "Св. Никола" започват през 2003 г., когато се откриват основите на ранно-християнска базилика и прилежащ към нея некропол. Селището се намира на 1100 м. надморска височина. Изградено е върху естествен каменен рид с отвесни пропасти от три страни с височина 100-120 м. Разкрити са основите на множество каменни зидове споени с хоросан от постройките и съоръжения със запазена височина до 3,00-3,20 м. и дебелина-0,65м. Всички те са заобиколени от крепостна стена, изградена от много по-големи и обработени камъни с дебелина 1,10-1,20 м., която очертава пространство от около шест декара, включващо вътрешния град. Откриват се множество керамични съдове, железни предмети, накитите, стъклени фрагменти, монети (обхващащи огромен период от IV в. пр.Хр.- до XVIII в. сл.Хр.).		
Телефон	н/п	Вид транспорт	с джип, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	черен път и планинска пътека
Работно време	н/п	Изискване за облекло	не
Адрес	м. "Св. Никола"	Паркиране	да, на 200 метра
Чужди езици	н/п	Надморска височина	1042 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	4.64 км.
Координати	41.8118593,23.5317104	До Банско по пътища	6.9 км.
Услуги на място	няма	Покази на картата	lets go there

Антична тракийска крепост в НП „Пирин“, м. Градището, резерват Юлен, гр. Банско

Описание	Разположена е в близост до туристически маршрут в границите на резервата „Юлен“ в НП „Пирин“, м. Градището. Крепостта отстои на около 12 километра от град Банско. Според археолозите укрепението датира от преди Римската империя да стъпи в тези земи. Укрепението има крепостна стена, която се простира на дължина 100 метра и е широка между 25 и 40 метра. От укрепението се е запазил невисок зид от северната стена на крепостта. При разкопки тук са открити антични ръчно изработени съдове.		
Телефон	н/п	Вид транспорт	пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	планинска пътека
Работно време	н/п	Изискване за облекло	виж маршрути в Пирин планина
Адрес	м. Градището, резерват Юлен	Паркиране	не
Чужди езици	н/п	Надморска височина	1638 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	6.56 км.
Координати	41.7818893,23.4636744	До Банско по пътища	~ 10.6 км.
Услуги на място	няма	Покази на картата	lets go there

Късно-антична крепост Стана (Ситан) кале, гр. Банско

Описание	Археологическите проучвания в м. "Калята" започват през 2013 г. Първите сведения за крепостта са от византийския хронист Кедрин /кр. на XI – нач. на XII в.сл.Хр./, който отбелязва: „Ситан е забележителен град...“. Укрепеното селище се намира на 1300м. надморска височина на територията на НП "Пирин", на 3.5км. южно от Банско. Изградено е на хълм, заобиколен от почти отвесни склонове. Обхваща площ от около 10 декара. Разкрити са част от източната и северната стена с портата на цитаделата, които са построени от обработени варовикови камъни, споени с хоросан и са с дебелина 1.80-2.00м. В северозточния ъгъл е изградена кръгла кула за охрана. Откриват се множество фрагменти от керамика, стъкло, железни предмети, накити и др. По намерените до момента монети може със сигурност да се твърди, че селището е обитавано за периода III – XIV в.сл.Хр. Голяма част са експонирани в Историко-етнографският комплекс „Радонова къща“ в Банско.		
Телефон	н/п	Вид транспорт	пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	планинска пътека
Работно време	н/п	Изискване за облекло	не
Адрес	не	Паркиране	не
Чужди езици	н/п	Надморска височина	1333 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	4.43 км.
Координати	41.8072159,23.4541181	До Банско по пътища	~ 5.7 км.
Услуги на място	няма	Покази на картата	lets go there

Късно-антична и средновековна крепост Момина кула

<i>Описание</i>	Късноантичната и средновековна крепост Момина кула, попада в пиринската част на долината на река Места (с. Кремен) – един от най-тесните и живописни участъци на Момина клисура. Намира се на западния бряг на река Места. Вероятно е построена през II-III век, след което е изоставена и възстановена едва през XII век. Крепостта е археологически паметник с национално значение и заема площ от около 500 кв.м. От запад крепостната стена е запазена и достига височина от 8м. В тази част на крепостта се е намирал нейният единствен вход. В източния сектор има останки от правоъгълна кула с размери 5.40/ 6.20м. Намерени са късове от домашна керамика, характерна за V-VI и XII-XIV век. В скалите под крепостта има естествена пещера, доказващи наличието на праисторическо селище, но входовете са зазидани.		
<i>Телефон</i>	н/п	<i>Вид транспорт</i>	пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п	<i>Достъпност</i>	планинска пътека
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	виж маршрути в Пирин планина
<i>Адрес</i>	не	<i>Паркиране</i>	да, на 1 км. 41.7154968,23.6975993
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	649 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>До Банско по въздух</i>	21.91 км.
<i>Координати</i>	41.7162611,23.6958522	<i>До Банско по пътища</i>	~ 31 км.
<i>Услуги на място</i>	няма	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Раннохристиянска и средновековна базилика с некропол, църква IX – X век, грънчарска работилница в м. Шипоцко, гр. Банско

<i>Описание</i>	Проучени са раннохристиянска базилика, средновековна църква и некропол. Височината на зидовете и състоянието на сградите позволява реконструкция и експониране. Първоначално там е съществувало тракийско селище и вероятно светилище. През втората половина на IV в. е построена раннохристиянска еднокорабна базилика с параклис от север. Базиликата е имала стъклени прозорци с вносни витражи. Към края на VI в. базиликата е опожарена, най-вероятно от славянските нашествия, регистрирани и на други места в района. В северния ѝ параклис е устроена грънчарска работилница. През X в. върху източната част на базиликата е построена малка гробищна църква, която е обслужвала голям християнски некропол. Той е добре датиран до XIII в. с монети и накити. Проучените гробове са над 200. Откритите материали – накити, монети, желязни артефакти, византийско стъкло и керамика позволяват създаването на надеждна хронология на живота в „Шипоцко“.		
<i>Телефон</i>	н/п	<i>Вид транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	не	<i>Паркиране</i>	да, на 10 м.
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	999 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>До Банско по въздух</i>	1.84 км.
<i>Координати</i>	41.828349, 23.469985	<i>До Банско по пътища</i>	2.2 км.
<i>Услуги на място</i>	хотел наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Останки от църква св. Илия и тракийско светилище; Късноантичен комплекс за строителна керамика (IV-VI в.), м. Св. Иван, гр. Банско

<i>Описание</i>	Намира се на 1 км югоизточно от Банско. Разкрити са тракийско светилище от 5 в. пр. Хр. и раннохристиянска базилика от 4 – 6 в. сл. Хр. В непосредствена близост (300 м) в източна посока при изграждане на язовир са проведени спасителни археологически разкопки на керамичен комплекс. Откритите 5 пещи от различен архитектурен тип са най – големия център за строителна керамика, откриван до сега по нашите земи. Те са били пренесени и преекспонирани в сграда на близо, чиято покривна конструкция и дограма към момента са разбити и са останали само стените. В сградата са пораснали дървета. Неясно е къде се намират находките към момента. Достъпа до мястото на църквата св. Илия и тракийското светилище е ограничен от частни собственици на съседния парцел, които неправомерно възпрепятстват свободния достъп до археологическия обект.		
<i>Телефон</i>	н/п	<i>Вид транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	не	<i>Паркиране</i>	да, на 100 м.
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	998 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>До Банско по въздух</i>	1.69 км.
<i>Координати</i>	Порутена сграда с находки 41.8220442,23.4929786 Църква св. Илия и светилище 41.822969, 23.491588	<i>До Банско по пътища</i>	3.4 км.
<i>Услуги на място</i>	хотел наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Антично селище, некропол и светилище в Карагонско, гр. Банско

<i>Описание</i>	Местността „Карагонско“ се намира на 4 км западно от Банско. Включва няколко археологични обекта – антично селище, некропол и светилище (3 – 4 в.), обозначени в АКБ под № 013, 014, 015. Има останки и от стара църква Св. Марина. Необходимо е да се извършат спасителни археологически разкопки. Дълго време местността е използвана за полигон на поделението, а една част е обработваема земеделска земя. Набезите на иманярите не са редки и случайни.		
<i>Телефон</i>	н/п	<i>Вид транспорт</i>	с кола, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п	<i>Достъпност</i>	черен път
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	не	<i>Паркиране</i>	да, непосредствено
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	996 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>До Банско по въздух</i>	4.01 км.
<i>Координати</i>	Разкопки 41.8364292,23.4397894 Църква Св. Марина 41.8361669,23.4397783	<i>До Банско по пътища</i>	5.7 км.
<i>Услуги на място</i>	не	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Оброчище "Св. Текла", м. Дъбовец, гр. Банско

<i>Описание</i>	Паметник на културата, който се намира в м. Дъбовец. По-близо е до гр. Добринище, отколкото до Банско. Представява комплекс от шест църкви и селце/махала на близкия планински хълм. Набезите на иманярите не са редки и случайни.		
<i>Телефон</i>	н/п	<i>Вид транспорт</i>	с джип, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п	<i>Достъпност</i>	черен път
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	не	<i>Паркиране</i>	да, непосредствено
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	1050 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>До Банско по въздух</i>	6.64 км.
<i>Координати</i>	41.8518639,23.5660021	<i>До Банско по пътища</i>	~ 11 км.
<i>Услуги на място</i>	не	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Останки от църква „Св. София“, гр. Банско

<i>Описание</i>	В днешно време има само паметна плоча, на мястото (по пътя към хижа Вихрен), където се е намирала църквата, която е напълно разрушена.		
<i>Телефон</i>	н/п	<i>Вид транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	не	<i>Паркиране</i>	да, на 100 метра
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	1124 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>До Банско по въздух</i>	3.2 км.
<i>Координати</i>	41.8120480,23.4714498	<i>До Банско по пътища</i>	3.8 км.
<i>Услуги на място</i>	не	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Църква „Св. Димитър“, гр. Банско

<i>Описание</i>	В днешно време има само паметна плоча, на мястото, където се е намирала църквата, която е напълно разрушена. Има видими следи от иманярски разкопки.		
<i>Телефон</i>	н/п	<i>Вид транспорт</i>	с кола, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п	<i>Достъпност</i>	черен път
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	не	<i>Паркиране</i>	да, на 350 метра
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	1234 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>До Банско по въздух</i>	3.31 км.
<i>Координати</i>	41.8121944,23.5079282	<i>До Банско по пътища</i>	~ 8 км.
<i>Услуги на място</i>	не	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Минерален извор – Каптаж (Римска епоха), гр. Добринище

<i>Описание</i>	Намира се в землището на гр. Добринище, т. нар. Сребърна вода. Разположен е до републиканския път П-19, с изградено крайпътно място за почивка. Температурата ѝ е между 30 и 40 градуса, богата е на сребърни йони. Тя е бистра, без мирис и утайка, слабо минерализирана. Лечебните ѝ свойства се знаят от десетилетия, изследвана е многократно от специалисти.		
<i>Телефон</i>	н/п	<i>Вид транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	не	<i>Паркиране</i>	да, на 20 метра
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	827 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>До Банско по въздух</i>	7.06 км.
<i>Координати</i>	41.8209531,23.5701652	<i>До Банско по пътища</i>	8.6 км.
<i>Услуги на място</i>	не	<i>Показки на картата</i>	lets_go_there

5.3.4.2. Подкатегория Открито обществено изкуство и скулптури

Праисторическо скално светилище Митровица, с. Осеново

<i>Описание</i>	Скалното светилище Митровица е разположено върху импозантен скален връх, непосредствено извисяващ се над източния бряг на р. Места, вдясно по пътя за Рибново. Светилището е многостъпално и култовите площадки се развиват във височина. Върху предпоследната площадка днес е разположено черковището "Св. Димитър" – Митровица, наследило древнотракийския култов паметник и почитано до днес. В ниската си част е имала и архитектурна част, която е силно пострадала от иманярска инвазия. Има каменна могила с значителни размери, служеща за жертвеник. Частично се наблюдават суха зидария, строителство на хоросанова спойка, фрагменти от римска строителна керамика. Битовата керамика датира паметника от предримската, римската и късноантичната епохи. Откритите дарове насочват, че се касае за светилище на Великата богиня, навярно Деметра. За съжаление този уникален древнотракийски култов паметник, се унищожават от иманярите.		
<i>Телефон</i>	н/п	<i>Вид транспорт</i>	пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п	<i>Достъпност</i>	планинска пътека
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	виж маршрути в Пирин планина
<i>Адрес</i>	не	<i>Паркиране</i>	не
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	1 169 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>До Банско по въздух</i>	21.71 км.
<i>Координати</i>	41.7505407,23.7222102 (мегалитна арка) 41.7529362,23.7210612 (скално изсечен жертвеник)	<i>До Банско по пътища</i>	~ 33.5 км.
<i>Услуги на място</i>	не	<i>Покажи на картата</i>	lets_go_there

Мегалитно светилище в циркуса на Поповото езеро над Добринице

<i>Описание</i>	На източният бряг на Поповото езеро (повече от 2200 м. н.в. в Пирин планина) е открит импозантен по размерите си мегалитен жертвеник с форма на обърната пресечена пирамида. Два улея извеждали свещената течност отгук върху по-ниска площадка, маркирана с две елипсоидни и едно кръгло вкопаване. Откритата керамиката датира най-общо от втората половина на I хилядолетие пр. Хр. При Долното Полежанско езеро, в подножието на връх Полежан беше се намира импозантен по размерите си каменен трон. Той е ориентиран точно на запад. Край него върху едри каменни блокове се наблюдават кръгли ями – жертвеници. Пред каменния трон са разположени огнищата, функционирали чак до средата на XIX век. Тук са принасяни в жертва овни. Поклонници идвали с вярата, че подобно на своите бащи и деди, ще станат "хаджии". Факт, който подсказва за особено значим култов център, оставил трайни следи в традиционната памет и култови действия.		
<i>Телефон</i>	н/п	<i>Вид транспорт</i>	пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п	<i>Достъпност</i>	планинска пътека
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	виж маршрути в Пирин планина
<i>Адрес</i>	не	<i>Паркиране</i>	не
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	2 243 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>До Банско по въздух</i>	14.59 км.
<i>Координати</i>	41.707791, 23.510129	<i>До Банско по пътища</i>	~ 23.6 км.
<i>Услуги на място</i>	не	<i>Покажи на картата</i>	lets_go_there

5.3.5. Категория Култура

5.3.5.1. Подкатегория Културни селища

Стария град в Банско, гр. Банско

Описание	Като реален израз за благосъстоянието на замогналите се търговски фамилии и до днес се извисяват интересните старинни домове – крепости на Банско, пригодени за сигурност и активна отбрана на стопаните си. Те се отнасят от разпространените типове планинска българска къща по сложното си вътрешно разпределение, по наличието на сервизни помещения, на тайни коридори и скривалища, по масивния си каменен градеж. Най-характерната особеност за укрепената Банска къща е наличието на каменено жилищно ядро, пригодено за временно пребиваване и за отбрана. Стените на къщата са масивни, изградени от камък, като външните достигат до 1.20 м. дебелина. В тях са издълбани отвори, „бойници“, служещи за стрелба при нападение. Вратите са ниски, от мурово дърво, с железен обков. Прозорците са малки, защитени отвън с железни решетки, а отвътре с дървени капаци, които се залостват с плъзгащи се, вкопани в стената греди. Чардакът е просторен, ограден с красиво оформени пармаци и изкусно врязани дървени колони.		
Телефон	н/п	Вид транспорт	с кола, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	асфалт, пешеходна зона
Работно време	н/п	Изискване за облекло	не
Изходна точка	Църква Св. Троица	Паркиране	да, на много места
Чужди езици	н/п	Надморска височина	943 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	0 км.
Координати	на изходна точка 41.835397, 23.487130	До Банско по пътица	0 км.
Услуги на място	магазини, барове, ресторанти	Покази на картата	lets go there

Ансамбъл на възрожденски къщи около църквата „Св. Троица“, гр. Банско

Описание	Обхваща възрожденските структури около улиците „Яне Сандански“ № 1, 2, 7, 9, 10 и 12, „Велян Огнев“ № 5 и 6, „Ал. Буйнов“ № 1, 2, 3, 5, 7 и 11, „Уста Глагора“ № 2 и „Неофит Рилски“ № 4, 6, 7, 8, 10, 12, 15 и 18, ул. "Св. Св. Кирил и Методий" № 1а, между пл. Възраждане № 1, 2 и 6 и ул. „Пирин“ (Йопева къща) и № 17 (Бенина) на запад и „Пети октомври“ № 15, 17, 21 – „Ст. Стамболов“ на изток. Включва, освен комплекса „Св. Троица“, също и част от най-изявените културни ценности на града, като Веляновата, Сирлещовата, Буйновата (Годева), Бенината, Благо Вишанината (преди Сирлещовата), Пумпаловата (Дедело Пене) къщи, Хилендарския (Рилски) метох и др.		
Телефон	н/п	Вид транспорт	с кола, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	асфалт, пешеходна зона
Работно време	н/п	Изискване за облекло	не
Изходна точка	Църква Св. Троица	Паркиране	да, на много места
Чужди езици	н/п	Надморска височина	943 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	0 км.
Координати	на изходна точка 41.835397, 23.487130	До Банско по пътица	0 км.
Услуги на място	магазини, барове, ресторанти	Покази на картата	lets go there

Архитектурен ансамбъл по ул. Пирин“, гр. Банско

Описание	Включва възрожденски структури по ул. „Пирин“ в кв. 29 и 30 по плана на града, в т.ч. Молеровата къща (ул. Пирин № 30), Хаджирусови къщи, Стракова къща и др.; ул. Пирин № 21, 23, 25, 27, 30, 33 (Хаджирусовата) 35, 37 (Страковата)		
Телефон	н/п	Вид транспорт	с кола, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	асфалт, пешеходна зона
Работно време	н/п	Изискване за облекло	не
Изходна точка	ул. Пирин 21	Паркиране	да, на много места
Чужди езици	н/п	Надморска височина	945 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	0 км.
Координати	41.834803,23.486043	До Банско по пътица	0 км.
Услуги на място	магазини, барове, ресторанти наблизо	Покази на картата	lets go there

Архитектурен ансамбъл „Гечкова разкръстица“, гр. Банско

Описание	Разположена е източно от ансамбъла около църквата „Св. Троица“. Представлява петкълноно кръстовище, оформено от възрожденски структури и архитектурни ценности, като Гечковата и Топорилковата къщи на ул. "Неофит Рилски" № 15 и 20; Слаевата къща на ул. "Стефан Стамболов" № 4; къщите на Димитър и Иван Кравареви на ул. "Синчеп" № 2; сграда на ул. "5 октомври" № 31		
----------	--	--	--

Телефон	н/п	Вид транспорт	с кола, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	асфалт, пешеходна зона
Работно време	н/п	Изискване за облекло	не
Изходна точка	ул. "Стефан Стамболов" № 4	Паркиране	да, на много места
Чужди езици	н/п	Надморска височина	942 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	0 км.
Координати	41.833572, 23.488925	До Банско по пътица	0 км.
Услуги на място	ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets go there

Архитектурен ансамбъл „Джиджевите къщи”, гр. Банско

Описание	Включва възрожденски структури по ул. „П.К. Яворов” № 1, 5 и 9 и ул. „Мингьо Тодев” № 1 и 3 в кв. 36 и 46 по плана на града, в т.ч. и Евангелистката църква		
Телефон	н/п	Вид транспорт	с кола, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	асфалт, пешеходна зона
Работно време	н/п	Изискване за облекло	не
Изходна точка	ул. „Мингьо Тодев” № 1	Паркиране	да, на много места
Чужди езици	н/п	Надморска височина	960 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	0 км.
Координати	41.831899, 23.483883	До Банско по пътица	0 км.
Услуги на място	магазини, барове, ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets go there

Архитектурен ансамбъл „Коювите къщи”, гр. Банско

Описание	Включва възрожденски структури по ул. „Радон Тодев” № 39, 48 и 50 и ул. „Стара планина” № 6 и 8 в кв. 12 и 210 по плана на града		
Телефон	н/п	Вид транспорт	с кола, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	асфалт
Работно време	н/п	Изискване за облекло	не
Изходна точка	ул. „Радон Тодев” № 39	Паркиране	да, на много места
Чужди езици	н/п	Надморска височина	948 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	0 км.
Координати	41.834671, 23.483082	До Банско по пътица	0 км.
Услуги на място	не	Покажи на картата	lets go there

Архитектурен ансамбъл „Златеви къщи”, гр. Банско

Описание	Включва възрожденски структури (архитектурно – етнографски кът) по пл. "24 май" № 6, 7 и 8 и Валявица на Никола Г. Златев		
Телефон	н/п	Вид транспорт	с кола, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	асфалт, пешеходна зона
Работно време	н/п	Изискване за облекло	не
Изходна точка	Валявица на Никола Г. Златев	Паркиране	да, на много места
Чужди езици	н/п	Надморска височина	965 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	0 км.
Координати	41.831461, 23.481046	До Банско по пътица	0 км.
Услуги на място	не	Покажи на картата	lets go there

Архитектурен ансамбъл около къщата на Ана Борикова, гр. Банско

Описание	Включва възрожденски структури по ул. "Марко Теодорович" № 4 (родната на Вапцаров), ул. "Св. Климент Охридски" № 27 и 29, ул. "Ангел Балев" № 7, 9, 9а, 11, 14, 15, 16 и 17.		
Телефон	н/п	Вид транспорт	с кола, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	асфалт
Работно време	н/п	Изискване за облекло	не
Изходна точка	ул. "Марко Теодорович" № 4	Паркиране	да, на много места
Чужди езици	н/п	Надморска височина	920 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	0 км.
Координати	41.839883, 23.489395	До Банско по пътица	0 км.
Услуги на място	не	Покажи на картата	lets go there

5.3.5.2. Подкатегория Музеи и художествени колекции

Къща – музей „Неофит Рилски“ (Бенината къща), гр. Банско

<i>Описание</i>	Къщата музей на основоположника на българското светско образование Неофит Рилски се намира в съседство на църквата “Св. Троица” в гр. Банско. Сградата е известна и с името Бенината къща и е строена през XVIII в. Разположена е в голям двор, ограден с масивни каменни зидове и тежка дървена порта. Сградата е типичен представител на банската укрепена къща. Получава статут на паметник в 1967 г. На приземния ѝ етаж има скривалище, месния и стопански помещения, а на втория етаж са всекидневната, килийното училище и преддверието. Голям чардак свързва чрез външна тераса къщата с бившите стопански постройки. В къщата е подредена хронологична експозиция, разкриваща дългогодишната му дейност. Сред експонатите специално място заема „Българска граматика” от 1835 г., части от гръцко-български речник и книги от личната му библиотека. За Неофит Рилски, прочетете в исторически личности.		
<i>Телефон</i>	+359 749 83132 +359 893 363193	<i>Вид транспорт</i>	с кола, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	mk_bansko@mail.bg	<i>Достъпност</i>	асфалт, пешеходна зона
<i>Работно време</i>	лятно: 9:00 – 12:00 13:00 – 17:30 зимно: 9:00 – 12:00 13:00 – 17:00 почивен ден – вторник	<i>Позискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	ул. Пирин № 17, Банско	<i>Паркиране</i>	да, на 150 метра
<i>Чужди езици</i>	Английски и руски	<i>Надморска височина</i>	944 м.
<i>Цена на билет</i>	3 лв. възрастни; 1 лв. ученици, пенсионери	<i>До Банско по въздух</i>	0 м.
<i>Координати</i>	41.835119, 23.486768	<i>До Банско по пътица</i>	0 м.
<i>Услуги на място</i>	Магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Къща – музей „Никола Вапцаров“, гр. Банско

<i>Описание</i>	Музеят е посветен на Никола Вапцаров, поет антифашист, чието забележително творчество му отрежда място сред най-популярните поети на XX век. Той се помещава в къщата, в която поетът е живял след 1912 г. и отваря врати през 1952г. С откриването му се поставя и началото на музейното дело в Банско. Експозициите представят етнографска сбирка за живота на поета от детството до смъртта му, работната стая на неговата майка, всекидневната и гостната. Музейната експозиция е разгърната на два етажа. Показани са оригинални документи. На първия етаж на музея се презентират филми на английски, френски, немски и руски език. На стенно пано може да се разгледа родословното дърво на поета и на други родове от Банско. На горния етаж е проследен животът на Вапцаров след постъпването му в Морското училище във Варна. Тук е изложена и наградата от Световния съвет на мира, която получава посмъртно през 1952г. Къщата е обявена за исторически паметник на културата с национално значение в 1973г.		
<i>Телефон</i>	+359 749 83132 +359 893 363193	<i>Вид транспорт</i>	с кола, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	mk_bansko@mail.bg	<i>Достъпност</i>	асфалт, пешеходна зона
<i>Работно време</i>	лятно: 8:30 – 13:00 14:00 – 18:00 (пон-пет) 9:00 – 13:00 14:00 – 17:30 (съб и нед) зимно: 8:30 – 13:00 14:00 – 17:30 (пон-пет) 9:00 – 13:00 14:00 – 17:00 (съб и нед)	<i>Позискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	пл. Никола Вапцаров № 3, Банско	<i>Паркиране</i>	да, на 150 метра
<i>Чужди езици</i>	Английски и руски	<i>Надморска височина</i>	930 м.
<i>Цена на билет</i>	3 лв. възрастни; 1 лв. ученици, пенсионери	<i>До Банско по въздух</i>	0 м.
<i>Координати</i>	41.837534, 23.488924	<i>До Банско по пътица</i>	0 м.
<i>Услуги на място</i>	Магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Веляновата къща, гр. Банско (30-те години на XIX в. – особена ценност)

<i>Описание</i>	Архитектурно – етнографски музей, чиято декоративна украса е обявена за паметник на културата с национално значение. Емблематична за величието, икономическия просперитет и духовния стремеж на банскалии в епохата на Възраждането. Банска укрепена къща, изградена от камък и дърво, с приземие, което включва изба и две свързани помежду си скривалища. Сградата впечатлява най-вече с украсата си – стенописи и дърворезбовани тавани, които са дело на Уста (майстор) Велян Огнев (представител на Дебърската художествена школа). Той пристигнал в град Банско, за да работи по украсата на храма „Св. Троица” и в 1835 г. местните хора в знак на благодарност му подарили тази къща. Майсторът я изографисал отвътре и отвън, превръщайки я в истинско произведение на изкуството. Голяма ценност представляват стенописната украса на "Синята стая", изкусната дърворезба на чардака /централната		
-----------------	---	--	--

	розета/, геометричните и растителни мотиви в югоизточната стая на южната фасада. Адаптирана за музейни цели през 1977 година. Удобна алея предоставя достъп на хора с увреждания и до втория етаж.		
<i>Телефон</i>	+359 749 83132 +359 893 363193	<i>Вид транспорт</i>	с кола, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	mk_bansko@mail.bg	<i>Достъпност</i>	асфалт, пешеходна зона
<i>Работно време</i>	лятно: 9:00 – 13:00 14:00 – 17:30 зимно: 9:00 – 13:00 14:00 – 17:00 почивен ден – неделя и понеделник	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	ул. Велян Огнев № 5, Банско	<i>Паркиране</i>	да, на 50 метра
<i>Чужди езици</i>	Английски и руски	<i>Надморска височина</i>	939 м.
<i>Цена на билет</i>	3 лв. възрастни; 1 лв. ученици, пенсионери	<i>До Банско по въздух</i>	0 м.
<i>Координати</i>	41.8355519,23.4882757	<i>До Банско по пътища</i>	0 м.
<i>Услуги на място</i>	Магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Постоянна иконна изложба „Банска художествена школа“ (Рилския или Хилендарския метох), гр. Банско

<i>Описание</i>	Изложбата се помещава в най-старата запазена сграда в Банско, строена през 1749 г. и е разположена в шест зали. Едноетажната постройка е запазена в автентичния ѝ вид и е обявена за паметник на културата. Къщата е изпълнявала функциите на женски метох първоначално към Хилендарския, а по-късно към Рилския манастир. Основоположник на Банската художествена школа е Тома Вишанов – Молера (роден около 1750 г.). Според семейното предание на неговия род Вишанов учил живопис във Виена и след завръщането си бил наречен с прозвището Молер – от немската дума за художник (Maler). Създадената от него школа се развива в областта на монументалната живопис и иконата. Банската иконна изложба показва оригинални икони, рисувани от представители на Банската иконописна школа. Основно място е отделено на творбите на основоположника на школата Тома Вишанов, сина му Димитър, внука му Симеон и други иконописци от Банско.		
<i>Телефон</i>	+359 749 83132 +359 893 363193	<i>Вид транспорт</i>	с кола, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	mk_bansko@mail.bg	<i>Достъпност</i>	асфалт, пешеходна зона
<i>Работно време</i>	лятно: 9:00 – 12:00 13:00 – 17:30 зимно: 11:00 – 15:00 почивен ден – неделя и понеделник	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	ул. Яне Сандански № 3, Банско	<i>Паркиране</i>	да, на 50 метра
<i>Чужди езици</i>	Английски и руски	<i>Надморска височина</i>	937 м.
<i>Цена на билет</i>	3 лв. възрастни; 1 лв. ученици, пенсионери	<i>До Банско по въздух</i>	0 м.
<i>Координати</i>	41.836186, 23.488272	<i>До Банско по пътища</i>	0 м.
<i>Услуги на място</i>	Магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Историко – етнографски комплекс „Радонова къща“, гр. Банско

<i>Описание</i>	Акцентът е поставен върху значимото място, което селището заема в националната ни история и забележителния му принос в утвърждаването на българщината. В приземния етаж на възстановените стопански постройки са експонирани интересни находки от археологическите проучвания в региона. Керамичните фрагменти и изцяло запазени съдове, разнообразният монетен материал, изобилието от стъкло, изящните накити и др. свидетелстват за активност още от времето на траките, продължила през античността и средновековието. Богата етнографска експозиция представя по неповторим начин същността и особеностите на банския бит. Наричана е още Хаджираденова или Хаджиласкова къща.		
<i>Телефон</i>	+359 749 83132 +359 893 363193	<i>Вид транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	mk_bansko@mail.bg	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	лятно: 9:00 – 12:00 13:00 – 17:30 зимно: по предварителна заявка почивен ден – неделя и понеделник	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	ул. Атон № 3, Банско	<i>Паркиране</i>	да, непосредствено
<i>Чужди езици</i>	Английски и руски	<i>Надморска височина</i>	951 м.
<i>Цена на билет</i>	3 лв. възрастни; 1 лв. ученици, пенсионери	<i>До Банско по въздух</i>	0 м.
<i>Координати</i>	41.8336739,23.4857286	<i>До Банско по пътища</i>	0 м.
<i>Услуги на място</i>	Магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Духовно – исторически център „Св. Паисий Хилендарски“, гр. Банско

<i>Описание</i>	През 2008 г. в Банско отвори врати мемориалът на Паисий Хилендарски. Новопостроената сграда е на мястото, където е била родната къща на великия възрожденец. С изграждането на центъра, се осъществи идеята да се направи точно копие на килията в Хилендарския манастир /Атон, Гърция/, където Паисий пише „История славянобългарска“ /1762 г./, манифест и първопрограма на Българското възраждане. Направена е и възстановка на параклиса „Св. Иван Рилски“, където скромният монах и велик българин е общувал с Бог. Тук можете да се потопите в обстановката, в която е живял		
-----------------	--	--	--

	първият български будител, да научите повече за него и великото му дело. Отделено е и място и на достойните му братя – игумена Лаврентий и щедрия дарител Хаджи Вълчо. Оборудвана е и зала за временни изложби, семинари, конференции и други начинания.		
<i>Телефон</i>	+359 749 83132 +359 893 363193	<i>Вид транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	mk_bansko@mail.bg	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	лятно: 9:00 – 13:00 14:00 – 17:30 зимно: 9:00 – 13:00 14:00 – 17:00 почивен ден – неделя и понеделник	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	ул. Отец Пансий № 21, Банско	<i>Паркиране</i>	да, на 20 метра
<i>Чужди езици</i>	Английски и руски	<i>Надморска височина</i>	944 м.
<i>Цена на билет</i>	1 лев за всички	<i>До Банско по въздух</i>	0 м.
<i>Координати</i>	41.835128, 23.485494	<i>До Банско по пътица</i>	0 м.
<i>Услуги на място</i>	Магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Дом на изкуствата, гр. Банско

<i>Описание</i>	Сградата е строена специално за музейни цели, с модерна и впечатляваща архитектура. Свързана е с музей „Никола Вапцаров“. Вътрешно-пространственото оформление е съвременно и многофункционално. Тук се уреждат постоянни и временни изложби от исторически и общокултурен характер, провеждат се научни форуми, срещи с дейци на културата, кинолектории, спектакли и др. В една от залите е експонирана постоянна изложба „Банско – книжовен център“, т.к. Банско е играло значима роля в създаването и развитието на българската книжовност. Изложбата съдържа разнообразен снимков и документален материал, книги, ръкописи и др., показващи приноса на местните хора в обогатяването на родната култура. Особено място е отделено на тримата титани на националната духовност, които Банско дава на България във всеки един от последните векове: през XVIII - Пансий Хилендарски, през XIX - Неофит Рилски и през XX - Никола Вапцаров.		
<i>Телефон</i>	+359 749 83132; +359 893 363193	<i>Вид транспорт</i>	пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	mk_bansko@mail.bg	<i>Достъпност</i>	пешеходна зона
<i>Работно време</i>	лятно: 8:30 – 13:00 14:00 – 18:00 (пон-пет) 9:00 – 13:00 14:00 – 17:30 (съб и нед) зимно: 8:30 – 13:00 14:00 – 17:30 (пон-пет) 9:00 – 13:00 14:00 – 17:00 (съб и нед)	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	пл. Никола Вапцаров № 3, Банско	<i>Паркиране</i>	да, на 200 м.
<i>Чужди езици</i>	Английски и руски	<i>Надморска височина</i>	929 м.
<i>Цена на билет</i>	3 лв. възрастен; 1 лв. ученици, пенсионери	<i>До Банско по въздух</i>	0 м.
<i>Координати</i>	41.837456, 23.489305	<i>До Банско по пътица</i>	0 м.
<i>Услуги на място</i>	не	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Историко – етнографска изложба в гр. Добринище (къща на Иван Козарев)

<i>Описание</i>	От 2010 г. в град Добринище функционира историко-етнографска сбирка. В нея са експонирани материали, проследяващи историята на селището от древността до наши дни. Минералните извори в района са привличали заселници още в най-стари времена. Особено богат е материалът от римския период, набавен най-вече чрез теренни обхождания и краеведчески проучвания. Приемствеността на населението може да се проследи и чрез експонатите от късната античност и средновековието. Основни акценти са поставени върху революционните борби, книжовната и просветна дейност. Характеристиките на местния бит са показани чрез разнообразен етнографски материал. Къщата е построена върху мястото, където с е намирала родната къща на Иван Козарев.		
<i>Телефон</i>	+359889937333	<i>Вид транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	tic.dobrinishte@gmail.com	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	09:00 – 13:00 14:00 – 17:00 Почивен ден: неделя и понеделник	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	ул. Кирил и Методий № 7, Добринище	<i>Паркиране</i>	да, непосредствено
<i>Чужди езици</i>	английски, турски и руски	<i>Надморска височина</i>	849 м.
<i>Цена на билет</i>	не	<i>До Банско по въздух</i>	6.37 км.
<i>Координати</i>	41.8198512,23.5610510	<i>До Банско по пътица</i>	8.4 км.
<i>Услуги на място</i>	не	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

5.3.5.3. Подкатегория I Исторически културни паметници / Религиозни места

Къща – музей „Неофит Рилски“ (Бенината къща), гр. Банско

Описание	Къщата музей на основоположника на българското светско образование Неофит Рилски се намира в съседство на църквата “Св. Троица” в гр. Банско. Сградата е известна и с името Бенината къща и е строена през XVIII в. Разположена е в голям двор, ограден с масивни каменни зидове и тежка дървена порта. Сградата е типичен представител на банската укрепена къща. Получава статут на паметник в 1967 г. На приземния ѝ етаж има скривалище, месилня и стопански помещения, а на втория етаж са всекидневната, килийното училище и преддверието. Голям чардак свързва чрез външна тераса къщата с бившите стопански постройки. В къщата е подредена хронологична експозиция, разкриваща дългогодишната му дейност. Сред експонатите специално място заема „Българска граматика” от 1835 г., части от гръцко-български речник и книги от личната му библиотека. За Неофит Рилски, прочетете в исторически личности.		
Телефон	+359 749 83132 +359 893 363193	Вид транспорт	с кола, пеша
Уеб, ел. поща	mk_bansko@mail.bg	Достъпност	асфалт, пешеходна зона
Работно време	лятно: 9:00 – 12:00 13:00 – 17:30 зимно: 9:00 – 12:00 13:00 – 17:00 почивен ден – вторник	Пискване за облекло	нормално облекло
Адрес	ул. Пирин № 17, Банско	Паркиране	да, на 150 метра
Чужди езици	Английски и руски	Надморска височина	944 м.
Цена на билет	3 лв. възрастен; 1 лв. ученици, пенсионери	До Банско по въздух	0 м.
Координати	41.835119, 23.486768	До Банско по пътица	0 м.
Услуги на място	Магазини, барове и ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets_go_there

Къща – музей „Никола Вапцаров“, гр. Банско

Описание	Музеят е посветен на Никола Вапцаров, поет антифашист, чието забележително творчество му отрежда място сред най-популярните поети на XX век. Той се помещава в къщата, в която поетът е живял след 1912 г. и отваря врати през 1952г. С откриването му се поставя и началото на музейното дело в Банско. Експозициите представят етнографска сбирка за живота на поета от детството до смъртта му, работната стая на неговата майка, всекидневната и гостната. Музейната експозиция е разгърната на два етажа. Показани са оригинални документи. На първия етаж на музея се презентират филми на английски, френски, немски и руски език. На стенно пано може да се разгледа родословното дърво на поета и на други родове от Банско. На горния етаж е проследен животът на Вапцаров след постъпването му в Морското училище във Варна. Тук е изложена и наградата от Световния съвет на мира, която получава посмъртно през 1952г. Къщата е обявена за исторически паметник на културата с национално значение в 1973г.		
Телефон	+359 749 83132; +359 893 363193	Вид транспорт	с кола, пеша
Уеб, ел. поща	mk_bansko@mail.bg	Достъпност	асфалт, пешеходна зона
Работно време	лятно: 8:30 – 13:00 14:00 – 18:00 (пон-пет) 9:00 – 13:00 14:00 – 17:30 (съб и нед) зимно: 8:30 – 13:00 14:00 – 17:30 (пон-пет) 9:00 – 13:00 14:00 – 17:00 (съб и нед)	Пискване за облекло	нормално облекло
Адрес	пл. Никола Вапцаров № 3, Банско	Паркиране	да, на 150 метра
Чужди езици	Английски и руски	Надморска височина	930 м.
Цена на билет	3 лв. възрастен; 1 лв. ученици, пенсионери	До Банско по въздух	0 м.
Координати	41.837534, 23.488924	До Банско по пътица	0 м.
Услуги на място	Магазини, барове и ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets_go_there

Родна къща на Никола Вапцаров и живял в нея Яворов (Къща на Любомир и Милка Николови), гр. Банско (частна къща)

Описание	Паметник с национално значение с архитектурно – строителна и историческа стойност.		
Телефон	н/п – частна къща	Вид транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	н/п – частна къща	Достъпност	асфалт
Работно време	н/п – частна къща	Пискване за облекло	н/п – частна къща
Адрес	ул. "Марко Теодорович" № 4	Паркиране	да, непосредствено
Чужди езици	н/п – частна къща	Надморска височина	920 м.
Цена на билет	н/п – частна къща	До Банско по въздух	0 м.
Координати	41.839862, 23.489449	До Банско по пътица	0 м.
Услуги на място	Магазини, барове и ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets_go_there

Лобно място на Иван Козарев, гр. Добринище

<i>Описание</i>	Исторически паметник с национално значение. Намира се на около 7 км от гр. Добринище по шосето за хижа „Г. Делчев“. Построен е в памет на първия български партизанин, водил първия бой на партизанин на 26 юни 1941 г. с фашистката полиция. Източно до паметника е рибарникът, построен от Козарев през 1939 – 1940 г.		
<i>Телефон</i>	н/п	<i>Вид транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	не	<i>Паркиране</i>	да, непосредствено
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	1127 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>До Банско по въздух</i>	8.17 км.
<i>Координати</i>	41.7844218,23.5555059	<i>До Банско по пътища</i>	13.5 км.
<i>Услуги на място</i>	ресторант наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Паметникът „Гробът на незнайния войн“, източно от гр. Добринище

<i>Описание</i>	Паметникът е военен. Издигнат е в 1933 година, в м. Матевец, над гроба на българския артилерист Иван Маринкин, от Самоковско, убит в Междусъюзническата война през 1913 година. Настъпващите гръцки войски по Места достигат Добринище и една гръцка батарея заема позиция в м. Свети Връч. Първа рота на Втора пехотна тракийска дивизия заема позиция в местността Матевец срещу гръцката батарея на Свети Връч. Мерачът Иван Маринкин е убит, но гръцката батарея е разбита и отстъпва до Неврокоп. Паметникът е единственият в община Банско възпоменателен знак, издигнат по повод участието на България във войните от 1885, 1912-1913, 1915-1918, 1944-1945 години.		
<i>Телефон</i>	н/п	<i>Вид транспорт</i>	с джип, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п	<i>Достъпност</i>	черен път
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	м. Матевец, гр. Добринище	<i>Паркиране</i>	да, непосредствено
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	898 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>До Банско по въздух</i>	8.35 км.
<i>Координати</i>	41.8302694,23.5883777	<i>До Банско по пътища</i>	~ 11.5 км.
<i>Услуги на място</i>	няма	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Къща на Тома Вишанов „Молера“ (Молеровата къща), гр. Банско (частна къща)

<i>Описание</i>	Възрожденска къща, паметник на културата. Къщата е построена в началото на XIX век вероятно от Димитър Т. Молеров, син на основателя на Банската художествена школа Тома Вишанов. В къщата са родени и живели редица видни представители на рода Молерови, сред които живописецът Симеон А. Молеров, зографът Георги С. Молеров, революционерът Симеон В. Молеров и други. Сградата е издигната на два етажа, като в приземния етаж са разположени три зимни помещения и стаята, която Молерови са използвали за рисуване и която единствена на приземния етаж се осветява от два прозореца, разположени един срещу друг. На втория етаж има покрит чардак, до който води дървена стълба от двора. Къщата е свързана и с малък чардак на запад, който първоначално е имал стълба към двора.		
<i>Телефон</i>	н/п – частна къща	<i>Вид транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п – частна къща	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	н/п – частна къща	<i>Изискване за облекло</i>	н/п – частна къща
<i>Адрес</i>	ул. „Тодор Александров“ № 11	<i>Паркиране</i>	да, непосредствено
<i>Чужди езици</i>	н/п – частна къща	<i>Надморска височина</i>	920 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п – частна къща	<i>До Банско по въздух</i>	0 м.
<i>Координати</i>	41.839706, 23.488856	<i>До Банско по пътища</i>	0 м.
<i>Услуги на място</i>	Магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Историко – етнографски комплекс „Радонова къща“, гр. Банско

<i>Описание</i>	Акцентът е поставен върху значимото място, което селището заема в националната ни история и забележителния му принос в утвърждаването на българщината. В приземния етаж на възстановените стопански постройки са експонирани интересни находки от археологическите проучвания в региона. Керамичните фрагменти и изцяло запазени съдове, разнообразният монетен материал, изобилието от стъкло, изящните накити и др. свидетелстват за активност още от времето на траките, продължила през античността и средновековието. Богата етнографска експозиция представя по неповторим начин същността и особеностите на банския бит. Наричана е още Хаджирадонова или Хаджилааскова къща.		
-----------------	--	--	--

Телефон	+359 749 83132; +359 893 363193	Вид транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	mk_bansko@mail.bg	Достъпност	асфалт
Работно време	лятно: 9:00 – 12:00 13:00 – 17:30 зимно: по предварителна заявка почивен ден – неделя и понеделник	Изискване за облекло	нормално облекло
Адрес	ул. Атон № 3, Банско	Паркиране	да, непосредствено
Чужди езици	Английски и руски	Надморска височина	951 м.
Цена на билет	3 лв. възрастни; 1 лв. ученици, пенсионери	До Банско по въздух	0 м.
Координати	41.8336739,23.4857286	До Банско по пътища	0 м.
Услуги на място	Магазини, барове и ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets_go_there

Духовно – исторически център „Св. Паисий Хилендарски“, гр. Банско

Описание	През 2008 г. в Банско отвори врати мемориалът на Паисий Хилендарски. Новопостроената сграда е на мястото, където е била родната къща на великия възрожденец. С изграждането на центъра, се осъществи идеята да се направи точно копие на килията в Хилендарския манастир /Атон, Гърция/, където Паисий пише „История славянобългарска“ /1762 г./, манифест и първопрограма на Българското възраждане. Направена е и възстановка на параклиса „Св. Иван Рилски“, където скромният монах и велик българин е общувал с Бог. Тук можете да се потопите в обстановката, в която е живял първият български будител, да научите повече за него и великото му дело. Отделено е и място и на достойните му братя – игумена Лаврентий и щедрия дарител Хаджи Вълчо. Оборудвана е и зала за временни изложби, семинари, конференции и други начинания.		
Телефон	+359 749 83132; +359 893 363193	Вид транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	mk_bansko@mail.bg	Достъпност	асфалт
Работно време	лятно: 9:00 – 13:00 14:00 – 17:30 зимно: 9:00 – 13:00 14:00 – 17:00 почивен ден – неделя и понеделник	Изискване за облекло	нормално облекло
Адрес	ул. Отец Паисий № 21, Банско	Паркиране	да, на 20 метра
Чужди езици	Английски и руски	Надморска височина	944 м.
Цена на билет	1 лев за всички	До Банско по въздух	0 м.
Координати	41.835128, 23.485494	До Банско по пътища	0 м.
Услуги на място	Магазини, барове и ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets_go_there

- Плевня на Маноил Тодев (от ОУП) (частна къща)
- Къща на ятака Г. Ряхов (от ОУП) (частна къща)

Църква „Света Троица“ с часовниковата кула-камбанария – архитектурно-строителен паметник с национално значение, гр. Банско

Описание	Мястото е осигурено от Лазар Герман и строителството започва през 1833 г., когато се създава общоселски обществен съвет. Църковната сграда е дело на местни майстори, ръководени от Лазар Глушков. Тя представлява трикорабна псевдобазилика с дължина 44 м, ширина 22 м и височина 12 м и се счита за една от най-големите от този тип в страната. Основният градеж е от камък, с дебелина на зидовете ок. 110 см. Покривната конструкция се поддържа от 12 дървени колони – изработени от мур, обвити с въжета, напоени с катран. Осветена е в 1835г. Стенописите и дърворезбованите елементи, изработени до 1841 г., също са дело на майстори от Банската художествена школа - Велян Огнев, Димитър и Симеон Молерови. В комплекса се включват още и часовниковата кула-камбанария в двора на църквата, изградена през 1850 г., както и каменния ограден зид. Кулата е с каменен градеж и представлява четириъгълна пресечена пирамида с височина 29.50 м (без дървената надстройка), а страната на квадратната основа е 5.20 м. Главен майстор е Уста Глигор Дунов. В кулата са монтирани четири камбани с различна големина, изработени от банските майстори камбанолейри Велеганови, работещи в Пловдив. През 1866 г. в кулата е монтиран часовник, изработен от самоукия бански майстор Тодор Хаджирадонов.		
Телефон	+359 887 636424	Вид транспорт	с кола, пеша
Уеб, ел. поща	не	Достъпност	асфалт
Работно време	08:00 – 17:00 всеки ден	Изискване за облекло	нормално облекло
Адрес	ул. Пирин № 15, Банско	Паркиране	да, на 150 метра
Чужди езици	не	Надморска височина	941 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	0 м.
Координати	41.835397, 23.487130	До Банско по пътища	0 м.
Услуги на място	Магазини, барове и ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets_go_there

Църква „Успение Богородично“ – архитектурно-строителен паметник с национално значение, гр. Банско

<i>Описание</i>	Построена е през 1774 г. с последващи преправяния. Представява полувкопана каменна едноабсидна постройка с двускатен покрив. Известна е с уникалната дърворезба на иконостаса – т.нар. „Бански иконостас“ (наричан „майсторско произведение на резбарското изкуство“, „най хубавият от групата иконостаси, работени от едно и също резбарско ателие от Банската школа, „един от значителните ранно-възрожденски дърворезбени паметници по нашите земи“), и на архиерейския трон. Оригиначните икони са дело на Тома Вишанов (Молера) – основоположник на Банската художествена школа. След пожар през 1958 г. те са заменени с копия. Функционира като гробищна църква и се използва за погребални обреди и помени.		
<i>Телефон</i>	+359 892 234612	<i>Вид транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	09:00 – 12:00	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	гробищен парк - Банско	<i>Паркиране</i>	да, на 30 метра
<i>Чужди езици</i>	не	<i>Надморска височина</i>	904 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>До Банско по въздух</i>	0 м.
<i>Координати</i>	41.842796, 23.492850	<i>До Банско по пътища</i>	0 м.
<i>Услуги на място</i>	не	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Манастир „Рождество на Пресвета Богородица – Палигоден“, гр. Банско

<i>Описание</i>	Обявен е за национална културна ценност заради съхранените археологически ценности. Настоящите му сгради са от периода след 1936, осветени през 1964 г.		
<i>Телефон</i>	не	<i>Вид транспорт</i>	с кола, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	черен път
<i>Работно време</i>	не	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	не	<i>Паркиране</i>	да, непосредствено
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	977 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>До Банско по въздух</i>	2.88 км.
<i>Координати</i>	41.8327358,23.4540963	<i>До Банско по пътища</i>	4 км.
<i>Услуги на място</i>	не	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Църква „Св. Св. Петър и Павел“, гр. Добринище

<i>Описание</i>	Българска възрожденска църква, построена в 1835 година в центъра на града. В архитектурно отношение е трикорабна псевдобазилика. На изток има апсида, два купола и притвор. На юг храмът има открит трем. Църквата има дървена камбанария, която изгаря в 1913 година и на нейно място в 1926 година е пристроена нова камбанария. В същата година църквата е ремонтирана, като са разширени прозорците и са изградени барабаните на купола. Храмът е изграден от камъни. Изключително ценна е олтарната преграда с иконостаса с 3 входа. Царските двери и поясите на иконостаса са украсени с позлатена, ажурна резба, дело на майстори от Дебърската художествена школа. Десетте царски икони са от 1835 година и от II половина на XIX в. и са дело на четирима зографи. 82-те икони от апостолския пояс в два реда според Атанас Божков са дело на Тома Вишанов.		
<i>Телефон</i>	+359 (7447) 5885	<i>Вид транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	07:45 – 16:45	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	ул. Александър Стамболийски, Добринище	<i>Паркиране</i>	да, непосредствено
<i>Чужди езици</i>	не	<i>Надморска височина</i>	847 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>До Банско по въздух</i>	6.45 км.
<i>Координати</i>	41.819858, 23.562065	<i>До Банско по пътища</i>	8.3 км.
<i>Услуги на място</i>	магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Църква „Успение Пресвета Богородица“, гр. Добринище

<i>Описание</i>	Построена е вероятно в късното средновековие. Разрушен при османското завоевание, храмът е възстановен през XVIII – XIX век. През Балканската война е опожарен отново. Възстановен е в 1915 – 1916 година от камъни, споени с кал. В 1980 година храмът рухва и е възстановен отново в 1985 година. От старата църква са запазени само четири царски икони – „Христос Вседържител“, „Свети Йоан Кръстител“, „Свети Николай“ и „Свети Теодор Тирон“, които се пазят в „Св. св. Петър и Павел“ както и каменна икона с нисък цветен релеф на Разпятие и ктиторски надпис от I половина на XIX век. Иконостасът на света Богородица е широк 12 метра и висок 4 метра и в него са подредени иконите.		
<i>Телефон</i>	не	<i>Вид транспорт</i>	с кола, автобус, пеша

Уеб, ел. поща	не	Достъпност	асфалт
Работно време	09:00 – 12:00	Изискване за облекло	нормално облекло
Адрес	гр. Добринище	Паркиране	да, непосредствено
Чужди езици	не	Надморска височина	853 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	6.44 км.
Координати	41.8180109,23.5610759	До Банско по пътища	8.4 км.
Услуги на място	магазин наблизо	Покажи на картата	lets go there

Църква "Свети Николай Чудотворец", с. Обидим

Описание	Храмът, разположен в центъра на селото, е построен в 1842г. и осветен на следната 1843 година. Сградата е дълга 23м, широка 13м и висока 8м, като стените са дебели 1м. По време на Илинденско-Преображенското въстание на 14 срещу 15 септември 1903г църквата е изгорена заедно с цялото село. Възстановена е и надстроена в 1906 година. През май 1909 година на място е отлята камбаната на храма, тежаша 153кг.		
Телефон	+359 889 727204	Вид транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	не	Достъпност	асфалт
Работно време	08:00 – 16:00	Изискване за облекло	нормално облекло
Адрес	с. Обидим, общ. Банско	Паркиране	да, непосредствено
Чужди езици	не	Надморска височина	1207 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	13.8 км.
Координати	41.7879237,23.6404991	До Банско по пътища	30.7 км.
Услуги на място	не	Покажи на картата	lets go there

Манастир „Св. Пантелеймон“, с. Обидим

Описание	Намира се на около 4км северозападно от селото на 1009м надморска височина. Прекният път минава през Добринище, по 6 км черен път, който продължава до река Безбожка и е достъпен за автомобили. На основата на съновидение Димитър Николов Вишов (Клечеров) направил разкопки на съответното място през 1908г, където намерил свецоливник, железен кръст, разложен от продължителната влага, и икона на Света Богородица в корена на голямо борово дърво. От намерените църковни атрибути може да се предположи, че още преди даване на свобода на християнското учение тук, на това място е имало черква (манастир), който е бил убежище на християнско население. В манастира се намира може би една от най-редките икони на Света Богородица в цял ръст с младенца, заедно със Свети Пантелеймон и Св. Атанасий.		
Телефон	+359 889 727204	Вид транспорт	с джип, пеша
Уеб, ел. поща	не	Достъпност	черен път
Работно време	08:00 – 16:00	Изискване за облекло	нормално облекло
Адрес	не	Паркиране	да, непосредствено
Чужди езици	не	Надморска височина	1005 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	9.66 км.
Координати	41.7963873,23.5904236	До Банско по пътища	16.8 км.
Услуги на място	нощувка	Покажи на картата	lets go there

Църква „Св. Великомъченик Георги“, с. Места

Описание	Строителството на храма започва през 1996 г. и е завършено през 2008 г. Средствата за изграждането на храма са на община Банско, Светия Синод на Българската православна църква и частни дарения от християни и фирми от Банско и други места. Вътрешността на храма е изписана, като площта на стенописите е 34 кв.м. Автори са иконописците от Благоевград Васко Василев и Иван Вълканов.		
Телефон	+359 889 737171	Вид транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	не	Достъпност	асфалт
Работно време	08:00 – 16:00	Изискване за облекло	нормално облекло
Адрес	с. Места, републикански път II-19	Паркиране	да, на 100 метра
Чужди езици	не	Надморска височина	661 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	17.49 км.
Координати	41.762827, 23.673431	До Банско по пътища	23.3 км.
Услуги на място	магазини, барове и ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets go there

Църква „Успение Богородично“, с. Филипово (паметник на културата)

Описание	„Успение Богородично“ е българска възрожденска църква в село Филипово, България, част от Неврокопската епархия на Българската православна църква. Храмът има ценни икони от XIX век. Църквата е построена в 1867 година недалеч от площада на селото, край реката. В архитектурно		
----------	---	--	--

	отношение е трикорабна псевдобазилика. На изток има полуцилиндрична абсида, а на запад – открит трем. Южната стена е вкопана на 3,5 m при олтара.		
Телефон	не	Вид транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	не	Достъпност	асфалт
Работно време	08:00 – 16:00	Изискване за облекло	нормално облекло
Адрес	с. Филипово, общ. Банско	Паркиране	да, на 150 метра
Чужди езици	не	Надморска височина	701 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	18.48 км.
Координати	41.763892,23.687633	До Банско по пътища	24.4 км.
Услуги на място	магазини и бар наблизо	Покажи на картата	lets go there

Църква "Св. Пророк Илия", с. Гостун (паметник на културата)

Описание	„Свети Илия“ е възрожденска православна църква. Обявена е за паметник на културата. Църквата е построена вероятно през XVIII век. В архитектурно отношение представлява каменна трикорабна псевдобазилика без нартекс, построена върху склон. В 1927 година до западната фасада е пристроена камбанария. Стените не са изписани. Подът е покрит с големи каменни плочи. Няма амвон и владшки трон. Иконостасът е дъсчен с оригинален кръст от венчяката. Царските двери са стари и примитивни, вероятно от XVIII век и върху тях е изписано „Благовещение“. Осем от апостолските икони са от XVII - XVIII век. Иконите „Свети Николай“, „Новозаветна Троица“, „Възнесение на Пророк Илия“, „Свети Георги“, „Рождество Христово“, „Христос Всепрощаващ“ и „Разпятие“ са дело на Димитър Молеров и са смятани за негово върхово постижение.		
Телефон	+359 887 001826	Вид транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	не	Достъпност	асфалт
Работно време	08:00 – 16:00	Изискване за облекло	нормално облекло
Адрес	с. Гостун, общ. Банско	Паркиране	да, на 150 метра
Чужди езици	не	Надморска височина	952 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	17.32 км.
Координати	41.799148, 23.690468	До Банско по пътища	24.6 км.
Услуги на място	магазини, бар и ресторант наблизо	Покажи на картата	lets go there

Църква "Св. Богородица", с. Гостун

Описание	Църквата е полувкопана в земята, защото османските завоеватели не са разрешавали по-високи църкви от аскер на коня си.		
Телефон	+359 887 001826	Вид транспорт	с джип, пеша
Уеб, ел. поща	не	Достъпност	черен път
Работно време	09:00 – 12:00	Изискване за облекло	нормално облекло
Адрес	н/п	Паркиране	да, непосредствено
Чужди езици	не	Надморска височина	1008 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	17.36 км.
Координати	41.802128, 23.692066	До Банско по пътища	25.2 км.
Услуги на място	не	Покажи на картата	lets go there

Църква "Св. Георги", с. Гостун

Описание	Намира се след селото, в гората.		
Телефон	+359 887 001826	Вид транспорт	с джип, пеша
Уеб, ел. поща	не	Достъпност	черен път
Работно време	24/7	Изискване за облекло	нормално облекло
Адрес	н/п	Паркиране	да, непосредствено
Чужди езици	не	Надморска височина	951 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	16.87 км.
Координати	41.809459, 23.688078	До Банско по пътища	26.1 км.
Услуги на място	не	Покажи на картата	lets go there

Църква "Св. Неделя", с. Гостун

Описание	Намира се влясно от до пътя, преди да влезете в селото.		
Телефон	+359 887 001826	Вид транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	не	Достъпност	асфалт и 100 м. черен път

Работно време	24/7	Изискване за облекло	нормално облекло
Адрес	н/п	Паркиране	да, на 100 м.
Чужди езици	не	Надморска височина	834 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	16.87 км.
Координати	41.790649, 23.686543	До Банско по пътица	26.1 км.
Услуги на място	не	Покажи на картата	lets go there

Църква „Успение Богородично“, с. Осеново (паметник на културата)

Описание	„Успение Богородично“ е възрожденска православна църква в банското село Осеново. Обявена е за паметник на културата. Църквата е разположена в Старото село и е изградена в 1830 година. В архитектурно отношение представлява еднокорабна сграда със средни размери и с една апсида на изток. Иконостасът е рисуван и частично украсен с ажурна резба по венчилката и царските двери. Иконостасните икони са дело на банския зограф Димитър Молеров от 1840 година, който демонстрира умел рисунък и топъл, хармоничен колорит.		
Телефон	не	Вид транспорт	с джип, пеша
Уеб, ел. поща	не	Достъпност	черен път
Работно време	09:00 – 12:00	Изискване за облекло	нормално облекло
Адрес	село старо Осеново, общ. Банско	Паркиране	да, непосредствено
Чужди езици	не	Надморска височина	1192 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	19.65 км.
Координати	41.788226, 23.715619	До Банско по пътица	31.7 км.
Услуги на място	не	Покажи на картата	lets go there

Храм Архангел Михаил, с. Осеново

Описание	„Свети Архангел Михаил“ е късновъзрожденска църква в Банското село Осеново, България, част от Неврокопската епархия на Българската православна църква. Църквата е изградена в 1905 година на основите на по-стар храм. В нея има икони от Банската художествена школа - дело на Димитър Молеров.		
Телефон	не	Вид транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	не	Достъпност	асфалт
Работно време	08:00 – 17:00	Изискване за облекло	нормално облекло
Адрес	с. Осеново, общ. Банско	Паркиране	да, на 100 м.
Чужди езици	не	Надморска височина	1057 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	20.92 км.
Координати	41.777623, 23.727134	До Банско по пътица	29.4 км.
Услуги на място	не	Покажи на картата	lets go there

Църква „Св. Никола“, с. Кремен

Описание	„Свети Николай Чудотворец“ или „Свети Никола“ е възрожденска българска църква, енорийски храм на ширинското село Кремен, част от Българската православна църква. Храмът, разположен в центъра на селото, е построен в 1835 година.		
Телефон	не	Вид транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	не	Достъпност	асфалт
Работно време	08:00 – 16:00	Изискване за облекло	нормално облекло
Адрес	площада на с. Кремен, общ. Банско	Паркиране	да, непосредствено
Чужди езици	не	Надморска височина	1055 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	16.38 км.
Координати	41.745034, 23.641468	До Банско по пътица	31.0 км.
Услуги на място	магазин наблизо	Покажи на картата	lets go there

Евангелска църква Банско

Описание	Църквата е основана през 1868 година. Краят на 19-ти век е бил бурен и динамичен, България навлиза в нова епоха. По това време, към средата и края на 19-ти век, Банско било едно от най-напредничавите и предприемчиви възрожденски селища. Първоначалните събирания на евангелските християни се организирани в къщите на Петър Ушев и Марко Петканчин. Постепенно евангелското общество се увеличило и се наложило да се намери подходяща сграда. На 6 август 1868г. се организираща официално евангелската църква в Банско. На 15 август 1871г., на свикания евангелски събор, проповедник Иван Тонжоров от Самоков бил ръкоположен за пастор и била организирана църквата.		
Телефон	+359 898 762752	Вид транспорт	с кола, автобус, пеша

<i>Уеб, ел. поща</i>	http://www.bansko-church.eu/	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	неделя от 10:00 часа	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	ул. П. К. Яворов № 5, Банско	<i>Паркиране</i>	да, на 100 метра
<i>Чужди езици</i>	английски, руски	<i>Надморска височина</i>	960 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>До Банско по въздух</i>	0 м.
<i>Координати</i>	41.8320363,23.4839352	<i>До Банско по пътица</i>	0 м.
<i>Услуги на място</i>	магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Евангелска църква Добринице

<i>Описание</i>	Църквата е построена през 2013г. от дарения на евангелски църкви в Германия, Дания, Банско и други.		
<i>Телефон</i>	+359 898 762752	<i>Вид транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	всяка неделя от 17:00 часа	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	промишлена зона, Добринице	<i>Паркиране</i>	да, непосредствено
<i>Чужди езици</i>	английски, руски	<i>Надморска височина</i>	852 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>До Банско по въздух</i>	6.1 км.
<i>Координати</i>	41.819657, 23.557435	<i>До Банско по пътица</i>	8.6 км.
<i>Услуги на място</i>	ресторант наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Джамия с. Филипово

<i>Описание</i>	Няма информация		
<i>Телефон</i>	+359 887 001834	<i>Вид транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	на 100 м. от общината	<i>Паркиране</i>	да, на 100 м.
<i>Чужди езици</i>	турски	<i>Надморска височина</i>	695 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>До Банско по въздух</i>	18.32 км.
<i>Координати</i>	41.764594, 23.685919	<i>До Банско по пътица</i>	24.3 км.
<i>Услуги на място</i>	магазини и бар наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

5.3.5.4. Подкатегория Галерии

Постоянна иконна изложба „Банска художествена школа“ (Рилския или Хилендарския метох), гр. Банско

<i>Описание</i>	Изложбата се помещава в най-старата запазена сграда в Банско, строена през 1749 г. и е разположена в шест зали. Едноетажната постройка е запазена в автентичния ѝ вид и е обявена за паметник на културата. Къщата е изпълнявала функциите на женски метох първоначално към Хилендарския, а по-късно към Рилския манастир. Основоположник на Банската художествена школа е Тома Вишанов – Молера (роден около 1750 г.). Според семейното предание на неговия род Вишанов учил живопис във Виена и след завръщането си бил наречен с прозвището Молер – от немската дума за художник (Maler). Създадената от него школа се развива в областта на монументалната живопис и иконата. Банската иконна изложба показва оригинални икони, рисувани от представители на Банската иконописна школа. Основно място е отделено на творбите на основоположника на школата Тома Вишанов, сина му Димитър, внука му Симеон и други иконописци от Банско.		
<i>Телефон</i>	+359 749 83132 +359 893 363193	<i>Вид транспорт</i>	с кола, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	mk_bansko@mail.bg	<i>Достъпност</i>	асфалт, пешеходна зона
<i>Работно време</i>	лятно: 9:00 – 12:00 13:00 – 17:30 зимно: 11:00 – 15:00 почивен ден – неделя и понеделник	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	ул. Яне Сандански № 3, Банско	<i>Паркиране</i>	да, на 50 метра
<i>Чужди езици</i>	Английски и руски	<i>Надморска височина</i>	937 м.
<i>Цена на билет</i>	3 лв. възрастни; 1 лв. ученици, пенсионери	<i>До Банско по въздух</i>	0 м.
<i>Координати</i>	41.836186, 23.488272	<i>До Банско по пътища</i>	0 м.
<i>Услуги на място</i>	Магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Дом на изкуствата, гр. Банско

<i>Описание</i>	Сградата е строена специално за музейни цели, с модерна и впечатляваща архитектура. Свързана е с музей „Никола Вапцаров“. Вътрешно-пространственото оформление е съвременно и многофункционално. Тук се уреждат постоянни и временни изложби от исторически и общокултурен характер, провеждат се научни форуми, срещи с дейци на културата, кинолектории, спектакли и др. В една от залите е експонирана постоянна изложба „Банско – книжовен център“, т.к. Банско е играло значима роля в създаването и развитието на българската книжовност. Изложбата съдържа разнообразен снимков и документален материал, книги, ръкописи и др., показващи приноса на местните хора в обогатяването на родната култура. Особено място е отделено на тримата титани на националната духовност, които Банско дава на България във всеки един от последните векове: през XVIII - Пансий Хилендарски, през XIX - Неофит Рилски и през XX - Никола Вапцаров.		
<i>Телефон</i>	+359 749 83132; +359 893 363193	<i>Вид транспорт</i>	пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	mk_bansko@mail.bg	<i>Достъпност</i>	пешеходна зона
<i>Работно време</i>	лятно: 8:30 – 13:00 14:00 – 18:00 (пон-пет) 9:00 – 13:00 14:00 – 17:30 (съб и нед) зимно: 8:30 – 13:00 14:00 – 17:30 (пон-пет) 9:00 – 13:00 14:00 – 17:00 (съб и нед)	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	пл. Никола Вапцаров № 3, Банско	<i>Паркиране</i>	да, на 200 м.
<i>Чужди езици</i>	Английски и руски	<i>Надморска височина</i>	929 м.
<i>Цена на билет</i>	3 лв. възрастни; 1 лв. ученици, пенсионери	<i>До Банско по въздух</i>	0 м.
<i>Координати</i>	41.837456, 23.489305	<i>До Банско по пътища</i>	0 м.
<i>Услуги на място</i>	не	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Арт галерия Банско (частна)

<i>Описание</i>	В галерията излагат своите модерни картини, пейзажи, икони и ръчно рисувани бижута художниците Любомир Канелов, Славейка Аладжова и Стойко Донов. Можете да откриете уникално изкуство. Изпълняват се и индивидуални поръчки за картини, портрети, икони и стенописи. В галерията може да намерите и неповторимия арт подарък, подходящ за всеки повод.		
<i>Телефон</i>	+359 887 797079	<i>Вид транспорт</i>	пеш
<i>Уеб, ел. поща</i>	www.artidea.eu ; info@artidea.eu	<i>Достъпност</i>	асфалт + пешеходна зона
<i>Работно време</i>	09:00 – 21:00	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	пл. Никола Вапцаров № 3, Банско	<i>Паркиране</i>	да, на 150 метра
<i>Чужди езици</i>	английски	<i>Надморска височина</i>	930 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>До Банско по въздух</i>	0 м.
<i>Координати</i>	41.837521, 23.488399	<i>До Банско по пътища</i>	0 м.
<i>Услуги на място</i>	Магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

5.3.5.5. Подкатегория I Изкуство (музика / танци / песни / традиции)

Танцови състави

Описание	Състави: Ансамбъл за автентичен бански фолклор; Състав за народни танци „Пиринско настроение“ с хореограф Десислава Баханова; Състав за народни танци „Бански фулки“ с ръководител Райна Асева; Младежка фолклорна група Банскалина с ръководител Димитър Касашинов; Силвана денс.
----------	--

Певчески състави

Описание	Международна известност е придобил местният музикален фолклор, на първо място – двугласното акапелно хорово пеене. Над петдесет самодейни състава проучват, съхраняват и представят тази традиция, която е и в основата на ежегодни фестивални прояви. Състави: Бански старчета; Банска младост с ръководители Нели Александрова /пеене/ и Димитър Касашинов /музика/; Мъжка фолклорна група; Женска фолклорна група „Глазненски напеви“; МФГ „Стар мерак“; Група „Димитър Касашинов“; Женска певческа група с. Места
----------	--

Музикални състави

Описание	Състави: Детски фолклорен оркестър със солисти „Банска младост“; Журнаджийски оркестър; Младежка фолклорна група Банскалина с ръководител Димитър Касашинов.
----------	--

Местни бабугери/ кукери

Описание	Характерното музикално и песенно народно творчество в района доставя незабравимо удоволствие. Невероятните кукерски костюми, силната фолклорна програма, специфичната възрожденска атмосфера, богатото културно-историческо наследство са част от атмосферата за коледните празници.
----------	--

5.3.5.6. Подкатегория Занаяти / таланти

Дърводелство

Описание

След Първата световна война един от поминъците в Банско е добив на дървен материал за строителството и за дърводелство - изработване на мебели и други изделия за бита. Покрай р. Глазне е имало много стругове, чаркове, даращи, воденици и една мелница.

Дърворезба

Описание

Към занаятите следва да се добави и забележителната дърворезбена и стенописна украса, което свидетелства не само за материалните възможности, но и за високата художествена култура на банскалин. Имаме собствен стил в дърворезбата на икони, представени от банската художествена школа. В днешно време се правят и демонстрации по време на летните културни вечери.

Грънчарство

Описание

На грънчарско кодело обработвали различни видове глинени домакински съдове; стомна за вода; шишета за пиене на вода; съдове за храна.

Черги, китеници, ресначи (текстил)

Описание

Традиционни текстилни продукти за застилане, завиване, произвеждани от местни занаятчии и предавани като „чаиз“ от поколение на поколение.

Тъкане; Плетиво чрез стан-разбой

Описание

Традиционни текстилни продукти за застилане, завиване, произвеждани от местни занаятчии и предавани като „чаиз“ от поколение на поколение.

Бродерия

Описание

В днешно време се правят и демонстрации по време на летните културни вечери.

Иконопис, изографисване (Банска художествена школа)

Описание

Във всяка църква в района има доказателство, оставено от майсторите на банската художествена школа. Тома Вишанов Хаджиикономов-Молера (1750), е основател на живописна школа с огромен принос за развитието на националните традиции в религиозното изобразително изкуство.

Декориране на къщи (Банска художествена школа) – Уста Огнев

Описание

Интериорът и фасадите на Веляновата къща са декорирани с дърворезба и стенописи. На централната фасада има пана с растителни композиции, барокови елементи, клонки и птици. В ниските части на стените има пана, а над тях фризове с богати орнаменти и пейзажи със сцени от бита - подобна вертикална композиция напомня на църковната украса. В сцените Велян Огнев изобразява заливи, крепости, църкви, сгради, растителност. С високо качество е изработката на резбованата розетка на тавана на чардака и каштелите на колоните му.

Дялане на камък

Описание

Характерни примери за ранната местна строителна традиция са Хадживълчовата, Хаджирусковата, Веляновата къщи. Единствения по рода с стил на банската укрепена къща има дълга традиция и оформянето на камък е един от старите занаяти.

Железарство/ коларожелезарство (за волски коли)

Описание

Едно време кервани с дърводелски, кожарски и железарски стоки се отправяли към Беломорието, в Серско и Драмско и докарват обратно памук, риба, тютюн, афион, маслини, необработени и обработени кожи. В днешно време коларожелезарството вече не се практикува, но железарството се развива със страшни темпове в няколко рода.

5.3.5.7. Подкатегория Театри и концертни зали

Читалище „Никола Вапцаров – 1894“, гр. Банско

<i>Описание</i>	Читалище „Никола Вапцаров“ е самобитно духовно средище и модерен културен център. Място, осигуряващо достъп до култура и информация. Място, където всеки може да се развива като творец. Модерен културен център с богата материално-техническа база, отговаряща на всички съвременни изисквания. Читалището помага в организацията и дава сцена на големи културни събития, организирани от община Банско, поддържа библиотечна, културно-просветна и художествено-творческа дейности.		
<i>Телефон</i>	+359 889 943499	<i>Вид транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	chitalishtebansko@abv.bg	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	8:00 – 12:00 13:00 – 17:00 (пон-пет)	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	пл. „Никола Вапцаров“ № 1, Банско	<i>Паркиране</i>	да, непосредствено
<i>Чужди езици</i>	английски и руски	<i>Надморска височина</i>	928 м.
<i>Цена на билет</i>	в зависимост от представлението	<i>До Банско по въздух</i>	0 м.
<i>Координати</i>	41.838280, 23.488337	<i>До Банско по пътица</i>	0 м.
<i>Услуги на място</i>	магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Посетителски информационен център, гр. Банско

<i>Описание</i>	По-популярен сред местното население като „Старото кино“. Сградата е построена през 1929 г. и дълги години в нея се е помещавало читалище „Развитие“. Освен основната дейност – предоставяне на информация от всякакъв вид за забележителностите на града и региона, местонахождението на туристическите обекти, популяризирането и презентирането на дестинацията на национални и международни туристически борси, центърът участва активно в организацията на всички мероприятия, включени в Културния календар на Община Банско. Всяка година по време на целния летен сезон в Посетителски информационен център, със съдействието на Музеев комплекс – Банско и Читалище „Никола Вапцаров“, се организира програмата: КУЛТУРНИ ВЕЧЕРИ „ТРАДИЦИИ И ИЗКУСТВО“.		
<i>Телефон</i>	+359 749 88580 ; +359 888 251095	<i>Вид транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	infocenter@bansko.bg	<i>Достъпност</i>	асфалт, пешеходна зона
<i>Работно време</i>	09:00 – 18:00 (пон-пет) 10:00 – 18:00 (събота) 10:00 – 14:00 (неделя)	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	пл. Възраждане № 4, Банско	<i>Паркиране</i>	да, на 100 м.
<i>Чужди езици</i>	Английски и руски	<i>Надморска височина</i>	940 м.
<i>Цена на билет</i>	в зависимост от представлението	<i>До Банско по въздух</i>	0 м.
<i>Координати</i>	41.835986, 23.487212	<i>До Банско по пътица</i>	0 м.
<i>Услуги на място</i>	магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

5.3.5.8. Подкатегория Фестивали / събития / панафи

Фестивали и събития от годишната програма на град Банско

<i>Описание</i>	<p>Кукерско шествие (1-ви януари)</p> <p>Кукерският празник (1-ви януари), характерното музикално и песенно народно творчество в района доставя незабравимо удоволствие. Невероятните кукерски костюми, силната фолклорна програма, специфичната възрожденска атмосфера, богатото културно-историческо наследство, съхраненият фолклор и занаяти, оригиналната кухня, множеството уютни механи в съчетание с приказно красивата природа на Пирин и топлите минерални басейни в околността, превръщат Банско в уникален туристически център за коледните и новогодишни празници.</p>
<i>Описание</i>	<p>Международен Балетен Фестивал (началото на януари)</p> <p>Балетни емоции през зимата... За четвърта поредна година могат да съчетават емоциите от зимните спортове с изяществото на класическия танц. На сцената на читалище "Никола Й. Вапцаров" балетни оперни трупи и гостуващи солисти представят ярки образци на танцовото изкуство.</p>
<i>Описание</i>	<p>Зимна киномания „Сноу Синема – филми за ски и сноуборд“ (Февруари)</p> <p>В киносалона на Посетителски информационен център в Банско се прожектират едни от най-добрите филми за ски и сноуборд. Програмата отразява многообразието на човешкото общуване с природата чрез скиите и сноуборда. Традиционната кинопанорама е емблематично събитие от зимния културен календар на Банско. Организатори са Община Банско и Сдружението "Международен фестивал на планинарския филм".</p>
<i>Описание</i>	<p>„Нека заедно посрещнем Баба Марта“ (1-ви Март)</p> <p>Баба Марта – един от най-българските празници, в който всички българи си поднасят бели и червени мартенички - за здраве и против уроки, се отбелязва в Банско с много усмивки. Организира се и конкурс за изработване на мартенички в различни възрастови групи.</p>
<i>Описание</i>	<p>Национален празник на Република България (3-ти Март)</p> <p>Банско чества тържествено Националния празник на Република България – 3 март с тържествена програма, последвана от поднасяне на венци и цветя. Датата, ознаменуваща създаването на българската държавност след петвековно османско владичество се чества с множество спектакли.</p>
<i>Описание</i>	<p>Честване на международния ден на жената (8-ми Март)</p> <p>Ден на международно признание на икономическите, политическите и обществените постижения на жените. Започнал само като политическо събитие на социалистите, празникът постепенно става част от културата на много страни.</p>
<i>Описание</i>	<p>„Цветен 1-ви април“</p> <p>Концерт-спектакъл с участието самодейни състави и артисти на читалище „Н. Вапцаров“</p>
<i>Описание</i>	<p>Великденско представление (Април или Май)</p> <p>Банско посреща светлите християнски празници с богата културна програма. Децата месят козунаци, боядисват яйца и се забавляват. Има прекрасни фолклорни изпълнения и много други изненади ежегодно.</p>
<i>Описание</i>	<p>Международен ден на музеите (18-ти Май)</p> <p>В празничния ден, всички музейни обекти в Банско работят безплатно за своите посетители. Организирант се изложби, беседи, на които под звуците на неповторимите бански песни, сред уюта и изяществото на народния бит се разказва за това откъде идваме, в какво сме вярвали и накъде би трябвало да сме устремени.</p>
<i>Описание</i>	<p>Ден на славянската писменост, на българската просвета и култура и Ден на народните читалища (24-ти Май)</p> <p>Денят на Светите братя Кирил и Методий, на славянската писменост и на българската просвета и култура се чества тържествено. На най-величествения празник, посветен на българската духовност, се включват всички културни и образователни институции с богата програма, съставена от самите деца и ученици.</p>

Ден на детето (1-ви Юни)

Описание Изненадите за децата са различни, обикновено двудневни. Шоу, риболовен турнир, кинопрожекции, празнични концерти, планинско колоездене и много други.

Национален фестивал за народно творчество „Фолклорна магия“ (Юни – Юли)

Описание Популяризира, съхранява и развива българските традиции, фолклор, обичаи, култура и родно производство. Представя пазителите на българското народно творчество – самодейци от всички фолклорни области и възрасти, занаятчии и демонстранти на традиционни стоки. Провежда се в Градския парк в Банско.

Културни вечери „Традиции и изкуство“ (от Юли до Септември)

Описание Успешния формат е вдъхновен от традиционните български занаяти като плетене, бродиране, тъкане и пресукване, дърводелство и др. Програмата на събитието включва разнообразни активности, изложби на местни автори, фолклорни демонстрации и уроци. За любознателните туристи са предвидени еднодневни инфо турове на забележителности. Културните вечери стартират от 6 юли и ще продължат до 8 септември, като домакин на събитията, както всяка година е Посетителски информационен център в курорта.

Летни театрални празници „На публиката – с любов“ (Юли)

Описание Летният театрален фестивал има за цел да представи на жителите и гостите в общината най-интересните спектакли през годината, спектакли с актьори, които вече са доказали своя публичен успех.

Годишнина от разстрела на Никола Вапцаров (23-ти Юли)

Описание Почита се ежегодно с поднасяне на венци и цветя, както и откриване на фотоизложба или друго мероприятие в къща-музей Никола Вапцаров.

Лятна филмомания под звездите (Юли)

Описание Кинофестивал за документални филми, разкриващи красотата на природата и екстремните спортове.

ONE LOVE TOUR (Юли)

Описание Българо-македонско турне на големи хип-хоп звезди

Честване годишнина от Илинденско - Преображенското въстание (Август)

Описание Програмата обикновено включва панихида за загиналите и полагање на цветя и венци пред паметника „Банско помни героите“. На празника се провежда събор с участие на фолклорни изпълнители и групи към читалище „Никола Вапцаров“.

Международен Джаз Фестивал Банско (Август)

Описание Основан през 1998г., международният джаз фестивал в Банско е най-големият летен музикален форум в България. Огромната популярност, която фестивалът спечели сред специалисти и почитатели по цял свят, го превърна в едно от най-значимите международни културни събития на Балканите. Концертите са безплатни за публиката, а организацията се осъществява с помощта на спонсори. По традиция в програмата присъстват стилове и групи, представящи почти всички направления в жанра. Вечерните концерти събират многохилядна публика пред откритата сцена в центъра на Банско - площад "Никола Вапцаров". През цялата фестивална седмица джаз звучи и през деня, от различни камерни сцени, разположени в големи курортни комплекси и ресторанти.

Фестивал за оперна и класическа музика „Банско Опера фест“ (Август)

Описание Събитието събира на една сцена едни от най-ярките и изтъкнати оперни звезди. Концертите и постановките може да види и чуе всеки безплатно пред централния площад „Никола Вапцаров“ в Банско.

Честване на Съединението на България (6-ти Септември)

Описание Празника се почита особено в региона, тъй като съединението на Княжество България и Източна Румелия е дало тласък на революционното движение и в Македония и Одринска Тракия. Поднасят се цветя и венци и има тържествена програма.

Банско Балкан Фест (Септември)

Описание Фестивал на балканската музика с известни музиканти и певци.

Честване на Независимостта на България (22-ри Септември)

Описание Независимостта на България е провъзгласена на 22 септември (5 октомври нов стил) 1908 година в Търново. С този акт българската държава отхвърля политическата и финансовата си зависимост от Османската империя, наложена ѝ от големите европейски държави с Берлинския договор тридесет години по-рано, а българският княз приема титлата „цар“.

Тържества по случай празника на Банско (първата седмица на октомври)

Описание 5-ти Октомври е ден на Банско. На 5 октомври 1912 г. Банско е освободен от турско робство и по традиция този ден се чества като празник на града. Празничния ден започва с тържествена света литургия в храма „Света Троица“, където Пејо Яворов обявява, че Банско и бансалци са свободни. Програмата е наситена и много вълнуваща.

Годишнина от Кресненско – Разложкото въстание (Октомври)

Описание Кресненско-Разложкото въстание е въстание на македонските българи от 1878 – 1879 година срещу османската власт, последвало решенията на Берлинския конгрес, оставил Македония, извън границите на новообразуваното Княжество България.

„Поклон вам, будители народни“ (1-ви Ноември)

Описание Честване на Деня на народните будители и учители.

Банско Филм Фест (Ноември)

Описание <https://banskofilmfest.com/>

Международен фестивал на изкуствата "Утринна звезда" (Декември)

Описание <http://www.utrinnazvezda.com/>

Честване на годишнина от рождението на Никола Вапцаров (7-ми Декември)

Описание С организираното съвместно честване се отдава заслужена почит към живота на един от най-обичаните български поети, от чието творчество, преведено на повече от 30 езика, поколенията продължават да черпят нравствена сила, морални ценности и хуманизъм.

Традиционни зимни празници и Коледно - новогодишни прояви (Декември)

Описание В традиционния си стил Банско представя на своите гости и жители уникален спектакъл на маски, кукери, бит и традиция, минало и съвременност, като част от събитията посветени на празниците на община Банско. По-късно кулоарите на читалището се превръщат в кулинарен трапеза. Десетки бански механи, готвачи, хотели и гостилници представят традициите на банските специалитети в кухнята, подредени в кулинарна изложба. Банските фолклорни състави представят песни и обичаи, а червеното вино дава завършека.

*Фестивали и събития от годишната програма на град Добричице***Бабинден (21 Януари)**

Описание Пресъздаване на стара българска традиция „поливане и бабуване“ на бабата. Баби, майки и деца, облечени в народни носии се включват в общоградско веселие в центъра на града.

Национален празник на Република България (3-ти Март)

Описание Добричице чества тържествено Националния празник на Република България – 3 март с тържествена програма, последвана от поднасяне на венци и цветя. Датата, ознаменуваща създаването на българската държавност след петвековно османско владичество се чества с множество спектакли.

Великденско представление (Април или Май)

Описание Добричице посреща светлите християнски празници с богата културна програма. Децата месят козунаци, боядисват яйца и се забавляват. Има прекрасни фолклорни изпълнения и много други изненади ежегодно.

Гергьовден (6-ти Май)

Описание Ако желаете да се насладите на древния и уникален ритуал „Топене на китки“, заповядайте в Добричице. Мотото на празника е „Да победим злото с хорото!“

Фолклорен фестивал „Добринишко лято“

<i>Описание</i>	Всяка събота вечер през юли, август и септември. Представява съхраняване на фолклорните традиции и обичаи като извор на непреходната сила на българския корен и дух. Вземат участие различни колективи – любителски състави, професионални ансамбли, клубове, школи, групи и формации, пресъздаващи фолклорното танцово, словесно и музикално – песенно изкуство от страната и чужбина.
-----------------	---

Лятно кино (всяка петък вечер през Август)

<i>Описание</i>	Провежда се на централния площад.
-----------------	-----------------------------------

Празник на град Добринище (22-ри Септември)

<i>Описание</i>	С духов оркестър и с талантивите изпълнения на самодейните състави към НЧ „Димитър Благоев 1925“ планинският курорт отбеляза своя празник, както и деня на независимостта на Република България.
-----------------	--

Международен фолклорен фестивал за танцови клубове „Шарена стомна“ (през Октомври)

<i>Описание</i>	Празникът е посветен на танците и в събитието участват много танцови състави от България, Македония, Гърция, Сърбия и други държави. Всички разкриват красотата, чара и самобитността на своите песни, танци и носии.
-----------------	---

Вечери на „Добринишката капама“ (28, 29 и 30 Декември)

<i>Описание</i>	Кулинарни вечери и традиции с местни гозби, танци, песни и музика.
-----------------	--

5.3.8.9. Подкатегория Местни пазари

Постоянна изложба – базар в дом на изкуствата, гр. Банско

<i>Описание</i>	В дома е подредена етнографска изложба-базар на художествени сувенири, произведения на изкуството, традиционни тъкани произведения на изкуството, автентични етнографски материали. Тук се уреждат постоянни и временни изложби от исторически и общокултурен характер, провеждат се научни форуми, срещи с дейци на културата, кинолектории, спектакли и др. В една от залите е експонирана постоянна изложба „Банско – книжовен център“. Особено място е отделено на тримата титани на националната духовност, които Банско дава на България във всеки един от последните векове: през XVIII – Паисий Хилендарски, през XIX – Неофит Рилски и през XX Никола Вапцаров.		
<i>Телефон</i>	+359 749 83132 +359 893 363193	<i>Вид транспорт</i>	с кола, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	mk_bansko@mail.bg	<i>Достъпност</i>	асфалт, пешеходна зона
<i>Работно време</i>	лятно: 8:30 – 13:00 14:00 – 18:00 (пон-пет) 9:00 – 13:00 14:00 – 17:30 (съб и нед) зимно: 8:30 – 13:00 14:00 – 17:30 (пон-пет) 9:00 – 13:00 14:00 – 17:00 (съб и нед)	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	пл. Никола Вапцаров № 3, Банско	<i>Паркиране</i>	да, на 150 м.
<i>Чужди езици</i>	Английски и руски	<i>Надморска височина</i>	929 м.
<i>Цена на билет</i>	3 лв. възрастни; 1 лв. ученици, пенсионери	<i>До Банско по въздух</i>	0 м.
<i>Координати</i>	41.837456, 23.489305	<i>До Банско по пътица</i>	0 м.
<i>Услуги на място</i>	магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покази на картата</i>	lets go there

Неделен пазар, гр. Банско

<i>Описание</i>	В част от банския бит се е превърнал и традиционният “неделен пазар”. Всеки, който иска да научи повече за предназначението на лековитите билки, които растат в Пирин планина, за качествата на меда или да опита плодове, зеленчуци, сладка, млечни и месни продукти домашно производство, може да посети пазара, намиращ се в близост до централния площад “Н. Вапцаров”. Могат да се дегустират бански мезета на скара с чапа домашно вино или ракия. Любителите на промишлени стоки и стоки за бита могат да продължат неделната си разходка по ул. „Цар Симеон“, където ще видят промишления пазар разположен между градски парк и стадиона.		
<i>Телефон</i>	н/п	<i>Вид транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	всяка неделя от 8:00 до 15:00 часа	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	ул. "Ангел Балев" № 1 (хранителен) и ул. "Цар Симеон" № 74 (промишлени стоки)	<i>Паркиране</i>	да, на 50 м.
<i>Чужди езици</i>	възможно е някой продавач да владее	<i>Надморска височина</i>	925 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>До Банско по въздух</i>	0 м.
<i>Координати</i>	пазар за храни и напитки 41.838510, 23.489142 пазар за промишлени стоки 41.834881, 23.493970	<i>До Банско по пътица</i>	0 м.
<i>Услуги на място</i>	магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покази на картата</i>	lets go there

5.3.5.10. Подкатегория Културни центрове

Читалище „Никола Вапцаров – 1894“, гр. Банско

<i>Описание</i>	Читалище „Никола Вапцаров“ е самобитно духовно средище и модерен културен център. Място, осигуряващо достъп до култура и информация. Място, където всеки може да се развива като творец. Модерен културен център с богата материално-техническа база, отговаряща на всички съвременни изисквания. Читалището помага в организацията и дава сцена на големи културни събития, организирани от община Банско, поддържа библиотечна, културно-просветна и художествено-творческа дейности.		
<i>Телефон</i>	+359 889 943499	<i>Вид транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	chitalishtebansko@abv.bg	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	8:00 – 12:00 13:00 – 17:00 (пон-пет)	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	пл. „Никола Вапцаров“ № 1, Банско	<i>Паркиране</i>	да, непосредствено
<i>Чужди езици</i>	английски и руски	<i>Надморска височина</i>	928 м.
<i>Цена на билет</i>	в зависимост от представянето	<i>До Банско по въздух</i>	0 м.
<i>Координати</i>	41.838280, 23.488337	<i>До Банско по пътища</i>	0 м.
<i>Услуги на място</i>	магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets_go_there

Народно читалище „Димитър Благоев 1925“, гр. Добринище

<i>Описание</i>	Активна читалищна дейност в Добринище започва още в далечната 1919г. В един кът от селската бозаджийница било определено място за библиотека. Там са получени и първите книги и списанията „Светулка“ и „Природа“. Поради липса на театрален салон за такъв бил приспособен селският хамбар. През 1920г. се изнася първата пиеса – комедията „Тримата ефрейтори“. Въпреки активната читалищна дейност, официалното учредяване на културното огнище става през пролетта на 1925г. Читалището било именувано „Подем“. По-късно се сдобиват с устав, печат и протоколна книга. През 1953г. е преименувано „Димитър Благоев“. Художествената дейност и библиотечното дело с течение на годините непрекъснато се разрастват. Дейността на читалището непрекъснато се разраства. Самодейците наброяват над сто и тази цифра непрекъснато расте.		
<i>Телефон</i>	+359 884 509932	<i>Вид транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	http://dimitarblagoevdobrinishte.blogspot.com chitalishtedobrinishte@mail.bg	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	08:00 – 12:00 13:00 – 17:00 (пон-пет)	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	пл. Независимост № 2, Добринище	<i>Паркиране</i>	да, непосредствено
<i>Чужди езици</i>	английски	<i>Надморска височина</i>	841 м.
<i>Цена на билет</i>	в зависимост от представянето	<i>До Банско по въздух</i>	6.52 км.
<i>Координати</i>	41.821257, 23.563554	<i>До Банско по пътища</i>	8.2 км.
<i>Услуги на място</i>	магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets_go_there

Народно читалище „Светлина“, с. Кремен

<i>Описание</i>	Читалището съществува от 1908 година. Негов основоположник е Благой Христов Джугданов – интелектуалец и будител. Читалището съществува повече от 90 години с голяма дейност – театрална, танцова и певческа групи. Но дейността му намалява и то бива закрито. През 2006г. читалището е отново възобновено и регистрирано в Министерството на културата, с ново име Читалище „Светлина“. Има библиотека и библиотечен фонд с над 1 800 книги. Читалището провежда културни мероприятия в селото и извън него, участва в фестивали и събори. Има сформирани две фолклорни групи: Женска фолклорна група и мъжка фолклорна група.		
<i>Телефон</i>	не	<i>Вид транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	08:00 – 12:00 16:00 – 20:00 почивен ден вторник и сряда	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	с. Кремен, общ. Банско	<i>Паркиране</i>	да, непосредствено
<i>Чужди езици</i>	не	<i>Надморска височина</i>	1061 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>До Банско по въздух</i>	16.41 км.
<i>Координати</i>	41.744596, 23.641374	<i>До Банско по пътища</i>	31.0 км.
<i>Услуги на място</i>	магазин наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets_go_there

Народно читалище „Никола Вапцаров 2010“, с. Филипово

<i>Описание</i>	Основни приоритети на учреждението са да създава, опазва и разпространява духовните ценности, да развива творческите способности и да задоволява културните потребности и интереси на населението, да разкрива условия за общуване между хората, да подпомага и организира културни начинания. По проект “Обща култура, традиции и история – мост към нашето европейско бъдеще“ по Програма ИПП – ТГС България – Македония 2007-2013 бе направена реконструкция и читалището се разви на две нива, използвайки голямата височина на помещението. То се прегради във височина, посредством метална конструкция. На първото ниво бе обособена многофункционална зала, поемаща нуждите за различни прояви. На второ ниво бе обособена зала за кръжочни дейности, организирани на различни работилници по интереси, малка библиотека с читалня и места за работа с компютър.		
<i>Телефон</i>	+359 887 001834	<i>Вид транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	08:00 – 12:00 13:00 – 17:00 (пон-пет)	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	с. Филипово, общ. Банско	<i>Паркиране</i>	да, непосредствено
<i>Чужди езици</i>	не	<i>Надморска височина</i>	693 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>До Банско по въздух</i>	18.33 км.
<i>Координати</i>	41.764319,23.685933	<i>До Банско по пътища</i>	24.2 км.
<i>Услуги на място</i>	магазин и бар наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Народно читалище „Иван Кюлев – 1996“, с. Места

<i>Описание</i>	Осигурява художествената самодейност и празниците на територията на четирите села – с. Места, с. Госгун, с. Осеново и с. Обидим от общ. Банско. Целта е да се задоволят потребностите на населението, свързани с обогатяване и развитие на културния живот на селата. Читалището е инициатор и основен реализатор на формирането на празничния календар. Чрез сформираниите самодейни групи всички тържества са съпроводени с много веселия, жива музика и художествени програми. Работи с млади самодейци-ученици, сформирани са фолклорна група с ръководител Атанас Янчовичин, школа за обучение на музикални инструменти с ръководител Марин Бърдарев и народни танци с ръководител Валентина Друнчилова. Едно от основните звена на читалището е дейността на библиотеката.		
<i>Телефон</i>	+359883315153 Латинка Сейзова	<i>Вид транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	chitalishte_ivan_kulev@abv.bg	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	От 8:00 до 17:00 с един час обедна почивка	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	в сградата на кметството	<i>Паркиране</i>	да, на 50 метра
<i>Чужди езици</i>	не	<i>Надморска височина</i>	672 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>До Банско по въздух</i>	17.45 км.
<i>Координати</i>	41.762391, 23.672528	<i>До Банско по пътища</i>	23.4 км.
<i>Услуги на място</i>	магазини, бар и ресторант наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

5.3.5.11. Подкатегория Храна

Описание на основните специалитети от местната кухня

Интересен факт е, че в миналото в общината домати са се консумирали зелени, защото зрелите домати се смятали за презрели и отровни.

Домашни кисели млека, сирене и кашкавал

Описание Традиция в почти всяка къща е да се приготвят домашни кисели млека, сирене и кашкавал. В днешно време прясното мляко се купува от домашни производители от Родопите.

„Старец/Бабичка” (сухо мезе)

Описание Прави се от свинско месо. Кълцани дребни парчета месо от филето, подправено с местни подправки. След като се изсуши, се съхранява в царевично брашно в мазето до жътва. Този деликатес се консумира по жътвено време през месеците юли и август.

Крещчина

Описание От свинското месо се запазват бутоните и се налагат със сол в дървено корито, след което се сушат и се получава деликатеса „Крещчина“ (сушен бут).

Дропка (сланина)

Описание Дропка (сланина) също се осолява в дървена каца и се консумира сурова, на скара или на тиган.

„Нафпавоци“ – суджуци (шужуци), кървавици

Описание От другото месо се правят т. нар. „Нафпавоци“ – суджуци (шужуци), кървавици. Кървавиците се правят от телешко месо на по-едри парчета и дреболии /сърце, далак, бял дроб, бъбрек/, подправени с праз лук, кимшон, копър, черен шипер, сол и специална градинска подправка. Пълни в дебели черва и се сушат. Когато е още сурова се сервира пържена или печена на скара. Суджуците се правят от свинско месо и подправки по същия начин.

Качамак (баркада, бракадан)

Описание Приготвя се от хлябно царевично брашно. Най – сладък е, когато ври в котел на бавен огън, окачен на верига над огнището. Брашното се слага в тенджерата във вряща вода, леко подсолена за около половин час. В това време в широк тиган се изпържват късчета свинско месо, ребра, суджук. Бърка се, докато тестото започне да се отлепва от стените на съда - показател, че е добре сварено. Разстила се на пластове в тава, чието дъно е полято с нагорещена мазнина. Между всеки пласт се поръсва сирене или извара и мазнина. Богат качамак е този, в който има и сирене и пръжки.

Капама

Описание На дъното и стените на голям глинен съд с капак се слагат няколко широки листа от кисело зеле. Върху тях кавардисан ориз и сушени сливи. Около него се слагат кървавица, суджук, свинско, телешко и пилешко месо, тънко нарязани парчета сланина, размесени с нарязано на дребно кисело зеле и чекань (червено цвекло от туршия). Слагат се градински и горски подправки. Пече се 5 часа на умерен огън или около 10 часа на тих огън (за през нощта).

Чомлек

Описание Телешки джолан, обелени картофи, моркови, кромид лук, скилидки чесън, черен шипер, дафинов лист, сол, мазнина, червено вино, домати поре, се долива с вода в голям глинен съд. След като заври се пече 5 часа на умерен огън или около 10 часа на тих огън (за през нощта).

Суй чушчи с нога и уво

Описание (Сушен зелен фасул, задушен със свински крачета и уши)

Кустурета – с кажель и чекань

Описание Боб чорба с кисело зеле, мариновано цвекло и суха червена чушка на бавен огън в гърне.

Катино мезе

Описание Телешко или свинско бон филе на дребни парчета се запържват в мазнина. Добавя се дребно нарязан кромид лук, праз лук, чушки. Отново се запържва и се задушва с бяло вино, гъби, домати поре, сол и малко вода. Поръсва се обилно с магданоз и се поднася в повече.

Шупла

Описание: Плоска питка със сланина и сирене, като фокача.

Целуварчи

Описание: Запържено цвекло с чесън и брашно.

Црекульчи

Описание: Туршия от зелени домати.

Кукурини

Описание: Представява десерт от тесто (яйце, олио, брашно, сол), поръсени с ванилова захар и плод в средата. Името идва от формата, защото е като накъдрено.

Суловра

Описание: Запържена дропка (сланина) с хляб на тиган; някои го правят като запържват само хляб.

Сладка баница с локум

Описание: Смесват се яйца, брашно, олио, ванилия, захар. Разбърква се. Разстилат се фини кори и се намазват с получената смес. В тесния край се слагат парченца локум и се навива на стегнато руло. Пече се и след това се залива с захарен сироп.

Зимнина

Описание: В Община Банско и на много места в България се правят следните консервирани ястия и предястия: печени белени мариновани чушки; туршия от различни зеленчуци (пипер, морков, зеле (слага се и кисело в бидон), зелен домати (црекульчи), червено цвекло (чекане) и пр.); червени домати; лютеница (смлени домати, чушка, морков, патладжан и след това сгъстени на огън с подправки); компоти от различни плодове (дюля, череши, праскова, слива, джанка); сладка от различни плодове (горски ягоди, боровинки, дюли, череши).

Типични бански механи (ресторанти)

Описание: Моля посетете обединения уебсайт (<http://banskounique.eu/>) на типичните Бански механи за да изберете тази, която ще ви допадне най-много. Има подробна информация, данни за контакт, координати за всяка една от тях.

5.3.5.12. Подкатегория Демонстрации на бит, занаяти

Валявици в Банско (за пране на черги, ресначи, одеала и др.)

Описание	Чрез валянето вълнените тъкани стават по-меки и с мъхеста повърхност. По-късно съоръжението започва да се използва за пране, като то се извършва без използването на сапун или препарати. Действащи валявици сега има на ул. „Глазне“, ул. Гоце Делчев и една в близост до начална станция на кабинковия лифт.		
Телефон	н/п	Вид транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	не	Достъпност	асфалт
Работно време	н/п	Изискване за облекло	не
Адрес	не	Паркиране	да, на 30 м.
Чужди езици	н/п	Надморска височина	от 946 до 1001 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	0 м.
Координати	над кабинков лифт 41.825301, 23.477525 на ул. Глазне 41.836007, 23.483405 на ул. Гоце Делчев 41.834664, 23.484872	До Банско по пътица	0 м.
Услуги на място	магазини, барове и ресторанти наблизо	Покажи на картата	glazne gotse above_gondola

Валявица в Добринище (за пране на черги, ресначи, одеала и др.)

Описание	Чрез валянето вълнените тъкани стават по-меки и с мъхеста повърхност. По-късно съоръжението започва да се използва за пране, като то се извършва без използването на сапун или препарати. Намира се по пътя за хижа Гоце Делчев. Пресичайки моста на р. Десилница, завивате веднага вляво и ще я намерите на 30 метра по черния път до реката.		
Телефон	н/п	Вид транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	не	Достъпност	асфалт + 30 м. черен път
Работно време	н/п	Изискване за облекло	не
Адрес	не	Паркиране	да, непосредствено
Чужди езици	н/п	Надморска височина	860 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	6.49 км.
Координати	41.8162413,23.5608009	До Банско по пътица	9.0 км.
Услуги на място	не	Покажи на картата	lets_go_there

Валявица в с. Места (за пране на черги, ресначи, одеала и др.)

Описание	Чрез валянето вълнените тъкани стават по-меки и с мъхеста повърхност. По-късно съоръжението започва да се използва за пране, като то се извършва без използването на сапун или препарати. Намира се на река Ретипе след селото посока Гоце Делчев. След моста, отбийте вляво и тръгнете пеша по малка пътека покрай реката. След около 100 метра ще забележите валявицата на левия бряг на реката.		
Телефон	н/п	Вид транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	не	Достъпност	асфалт + 100 м. пътека
Работно време	н/п	Изискване за облекло	не
Адрес	не	Паркиране	да, на 100 м.
Чужди езици	н/п	Надморска височина	661 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	17.7 км.
Координати	41.7577439,23.6725216	До Банско по пътица	23.8 км.
Услуги на място	бар и ресторант наблизо	Покажи на картата	lets_go_there

Тепавица в гр. Добринище

Описание	Тепавицата е традиционно занаятчийско съоръжение за последна обработка на готови текстилни изделия. Работната част представлява дървено корито, образувано от големи греди, издълбани от вътрешната страна – пълни с вода, където се поставя материала, най-често от вълна или памук, за степване. Няма действаща такава в Добринище, но има изложена в Историко – етнографската изложба в града.		
Телефон	+359889937333	Вид транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	tic.dobrinishte@gmail.com	Достъпност	асфалт
Работно време	09:00 – 13:00 14:00 – 17:00 Почивен ден: неделя и понеделник	Изискване за облекло	нормално облекло
Адрес	ул. Кирил и Методий № 7, Добринище	Паркиране	да, непосредствено
Чужди езици	английски, турски и руски	Надморска височина	849 м.
Цена на билет	не	До Банско по въздух	6.37 км.
Координати	41.8198512,23.5610510	До Банско по пътица	8.4 км.
Услуги на място	не	Покажи на картата	lets_go_there

5.3.5.13. Подкатегория Местен диалект и културни елементи

Хумор от Банско и околнята

Описание	Цветния и богат език на банския диалект, характерният бански хумор, материализиран чрез банските лонджи дарява с много топлина и смях. https://www.youtube.com/watch?v=aGDxLCXfg08&t=27s https://www.youtube.com/watch?v=MlcQJx7fOwM https://www.youtube.com/watch?v=Gw-cYCJ_QSE https://www.youtube.com/watch?v=5vLO1BFVM4w http://mybansko.net/речник-на-думи-и-изрази-от-банско-и-региона/думи https://web.facebook.com/groups/245575365618866/?_rdc=1&_rdt https://sheese.be/
----------	---

5.3.5.14. Подкатегория Сувенири

Магазини за сувенири в Банско

Описание	Има множество сувенирни магазини, отбелязани сме само два от тях.		
Телефон	не	Вид транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	не	Достъпност	асфалт
Работно време	09:00 – 18:00	Изискване за облекло	нормално облекло
Адрес	н/п	Паркиране	да, непосредствено
Чужди езици	английски и руски	Надморска височина	около 930 – 950 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	0 м.
Координати	Магазин 1 41.836677, 23.488359 Магазин 2 41.836908, 23.490754	До Банско по пътища	0 м.
Услуги на място	магазини, барове и ресторанти наблизо	Покази на картата	shop1 shop2

Магазини за сувенири в Добринице

Описание	Отбелязани са само два от тях.		
Телефон	не	Вид транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	не	Достъпност	асфалт
Работно време	09:00 – 18:00	Изискване за облекло	нормално облекло
Адрес	н/п	Паркиране	да, непосредствено
Чужди езици	английски и руски	Надморска височина	около 850 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	около 6.5 км.
Координати	Магазин 1 41.8208396, 23.5645396 Магазин 2 41.8206310, 23.5620756	До Банско по пътища	около 8.2 км.
Услуги на място	магазини, барове и ресторанти наблизо	Покази на картата	shop1 shop2

5.3.6. Категория Архитектура

5.3.6.1. Подкатегория Стафинна архитектура/ архитектурно – етнографски

Банско има свой собствен стил на Възрожденска къща, т. нар. Банска укрепена къща. Масивният градеж, големите размери, наличието на устроени и добре укрепени скривалища, приспособени и за активна отбрана с бойници, общити с метал масивни врати и други, са отличителните знаци на Банската укрепена къща.

Постоянна иконна изложба „Банска художествена школа“ (Рилския или Хилендарския метох), гр. Банско

<i>Описание</i>	Изложбата се помещава в най-старата запазена сграда в Банско, строена през 1749 г. и е разположена в шест зали. Едноетажната постройка е запазена в автентичния ѝ вид и е обявена за паметник на културата. Къщата е изпълнявала функциите на женски метох първоначално към Хилендарския, а по-късно към Рилския манастир. Основоположник на Банската художествена школа е Тома Вишанов – Молера (роден около 1750 г.). Според семейното предание на неговия род Вишанов учил живопис във Виена и след завръщането си бил наречен с прозвището Молер – от немската дума за художник (Maler). Създадената от него школа се развива в областта на монументалната живопис и иконата. Банската иконна изложба показва оригинални икони, рисувани от представители на Банската иконописна школа. Основно място е отделено на творбите на основоположника на школата Тома Вишанов, сина му Димитър, внука му Симеон и други иконописци от Банско.		
<i>Телефон</i>	+359 749 83132 +359 893 363193	<i>Вид транспорт</i>	с кола, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	mk_bansko@mail.bg	<i>Достъпност</i>	асфалт, пешеходна зона
<i>Работно време</i>	лятно: 9:00 – 12:00 13:00 – 17:30 зимно: 11:00 – 15:00 почивен ден – неделя и понеделник	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	ул. Яне Сандански № 3, Банско	<i>Паркиране</i>	да, на 50 метра
<i>Чужди езици</i>	Английски и руски	<i>Надморска височина</i>	937 м.
<i>Цена на билет</i>	3 лв. възрастни; 1 лв. ученици, пенсионери	<i>До Банско по въздух</i>	0 м.
<i>Координати</i>	41.836186, 23.488272	<i>До Банско по пътища</i>	0 м.
<i>Услуги на място</i>	Магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets_go_there

Веляновата къща, гр. Банско (30-те години на XIX в. – особена ценност)

<i>Описание</i>	Архитектурно - етнографски музей, чиято декоративна украса е обявена за паметник на културата с национално значение. Емблематична за величието, икономическия просперитет и духовния стремеж на банскалии в епохата на Възраждането. Банска укрепена къща, изградена от камък и дърво, с приземие, което включва изба и две свързани помежду си скривалища. Сградата впечатлява най-вече с украсата си – стенописи и дърворезбовани тавани, които са дело на Уста (майстор) Велян Огнев (представител на Дебърската художествена школа). Той пристигнал в град Банско, за да работи по украсата на храма „Св. Троица“ и в 1835 г. местните хора в знак на благодарност му подарили тази къща. Майсторът я изографисал отвътре и отвън, превръщайки я в истинско произведение на изкуството. Голяма ценност представляват стенописната украса на "Синята стая", изкусната дърворезба на чардака /централната розета/, геометричните и растителни мотиви в югоизточната стая на южната фасада. Адаптирана за музейни цели през 1977 година. Удобна алея предоставя достъп на хора с увреждания и до втория етаж.		
<i>Телефон</i>	+359 749 83132; +359 893 363193	<i>Вид транспорт</i>	с кола, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	mk_bansko@mail.bg	<i>Достъпност</i>	асфалт, пешеходна зона
<i>Работно време</i>	лятно: 9:00 – 13:00 14:00 – 17:30 зимно: 9:00 – 13:00 14:00 – 17:00 почивен ден – неделя и понеделник	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	ул. Велян Огнев № 5, Банско	<i>Паркиране</i>	да, на 50 метра
<i>Чужди езици</i>	Английски и руски	<i>Надморска височина</i>	939 м.
<i>Цена на билет</i>	3 лв. възрастни; 1 лв. ученици, пенсионери	<i>До Банско по въздух</i>	0 м.
<i>Координати</i>	41.8355519,23.4882757	<i>До Банско по пътища</i>	0 м.
<i>Услуги на място</i>	Магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets_go_there

Къща – музей „Неофит Рилски“ (Бенината къща), гр. Банско

<i>Описание</i>	Къщата музей на основоположника на българското светско образование Неофит Рилски се намира в съседство на църквата “Св. Троица” в гр. Банско. Сградата е известна и с името Бенината къща и е строена през XVIII в. Разположена е в голям двор, ограден с масивни каменни зидове и тежка дървена порта. Сградата е типичен представител на банската укрепена къща. Получава статут на паметник в 1967 г. На приземния ѝ етаж има скривалище, месилня и стопански помещения, а на втория етаж са всекидневната, килийното училище и преддверието. Голям чардак свързва чрез външна тераса къщата с бившите стопански постройки. В къщата е подредена хронологична експозиция, разкриваща дългогодишната му дейност. Сред експонатите специално място заема „Българска граматика” от 1835 г., части от гръцко-български речник и книги от личната му библиотека. За Неофит Рилски, прочетете в исторически личности.		
<i>Телефон</i>	+359 749 83132; +359 893 363193	<i>Вид транспорт</i>	с кола, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	mk_bansko@mail.bg	<i>Достъпност</i>	асфалт, пешеходна зона
<i>Работно време</i>	лятно: 9:00 – 12:00 13:00 – 17:30 зимно: 9:00 – 12:00 13:00 – 17:00 почивен ден – вторник	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	ул. Пирин № 17, Банско	<i>Паркиране</i>	да, на 150 метра
<i>Чужди езици</i>	Английски и руски	<i>Надморска височина</i>	944 м.
<i>Цена на билет</i>	3 лв. възрастни; 1 лв. ученици, пенсионери	<i>До Банско по въздух</i>	0 м.
<i>Координати</i>	41.835119, 23.486768	<i>До Банско по пътища</i>	0 м.
<i>Услуги на място</i>	Магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Къща – музей „Никола Вапцаров“, гр. Банско

<i>Описание</i>	Музеят е посветен на Никола Вапцаров, поет антифашист, чието забележително творчество му отрежда място сред най-популярните поети на XX век. Той се помещава в къщата, в която поетът е живял след 1912 г. и отваря врати през 1952г. С откриването му се поставя и началото на музейното дело в Банско. Експозициите представят етнографска сбирка за живота на поета от детството до смъртта му, работната стая на неговата майка, всекидневната и гостната. Музейната експозиция е разгърната на два етажа. Показани са оригинални документи. На първия етаж на музея се презентират филми на английски, френски, немски и руски език. На стенно пано може да се разгледа родословното дърво на поета и на други родове от Банско. На горния етаж е проследен животът на Вапцаров след постъпването му в Морското училище във Варна. Тук е изложена и наградата от Световния съвет на мира, която получава посмъртно през 1952г. Къщата е обявена за исторически паметник на културата с национално значение в 1973г.		
<i>Телефон</i>	+359 749 83132 +359 893 363193	<i>Вид транспорт</i>	с кола, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	mk_bansko@mail.bg	<i>Достъпност</i>	асфалт, пешеходна зона
<i>Работно време</i>	лятно: 8:30 – 13:00 14:00 – 18:00 (пон-пет) 9:00 – 13:00 14:00 – 17:30 (съб и нед) зимно: 8:30 – 13:00 14:00 – 17:30 (пон-пет) 9:00 – 13:00 14:00 – 17:00 (съб и нед)	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	пл. Никола Вапцаров № 3, Банско	<i>Паркиране</i>	да, на 150 метра
<i>Чужди езици</i>	Английски и руски	<i>Надморска височина</i>	930 м.
<i>Цена на билет</i>	3 лв. възрастни; 1 лв. ученици, пенсионери	<i>До Банско по въздух</i>	0 м.
<i>Координати</i>	41.837534, 23.488924	<i>До Банско по пътища</i>	0 м.
<i>Услуги на място</i>	Магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Хадживълчовата къща (1746г.), гр. Банско (частна къща)

<i>Описание</i>	Първоначално къщата се е намирала в двора на изградения СУПЗ до река Глазне. Тогавашната власт взема решение за преместването ѝ на ново място, в близост до Веляновата къща, където се намира по настоящем.		
<i>Телефон</i>	н/п – частна къща	<i>Вид транспорт</i>	с кола, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п – частна къща	<i>Достъпност</i>	каменна настилка
<i>Работно време</i>	н/п – частна къща	<i>Изискване за облекло</i>	н/п
<i>Адрес</i>	ул. Велян Огнев № 9, Банско	<i>Паркиране</i>	да, непосредствено
<i>Чужди езици</i>	н/п – частна къща	<i>Надморска височина</i>	940 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п – частна къща	<i>До Банско по въздух</i>	0 м.
<i>Координати</i>	41.8350291, 23.4885446	<i>До Банско по пътища</i>	0 м.
<i>Услуги на място</i>	магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Хаджирусковата къща (1783г.), гр. Банско (частна къща)

<i>Описание</i>	Функционирала е като хотел с механа по времето на комунизма чак до 2000 г. Един от първите туристически обекти на „Балкантурист“.		
<i>Телефон</i>	н/п – частна къща	<i>Вид транспорт</i>	с кола, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п – частна къща	<i>Достъпност</i>	асфалт, пешеходна зона
<i>Работно време</i>	н/п – частна къща	<i>Пзискване за облекло</i>	н/п
<i>Адрес</i>	ул. Пирин № 33, Банско	<i>Паркиране</i>	да, непосредствено
<i>Чужди езици</i>	н/п – частна къща	<i>Надморска височина</i>	950 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п – частна къща	<i>До Банско по въздух</i>	0 м.
<i>Координати</i>	41.833756, 23.484806	<i>До Банско по пътица</i>	0 м.
<i>Услуги на място</i>	магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Тодевата (Буйновата) къща (1864 г.), гр. Банско (частна къща)

<i>Описание</i>	Лесно се познава по двата високи бели комнина. Като се погледне внимателно, ще се забележат още няколко комнина. Строена е през 1864 г. и се отличава с дърворезбата на таваните си. Особено интересно е голямото дървено слънце в предната стая, разпростряло на всички страни своите лъчи.		
<i>Телефон</i>	н/п – частна къща	<i>Вид транспорт</i>	с кола, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п – частна къща	<i>Достъпност</i>	асфалт, пешеходна зона
<i>Работно време</i>	работи като механа от 12:00 всеки ден	<i>Пзискване за облекло</i>	прилично
<i>Адрес</i>	ул. "Неофиг Рилски" 7	<i>Паркиране</i>	да, непосредствено
<i>Чужди езици</i>	английски и руски	<i>Надморска височина</i>	943 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п – частна къща	<i>До Банско по въздух</i>	0 м.
<i>Координати</i>	41.834351, 23.487795	<i>До Банско по пътица</i>	0 м.
<i>Услуги на място</i>	магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Сирлещовата къща – особена ценност, гр. Банско (частна къща)

<i>Описание</i>	Възрожденска къща, паметник на културата. Строена в XVIII и XIX век от братя Хаджирадонови в средата на общ имот, разделен с каменни зидове на три части, като към всяка къщата има вход. По-късно става собственост на Сирлещови. Интересна е по своето устройство за живеене и отбрана. Външно това не личи. Оградена е с висок и дебел каменен зид, зад който са дворовете. Има два етаж, дървен чардак, обор. Строена е може би преди 150 или 200 години, но изобретателният стопанин е помислил не само за добрия живот на семейството си, но и за неговата сигурност. Тайни бойници (мазгали) дават възможност за дълготрайна отбрана, за безопасно отстъпление и напущане на къщата. Скривалището има и резервен изход пред дълъг коридор, извеждащ в един от дворовете.		
<i>Телефон</i>	н/п – частна къща	<i>Вид транспорт</i>	с кола, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п – частна къща	<i>Достъпност</i>	калдъръм, пешеходна зона
<i>Работно време</i>	не	<i>Пзискване за облекло</i>	прилично
<i>Адрес</i>	ул. "Яне Сандански" № 12	<i>Паркиране</i>	да, на 100 м.
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	936 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п – частна къща	<i>До Банско по въздух</i>	0 м.
<i>Координати</i>	41.835631, 23.488798	<i>До Банско по пътица</i>	0 м.
<i>Услуги на място</i>	магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Къща на Тома Вишанов „Молера“ (Молеровата къща), гр. Банско (частна къща)

<i>Описание</i>	Възрожденска къща, паметник на културата. Къщата е построена в началото на XIX век вероятно от Димитър Т. Молеров, син на основателя на Банската художествена школа Тома Вишанов. В къщата са родени и живели редица видни представители на рода Молерови, сред които живописецът Симеон Д. Молеров, зографът Георги С. Молеров, революционерът Симеон В. Молеров и други. Сградата е издигната на два етажа, като в приземния етаж са разположени три зимнични помещения и стаята, която Молерови са използвали за рисуване и която единствена на приземния етаж се осветява от два прозорца, разположени един срещу друг. На втория етаж има покрит чардак, до който води дървена стълба от двора. Къщата е свързана и с малък чардак на запад, който първоначално е имал стълба към двора.		
<i>Телефон</i>	н/п – частна къща	<i>Вид транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п – частна къща	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	н/п – частна къща	<i>Пзискване за облекло</i>	н/п – частна къща
<i>Адрес</i>	ул. „Тодор Александров“ № 11	<i>Паркиране</i>	да, непосредствено
<i>Чужди езици</i>	н/п – частна къща	<i>Надморска височина</i>	920 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п – частна къща	<i>До Банско по въздух</i>	0 м.
<i>Координати</i>	41.839706, 23.488856	<i>До Банско по пътица</i>	0 м.
<i>Услуги на място</i>	Магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Кирблаговата кула – национален паметник, гр. Банско (частна къща)

<i>Описание</i>	С юначество и храброст, с учудващата смелост, той карал турците да повярват, че е неуязвим от нож и от куршум. Това е народния закрилник, славният Кир Благо Тодев. Свирепа група хайти посегнали на Банско, подпалили няколко къщи и отвлекли две момчета от Баряковия род за откуп. Уплашените родители веднага потърсили помощта на Кир Благо, който свикал голяма дружина, и нападнал разбойниците с пленените момчета. Но след това го арестували и измъчвали. В Неврокопския затвор хвърлили вместо силния едър човек един блануващ сгърбен старец, изтезавали го нечовешки. Златото на влиятелния му брат Кир Никола успели да го освободят и върнат в Банско, където не намерил покой от мъченията, докато не издъхнал. Тленните останки на Кир Благо Тодев били пренесени в тихия и уютен двор на голямата църква „Св. Троица“ в Банско: Тук на паметната плоча е изписано: „Под каменом сию почивае тело раба божия Благо Лазаровича Тодев предавшия в лето 1862 юлия.“ Кулата е посещавана и от Левски.		
<i>Телефон</i>	н/п – частен имот	<i>Вид транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п – частен имот	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	н/п – частен имот	<i>Пзискване за облекло</i>	н/п – частна къща

Стария град в Банско, гр. Банско

<i>Описание</i>	Като реален израз за благосъстоянието на замогналите се търговски фамилии и до днес се извисяват интересните старинни домове – крепости на Банско, пригодени за сигурност и активна отбрана на стопаните си. Те се отличават от разпространените типове планинска българска къща по сложното си вътрешно разпределение, по наличието на сервизни помещения, на тайни коридори и скривалища, по масивния си каменен градеж. Най-характерната особеност за укрепената Банска къща е наличието на каменно жилищно ядро, пригодено за временно пребиваване и за отбрана. Стените на къщата са масивни, изградени от камък, като външните достигат до 1.20 м. дебелина. В тях са издълбани отвори, „бойници“, служещи за стрелба при нападение. Вратите са ниски, от мурово дърво, с железен обков. Прозорците са малки, защитени отвън с железни решетки, а отвътре с дървени капаци, които се залостват с плъзгащи се, вконтни в стената греди. Чардакът е просторен, ограден с красиво оформени пармаци и изкусно връзани дървени колони.		
<i>Телефон</i>	н/п	<i>Вид транспорт</i>	с кола, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п	<i>Достъпност</i>	асфалт, пешеходна зона
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Пзискване за облекло</i>	не
<i>Изходна точка</i>	Църква Св. Троица	<i>Паркиране</i>	да, на много места
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	943 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>До Банско по въздух</i>	0 км.
<i>Координати</i>	на изходна точка 41.835397, 23.487130	<i>До Банско по пътища</i>	0 км.
<i>Услуги на място</i>	магазини, барове, ресторанти	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Къща на Г. Бозов и Е. Бозова (Бозовата къща), гр. Добринище (частна къща)

<i>Описание</i>	няма информация		
<i>Телефон</i>	н/п – частна къща	<i>Вид транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п – частна къща	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	н/п – частна къща	<i>Пзискване за облекло</i>	н/п – частна къща
<i>Адрес</i>	ул. Александър Стамболийски, Добринище	<i>Паркиране</i>	да, непосредствено
<i>Чужди езици</i>	н/п – частна къща	<i>Надморска височина</i>	846 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п – частна къща	<i>До Банско по въздух</i>	6.42 км.
<i>Координати</i>	41.8201003,23.5618309	<i>До Банско по пътища</i>	8.3 км.
<i>Услуги на място</i>	Магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

5.3.6.2. Подкатегория *Открито обществено изкуство и скулптури*

Скулптурите по площада, централната градска част и градския парк в град Банско

Описание

Има произведения от камък, дърво, метал, стъкло и комбинирани

Скулптурите по площада, централната градска част и градския парк в град Добринище

Описание

Има произведения от камък, дърво, метал, стъкло и комбинирани

5.3.7. Категория Природа

5.3.7.1. Подкатегория Защитени територии

Национален парк „Пирин“

Описание	Обявен с цел - запазване естествения характер на природните екосистеми и ландшафти заедно с техните растителни и животински съобщества и местообитания от 1962 г. под името „Народен парк „Вихрен“ и през 1974 г. се преименува в Народен парк „Пирин“. През 1998 г. му се определя статут на Национален парк и актуализирана площ от 40332,4 ха. Включва територии от общините - Банско, Гоце Делчев, Разлог, Сандански, Струмичи, Кресна, Симитли. Площта на Национален парк „Пирин“ в обхвата на община Банско е 14 777, 26 ха. Включен в списъка на ООН на Националните паркове и еквивалентните на тях резервати. През 1983 г. той е включен в Списъка на световното културно и природно наследство на ЮНЕСКО с площ 26413,8 ха, за да се осигури защита на уникалното разнообразие от ландшафтни форми, растителни и животински видове.
----------	---

Резерват „Баюви дупки – Джинджирица“

Описание	На територията на община Банско в обхвата на НП „Пирин“ попада част от резерват „Баюви дупки – Джинджирица“. Резерват „Баюви дупки – Джинджирица“ е образуван през 1979 г. когато териториите на създадените по-рано „Баюви дупки“ (1934 г.), „Сегментепе“ (1947 г.) и „Малка Джинджирица“ (1952 г.) са разширени с нова площ. Той е с цел опазване на ценни уникални за Европа гори от черна и бяла мура и площ от 2873,0 ха. Резерватът е включен в Световната мрежа от биосферни резервати към Програмата „Човекът и биосферата“ на ЮНЕСКО. Тук се намира най – голямото находище на алпийски едевайс в Европа.
----------	--

Резерват „Юлен“

Описание	Резерватът „Юлен“ е обявен в 1994 г. с цел запазване на образцови горски екосистеми, развити върху силикатна скална основа и находища на редки, застрашени и ендемични животински и растителни видове в землището на гр. Банско. Обхваща 3156.2 ха от НП „Пирин“, от които 2385 ха земи от горския фонд и 771 ха от поземления фонд. Целта на обявяването му е да се запазят без човешка намеса образци от горски, субалпийски, и алпийски екосистеми върху силикатна скална основа и находища на редки, застрашени и ендемични животински и растителни видове. Територията на резервата е разположена от 1650 м до 2851 м надморска височина.
----------	--

Защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна

Описание	Екологична мрежа „Натура 2000“ Защитена зона по директивата за птиците и местообитанията – BG0000209 „Пирин“ Включена е в списъка от защитени зони през 2007 г.; площта на зоната е 40382,38 ха, от които 14777,26 ха са в територията на община Банско. Предмет на опазване са 24 типа природни местообитания, 1 растителен вид, 8 вида безгръбначни, 4 вида земноводни влечуги, 1 вид риба, 13 вида бозайници. Границите на зоната се припокриват изцяло с тези на защитена зона BG0000209 „Пирин“ за опазване на дивите птици и на НП „Пирин“.
----------	---

Защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна

Описание	Екологична мрежа „Натура 2000“ Защитена зона по директивата за местообитанията – BG0001021 „Река Места“ Включена е в списъка от защитени зони през 2007 г.; площта на зоната е 19401,69 ха, а на територията на община Банско 7429,59 ха. Предмет на опазване са 32 типа природни местообитания, 9 вида безгръбначни, 5 вида земноводни и влечуги, 3 вида риба, 16 вида бозайници. Зоната се припокрива частично със защитена зона BG0002076 „Места“ за опазване на дивите птици.
----------	---

Защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна

Описание	Екологична мрежа „Натура 2000“ Защитена зона по директивата за местообитанията – BG0001030 „Родопи – Западни“ Включена е в списъка от защитени зони приет през 2007 г. с площ 272851,4 ха, от тях 4145,03 ха са в община Банско. Предмет на опазване са 42 типа природни местообитания, 4 вида растения, 15 вида безгръбначни, 5 вида земноводни и влечуги, 3 вида риба, 17 вида бозайници. Зоната се припокрива частично със защитена зона BG0002063 „Западни Родопи“ за опазване на дивите птици.
----------	---

Защитени зони за опазване на дивите птици

<i>Описание</i>	Екологична мрежа „Натура 2000“ Защитена зона по директивата за птиците – BG0000209 „Пирин“ Обявена със Заповед от 2008 г. с цел опазване на 38 вида птици и техните местообитания. Зоната съвпада с границите и предмета на опазване на зона BG0000209 „Пирин“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна и на НП „Пирин“.
-----------------	---

Защитени зони за опазване на дивите птици

<i>Описание</i>	Екологична мрежа „Натура 2000“ Защитена зона по директивата за птиците – BG0002126 „Пирин буфер“ Обявена е със от 2013 г. с площ 31801,84 ха, от които 1138,91 ха са на територията на община Банско. Целта на обявяването е опазване на 36 вида птици и техните местообитания. Зоната се припокрива със защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна.
-----------------	---

Защитени зони за опазване на дивите птици

<i>Описание</i>	Екологична мрежа „Натура 2000“ Защитена зона по директивата за птиците – BG0002076 „Места“ Включена е в списъка от защитени зони приет през 2007 г. с цел опазване на 44 вида птици и техните местообитания. Площта на зоната е 20426,64 ха, от тях 1102,06 ха са на територията на община Банско. Част от зоната се припокрива със зона BG0001021 „Река Места“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна.
-----------------	--

Защитени зони за опазване на дивите птици

<i>Описание</i>	Екологична мрежа „Натура 2000“ Защитена зона по директивата за птиците – BG0002063 „Западни Родопи“ Включена е в списъка от защитени зони приет през 2007 г. и през 2013 г. е увеличена площта на защитената зона – 133384,78 ха. Площта на зоната на територията на община Банско е 669,50 ха. Целта е опазването на 24 вида птици и техните местообитания. Зоната частично се припокрива със зона BG0001030 „Родопи – Западни“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна.
-----------------	---

5.3.7.2. Подкатегория Природа / Подобект Релеф

Върхове в Пирин (над 50 мраморни и гранитни върха с височина нас 2500 м.)

Описание	<p>Критериите за проучването са върхове, които се намират в границите на Община Банско или много близко до нея и са над 2800 метра н.в.</p> <p>Вихрен (2914 м) – Мраморен връх и първенец на Пирин. Трети на Балканския полуостров. Едни от старите му имена са Ел тепе и Илин връх. Издига се между в. Кутело и в. Овинати (Хвойнати).</p> <p>Кутело (2908 м) – Намира се между в. Бански Суходол (разделен от Кончето) и в. Вихрен (разделен от Премката). Върха е мраморен.</p> <p>Бански суходол (2886 м) – мраморен връх, които се издига се по билото между Кутело и Банови дупки; има формата на конус, с много стръмни и скалисти склонове. Темето на върха е дълго 600 метра.</p> <p>Полежан (2852 м) – Гранитен връх. Едно от старите му имена е Мангър тепе. Издига се между гребените Обидимски ущици и Ущиците.</p> <p>Каменица (2824 м) – Гранитен връх с много стръмни и каменисти склонове. Намира се на юг от Тевно езеро.</p> <p>Малък Полежан (2823 м) – В близост до връх Полежан.</p> <p>Байови дупки (Каменица) (2821 м) – намира се между Разложки и Бански Суходол, в землището на Община Разлог. Състава му е от мраморни скали, със стръмни и скалисти склонове.</p>
----------	--

Циркуси в Пирин

Описание	<p>Циркус Бански суходол – един от най – внушителните с много стръмни и отвесни участъци. По склоновете му е осеяно с множество пещери.</p> <p>Белеметски циркус – в изворните части на р. Мозговица, ограден от върховете Валявишки чукар, Кралев двор, Малка Каменица и Каменица. В него са разположени Белеметските езера, като най-голямото от тях е Тевно езеро.</p> <p>Бъндеришки циркус – един от най-големите в Пирин.</p> <p>Циркус Валявишки дупки – от източния склон на в. Тишиц, над долината на река Валявица.</p> <p>Валявишки циркус – Един от най-големите в Пирин. Намира се между върховете Момини двори, Превалски чукар и Валявишки чукар.</p> <p>Циркус Василак – Един от най-големите и красиви в цялата планина. Отворен е към долината на река Демяница.</p> <p>Газейски циркус – Красив и интересен, сгушен на изток от връх Полежан – Ущиците – връх Каймакчал.</p> <p>Десилишки циркус – ограден от склоновете на в. Десилица, в. Каймакчал, Ущиците, в. Полежан и в. Безбог. Тук се намират и Десилишки езера, от които води началото си една от най-дългите пирински притоци на река Места – р. Десилица (21 км).</p> <p>Циркус Кабата – Между склоновете на върховете Вихрен и Овинати (Хвойнати) и отворен към долината на река Бъндерица.</p> <p>Циркус Казаните – Местните ги знаят като Малък и Голям. Обградени са от склоновете на Джамджиев рѣб, в. Вихрен и в. Кутело.</p>
----------	---

„Кончето“ – стеснение, рѣб по билото на Пирин между в. Кутело и в. Бански Суходол

Описание	<p>С изключително стръмни склонове, като на места се спускат до дъното на циркуса. На места широчината му достига 50-70 см и се преминава по обезопасен метален парапет.</p>
----------	--

5.3.7.3. Подкатегория Природа / Подобект Езера

Езера в Пирин

Описание	<p>Естествените езера в Пирин планина наброяват над 270. Преобладаващата част са циркусни (ледникови). Почти всички се намират над 2000 м. н.в. Общият им брой в границите на община Банско надвишава сто, с обща площ 107,4 ха. От тях с голямо значение са Васиашките (12 постоянни и едно временно), Стражишките (Газейските) 5 постоянни и 3 временни, Валявишките (с Превалските 4 постоянни), Тишицките (2 постоянни и 1 временно), Бъндеришките с Овинатите езера (16 постоянни и 5 временни), Попово езеро с Полежанските (3 постоянни), Рибните (5 постоянни), Банските (2 постоянни) и Кралевите езера (12, като 7 от тях са много малки). Джангалските (Кременските) езера са 9 на брой (7 постоянни и 2 временни).</p> <p>Попово езеро (Папаз гѳол) е най-голямо (131,9 дека); най-дълго (517 м); най-широко (452 м) и най-дълбоко (29,5 м). Четвърто по големина в България, разположено на 2234 м н.в. Намира се между склоновете на върховете Момини двори и Джангал. В неговия северен край има малък остров.</p> <p>Изкуствените езера и реки се намират в ниските части.</p>
----------	--

5.3.7.4. Подкатегория Природа / Подобект Вековни дървета

Вековни дървета

Описание

Байкушевата мура: Черна мура; години към датата на обявяване: 1200; реална възраст: 1274 г.; височина (м): 22; периметър (м): 7,8; в землището на гр. Банско. Обявена е с Постановление на Министерски Съвет № 14282 от 23.07.1940 г.; Най – възрастното иглолистно дърво в България. GPS: 41.7669646,23.4231137 линк: [lets_go_there](#)

Вековни дървета

Описание

Черна мура: години към датата на обявяване: 1000; реална възраст: 1039 г.; височина (м): 14,5; периметър (м): 5,7; в землището на гр. Банско. Обявена със заповед № 715 от 12.03.1975 г.; до х. Бъндерица

Вековни дървета

Описание

„Чудния смърч”, „Чудната ела”: обикновен смърч; години към датата на обявяване: 100; реална възраст: 139 г.; височина (м): 25; периметър (м): 1,4; в землището на гр. Банско. Обявена със заповед № 715 от 12.03.1975 г.

Вековни дървета

Описание

Бял бор с прераснала мура: бял бор - години към датата на обявяване: 130; височина (м): 22; периметър (м): 3,3

Вековни дървета

Описание

Бяла мура - години към датата на обявяване: 130; височина (м): 20; периметър (м): 3,2; в землището на гр. Добринище.

Вековни дървета

Описание

Ела: години към датата на обявяване: 300; височина (м): 36; периметър (м): 4,5; в землището на гр. Добринище.

5.3.7.5. Подкатегория Природа / Подобект Реки

Река Демяница

<i>Описание</i>	Образува от сливането при хижа “Демяница” на реките Валявица, Газейската вода и Васидашка. Извират от големия Демянишки циркус, който включва 49 езера. Тече на север към гр. Банско. В горната си част е типична трогова долина с коритообразна форма, лавиноопасна. Речната долина е формирана в гранити, а в най-долното течение – в мрамори. Има снежно, дъждовно и езерно подхранване. Дългата е 13,5 км.
-----------------	--

Река Бъндерица

<i>Описание</i>	Извират от Рибните езера, които заедно с още 12 езера са известни под името Бъндеришки езера. Езерата са разположени в Бъндеришкия циркус при надморска височина над 2100 м. Река Бъндерица има дъждовно, снежно и езерно подхранване. През сухите периоди на годината се губи в горния край на Бъндеришка поляна. Поречието е обрасло с иглолистни гори – клек, мура, бял бор, смърч, ела. Дължината на р. Бъндерица е 13,1 км, а площта на водосборния ѝ басейн – 36,5 км ² .
-----------------	--

Река Глазнец

<i>Описание</i>	Образува се от реките Бъндерица и Демяница, които се събират на около 2,5 км югозападно от града. В началото водите са се използвали за двигателна сила на множеството чаркове. Често пъти реката е наводнявала западните покрайнини на Банско но сега водите ѝ са обуздани от високи стени. Името си носи от това, че при преминаването ѝ между камъните, сякаш шепне, сякаш издава „гласове”. Недалеч от с. Бания се влива отясно в р. Изток. Дългата е 24,6 км. Площта на водосборния басейн е 118,9 км ² . Реката има неравномерен отток, с изразено пролетно-лятно пълноводие и зимно маловодие.
-----------------	--

Река Места

<i>Описание</i>	Образува се от сливането на Бяла и Черна Места, които извира от Рила планина. Реката преминава през централната, най-ниска в релефно отношение част на общината, като тече от север на юг и събира водите на малки и по-големи водни течения, стигащи се по северните и източни склонове на Пирин. В границите на община Банско р. Места приема 5 по-големи десни притока (Ръждавица, Добринишка, Безбожка, Ретиже и Лакинска) и три леви (Златарица, Мътеница и Градишка реки). Оттокът на р. Места е сравнително стабилен. Река Места е трансгранична и се влива в Егейско море, преминавайки през Р. Гърция.
-----------------	---

Река Ретиже

<i>Описание</i>	Десен приток на р. Места. Началото ѝ започва от Попово езеро. Събира водите на всички езера, разположени в Папазгьолския циркус, на Кременската езерна група и другите езера в поречието и под Попово езеро. В началото тече буйно. Влива се в р. Места в живописния пролом Момина клисура.
-----------------	---

5.3.7.6. Подкатегория Природа / Подобект Минерални / термални води

Минерални извори в гр. Добринище

Описание	На територията на гр. Добринище има 16 минерални извора и 2 сондажа с общ дебит 18 л/сек и температура 38-40°C. Те се намират в м. „Римска баня“, м. „Копането“ и по течението на р. „Деспилица“. Минералната вода е слабо минерализирана
----------	---

Минерални извори в гр. Банско

Описание	Югозападно от гр. Банско, в местността „Мъртва поляна“ на около 1050 м надморска височина се намират два минерални извора и един сондажен кладенец. Формирането им е свързано с окаerstenите мрамори в Северен Пирин. Дебит – около 60 л/сек, средна температура – 17°C. Водата е хидрокарбонатна, силициево-магнезиева, слабо минерализирана – около 0.22 г/л.
----------	---

Басейн с минерална вода, известен с името “Римското банче”, гр. Добринище

Описание	Едно поредно късче от изминалата епоха на Древен Рим, останало запазено на територията на град Добринище. По течението на Добринишката река се намира басейнът с минерална вода, известен с името Римското банче. Представява окръжност с двуметров диаметър. Изграден е от каменни седалки на дъното, а стените му от хоросан и камък.
----------	---

Телефон	н/п	Вид транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	асфалт + 100 м. черен път
Работно време	н/п	Изискване за облекло	не
Адрес	не	Паркиране	да, на 100 м.
Чужди езици	н/п	Надморска височина	803 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	7.87 км.
Координати	41.8192623,23.5797621	До Банско по пътица	9.4 км.
Услуги на място	не	Покажи на картата	lets go there

Сребърния извор, гр. Добринище

Описание	Името му произтича от богатата на сребърни йони вода, която извира от него. Среброто в нея има антиоксидантно и противовъзпалително действие върху човешкия организъм. Особено полезен е за очите. Водата е бистра, без мирис и утайка, слабо е минерализирана. Лечебните ѝ свойства се знаят от десетилетия, изследвана е многократно от специалисти. Температурата ѝ е между 30 – 40 градуса.
----------	---

Телефон	н/п	Вид транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	асфалт
Работно време	н/п	Изискване за облекло	не
Адрес	не	Паркиране	да, на 20 метра
Чужди езици	н/п	Надморска височина	827 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	7.06 км.
Координати	41.8209531,23.5701652	До Банско по пътица	8.6 км.
Услуги на място	не	Покажи на картата	lets go there

Балнеолечебница (банята), гр. Добринище

Описание	Обществената баня е построена през 1934 г. по проект на архитект Баров. През това време общината се управлявала от ВМРО с кметове Тома Мунин и Георги Мунин. Банята е с женски и мъжки басейн и самостоятелни вани. На вторият етаж има фризьорски салон. През 1963 г. града е обявен за балнеолечебен курорт. На гърба на банята е изградена обществена пералня, която се ползва безплатно.
----------	--

Телефон	+359 887 949333	Вид транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	асфалт
Работно време	06:30 – 20:30 всеки ден	Изискване за облекло	не
Адрес	градски парк	Паркиране	да, на 50 м.
Чужди езици	н/п	Надморска височина	832 м.
Цена на билет	1.50 лева за възрастен ; 0.60 лева за деца над 8 години ; 0.40 лева за деца от 5-8 години	До Банско по въздух	6.69 км.
Координати	41.822657, 23.566237	До Банско по пътица	8.4 км.
Услуги на място	магазини, барове и ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets go there

5.3.7.7. Подкатегория Природа / Подобект Водопади

Водопад “Юленски скок”, гр. Банско

<i>Описание</i>	Обявен е за природна забележителност. Водопадът е формиран в средното течение на река Демяница, на 1650 м н.в. Деветметровият водопад е привлекателен. Слизането край него може да бъде много опасно и трябва да проявим предпазливост. Водопадът се спуска по каменни прагове, които претраждат коритото на реката. В неговото подножие има образуван се дълбок ерозионен котел (наподобяващ скален казан), издълбан от силата на падащата вода. Над коритото на река Демяница има построена площадка, от която водопада може да се наблюдава. До него може да се стигне като се тръгне от Банско в посока хижа Демяница или на юг от местността “Тодорова орница”.		
<i>Телефон</i>	н/п	<i>Вид транспорт</i>	с джип, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п	<i>Достъпност</i>	черен път
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	не	<i>Паркиране</i>	да, непосредствено
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	1602 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>До Банско по въздух</i>	6.99 км.
<i>Координати</i>	41.778295, 23.461594	<i>До Банско по пътища</i>	~ 11 км.
<i>Услуги на място</i>	не	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Водопад “Демянишки скок”, гр. Банско

<i>Описание</i>	Намира се в източната част на напречния долиннен праг, който ограничава от север местността Демяница, на надморска височина 1750м. Височината на водния пад е 11м. Покрай водопада минава горският път от град Банско към хижа Демяница. Обявен за природна забележителност през 1965г. На 3км. от него се намира водопад Юленски скок. Тя извира на височина 2400м. и накрая се слива с р. Бъндерица близо до Банско, след което и двете образуват река Глазне.		
<i>Телефон</i>	н/п	<i>Вид транспорт</i>	с джип, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п	<i>Достъпност</i>	черен път
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	не	<i>Паркиране</i>	да, непосредствено
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	1804 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>До Банско по въздух</i>	9.47 км.
<i>Координати</i>	41.754391, 23.467241	<i>До Банско по пътища</i>	~ 13 км.
<i>Услуги на място</i>	не	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Водопад “Бъндеришки скок”, гр. Банско

<i>Описание</i>	На 1 700 м височина река Бъндерица образува най-големият водопад – Бъндеришки скок, който е висок 11 м. През 1965 г. районът около него е обявен за защитена местност. Той се намира под хижа Бъндерица в тъй наречения бъндеришки каньон, където реката в продължение на два километра минава през изключително скалист и тесен терен с дълбочина до 30м. След това в северната част на Бъндеришка поляна в подножието на връх Кутело реката пропада под земята и тече така в продължение на 1 500 м.		
<i>Телефон</i>	н/п	<i>Вид транспорт</i>	пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п	<i>Достъпност</i>	планинска пътека
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	виж маршрути в Пирин планина
<i>Адрес</i>	не	<i>Паркиране</i>	н/п
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	1693 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>До Банско по въздух</i>	4.73 км.
<i>Координати</i>	41.7744680,23.4323503	<i>До Банско по пътища</i>	15.3 км.
<i>Услуги на място</i>	не	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Водопад “Свети Никола”, гр. Добринище

<i>Описание</i>	Намира се близо до археологическата забележителност Безименният град в местността Свети Никола. Водите му падат на 2 части около 5 и около 10 метра височина по отвесна скала. В подножието му има образувано малко езерце. Теренът позволява да се приблизите максимално до водопада и да се разхладите от пръските му.		
<i>Телефон</i>	н/п	<i>Вид транспорт</i>	пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п	<i>Достъпност</i>	планинска пътека
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	виж маршрути в Пирин планина
<i>Адрес</i>	не	<i>Паркиране</i>	да, на 300 м.
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	1015 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>До Банско по въздух</i>	8.44 км.
<i>Координати</i>	41.8121310,23.5334685	<i>До Банско по пътища</i>	8.8 км.
<i>Услуги на място</i>	не	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

5.3.7.8. Подкатегория Природа / Подобект Пещери

Има множество пещери, които все още се разработват. Най-много са в района на Бански Суходол (около 76), Баюви дупки (около 33), Бъндерица (около 11) и други. Бански суходол 09-11 засега е най – дългата 458 м и денивелация 350 м и е постоянно в топ 10 в България. Пещерите не са достъпни за масовия турист, не са обезопасени и са опасни. Като планина, в която карстовият комплекс е представен много добре, паркът привлича вниманието на професионалните пещерници. Особен интерес за търсачите на силни усещания предизвикват пропастите Вихрен (– 170 метра), Бански суходол (№9 – 170 метра), Алеко (в Синанишкият дял с дълбочина 130 метра), Челюстница, в района на циркуса Баюви дупки (– 130 метра) и т.н.

Пещера „Хана”, гр. Банско

<i>Описание</i>	Неголяма пещера, с големината на ниша. Няма наличие на различни пещерни зали, сталактити, сталагмити и други пещерни образувания. Пещера „Хана” не може да ви предложи подобни изживявания, но ще ви компенсира с уникалните гледки, които се разкриват към планината. Пещерата се намира над хижа Бъндерица в улея, който се спуска от Джамажиевите скали към хижата.		
<i>Телефон</i>	н/п	<i>Вид транспорт</i>	пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п	<i>Достъпност</i>	планинска пътека
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	виж маршрути в Пирин планина
<i>Адрес</i>	не	<i>Паркиране</i>	да, на хижа Бъндерица
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	2044 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>До Банско по въздух</i>	9.28 км.
<i>Координати</i>	41.7702870,23.4226232	<i>До Банско по пътища</i>	14.5 км.
<i>Услуги на място</i>	ресторант на хижа „Бъндерица“ наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Местност „Пещерите”, гр. Банско

<i>Описание</i>	Тук се намират малки пещерни образувания, които можете да разгледате. Провеждат се и уроци по скално катерене.		
<i>Телефон</i>	н/п	<i>Вид транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п	<i>Достъпност</i>	асфалт и планинска пътека
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	не	<i>Паркиране</i>	да, на 300 м.
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	1167 м.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>До Банско по въздух</i>	3.88 км.
<i>Координати</i>	41.8097442,23.4605155	<i>До Банско по пътища</i>	4.5 км.
<i>Услуги на място</i>	ресторант наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

5.3.7.9. Подкатегория Природа / Подобект Природни забележителности

Природна забележителност „Сватбата – скално образувание”, с. Осново

Описание	“Сватбата” се намира под селото, встрани от шосето, непосредствено преди два доста остри завоя. Представлява група от скални образувания с интересни форми. Защитената територия заема площ от 13,1 ха и е обявена в 1976 г. за природна забележителност. Природната забележителност е разположена над пътя и се вижда от него. Представлява скално образувание, оформено през годините при изветряване на варовиковите скали. Според легендата зла свекърва прокълнала младите влюбени на сватбата им, а заедно с тях и всички сватбари, които се вкаменили. Композицията наподобява фигури на хора, а най-силно изразена е фигурата на разярената, изправена на задните си лапи мечка, олицетворяваща злата свекърва.		
Телефон	н/п	Вид транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	500 метра пеша от асфалтов път
Работно време	н/п	Изискване за облекло	не
Адрес	не	Паркиране	да, на 500 м.
Чужди езици	н/п	Надморска височина	906 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	20.42 км.
Координати	място за наблюдение 41.769906,23.716957	До Банско по пътища	27.4 км.
Услуги на място	не	Покажи на картата	lets go there

Природна забележителност „Пиростията“, с. Места

Описание	Скално образувание с площ 0,5 ха в землището на с. Места, обявена в 1976 г. Върху три гранитни стълба е разположена полусферична плоча, с диаметър от около два метра.		
Телефон	н/п	Вид транспорт	пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	планинска пътека
Работно време	н/п	Изискване за облекло	виж маршрути в Пирин планина
Адрес	не	Паркиране	не
Чужди езици	н/п	Надморска височина	1037 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	14.89 км.
Координати	41.7663171,23.6398066	До Банско по пътища	~ 30.1 км.
Услуги на място	не	Покажи на картата	lets go there

Природна забележителност „Черната скала” (Кара Кая), с. Гостун

Описание	Обявена е през 1976 година за опазване на скално образувание с площ на защитената територия от 3,5 ха. Представлява мегалитно праисторическо светилище разположено непосредствено до изворите на река Вищерица в Западните Родопи. При този тип светилища на най-високата точка обикновено е разположена равна площадка от която се открива гледка във всички посоки на видимия свят, а върху скалата има множество изсичания, където често се наблюдава наличието на няколко по-големи наподобяващи съд с различна форма. Най-забележителен е скалният жертвеник с формата на риба при реката. Митологичната представата за реката/водата като образ на змията/змей - символ на хаоса е силно застъпена при народите обитавали Източното Средиземноморие през древността. У българите и сърбите съществува митологично вярване, че шаранът може да се превърне във змей, ако е живял повече от четиридесет години. Подобни сцени се срещат в църквата в град Бобошево, където под кръста вместо ламп са изобразени две големи люспести риби – шарани и във венчалката на иконостаса от църквата в Роженския манастир.		
Телефон	н/п	Вид транспорт	пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	планинска пътека
Работно време	н/п	Изискване за облекло	виж маршрути в Пирин планина
Адрес	не	Паркиране	не
Чужди езици	н/п	Надморска височина	981 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	14.35 км.
Координати	41.8276506,23.6606359	До Банско по пътища	~ 26 км.
Услуги на място	не	Покажи на картата	lets go there

5.3.7.10. Подкатегория Маршрути

Маршрути в Пирин Планина (за пешеходен туризъм)

Моля, посетете следния сайт за подробни маршрути, разработени от Национален парк „Пирин“ на https://www.pirin.bg/?page_id=596 (за списък) или <http://pirinmap.com/index.php/bg/> (за визуализирани туристически маршрути). Изберете град и не забравяйте, че са ви нужни: удобни и здрави туристически обувки, върхни дрехи, шапка, очила и лосион за слънце, лосион против насекоми, аптечка, дъждобран и вода!

Преди да тръгнете на поход:

- обмислете маршрута и направете преценка на физическите си възможности;
- снабдете се с карта и проучете какви правила трябва да се спазват;
- подберете си добра екипировка;
- избягвайте да се движите сами в планината;
- информирайте вашите близки, както и хижарите, за избрания маршрут;
- движете се само по маркирани пътеки;
- не забравяйте, че в планината сме гости на дивите обитатели;
- пазете флората и фауната!

Образователна пътека Ролбан, гр. Банско (приспособена и за хора с увреждания)

<i>Описание</i>	Намира се на 4км. над Банско, непосредствено до асфалтовият път за хижа "Вихрен". Пътеката разполага с всичко необходимо за хора със специални нужди и незрящи. Специална настилка, походи към кътовете за отдих, тоалетни, паркинг, детска площадка и информационни табели изработени съобразно изискванията за достъп до околната среда. Пътеката е с дължина от 1,5 км. С посещаването на тази пътека се дава възможност на всички да съчетаят отдиha сред природата с научаването на нещо повече за НП "Пирин". Можете да срещнете информация за наличност на пътека за хора със специфични нужди „Драгостинов чарк“, но такава не съществува. Има стара пътека „Драгостинов чарк“, но не е осигурена достъпна среда.		
<i>Координати</i>	41.8150102,23.4724335	Покажи на картата (начална точка)	lets go there

Екопътека „Демянишка река разказва“, гр. Банско

<i>Описание</i>	Започва от Банско, малко под хотел Катерина и преминавайки през хижа „Демяница“, достига до хижа „Яне Сандански“. Изходната точка на маршрута е на приблизително 3 километра от шосето, свързващо Банско с хижа „Вихрен“ и хижа „Демяница“. В едната посока трасето се изминава за около 4-5 часа, като разбира се, слизането е значително по-бързо, отколкото изкачването. На хижа Демяница туристите могат да си изберат нова посока за преход, да се нахранят и пренощуват. Има информационни табели с разработени 14 теми, които представят геоложките особености на Демянишкия циркус и тяхното отражение върху биоразнообразието на района, резервата "Юлен", интересни маршрути, по които може да се тръгне от хижа Демяница, миналото на Пиринския край и природните забележителности. Близко до хижа „Демяница“, една от основните точки по маршрута на екопътеката, реката приема едни от най-големите си притоци – Къркъмска и Юлен. Именно тук тя се превръща в класическа пълноводна планинска река, респектираща с клокочещите си води.		
<i>Координати</i>	41.8044555,23.4720218	Покажи на картата (начална точка)	lets go there

Маршрут „Петте езера“, гр. Банско

<i>Описание</i>	Обхваща х. Вихрен - Муратово езеро - Рибно езеро - Жабешко езеро - Дългото езеро – Окото – х. Вихрен. Този маршрут е лек и достъпен за широк кръг туристи и времетраенето му е около 4 часа, а денivelацията около 350м. - 400м. Изходната точка за маршрута е хижа Вихрен (1950 м.н.в.). От Банско до х. Вихрен се стига за около 40 минути с автомобил. От хижа Вихрен се тръгва в югозападна посока и се преминава по тревистия бряг на река Бъндерица през местността Равнака. След това лъкатуши по стръмния източен склон на Муратов връх, пресича няколко малки потока и ни отвежда до Муратовото езеро.		
<i>Координати</i>	41.756639, 23.416588	Покажи на картата (начална точка)	lets go there

- Маршрут № I, червена маркировка (част от международен маршрут Е-4 Пиринеи – Алпи – Рила – Пирин – Пелопонес): х. „Предел“ – х. „Яворов“ (6 часа) – х. „Вихрен“ (9 часа) – заслон Тевно езеро (6,5 часа) – х. „Пирин“ (4 часа) – м. Попови ливади (7 часа);
- Маршрут № III, жълта маркировка: гр. Банско – м. Пещерите – х. „Бъндерица“ – х. „Вихрен“ – х. „Яне Сандански“ (9 часа);
- Маршрут № IV, синя маркировка: гр. Банско – х. „Демяница“ – х. „Беговица“ – х. „Яне Сандански“ (11 часа);
- Маршрут № V, зелена маркировка: гр. Добринище – х. „Гоце Делчев“ – х. „Безбог“ – х. „Пирин“ – гр. Мелник (17 часа);
- Маршрут № VI, кафява маркировка: м. Пещерата – заслон „Синаница“ – м. Мозговица – х. „Беговица“ – м. Азмаците – х. „Пирин“ (11 часа);
- Маршрут № VII – зелена маркировка: х. „Бъндерица“ – м. Премката (2,5 часа);
- Маршрут № VIII, синя маркировка: х. „Вихрен“ – х. „Синаница“ (4 часа);
- Маршрут № IX, зелена маркировка: х. „Вихрен“ – х. „Демяница“ (4 часа);
- Маршрут № X, зелена маркировка: Превалски езера – м. Пошина лъка (2 часа);
- Маршрут № XI, жълта маркировка: х. „Демяница“ – х. „Безбог“ (4,5 часа);
- Маршрут № XII, жълта маркировка: х. „Беговица“ – х. „Пирин“ (4,5 часа);
- Маршрут № XIV, синя маркировка: м. Брезнишки чал – Попово езеро – заслон Тевно езеро (9,5 часа);
- Маршрут № XVI, зелена маркировка: х. „Яворов“ – м. Яворова поляна (50 минути);
- Маршрут № XVII, кафява маркировка: м. Харамби бунар – Попово езеро (3 часа);
- Маршрут № XVIII, жълта маркировка: м. Изворите (Кременски езера) – вр. Джано (2,5 часа);
- Маршрут № XIX, зелена маркировка: заслон Тевно езеро – м. Беговишка порта (1 час);

5.3.7.11. Подкатегория Информационни центрове

Посетителски информационен център, гр. Банско

Описание	По-популярен сред местното население като „Старото кино”. Сградата е построена през 1929 г. и дълги години в нея се е помещавало читалище „Развитие”. Освен основната дейност – предоставяне на информация от всякакъв вид за забележителностите на града и региона, местонахождението на туристическите обекти, популяризирането и презентирането на дестинацията на национални и международни туристически борси, центърът участва активно в организацията на всички мероприятия, включени в Културния календар на Община Банско. Всяка година по време на целия летен сезон в Посетителски информационен център, със съдействието на Музеен комплекс – Банско и Читалище “Никола Вапцаров”, се организира програмата: КУЛТУРНИ ВЕЧЕРИ “ТРАДИЦИИ И ИЗКУСТВО”.		
Телефон	+359 749 88580 ; +359 888 251095	Вид транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	infocenter@bansko.bg	Достъпност	асфалт, пешеходна зона
Работно време	09:00 – 18:00 (пон-пет) 10:00 – 18:00 (събота) 10:00 – 14:00 (неделя)	Изискване за облекло	нормално облекло
Адрес	пл. Възраждане № 4, Банско	Паркиране	да, на 100 м.
Чужди езици	Английски и руски	Надморска височина	940 м.
Цена на билет	в зависимост от представянето	До Банско по въздух	0 м.
Координати	41.835986, 23.487212	До Банско по пътища	0 м.
Услуги на място	магазини, барове и ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets go there

Посетителски информационен център на Дирекция „Национален парк Пирин“, гр. Банско

Описание	Центърът разполага със зала за посетители, прожекционна зала и постоянна експозиция с 20 интерпретативни модула, пресъздаващи богатия растителен и животински свят в Пирин, двор с кътове за игри. Центърът е изграден в подножието на планината, като позволява на всеки, дори разполагащ с кратко време, да научи любопитни и важни неща за неповторимата дива природа, съхранявана на територията на Национален парк „Пирин“.		
Телефон	+359 884 323245	Вид транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	https://www.pirin.bg/?page_id=593 pic_pirin@abv.bg	Достъпност	асфалт
Работно време	зимно: 09:00 – 12:30 13:00 – 17:00 лятно: 09:00 – 12:30 13:00 – 17:30 за групи – предварителна заявка	Изискване за облекло	нормално облекло
Адрес	ул. Пирин № 104	Паркиране	да, непосредствено
Чужди езици	английски и руски	Надморска височина	1015 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	0 м.
Координати	41.823607, 23.476689	До Банско по пътища	0 м.
Услуги на място	магазини, барове и ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets go there

Туристически информационен център, гр. Добринище

Описание	ТИЦ Добринище отваря врати на 01.10.2017г. Офисът се намира на центъра на града, на партера на Читалището.		
Телефон	+359889937333 Виктория Йуртери	Вид транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	tic.dobrinishte@gmail.com	Достъпност	асфалт
Работно време	Лятно работно време за месеците юни, юли, август и септември Вторник – петък – 09:00 – 18:00 с обедна почивка от 12:00 до 13:00 Събота – 09:00 – 14:00 Неделя и понеделник са почивни дни Зимно работно време Понеделник – петък 08:00 – 17:00 с обедна почивка от 12:00 до 13:00 Събота и неделя са почивни дни	Изискване за облекло	нормално облекло
Адрес	в Читалището на площад Възраждане	Паркиране	да, непосредствено
Чужди езици	английски, турски и руски	Надморска височина	842 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	6.51 км.
Координати	41.821198, 23.563377	До Банско по пътища	8.2 км.
Услуги на място	магазини, барове и ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets go there

5.3.7.12. Подкатегория Туристически пакети / опознавателни обиколки

- Могат да се намерят в сайтове на туроператори и местни планинарски агенции. Общината не организира.

5.3.7.13. Подкатегория Туристически пътеводители и информационни мрежи

- Онлайн мрежи

5.3.7.14. Подкатегория Тематични паркове

Градски парк, гр. Банско

Описание	Градският парк на Банско се намира непосредствено до центъра на града. Паркът е разположен на повече 20 дка и разполага с всички удобства. Изцяло озеленен с огромни и различни дървесни видове, асфалтов ален, парка е притегателна сила за много хора особено през горещите летни дни. Има малко езеро с остров до който се стига по дървен мост. В началото е изградена детска площадка и заведение, където всеки може да си отпочине, докато децата му се забавляват. Вътрешността на парка е изцяло зелена, с множество пейки и кътове за почивка. Има шадраван с фонтани, който през летните месеци създава страхотна атмосфера. Тук се намират бюст паметниците на Хаджи Вълчо – ктитор на зографския и хилендарският манастири и на Костадин Голев – учредител на БКП в гр. Банско през 1918 г.		
Телефон	н/п	Вид транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	асфалт
Работно време	н/п	Изискване за облекло	нормално облекло
Адрес	на ъгъла на ул. „Цар Симеон“ и ул. „Баньо Маринов“	Паркиране	да, непосредствено
Чужди езици	н/п	Надморска височина	929 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	0 м.
Координати	41.836177, 23.492187	До Банско по пътища	0 м.
Услуги на място	Летни барове в парка. Магазини, барове и ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets go there

Градски парк, гр. Добринище

Описание	Тук се намира и прословутата Балнеолечебница с лековита минерална вода.		
Телефон	н/п	Вид транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	асфалт
Работно време	н/п	Изискване за облекло	нормално облекло
Адрес	на ъгъла на ул. „Търговска“ и ул. „Г. Темелков“	Паркиране	да, непосредствено
Чужди езици	н/п	Надморска височина	833 м.
Цена на билет	н/п	До Банско по въздух	6.66 км.
Координати	41.8229676, 23.5659652	До Банско по пътища	8.1 км.
Услуги на място	магазини, барове и ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets go there

Градината с еделвайси, гр. Добринище

Описание	Добринище крие единствената по рода си в България градина за еделвайси. Това е мястото в страната ни, от което можете да си закупите хербаризиран еделвайс като символ на Пирин Планина – за сувенир от частната градина за еделвайси в двора на къщата на Динко Топузов. Стопанина отглежда рядкото растение в няколко саксии, които могат да бъдат видени на снимките. Изображението на растението е емблема на Българския туристически съюз (БТС). Еделвайсът расте по недостижими места във високопланинските райони. По света има повече от двадесет вида еделвайс, като в Европа се срещат само два.		
Телефон	+359888440705 Динко Топузов	Вид транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	не	Достъпност	асфалт
Работно време	от 8:00 – 17:00	Изискване за облекло	не
Адрес	ул. „Александър Стамболийски“ № 37	Паркиране	да, непосредствено
Чужди езици	не	Надморска височина	858 м.
Цена на билет	не	До Банско по въздух	6.34 км.
Координати	41.8174337, 23.5594467	До Банско по пътища	8.4 км.
Услуги на място	продажба на хербарий на еделвайс	Покажи на картата	lets go there

5.4. Резултати от проучването на територията на Община Гевгелия

5.4.1. Какво да видим и правим в Гевгелия?

Ако говорите с езика на щедростта, сърдечността и толерантността, тогава сте намерили правилното място – Гевгелия.

Македония в сърцето, Европа в душата. Гевгелия е портал за ново приятелство и партньорство. Гевгелия винаги може да предложи повече от това, което очаквате, тъй като Гевгелия е топлина, която произхожда от вековна традиция.

Някога, кръстопът, през който преминават търговци от Европа, днес Гевгелия е град - домакин на всеки пътник и отворена за бъдещо сътрудничество.

Като град е основан през 1886 г. и оттогава се развива и осигурява приличен живот за своите граждани.

Благодарение на мекия средиземноморски климат, екологичната обстановка и благосъстоянието на селските райони се превръща в желана дестинация за живот и в разпознаваема марка.

И това не е само заради откритостта и гостоприемството на града и гражданите.

Поради ранните домати, зрели смокини и просторни насаждения с грозде,

Поради туристическите удобства и хотелския капацитет,

Но и поради предоставените ползи и условия на живот според европейските стандарти.

Гевгелия е и остава европейски портал за Република Македония.

5.4.2. Географско разположение на Община Гевгелия

Община Гевгелия се намира в най-южната част на Република Македония на границата с Република Гърция, на надморска височина от 64 м и площ от 485 км². През територията на общината минава основната ос на развитието, която се простира по Вардарската долина в посока север-юг и е част от Коридор 10.

Граничната позиция на община Гевгелия с Република Гърция и близостта на Солунското пристанище представлява значително предимство.

Граничи с общините Богданци, Валандово, Демир Капия и Кавадарци.

Състава на общината е от град Гевгелия и следните села Богородица, Габрово, Давидово, Кованци, Конско, Милетково, Миравци, Моин, Мързенци, Негорци, Ново Конско, Петрово, Пърдейци, Серменин, Смоквица, Ума.

Много пъти наричана "равна като тепсия", Гевгелия се гордее със своето местоположение на десния бряг на река Вардар, в полите на планините Кожуф и Паяк. Гевгелия винаги е била кръстопът на основните пътни маршрути в тази част на Балканския полуостров, през които са реализирани всички икономически и културни връзки между Южна и Централна Европа.

Гевгелийската котловина се простира от север към южната страна на българо - гръцката граница. Релефът е раздробен на множество хълмове и върхове, сред които има южноразположени широки долини. Най-ниската кота на река Вардар, при държавната граница е 45 м.н.в., а най-високата е 88 м.н.в. Относителната височина между тези две точки е 43 метра при дължина от 26 километра.

Естествените граници на град Гевгелия са: на изток река Вардар; на юг Сува Река; на запад няма естествена граница, равнината продължава към Моин; на север Караорман и Мързенския хълм.

Влиянието на средиземноморския климат в този район се изразява особено до 300 м.н.в.

Планинският климат преобладава само в най-високите части на Кожух планина.

Общият брой на слънчевите часове е 2392 часа годишно, което може да се сравни с няколко места близо до Адриатическо море и Средиземно море като цяло. Средната годишна температура е 14.3°C.

Най-студеният месец през годината е януари със средна температура от 3.2°C, а най-топъл е юли със средна температура 25.7°C. Средното годишно количество на валежите е 745.2 mm³, най-вече през есента и лятото. Средният брой дни със снеговалеж е 8,3 дни.

По-големите водни течения, които се вливат в река Вардар, са реките Сува, Конска, Мързенска, Кованска, Зуица, Петрушка и Яворица. Притоците на Вардар са относително маловодни и някои от тях пресъхват през лятото.

Общината разполага с богати източници на минерална и термоминерална вода. Едни от най-известните са Смърдлива вода и Негорските бани, както и в околностите на село Смоквица.

В общината живеят 22 988 жители, от които около 15 685 – в общинския център Гевгелия.

5.4.3. Категория История

5.4.3.1. Подкатегория Открито обществено изкуство и скулптури / Паметници

Паметник на Сава Михайлов, Гевгелия

Описание	Сава Михайлов (1877 - 1905), македонски революционер, участник в македонското революционно движение, член, ръководител и войвода на Македонската революционна организация. Завършва гимназия в Солун и след това е учител в Горна Джумая, където е и районен ръководител на ТМОРО. Предаден и се присъединява към четата на Яне Сандански за залавянето на Мис Стоун. От началото на 1903 г. е войвода в Гевгелия. Участва в Илинденското въстание и заедно с Аргир Манасиев организира отклоняване на железопътния мост на Вардар до Гевгелия. Загива на 1 март 1905 година край село Смол, Гевгелийско. Предадени от някои овчари арнаути, заедно с четата на Апостол Петков (общо 42 лица) са заобиколені от турска войска. В битката загиват 36 души, сред тях и Сава Михайлов. Той се самоотровил, за да не може да бъде уловен от турците. Турското правителство присъжда на всички участници от турска страна награди, медали и др. За времето на Народно освободителната борба (НОБ) през Втората световна война гевгелийския партизански отряд е носел името на Сава Михайлов.		
Телефон	н/п	Транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	асфалт
Работно време	24/7	Изискване за облекло	не
Адрес	ул. 7ми Ноември	Паркиране	да, на 10 м.
Чужди езици	н/п	Надморска височина	62 m.
Цена на билет	н/п	По въздух до Гевгелия	0 m.
Координати	41.1401201,22.5026286	До Гевгелия по пътица	0 m.
Услуги на място	магазини, барове и ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets go there

Паметник на Васо Караянов — Леонид, Гевгелия

Описание	Васо Караянов — Леонид е бил участник в Народно освободителната борба (НОБ). Партизаните са излизали на групи, първата от които излязла край местността Топлак. По-късно всички групи в Кожуф планина формират първия Гевгелийски партизански отряд „Сава Михайлов“ и се включват в Народно освободителната борба (НОБ) както от Гевгелия, така и от други краища от Македония. По време на битките Гевгелия дава първите си жертви, включително младия партизанин Васо Караянов - Леонид (на 21 годишна възраст).		
Телефон	н/п	Транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	асфалт
Работно време	24/7	Изискване за облекло	не
Адрес	Ул. Маршал Тито	Паркиране	да, на 10 м.
Чужди езици	н/п	Надморска височина	57 m.
Цена на билет	н/п	По въздух до Гевгелия	0 m.
Координати	41.1424384,22.5103748	До Гевгелия по пътица	0 m.
Услуги на място	не	Покажи на картата	lets go there

Паметник на политическите затворници, Гевгелия

Описание	Паметник, посветен на всички македонци, политически затворени и осъдени за иденте на независима Македония, в периода от 1945 до 1991 година. Създаден по инициатива на Асоциацията на политически преследвани, лишени от свобода и осъдени лица за самобитност на македонския народ, с ръководител Никола Андонов.		
Телефон	н/п	Транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	асфалт
Работно време	24/7	Изискване за облекло	не
Адрес	ул. 7ми Ноември	Паркиране	да, на 10 м.
Чужди езици	н/п	Надморска височина	62 m.
Цена на билет	н/п	По въздух до Гевгелия	0 m.
Координати	41.1403170,22.5025062	До Гевгелия по пътица	0 m.
Услуги на място	магазини, барове и ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets go there

Паметник на Игор Горески Хектор, Гевгелия

<i>Описание</i>	Капитан Игор Горески загива на 12 Януари 2008 година при авария на военен хеликоптер „МИ-17“ с 11 души екипаж край Кумановско Блаце. Той и колегите му участват в мирна мисия в Алтея, Босна и Херцеговина. Загиват на връщане, само на шест мили от военното летище. Игор Горески беше капитан от армията на Република Македония.		
<i>Телефон</i>	н/п	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	24/7	<i>Пзискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	ул. 7ми Ноември	<i>Паркиране</i>	да, на 10 м.
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	62 m.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	0 m.
<i>Координати</i>	41.1405844,22.5023587	<i>До Гевгелия по пътица</i>	0 m.
<i>Услуги на място</i>	магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Паметник на Йосиф Йосифовски – Свещера, Ванчо Пърке, Слободан Митров Данко и Радован Ковачевич, Гевгелия

<i>Описание</i>	Народните герои Йосиф Йосифовски - Свещера, Радован Ковачевич - Максим, Ванчо Пърке - Сермен, Слободан Митров – Данко, са жертви и участници в Народно освободителната борба (НОБ) на Македония. Родени са в гевгелийския край.		
<i>Телефон</i>	н/п	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п	<i>Достъпност</i>	асфалт – пешеходна зона
<i>Работно време</i>	24/7	<i>Пзискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	ул. Димитър Влахов	<i>Паркиране</i>	да, на 10 м.
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	62 m.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	0 m.
<i>Координати</i>	41.1391469,22.5026249	<i>До Гевгелия по пътица</i>	0 m.
<i>Услуги на място</i>	магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Паметник на Ристо Баяски, Янко Тодоровски и Митко Бързилов, Гевгелия

<i>Описание</i>	Видни борци на Народно освободителната борба (НОБ) , активисти и членове на организацията на СКОЈ (Съюз на комунистическата младеж на Югославия), а по-късно и на КПЈ (Съюз на комунистите на Югославия) в Гевгелия. Участници в Гевгелийския партизански отряд „Сава Михайлов“.		
<i>Телефон</i>	н/п	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п	<i>Достъпност</i>	асфалт – пешеходна зона
<i>Работно време</i>	24/7	<i>Пзискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	Ул. Маршал Тито	<i>Паркиране</i>	да, на 100 м.
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	62 m.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	0 m.
<i>Координати</i>	41.1399357,22.5042188	<i>До Гевгелия по пътица</i>	0 m.
<i>Услуги на място</i>	магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Паметник Костурница, Гевгелия

<i>Описание</i>	Паметник и под него обща гробница от паднали бойци от региона на Гевгелия по време на Втората световна война.		
<i>Телефон</i>	н/п	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п	<i>Достъпност</i>	асфалт – пешеходна зона
<i>Работно време</i>	24/7	<i>Пзискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	Ул. Васо Караянов	<i>Паркиране</i>	да, на 5 м.
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	61 m.
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	0 m.
<i>Координати</i>	41.1401776,22.5051626	<i>До Гевгелия по пътица</i>	0 m.
<i>Услуги на място</i>	магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Паметник на свободата – на Мързенски рид, с. Мързенци

<i>Описание</i>	Паметник на падналите бойци от Народно освободителната борба (НОБ) в Гевгелия „Цвета на свободата“ е дело на скулптора – академик Йордан Грабулоски, построен през 1969 г.. Намирал се е на Вардарски рид край Гевгелия. Но откакто беше открито археологическото находище Вардарски Рид е преместен на Мързенски Рид. Паметника е посветен на падналите 95 борци от гевгелийската околия в борбата срещу фашизма.		
<i>Телефон</i>	н/п	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п	<i>Достъпност</i>	черен път около 2 км.
<i>Работно време</i>	24/7	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	н/п	<i>Паркиране</i>	да
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	143 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	2.16 км
<i>Координати</i>	41.1582529,22.5005901	<i>До Гевгелия по пътища</i>	3 км
<i>Услуги на място</i>	не	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Паметник на загинали селяни от Негорци, с. Негорци

<i>Описание</i>	Паметник от Народно освободителната борба (НОБ) на загиналите местни жители на село Негорци.		
<i>Телефон</i>	н/п	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	24/7	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	н/п	<i>Паркиране</i>	да, на 5 м.
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	77 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	5.37 км
<i>Координати</i>	41.1839273,22.4795773	<i>До Гевгелия по пътища</i>	5.7 км
<i>Услуги на място</i>	бар, магазин и ресторант наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Паметник на Ристо Шуклев, с. Негорци

<i>Описание</i>	Един от активните сътрудници на Народно освободителната борба (НОБ) и жертва на фашизма, Ристо Шуклев е роден на 25.10.1912 г в Негорци. Участвал е в действията на прогресиращата младеж през периода 1939/40г. в района на Негорци и Горничет. С излизането на първите партизани от региона Гевгелия през април 1943 г, той участва в събирането на храна, облекло и други материали. Станал член на Съюз на комунистите на Югославия (КП) през октомври 1943 г. Работил е като офицер по военни въпроси, а за нуждите на общинския комитет представял списъци за военни облигации. Ристо Шуклев е затворен на 25 декември с обвинение в предаването на поверителни военни данни на партизаните. След няколко дни брутално мъчение в разследващия затвор в Гевгелия заедно с още трима задържани активисти от Негорци, на 4.01.1944 г били отведени до мястото "Мала Река" на запад от Гевгелия, за да покажат къде са партизаните. След зверско мъчение били убити, а през 1944 г. останките им са прехвърлени и погребани в Негорци.		
<i>Телефон</i>	н/п	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	24/7	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	н/п	<i>Паркиране</i>	да, на 50 м.
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	74 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	5.2 км
<i>Координати</i>	41.1832196,22.4803532	<i>До Гевгелия по пътища</i>	5.6 км
<i>Услуги на място</i>	бар, магазин и ресторант наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Паметник на Мирко Делев, с. Негорци

<i>Описание</i>	Един от активните участници на НОБ и партизанските отряди на Македония. Родом от Негорци.		
<i>Телефон</i>	н/п	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	24/7	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	н/п	<i>Паркиране</i>	да, на 10 м.
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	78 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	5.4 км
<i>Координати</i>	41.1840437,22.4790758	<i>До Гевгелия по пътища</i>	5.7 км
<i>Услуги на място</i>	бар, магазин и ресторант наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Паметник на Йордан Марков и Леонид Стойков, с. Давидово

<i>Описание</i>	Йордан Марков и Леонид Стойков са активни борци на Народно освободителната борба (НОБ) с потекло от с. Давидово.		
<i>Телефон</i>	н/п	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	24/7	<i>Пзискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	н/п	<i>Паркиране</i>	да, на 10 м.
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	87 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	22.26 км
<i>Координати</i>	41.3321006,22.4330216	<i>До Гевгелия по пътица</i>	27.1 км
<i>Услуги на място</i>	магазин наблизно	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Паметник на Горге Митров, с. Миравци

<i>Описание</i>	Горге Митров е активен борец на Народно освободителната борба (НОБ) с потекло от с. Миравци.		
<i>Телефон</i>	н/п	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	24/7	<i>Пзискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	н/п	<i>Паркиране</i>	да, на 10 м.
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	101 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	19.63 км
<i>Координати</i>	41.3079461,22.4352562	<i>До Гевгелия по пътица</i>	24.1 км
<i>Услуги на място</i>	бар, магазин и ресторант наблизно	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Паметник на загинал планинар, с. Ума

<i>Описание</i>	Няма информация		
<i>Телефон</i>	н/п	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п	<i>Достъпност</i>	черен път + асфалт
<i>Работно време</i>	24/7	<i>Пзискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	н/п	<i>Паркиране</i>	да, може
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	822 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	14.71 км
<i>Координати</i>	41.1486249,22.3276412	<i>До Гевгелия по пътица</i>	20.8 км
<i>Услуги на място</i>	не	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

5.4.3.2. Подкатегория I Исторически сгради

Училището в с. Серменин

Описание	Училището в Серменин е обект с изключителна историческа стойност. В него са обучени първите македонски учители от този регион.		
Телефон	не	Транспорт	с джип, пеша
Уеб, ел. поща	не	Достъпност	черен път
Работно време	н/п	Пзискване за облекло	не
Адрес	н/п	Паркиране	да, може
Чужди езици	н/п	Надморска височина	560 m
Цена на билет	н/п	По въздух до Гевгелия	15.99 км
Координати	41.2182943,22.3435233	До Гевгелия по пътища	19.4 км
Услуги на място	не	Покажи на картата	lets go there

Училището в с. Конско

Описание	Училището в село Старо Конско се намира над селото и се стига по коларски (черен) път. Сградата вероятно е построена през двадесетте години на XX век и е служила като училищна сграда.		
Телефон	не	Транспорт	с кола, джип, пеша
Уеб, ел. поща	не	Достъпност	асфалт и къс черен път
Работно време	н/п	Пзискване за облекло	не
Адрес	н/п	Паркиране	да, може
Чужди езици	н/п	Надморска височина	633 m
Цена на билет	н/п	По въздух до Гевгелия	15.96 км
Координати	41.1897194,22.3245098	До Гевгелия по пътища	20.4 км
Услуги на място	не	Покажи на картата	lets go there

Стара сграда Кафуле Център, Гевгелия

Описание	Това е една от най-старите сгради в централната част на Гевгелия. По време на османското владичество е била хотел "Отоман". Разказва се, че Гоце Делчев е отседнал тук. Обекта е обявен за паметник на културата.		
Телефон	н/п	Транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	асфалт
Работно време	н/п	Пзискване за облекло	не
Адрес	ул. 7ми Ноември	Паркиране	Да
Чужди езици	н/п	Надморска височина	63 m
Цена на билет	н/п	По въздух до Гевгелия	0 км
Координати	41.1395623,22.5026011	До Гевгелия по пътища	0 км
Услуги на място	магазини, барове и ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets go there

Комина на фабриката за коприна, Гевгелия

Описание	„Филатура“ (Фабрика за навиване на сурова коприна от пашкули) се е намирала в центъра на града, в непосредствена близост до търговския център – „Стара чаршия“. Днес от Филатурата, е останала само малка част с един от комините, който е поставен под защитата на паметниците на културата на РМ и е остатък от най - печелившия бизнес през XIX век в Гевгелия. Предполага се, че като фабрика – филандрата е построена и открита веднага след формирането на Гевгелия като градско селище от братята Лазар и Иван Ралеви през 1936 година. Тук са се изкупували копринени пашкули и се преработвали в копринена нишка. Това е продукт, получен от копринени буби, отглеждани в много населени райони в района. Гевгелия е спомената като най-големия производител на копринени буби на Балканския полуостров до началото на Балканските войни. Фабриката е работила до 1951/52 година. Голяма част от инструментите и производствените машини се намират в музея във Велес. Пренесени са там след разрушаването на останките от Филатурата. На мястото, където се е намирала по-голямата част от Филатурата, днес е построен жилищен и бизнес комплекс.		
Телефон	н/п	Транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	асфалт
Работно време	24/7	Пзискване за облекло	не
Адрес	н/п	Паркиране	Да

<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	62 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	0 км
<i>Координати</i>	41.1398062,22.5017562	<i>До Гевгелия по пътища</i>	0 км
<i>Услуги на място</i>	магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Библиотека „Гоце Делчев“, Гевгелия

<i>Описание</i>	Според стария гевгеличанин Ванчо Караянов, сградата датира от около 1911 година. Последните проучвания сочат, че сградата е построена осем години преди началото на XX век от турчин, който планирал долния етаж да функционира като банка, а горният да бъде жилище за семейството му. Архитектурата е с много богати орнаменти, от които се признава едно цвете мак, което в този период доминира в тези райони. Сградата е от особена важност за Гевгелия, защото е станала известен декор през годините, но и "марка", с която се гордее града. Построили са я майстори от Дебър, които не са избрани на случаен принцип – широко известни с тяхната работа и се предполага, че подобна къща е построена и в Солун. Носещия стълб, който се намира на долния етаж е излят специално за целта в Солун. Библиотеката притежава значителна колекция от оригинални произведения, включително книгата „Огледало“ написана от македонския просветител Кирил Пейчиновиќ, и отпечатана в 1816 година. През 1945 год. читалището прераста в народна библиотека и носи името на Гоце Делчев. От 1950 година работи в днешните помещения т.е. в Беширов конак – обект под защитата на Министерство на Културата на РМ и собственост на община Гевгелия. Първоначално библиотеката работи на приземния етаж на днешните помещения, а от 1985 г. насам, на помещения на горния етаж, както и в частна сграда.		
-----------------	--	--	--

<i>Телефон</i>	+38972266910 ; факс: +38934211564	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	www.bibliotekagevgelija.edu.mk	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	07 – 20 (Пон-Пет) 8-14 (Съб); от 1 ^{ва} Сеп до 15 ^{та} Юни не работи Съботите	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	Ул. Васо Караянов 1, Гевгелия, МК	<i>Паркиране</i>	Да
<i>Чужди езици</i>	МК, ЕН, ВГ, SR, HR, GR	<i>Надморска височина</i>	62 m
<i>Цена на билет</i>	членска такса за местни (150 денари) и 10 денари за всяка взета книга	<i>По въздух до Гевгелия</i>	0 км
<i>Координати</i>	41.1403652,22.5051468	<i>До Гевгелия по пътища</i>	0 км
<i>Услуги на място</i>	магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

5.4.3.3. Подкатегория I Исторически хора

Георги Старделов*Описание*

Георги Старделов е македонски естетист, есеист, литературен критик, теоретик и академик. Той е роден в 1930 г. в Гевгелия. Дипломиран философ от Философския факултет в Белград. Доктор по философски науки от 1965 година. Професор на Философския факултет в Скопие (1956-1966), негов декан (1975-1977), пръв декан на интердисциплинарни изследвания в журналистиката (1977-1981), председател на Дружеството на писателите на Македонија и председател на Македонския ПЕН център. За неговия пълостен творчески принос, Философския факултет в Скопие създава докторска дисертация под наслов „Концепции за естетическа, културна и литературна критика на Георги Старделов“ (1977). За член на МАНУ бива избран през 1986 година. За периода 2000 до 2004 година е бил зам. председател на МАНУ. На 1 Јануари 2008 година става председател на МАНУ. В МАНУ през 1993 година ръководил макропроект „История на културата на Македонија“, от който с негова редакция са издадени 20 тома. Бил е член на редакционната колегия на списанието за литература, култура и изкуство „Съвременност“. Старделов е умел учен в много дисциплини – философия, история, естетика, теория и социология на културата и изкуството, история на литературата.

Сава Михайлов*Описание*

Сава Михайлов (1877 - 1905), македонски революционер, участник в македонското революционно движение, член, ръководител и войвода на Македонската революционна организация. Завършва гимназия в Солун и след това е учител в Горна Джумая, където е и районен ръководител на ТМОРО. Там е предаден и се присъединява към четата на Яне Сандански за залавянето на Мис Стоун. От началото на 1903 г. той е войвода в Гевгелия. Участва в Илинденското въстание и заедно с Аргир Манасиев организира отклоняване на железопътния мост на Вардар до Гевгелия. Загива на 1 март 1905 година край село Смол, Гевгелийско. Предадени от някои овчари арнаути, заедно с четата на Апостол Петков (общо 42 лица) са заобиколені от турска войска. В битката загиват 36 души, сред тях и Сава Михайлов. Той се самоотровил, за да не може да бъде уловен от турците. Турското правителство присъжда на всички участници от турската страна награди, медали и др. За времето на Народно освободителната борба (НОБ) през Втората световна война гевгелийския партизански отряд е носел името на Сава Михайлов.

Аргир Манасиев*Описание*

Аргир Наков Манасиев (15 Май 1872 - 7 Септември 1932) — македонски революционер, участник в македонското революционно движение. Член, ръководител и войвода на Македонската революционна организация. Манасиев е завършил френски колеж в Солун и след това е учител в Ново Село и Негован, Солунско; Смоквица, Гевгелийско и град Гевгелия. Привлечен от Гоце Делчев в редовете на ТМОРО. Активно участва в създаването на нови комитети и разширяване на мрежата на организацията. Разкрит е от турските власти през 1901 година и става неелегален. Войвода е на чета в Гевгелийско. Участва в Илинденското въстание и заедно със Сава Михайлов организират отклоняване на железопътния мост Вардар до Гевгелия. След края на Първата световна война, от 1919 до края на живота си, живее в Горна Джумая.

Ристо Стамков*Описание*

Роден в Стояково през 1939 година. Завършил гимназия и работи до пенсиониране като учител в с. Стояково. Автор е на 16 книги, предимно местна литература.

Илия Караянов*Описание*

Илия Караянов е роден в Гевгелия на 8 Јули 1943 година. Завършил Филолошки факултет в Скопие. Работи като професор в гимназията „Йосиф Йосифовски“ в Гевгелия. Член на Дружество на писателите на Македонија (ДПМ) от 1987 година. Автор е на стихосбирките: Сончогледово око (1978), Цветови на слободата (1979), Полнокен сонопис (1987), Сономорие (1991), Сликки од југот (1995), Зорници во сонот (1997), Сонети без почеток и край (1999), Свилени звуци (хайку поезия, 2000).

Илия Джаджев*Описание*

Илия Джаджев (5 октомври 1926 - 14 април 1991) е македонски поет. Роден е в Гевгелия. Завършил е Природно-математически факултет, със специалност география през 1954 година. Работил като професор по география в гимназия „Йосиф Йосифовски“ в Гевгелия. Член на Дружество на писателите на Македонија (ДПМ) от 1990 година.

5.4.3.4. Подкатегория I Исторически центрове

Библиотека „Гоце Делчев“, Гевгелия

<i>Описание</i>	Според стария гевгеличанин Ванчо Караянов, сградата датира от около 1911 година. Последните проучвания сочат, че сградата е построена осем години преди началото на XX век от турчин, който планирал долния етаж да функционира като банка, а горният да бъде жилище за семейството му. Архитектурата е с много богати орнаменти, от които се признава едно цвете мак, което в този период доминира в тези райони. Сградата е от особена важност за Гевгелия, защото е станала известен декор през годините, но и "марка", с която се гордее града. Построили са я майстори от Дебър, които не са избрани на случаен принцип – широко известни с тяхната работа и се предполага, че подобна къща е построена и в Солун. Носещия стълб, който се намира на долния етаж е излят специално за целта в Солун. Библиотеката притежава значителна колекция от оригинални произведения, включително книгата „Огледало“ написана от македонския просветител Кирил Пейчинович, и отпечатана в 1816 година. През 1945 год. читалището прераства в народна библиотека и носи името на Гоце Делчев. От 1950 година работи в днешните помещения т.е. в Беширов конак – обект под защитата на Министерство на Културата на РМ и собственост на община Гевгелия. Първоначално библиотеката работи на приземния етаж на днешните помещения, а от 1985 г. насам, на помещения на горния етаж, както и в частна сграда.		
<i>Телефон</i>	+38972266910 ; факс: +38934211564	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	www.bibliotekagevgelija.edu.mk	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	07 – 20 (Пон-Пет) 8-14 (Съб); от 1 ^{ва} Сеп до 15 ^{та} Юни не работи Съботите	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	Ул. Васо Караянов 1, Гевгелия, МК	<i>Паркиране</i>	Да
<i>Чужди езици</i>	МК, EN, BG, SR, HR, GR	<i>Надморска височина</i>	62 m
<i>Цена на билет</i>	членска такса за местни (150 денари) и 10 денари за всяка взета книга	<i>По въздух до Гевгелия</i>	0 км
<i>Координати</i>	41.1403652,22.5051468	<i>До Гевгелия по пътища</i>	0 км
<i>Услуги на място</i>	магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Национална Институция Музей – Гевгелия (Владов конак)

<i>Описание</i>	Владовия конак е изграден през 1906 година, а през 1992 година беше реструктуриран в Национален музей. Тук се намират няколко отдела от прансторията, древния период, но и етно-историческа колекция. Огромен брой рядкост, произхождащи от 8ти до 4ти век пр.н.е., са намерени на местата: Сува Река, Милци, Бишов Явор и Парагон, а някои от тях намериха своето място в изложбените галерии на музея в Гевгелия. Намерените ценности свидетелстват за цивилизация, достигнала върха на материалната и духовната култура. Големи съдове за зърно, вино или масло са открити в специални ниши, мега чаша със символ на македонския щит, сребърни монети с образа на Александър Велики, както и съдове за вино, контейнери за ароматни масла и други старини от класическия и пред римския период.		
<i>Телефон</i>	+38934213660 ; факс: +38934218673	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	www.muzejgevgelija.mk ; numgvgt@gmail.com	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	08 – 16 (Пон-Пет); за групи са възможни посещения и Съб и Нед	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	Ул. Маршал Тито 26, Гевгелия, МК	<i>Паркиране</i>	Да
<i>Чужди езици</i>	МК, EN, BG, SR, GR	<i>Надморска височина</i>	56 m
<i>Цена на билет</i>	60 денари за единично и 30 за групи	<i>По въздух до Гевгелия</i>	0 км
<i>Координати</i>	41.1423180,22.5091393	<i>До Гевгелия по пътища</i>	0 км
<i>Услуги на място</i>	магазини наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Старата (Гевгелийската) чаршия

<i>Описание</i>	„Стара Чаршия“ се намира в центъра на града и е поставена под защитата на паметници с особено историческо значение. Разпознаваема структура, типичен ориенталски базар, по калдъръмени камени блокове и малки двуетажни магазини, залепени един към друг, изобразява македонския стил на XIX век. Градена е през края на 19-и и началото на 20-и век. В Старата чаршия е имало няколко търговски и занаятчийски сгради, както и заведения за хранене, които успешно обслужвали жителите на града и близките селища с различни стоки, вариращи от хранителни до занаятчийски и други продукти. Повечето магазини са били държани от турски и еврейски търговци, които след Балканските войни започнали да емигрират масово от региона предимно в Истанбул и Измир в Република Турция. Независимо от това, Старата чаршия продължава да съществува и със същия облик е търговско и занаятчийско място до днес. Всички сгради в Старата Чаршия са автентични.
-----------------	--

<i>Телефон</i>	н/п	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	24/7	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	Ул. Бранд Петрушев	<i>Паркиране</i>	Да
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	62 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	0 км
<i>Координати</i>	41.1397496,22.5022722	<i>До Гевгелия по пътища</i>	0 км
<i>Услуги на място</i>	магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets_go_there

5.4.4. Категория Антични обекти

5.4.4.1. Подкатегория Руини и сгради от различни исторически периоди/ разкопки

Подкатегория Руини и сгради от различни исторически периоди/ разкопки

Археологическа местност Вардарски Рид до Гевгелия

Описание	Вардарски Рид е първостепенно място в Гевгелия. Крепостта е постоянно обитавана от повече от 1000 години, от края на бронзовата епоха (XIII век пр.н.е.) до пристигането на римляните (II-I век пр.н.е.). През шест последователни селища, започвайки от малкото прансторическо селище на 1ви Рид, през V и IV век пр.н.е. израснал древният македонски град Гортиния, град, споменаван в исторически източници като един от центровете на Древна Македония. След прекъсване за период по-голям от 1000 години, през Средновековието (XI-XIII век сл.н.е.), секторът на некрополите отново се използва за погребване на населението от Вардарски рид. Констатациите на шестте изследвани сектора са останките от съществуващ старомакедонски град (V-I век пр.н.е.), а в некропола се намират гробове от най-старото - първоначално селище от края на бронзовата епоха (XIII в. пр. Хр.) и от най-младия средновековен хоризонт.		
Телефон	свържете се с Музея на Гевгелия за повече информация	Транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	http://www.muzejgevgelija.mk/vardarski%20rid.htm	Достъпност	асфалт
Работно време	24/7	Изискване за облекло	не
Адрес	не	Паркиране	Да
Чужди езици	н/п	Надморска височина	69 m
Цена на билет	н/п	По въздух до Гевгелия	0 км
Координати	41.1490356,22.5213390	До Гевгелия по пътища	0 км
Услуги на място	мотел, бар и ресторант наблизо	Покажи на картата	lets go there

5.4.4.2. Подкатегория Открито обществено изкуство и скулптури – няма

5.4.5. Категория Култура

5.4.5.1. Подкатегория Културни селища – няма

5.4.5.2. Подкатегория Музеи и художествени колекции

Национална Институтция Музей – Гевгелия (Владов конак)

<i>Описание</i>	Владовия конак е изграден през 1906 година, а през 1992 година беше реструктуриран в Национален музей. Тук се намират няколко отдела от праисторията, древния период, но и етно-историческа колекция. Огромен брой рядкостни, произхождащи от 8ти до 4ти век пр.н.е., са намерени на местата: Сува Река, Милци, Бишов Явор и Парагон, а някои от тях намериха своето място в изложбените галерии на музея в Гевгелия. Намерените ценности свидетелстват за цивилизация, достигнала върха на материалната и духовната култура. Големи съдове за зърно, вино или масло са открити в специални ниши, мега чаша със символ на македонския щит, сребърни монети с образа на Александър Велики, както и съдове за вино, контейнери за ароматни масла и други старини от класическия и пред римския период.		
<i>Телефон</i>	+38934213660 ; факс: +38934218673	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	www.muzejgevgelija.mk ; numgevg@gmail.com	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	08 – 16 (Пон-Пет); за групи са възможни посещения и Съб и Нед	<i>Пискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	Ул. Маршал Тито 26, Гевгелия, МК	<i>Паркиране</i>	Да
<i>Чужди езици</i>	МК, EN, BG, SR, GR	<i>Надморска височина</i>	56 m
<i>Цена на билет</i>	60 денари за единично и 30 за групи	<i>По въздух до Гевгелия</i>	0 км
<i>Координати</i>	41.1423180,22.5091393	<i>До Гевгелия по пътища</i>	0 км
<i>Услуги на място</i>	магазини наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Художествена галерия Хамам (стара турска баня), Гевгелия

<i>Описание</i>	Единствения запазен обект от Отоманската архитектура в Гевгелия, от края на XIX век, е градския хамам. Обекта е поставен под защита на държавата (Решение №. 08-2304/2 от 31.12.2003 год.), на която основа е обявен за паметник на културата. „Хамама“ (турска баня) се намира в центъра на града, северно от стария градски пазар. С дарения от побратимената община Карач (Република Турция), средствата от общината и Министерството на културата, Хамама е възстановен, реконструиран и адаптиран за художествена галерия, която работи в състава на Националния музей. Неговият доминиращ и оригинален външен вид е запазен с двете медни куполи (малка и голяма), с главна стая, където хамама е поставен на огромен централен мраморен постамент, странични пейки и малка приемна. Реконструираният хамам, успя да устои и да оцелее за бъдещите поколения на град Гевгелия.		
<i>Телефон</i>	+38934213660 ; факс: +38934218673	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	http://www.muzejgevgelija.mk/amam.htm	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	08:00-16:00	<i>Пискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	ул. 7ми Ноември	<i>Паркиране</i>	Да
<i>Чужди езици</i>	МК, EN, BG, SR, GR	<i>Надморска височина</i>	62 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	0 км
<i>Координати</i>	41.1410497,22.5018303	<i>До Гевгелия по пътища</i>	0 км
<i>Услуги на място</i>	магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

5.4.5.3. Подкатегория Исторически културни паметници/ Религиозни места

Църквата „Свети Кирил и Методий“, Гевгелия

Описание	Църквата „Свети Кирил и Методий“ се намира в центъра на града, близо до пешеходната алея, по-точно на южната ѝ страна. Църквата е изградена в 1895 година и е запазена. Има много фрески и икони, както и забележителен иконостас. Църквата се използва за религиозни служби, сватби, кръщения и други църковни ритуали и е най-посещаваната за Великденските празници, когато почти всеки гражданин на града идва за отбелязване на Христовото възкресение.		
Телефон	+389 34 212 350	Транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	не	Достъпност	асфалт
Работно време	06:00-19:00	Изискване за облекло	Нормално облекло
Адрес	Ул. Кирил и Методий	Паркиране	Да
Чужди езици	МК,EN,SR,BG,GR	Надморска височина	61 m
Цена на билет	н/п	По въздух до Гевгелия	0 км
Координати	41.1389517,22.5043157	До Гевгелия по пътища	0 км
Услуги на място	магазини, барове и ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets go there

Църквата „Възнесение Христово - Свети Спас“, Гевгелия

Описание	Църквата „Свети Спас“ се намира в близост до река Сува река в югоизточната част на града. До църквата е изграден и конак. Често църквата се споменава като манастир сред гражданите. Изградена е през началото на XIX век и до 1912 година е била доизградена. Има фрески, икони и иконостас. Посещава се от голям брой православни християни, особено по време на патронния празник на Гевгелия – Свети Спас, който се празнува два дни и е посещаван от голям брой граждани от околните градове и села.		
Телефон	не	Транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	не	Достъпност	асфалт
Работно време	06:00-19:00	Изискване за облекло	Нормално облекло
Адрес	Ул. Илинденска	Паркиране	Да
Чужди езици	МК,EN,SR,BG,GR	Надморска височина	55 m
Цена на билет	н/п	По въздух до Гевгелия	0 км
Координати	41.1391358,22.5108824	До Гевгелия по пътища	0 км
Услуги на място	не	Покажи на картата	lets go there

Католическа църква „Св. Петър и Павел“, Гевгелия

Описание	Католическата църква се е създала в момента на появата на първите вярващи, по време на македонското възраждане през шейсетте години на 19 век в резултат на съпротивата към Патриаршията и нейното разделение. Даниел Мирчев, който служи в Севово, е бил първи свещеник, а от 1884 г., и в Гевгелия. В Гевгелийския регион голяма дейност развили отец Йосиф Алоати и сестра му Еврозия.		
Телефон	не	Транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	не	Достъпност	асфалт
Работно време	07:00-17:00	Изискване за облекло	нормално облекло
Адрес	Ул. Ристо Фършинин	Паркиране	Да
Чужди езици	МК,СР,БГ	Надморска височина	61 m
Цена на билет	н/п	По въздух до Гевгелия	0 км
Координати	41.1387679,22.5051777	До Гевгелия по пътища	0 км
Услуги на място	магазини, барове и ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets go there

Евангелска църква, Гевгелия

Описание	Евангелската църква в Гевгелия е по-скорошна и се намира в търговски център в центъра на града. Имат богослужба всяка неделя от 17:00 часа и молитвена среща всеки ден в 19:00 часа.		
Телефон	не	Транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	не	Достъпност	асфалт
Работно време	н/п	Изискване за облекло	нормално облекло
Адрес	Ул. Бранд Петрушев	Паркиране	Да
Чужди езици	МК, EN	Надморска височина	62 m
Цена на билет	н/п	По въздух до Гевгелия	0 км
Координати	41.1396234,22.5020730	До Гевгелия по пътища	0 км
Услуги на място	магазини, барове и ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets go there

Църквата „Свети Пантелеймон“, с. Ума

<i>Описание</i>	Църквата „Свети Пантелеймон“ се намира в село Ума, разположено на склоновете на планината Кожуф в югозападната част на община Гевгелия. Построена е през XIX век и имаше повреди на покривната конструкция и тавана, фреските, иконите и вътрешността на църквата. Местните жители, преди две десетилетия, успяха да ремонтират и запазят камбанарията и да реконструират покрива и стрехите на църквата. Особено важно е да се подчертае, че иконите в църквата, които са били върнати след напускането на селото, са били поставени в музея в Щип. Известна е също така и рисунка на църквата, датираща от времето на строежа през XIX век. През август всяка година по повод християнския празник "Свети Пантелеймон" селската църква организира седмичен курбан, на който присъстват голям брой граждани от общината и по-далеч.		
<i>Телефон</i>	не	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	асфалт + черен път
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	н/п	<i>Паркиране</i>	Да
<i>Чужди езици</i>	МК,SR,BG	<i>Надморска височина</i>	845 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	14.76 км
<i>Координати</i>	41.1527621,22.3275205	<i>До Гевгелия по пътища</i>	20.1 км
<i>Услуги на място</i>	не	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Църквата „Свети Георги“, с. Серменин

<i>Описание</i>	Църквата „Свети Георги“ се намира в село Серменин, разположено на североизточните склонове на планината Кожуф и северозападно от Гевгелия. Църквата е изградена през 1834 година, и е възстановена в края на XIX век от строителя Антон Китанов. Последното ѝ обновяване е през 1940 г. Има картина, нарисувана през 1951 г. от художника Георги Хаджи Николов от Гевгелия. Църквата има богати стенописи и икони, датиращи от XIX век. Тя е и една от най-известните църкви в региона.		
<i>Телефон</i>	не	<i>Транспорт</i>	с кола, джип, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	черен път
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	н/п	<i>Паркиране</i>	Да
<i>Чужди езици</i>	МК,SR,BG	<i>Надморска височина</i>	553 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	15.94 км
<i>Координати</i>	41.2180653,22.3439712	<i>До Гевгелия по пътища</i>	19.4 км
<i>Услуги на място</i>	не	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Манастир „Свети Пророк Илия“, с. Серменин

<i>Описание</i>	Манастира „Свети Илия“ се намира в село Серменин, разположен на североизточните склонове на планината Кожуф и северозападно от Гевгелия. Той е осветен през 2013 г..		
<i>Телефон</i>	не	<i>Транспорт</i>	с кола, джип, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	черен път
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	н/п	<i>Паркиране</i>	Да
<i>Чужди езици</i>	МК,SR,BG	<i>Надморска височина</i>	625 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	16.2 км
<i>Координати</i>	41.2261815,22.3478158	<i>До Гевгелия по пътища</i>	20.3 км
<i>Услуги на място</i>	не	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Църквата „Свети Атанасий Велики“, с. Габрово

<i>Описание</i>	Църквата „Свети Атанасий Велики“ се намира в село Габрово, на източните склонове на планината Кожуф. Тя е построена от неназования Андон Китанов през 1851 г., а изографисана през втората половина на XIX век от Димитър Андонов – Папрадишки. Църквата има нови, но и стари икони които датират от 1863 до 1878 година.		
<i>Телефон</i>	не	<i>Транспорт</i>	с кола, джип, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	н/п	<i>Паркиране</i>	Да
<i>Чужди езици</i>	МК,SR,BG	<i>Надморска височина</i>	283 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	18.39 км
<i>Координати</i>	41.2859095,22.4022130	<i>До Гевгелия по пътища</i>	28.5 км
<i>Услуги на място</i>	не	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Църквата „Възнесение Христово – Свети Спас“, с. Петрово

<i>Описание</i>	Църквата „Възнесение Христово – Свети Спас“ се намира в село Петрово. Изградена е през 1860 година, и още следващата година опожарена. Повторно изградена през 1867 година от Андон Китанов. Църквата „Свети Спас“ има прекрасен стенопис по северните и южните стени. Иконите са подредени в три части и всички датират от периода 1863 до 1869 година.		
<i>Телефон</i>	не	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	Асфалт + 100 м. черен път
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	н/п	<i>Паркиране</i>	Да
<i>Чужди езици</i>	МК,SR,BG	<i>Надморска височина</i>	356 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	20.14 км
<i>Координати</i>	41.2961166,22.3833926	<i>До Гевгелия по пътища</i>	29.4 км
<i>Услуги на място</i>	не	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Манастир „Свети Атанасий“, с. Петрово

<i>Описание</i>	Манастира „Свети Атанасий“ се намира на входа на село Петрово. През 1980 година поради старост се е срутил, а преди време на неговите основи е изградена еднокорабна църква от Васил Марков от село Петрово. Днес тя е църква на местните жители, в която се извършват църковни ритуали.		
<i>Телефон</i>	не	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	н/п	<i>Паркиране</i>	Да
<i>Чужди езици</i>	МК,SR,BG	<i>Надморска височина</i>	312 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	19.82 км
<i>Координати</i>	41.2950785,22.3886199	<i>До Гевгелия по пътища</i>	28.6 км
<i>Услуги на място</i>	не	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Църквата „Свети Константин и Елена“, с. Миравци

<i>Описание</i>	Църквата „Свети Константин и Елена“ е изградена над село Миравци. Първоначално, през 1860 година е изградена като трикорабна църква. Във вътрешността на църквата няма фрески, но на външната стена са рисувани композиции "Последната присъда" и "Възнесение на св. Илия". Строител на църквата е Андон Китанов. Църквата е била опожарявана и повторно обновена.		
<i>Телефон</i>	не	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	н/п	<i>Паркиране</i>	Да
<i>Чужди езици</i>	МК,SR,BG	<i>Надморска височина</i>	137 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	19.49 км
<i>Координати</i>	41.3059766,22.4324174	<i>До Гевгелия по пътища</i>	24.1 км
<i>Услуги на място</i>	не	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Църквата „Раждане на Пресвета Богородица“, с. Давидово

<i>Описание</i>	Църквата „Раждане на Пресвета Богородица“ се намира в село Давидово. Православната църква е изградена през средата на XIX век от строителя Андон Китанов. Според архитектурата си църквата е трикорабна, с плоски дървени тавани, средния от които се простира над двата странични кораба. Днешната църква е възстановена през 1926 г. и е възстановена живопис в олтарната апсида.		
<i>Телефон</i>	не	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	н/п	<i>Паркиране</i>	Да
<i>Чужди езици</i>	МК,SR,BG	<i>Надморска височина</i>	106 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	22.33 км
<i>Координати</i>	41.3317272,22.4282693	<i>До Гевгелия по пътища</i>	27.2 км
<i>Услуги на място</i>	не	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Манастир „Свети Илия“, с. Давидово

<i>Описание</i>	Свети Илия е македонска православна християнска църква в село Давидово, която в същото време е и главната манастирска църква на Давидовския манастир. Църквата е издигната в 1937 година. Според преданието, на мястото на днешния манастир в периода между двете световни войни е построена малка църква, наречена "Св. Илия". Тази през 1945 година била обновена и разширена, и целият комплекс се превърнал в манастир. На запад от манастира е построена нова постройка с две стаи за престой на вярващите. Основният празник се празнува на 2 август - Илинден. Манастирът е посещаван особено по време на религиозния празник "Илинден", когато има много посетители от Гевгелия и Валандово и се смята, че този манастир има лечебна сила за много заболявания.		
<i>Телефон</i>	не	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	черен път
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Пзискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	н/п	<i>Паркиране</i>	Да
<i>Чужди езици</i>	MK,SR,BG	<i>Надморска височина</i>	168 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	22.83 км
<i>Координати</i>	41.3371473,22.4316315	<i>До Гевгелия по пътища</i>	27.4 км
<i>Услуги на място</i>	не	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Църквата „Света Петка“, с. Милетково

<i>Описание</i>	Църквата Св. Петка е стара църква, изградена преди 1860 година. Първичната е била опожарена и изгорена за време на Първата световна война. След войната била обновена, но през 1931 година повторно била разрушена от катастрофално земетресение. Обновена е през 1932 година. Днешната църква "Света Петка" е трикорабна, с полукръгла олтарна апсида на източната стена (отвън). Покривната конструкция е двуканална. Сградата е изградена от обикновен камък. На юг и запад има веранди. Главният вход на храма е от юг, а страничният от западната страна. Иконите са по-нови. Някои от тях датират от 1932 г., когато църквата е реновирана. Църквата не е изографисана.		
<i>Телефон</i>	не	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	асфалт + 100 метра черен път
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Пзискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	н/п	<i>Паркиране</i>	Да
<i>Чужди езици</i>	MK,SR,BG	<i>Надморска височина</i>	94 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	16.5 км
<i>Координати</i>	41.2839131,22.4610899	<i>До Гевгелия по пътища</i>	20.4 км
<i>Услуги на място</i>	не	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Църквата Свети Димитрий, с. Конско

<i>Описание</i>	Църквата Св. Димитрий е изградена през 1858 година от Андон Китанов. Тя е трикорабна и е изографисана през 1881 година само в горния дял на централния кораб.		
<i>Телефон</i>	не	<i>Транспорт</i>	с джип, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	черен път
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Пзискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	н/п	<i>Паркиране</i>	Да
<i>Чужди езици</i>	MK,SR,BG	<i>Надморска височина</i>	554 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	16.09 км
<i>Координати</i>	41.1863169,22.3212532	<i>До Гевгелия по пътища</i>	21 км
<i>Услуги на място</i>	не	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Църквата „Свети Димитрий“, с. Кованец

<i>Описание</i>	Свети Димитрий — главна селска църква в гевгелийското село Кованец. Църквата се намира на няколко стотин метра преди селото, непосредно от лявата страна на пътя за село Негорци. Изградена е в 1860 година и обновена в 1907 година. Строител е Андон Китанов.		
<i>Телефон</i>	не	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Пзискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	н/п	<i>Паркиране</i>	Да
<i>Чужди езици</i>	MK,SR,BG	<i>Надморска височина</i>	232 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	11.76 км
<i>Координати</i>	41.2228392,22.4174165	<i>До Гевгелия по пътища</i>	13 км
<i>Услуги на място</i>	не	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Църквата „Свети Атанасий Велики“, с. Негорци

<i>Описание</i>	Църквата „Свети Атанасий Велики“ се намира в центъра на село Негорци, северно от град Гевгелия. Тя е построена в края на XIX век и е реконструирана и доизградена няколко пъти. Църквата се използва от местните жители за църковни обреди. На входа на двора ѝ се намира най-старият бряст в Македония. Това дърво е исторически свидетел на живота на жителите в Негорци.		
<i>Телефон</i>	не	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	н/п	<i>Паркиране</i>	Да
<i>Чужди езици</i>	MK,SR,BG	<i>Надморска височина</i>	77 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	5.35 км
<i>Координати</i>	41.1836717,22.4794258	<i>До Гевгелия по пътища</i>	5.7 км
<i>Услуги на място</i>	не	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Църквата „Свети Константин и Елена“ – с. Мързенци

<i>Описание</i>	Свети Константин и Елена — главна селска църква в гевгелийското село Мързенци. Църквата се намира в южната част на селото на хълм с господстващо разположение спрямо останалата част на селото. Според паметта на местните жители, оригиналната църква била разположена другаде, т.е. от другата страна на железопътната линия, построена през XIX век. Нейният строител е Андон Китанов, произхождащ от село Тресонче. Днешната църква започва да се строи през 1925 г., но поради различни причини не е завършена до 1936 г., когато е била осветена от Щипския владика Симеон Злетовско-струмички.		
<i>Телефон</i>	не	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	черен път
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	н/п	<i>Паркиране</i>	Да
<i>Чужди езици</i>	MK,SR,BG	<i>Надморска височина</i>	118 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	2.49 км
<i>Координати</i>	41.1612252,22.5011262	<i>До Гевгелия по пътища</i>	3.6 км
<i>Услуги на място</i>	не	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Църквата „Света Петка“ – с. Пърдейци

<i>Описание</i>	Света Петка — главна селска църква в гевгелийското село Пърдейци. Църквата се намира в южния край на селото. Изградена е през 1861 година, което се забелязва от надписа над входната врата, която се намира от южната страна на църквата, а строителят ѝ е известният каменар, резбар и художник Андонов Китанов. В двора на църквата са разположени камбанарията и селското гробище. Камбанарията е залепена до северозападната част на църквата. Тя има правоъгълна основа и е покрита с пирамидален керемиден покрив. В горната част на всяка от четирите си страни има една монофора.		
<i>Телефон</i>	не	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	н/п	<i>Паркиране</i>	Да
<i>Чужди езици</i>	MK,SR,BG	<i>Надморска височина</i>	64 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	7.53 км
<i>Координати</i>	41.2066156,22.5003262	<i>До Гевгелия по пътища</i>	8.9 км
<i>Услуги на място</i>	не	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Църквата „Свети Димитрия“, с. Смоквица

<i>Описание</i>	Църквата „Свети Димитрия“ се намира в село Смоквица на източната страна на планината, която гледа към селото. Началото на строежа датира от 1839 г., като е доизградена през 1905 г. от известния Андон Китанов. Църквата е изографисана в 1846 година, а иконостаса е направен в 1863 година и има красиви царски врати, които са бронзирани.		
<i>Телефон</i>	не	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	н/п	<i>Паркиране</i>	Да
<i>Чужди езици</i>	MK,SR,BG	<i>Надморска височина</i>	389 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	13.74 км
<i>Координати</i>	41.2596434,22.4679694	<i>До Гевгелия по пътища</i>	17.5 км
<i>Услуги на място</i>	не	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Църквата „Раждање на Пресвета Богородица“, с. Богородица

<i>Описание</i>	Първоначално църквата е построена през XIX век, но на друго място. Днешната църква "Рождество Богородично" е построена през 1911 г. от Антон Китанов, а иконостасът е направен през 1935 г. от неидентифициран художник от Галичник. Според архитектурната си форма църквата в село Богородица е трикорабна, с плоски дървени тавани, от които централния е по-висок. В средата на централния кораб има стенопис, изобразяващ Всемогъщия Исус Христос. Иконостасът в църквата е с четири реда икони, рисувани през 1935 г. от неизвестен художник. Има и стари икони от XIX век от неизвестни художници.		
<i>Телефон</i>	не	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	н/п	<i>Паркиране</i>	Да
<i>Чужди езици</i>	МК,SR,BG	<i>Надморска височина</i>	57 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	3.79 км
<i>Координати</i>	41.1406384,22.5480595	<i>До Гевгелия по пътища</i>	5.9 км
<i>Услуги на място</i>	не	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Манастир „Свети Илия“ – курортно място Съръдлива Вода

<i>Описание</i>	Манастира „Свети Илия“ се намира в курортното място Съръдлива Вода. Построен е върху скалист възвишен пейзаж и доминира в курорта. Построен в края на 20-ти век с дарения на бизнесмени от град Гевгелия. Празник на манастира е християнския православен празник на 2 август - Илинден.		
<i>Телефон</i>	не	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	н/п	<i>Паркиране</i>	Да
<i>Чужди езици</i>	МК,SR,BG	<i>Надморска височина</i>	737 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	19.46 км
<i>Координати</i>	41.1910938,22.2809705	<i>До Гевгелия по пътища</i>	24 км
<i>Услуги на място</i>	не	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Църквата „Свети Архангел Михаил“, с. Моин

<i>Описание</i>	Църквата „Свети Архангел Михаил“ се намира в село Моин. Изградена е в средата на XIX век и няколко пъти досега е реконструирана. Църквата служи за църковни обреди.		
<i>Телефон</i>	не	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	нормално облекло
<i>Адрес</i>	н/п	<i>Паркиране</i>	Да
<i>Чужди езици</i>	МК,SR,BG	<i>Надморска височина</i>	118 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	4.52 км
<i>Координати</i>	41.1321982,22.4496372	<i>До Гевгелия по пътища</i>	5.3 км
<i>Услуги на място</i>	не	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

5.4.5.4. Подкатегория Галерии

Художествена галерия Хамам (стара турска баня), Гевгелия

<i>Описание</i>	Единствения запазен обект от Отоманската архитектура в Гевгелия, от края на XIX век, е градския хамам. Обекта е поставен под защита на държавата (Решение №. 08-2304/2 от 31.12.2003 год.), на която основа е обявен за паметник на културата. „Хамама“ (турска баня) се намира в центъра на града, северно от стария градски пазар. С дарения от побратимената община Карач (Република Турция), средствата от общината и Министерството на културата, Хамама е възстановен, реконструиран и адаптиран за художествена галерия, която работи в състава на Националния музей. Неговият доминиращ и оригинален външен вид е запазен с двете медни куполи (малка и голяма), с главна стая, където хамама е поставен на огромен централен мраморен постамент, странични пейки и малка приемна. Реконструираният хамам, успя да устои и да оцелее за бъдещите поколения на град Гевгелия.		
<i>Телефон</i>	+38934213660 ; факс: +38934218673	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	http://www.muzejgevgelija.mk/amam.htm	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	08:00-16:00	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	ул. 7ми Ноември	<i>Паркиране</i>	Да
<i>Чужди езици</i>	MK, EN, BG, SR, GR	<i>Надморска височина</i>	62 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	0 км
<i>Координати</i>	41.1410497,22.5018303	<i>До Гевгелия по пътища</i>	0 км
<i>Услуги на място</i>	магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покази на картата</i>	lets go there

Дом на културата (Пионерския Дом), Гевгелия

<i>Описание</i>	Дом на културата – Гевгелия функционира в рамките на Пионерския Дом в Гевгелия. Намира се в централната градска част. Домът е организатор на множество културни събития, особено за общинския празник 7 ноември, за Св. Спас – патрон на град Гевгелия, и също така на множество театрални представления през цялата година.		
<i>Телефон</i>	+38978444791	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	н/п	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	08:00 – 16:00	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	ул. 7ми Ноември	<i>Паркиране</i>	Да
<i>Чужди езици</i>	MK, EN, SR	<i>Надморска височина</i>	62 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	0 км
<i>Координати</i>	41.1444260,22.5014011	<i>До Гевгелия по пътища</i>	0 км
<i>Услуги на място</i>	магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покази на картата</i>	lets go there

5.4.5.5. Подкатегория Изкуство (музика / танци / песни / традиции)

Танцови състави

Описание

Състави: Ансамбъл Боймия, ЗКУД Негорци, ЗКУД Братя Толеви Пърдейци, КУД Танец Миравци.

Певчески състави

Описание

Градски смесен хор „Горгиния“, Распеани Гевгеличани, Младежки смесен хор при СОУ „Йосиф Йосифовски“, Хор – СОУ „Кръсте Мисирков“

5.4.5.6. Подкатегория Занаяти / таланти

Златарство

Описание

Златарството е един от по-старите занаяти. В днешно време има 4-ма златари, които действат на територията на Гевгелия. Основната дейност е продажба, ремонт и изработка на бижута и други изделия от злато, сребро и др.

Шивачество

Описание

Това е един от най-старите занаяти в региона. Днес е представен само от частни дюкяни. Основната дейност на тези дюкяни е кроене, шиене, поправка на дрехи за населението в Гевгелия и извън него.

Обущарство

Описание

Това е един от най-старите занаяти в региона. Днес е представен два дюкяна, които поправят обувките на населението.

5.4.5.7. Подкатегория Театри и концертни зали

Народния театър, Гевгелия

<i>Описание</i>	Народния театър в Гевгелия е изграден през Втората световна война, в началото на шестдесетте години на XX век. Досега градския театър без съмнение утвърждава функцията си с провежданите театрални представления. Чрез този културен храм бяха популяризирани голям брой местни и чуждестранни театрални групи със собствени пиеси и след кратък застои поради пожар в началото на 90-те години на миналия век, той бе повторно реконструиран, за да служи на гражданите. След цялостната реконструкция, през последните две години в театъра се състояха серия от театрални и други културни събития, особено през 2011 г., когато Гевгелия бе обявен за град на културата от Министерството на културата в Република Македония. Театърът се намира в центъра на града.		
<i>Телефон</i>	+38934213843	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	в зависимост от представлението
<i>Адрес</i>	ул. 7ми Ноември	<i>Паркиране</i>	Да
<i>Чужди езици</i>	МК,EN,SR,BG	<i>Надморска височина</i>	62 m
<i>Цена на билет</i>	в зависимост от представлението	<i>По въздух до Гевгелия</i>	0 км
<i>Координати</i>	41.1404402,22.5026916	<i>До Гевгелия по пътища</i>	0 км
<i>Услуги на място</i>	магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Пионерския Дом, Гевгелия

<i>Описание</i>	„Пионерския Дом“ – Гевгелия се намира в централната градска част. Домът е организатор на множество културни събития, особено за общинския празник 7 ноември, за Св. Спас – патрон на град Гевгелия, и също така на множество театрални представления през цялата година.		
<i>Телефон</i>	+38970459345	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	08:00 – 16:00	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	ул. 7ми Ноември	<i>Паркиране</i>	Да
<i>Чужди езици</i>	МК,EN,SR	<i>Надморска височина</i>	62 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	0 км
<i>Координати</i>	41.1444260,22.5014011	<i>До Гевгелия по пътища</i>	0 км
<i>Услуги на място</i>	магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

5.4.5.8. Подкатегория Фестивали / събития / панаири

Коледен панаир (2, 3 и 4ти Януари)

Описание

Новогодишният благотворителен базар е организиран от фондация "Аполония" и се провежда всяка година преди Нова година с хуманитарна цел. Включват са всички основни училища, дневният център за деца със специални нужди и родителите, които правят сувенири, десерти и други. След това се предлагат на населението чрез щандове за продажба. Благотворителният базар трае 3 дни. Събраните средства се даряват.

Християнски празник „Водици – Богоявление“ (Януари)

Описание

Християнският празник „Водици – Богоявление“ е свързан с кръщението на Исус Христос в река Йордан и неговото определение за върховен и единствен Бог. Всяка година се отбелязва както в Гевгелия, така и в цялата Република Македония. Прави се водосвет и се хвърля дървен кръст от моста на река Вардар, в близост до едноименния хотел, като християнска символика за осъществяването на идеята за страдание и спасение. Множество, по-млади момчета плуват във водите на река Вардар, и се състезават за това, кой ще хване хвърления от свещеника кръст. Вярва се (в християнската религия), че този, който хване кръста във водата, го очакват щастие, здраве и благочестива благословия през цялата година. След церемонията човека, хванал кръста в ръцете си, посещава домове с него и го даряват за здраве и щастие на посетените членове на семействата.

Панаир на книгата (Февруари)

Описание

Панаирът на книгата е организиран от библиотека "Гоце Делчев" през февруари в чест на раждането на библиотеката за патронажа и великия македонски революционер Гоце Делчев (4 февруари 1872 - 4 май 1903 г.). На това изложение са изложени стотици книги от няколко издателски къщи от Македония.

Музикално-поетична проява, посветена на Гоце Делчев (Февруари)

Описание

Музикално-поетична проява посветена на Гоце Делчев и организирана от едноименната библиотека. Тя се провежда всяка година през февруари в чест на раждането на великия македонски революционер - Гоце Делчев (4 февруари 1872 г. - 4 май 1903 г.), на който е кръстена библиотеката.

„Свети Трифон“ (Февруари)

Описание

„Свети Трифон“ е православен християнски празник, в чест на Светеца Трифон, който е живял в средата на IV век и работил в полза на бедните. В Гевгелия и другите населени места на този ден се прави зарязване на лозовите масиви. Традиционно това се прави в село Пърдейци, където всяка година се сменят домакинните на събитието. Също така, другите граждани на общината, които имат лозя, на този ден извършват зарязване на лозята и тяхното оросяване с "осветена вода", в която има лозови клонки. Целият процес има християнско значение, защото е изпълнен с убеждението, че в този ден се постига "Споразумение между човека, земята, небето и слънцето" и поради това, след зарязването на лозето, се сервират обилни храни и се пият ракия и вино. Свети Трифон е покровител на преработвателите на грозде, лозята и виното.

Поетично – музикална вечер „За тебе любов моя“ (Март)

Описание

Поетично – музикална вечер „За тебе любов моя“ се провежда в Гевгелия всяка година на 8-ми Март, Ден на жената. Първата проява е била под мотото "Когато мъжа пее за жена", а по-късно получава съществуващото наименование. На тази поетична проява, която се провежда в хотел „Аполония“ участват актьори с аматьорски и професионални афинитети, запазвайки конструктивната муза и идея. Досега организаторите успешно реализират поезията и музикалната проява, която набира все по-голяма популярност и артистична устойчивост.

„Априлиада“ (Април)

Описание

„Априлиада“ е културно-развлекателно събитие за най-малките в Гевгелия, което се провежда всяка година на 1 април. Денят на шегата се подготвя от служителите в детските градини и началните училища, а участниците в събитието са най-младите ученици. Учителският състав с родителите е ангажиран с представянето на детските герои, заглавията и ритмите на Априлиада. Участието е масово, с голямо присъствие на гражданите, а проявлението вече има свой собствен традиционен знак.

Етно изложба "Златните ръце на македонската жена" и Пееща чаршия - Дом на култура (Април)

Описание

Провежда в Гевгелия традиционно всяка година, организирана от Камарата на културата "Македония", а под егидата на Министерството на културата и община Гевгелия. В мероприятиято участват около 250 членове от културно - художествени дружества от девет града на Македония и един ансамбъл от България. Програмата започва с парад пред църквата "Св. Спас", в чест на светеца покровител на Гевгелия, продължава през улица "Маршал Тито" до централния градски площад, където изпълняват програма всички ансамбли от Гевгелия, Валандово, Дојран, Неготино, Струмица, Кочани, Радовиц, Охрид, Крива Паланка и Сандански, Република България.

Традиционно народно събитие „Гура Мара“ – (3 ден на Великден) (Април или Май)

Описание	Традиционното народно събитие „Гура Мара“ се провежда всяка година в Миравци. То е свързано с вярата в традициите и според някои хронисти с едно истинско събитие и човешка съдба. А именно, говори се за брат Гуро и сестра Мара, която била отвлечена от хорото, докато играла с момчетата от селото. Брата Гуро отишъл заедно с приятелите си, за да я спаси от похитителите, но умрял в битка с тях. Сестрата се върнала в селото и много тъгувала за загубата на брат си. Оттогава в селото, на третия ден от Великден, се играе само моминско хоро, а по-възрастните жени не позволяват на мъжете да се хванат на хорото, защитавайки традицията с пръчки. Понякога в средата на селото, а днес на площада пред Дома на културата се провежда низ от народни хора от КУД „Танец“ от Миравци. Хорото „Гура Мара“ се превръща в привлекателно и интересно музикално изпълнение и като специфичен и интересен фолклорен обичай се организира през годините в присъствието на много посетители от градове и села.
----------	---

Спасовден (Май)

Описание	Християнски празник „Свети Спас“ – Христово Възнесение е Патронен празник на град Гевгелия. Той се отпразнува от няколко десетилетия, особено след независимостта на Република Македонија. Поводът за християнски празник "Свети Спас" за покровител на Гевгелия е именно името на най-старата църква, както и манастира в Гевгелия. На този ден се дава курбан в църквата „Свети Спас“, а някои вярващи гледат Христовото Възвисяние на последния ден от най-големия християнски празник – Възкресение Христово.
----------	--

Детски музикален фестивал „Калинка“ (Май)

Описание	Детски музикален фестивал „Калинка“ се състои всяка година в Гевгелия. Организира се под покровителството на Пионерския Дом, а последното десетилетие се превърна в международен детски музикален фестивал, в който участват представители на други съседни страни. На фестивала се представят голям брой деца с песни, от които много са познати хитове. Някои начинаещи музиканти, преминали през детския фестивал, днес са известни певци на македонската музикална сцена.
----------	--

Международна художествена общност „Аполония“ - Фондация Аполония (Юни)

Описание	Международната художествена общност „Аполония“ се провежда всяка година в хотел "Аполония", който е покровител на това събитие. Участват художници от страната и чужбина, които творят с еднаква интензивност и отдаденост. Участват изявиени артистични имена, както и представители на по-младото поколение художници. Десетилетната художествената традиция на Гевгелия се представя и от млади членове на местната Асоциация на художниците. Десетдневната креативна творческа работа на участниците се представя чрез съвместна изложба. Художествената общност "Аполония" получи юбилеен десетгодишен сертификат за оцеляване.
----------	---

Културен фестивал „Среща на пеещи градове“, или позната като „Распеана Чаршия – Тръби Тръби, Гевгелийско“ (Юни)

Описание	Културния фестивал „Среща на пеещи градове“, или познат като „Распеана Чаршия – Тръби Тръби, Гевгелийско“ се провежда традиционно всяка година в партньорство с Дома на културата „Македонија“, и под покровителството на Министерството на културата и на община Гевгелия. Във фестивала вземат участие около 250 членове на културно-художествени дружества от девет града в Македонија и един ансамбъл от България. Програмата започва от Църквата „Св. Спас“, в чест на Светеца – защитник на Гевгелия и продължава по улица „Маршал Тито“ до централния градски площад където се провежда програмата на ансамблите, от Гевгелия, Валандово, Дойран, Неготино, Струмица, Кочани, Радовиш, Охрид, Крива Паланка и от Сандански, Република България.
----------	---

„Гевгелийско културно лято“ (Юли)

Описание	„Гевгелийско културно лято“ е традиционно събитие организирано от община Гевгелия. Дните на лятото са запазени за много драматургии, промоции на книги, поетични приятелства и т.н. Има и игрални групи, както и изпълнения на духовна и класическа музика. Посетителите разглеждат изложби с разпознаваеми фотографии, а на следващия ден се радват на представяне на съвременна поезия. Всяко лято има истинска топла културна вълна, в която активно участват художници от страната и чужбина.
----------	--

"Смоквиада" – Сдружение на гражданите Тера (Август)

Описание	„Смоквиада“ се провежда всяка втора половина на август на градския стадион в Гевгелия. Покрай културно – забавната програма, се провежда надпревара за приготвяне на сладко от зрели смокини. По време на фестивала, участниците украсяват и подреждат пандовете си както умеят най-добре, с цел да спечелят титлата „най-добър панд“ и най-вкусно сладко от смокини. Най-добрите производители на сладко от смокини получават подходящи награди. В допълнение към тези продукти се излагат пандове на местни производители на традиционни македонски сладки, конфитюри и айвар, и добре известните обработени зеленчуци и плодове в община Гевгелия.
----------	--

Мултимедиен Арт фестивал "Бош" - Мултимедиен фестивал (фото бош) (Септември)

Описание	Мултимедиен фестивал се провежда всяка година в края на август и продължава 3 дни. Предлага на посетителите няколко концерта, изложби, инсталации, семинари, представления и филми, които се провеждат в и около Народния театър в Гевгелия и Къщата на Пионерите. Първото издание се реализира през 2009 г. в чест и памет на покойния актьор и поет Боско Божаджиевски (1981-2008). През изминалите години, на фестивала са участвали над 300 художници.
----------	--

7-ми Ноември (Общински празник)

Описание	7-ми Ноември е празничен ден на община Гевгелия. Повод за празнуване на 7-ми Ноември за ден на Общината е освобождаването на Гевгелия от фашисткия окупатор през Втората световна война. От петдесетте години на миналия век, празника се отбелязва всяка година с обществено – културни прояви. Всяка четвърта година се присъждат награди и признания от Съвета на общината на лица, дали специален принос в общината.
----------	--

Дни на комедията „Смеха – мехлем за душата“ (Ноември)

Описание	Дни на комедията „Смеха – мехлем за душата“ е театрален международен фестивал, посветен на комедията. Организатор е Дома на културата „Македония“ в партньорство с община Гевгелия и покровителството на фондация „Аполония“. В дните на комедията се излъчват саркастични и карикатурни пародии, които завършват с комичен край. Доказани и утвърдени театри от Република Македония участват във фестивала.
----------	--

Фолклорен гердан – Пионерски дом (Ноември)

Описание	Традиционна фолклорна проява "Фолклорен гердан" се провежда ежегодно в рамките на програмата за честване на 7 ноември - Ден на община Гевгелия. Всички културни и художествени асоциации от Гевгелия и околностите, както и гости от Сърбия, Босна и други, представят своя фолклорна програма.
----------	---

„Коледа“ (Декември)

Описание	Християнски празник, и според някои хронисти - езически обичай, който проникнал в лоното на християнската религия някъде в началото на Средновековието. Той се празнува срещу Великия християнски празник "Бъдни вечер" в почти всички селища на общината. Най-масово се отбелязва в село Негорци. През вечерта се пали огромен коледен огън. По традиция в Негорци се палят три огъня на три различни места, които събират не само местните жители, но и голям брой посетители от други населени места. На добронамерниците им се дава топла грейна ракия, чай, фъстъци, орехи и др. Най-малките коледари пеят коледарски песни по домовете на местните и ги даруват със скромни подаръци.
----------	---

5.4.5.9. Подкатегория Местни пазари – няма

5.4.5.10. Подкатегория Културни центрове

Библиотека „Гоце Делчев“, Гевгелия

<i>Описание</i>	Според стария гевгеличанин Ванчо Караянов, сградата датира от около 1911 година. Последните проучвания сочат, че сградата е построена осем години преди началото на XX век от турчин, който планирал долния етаж да функционира като банка, а горният да бъде жилище за семейството му. Архитектурата е с много богати орнаменти, от които се признава едно цвете мак, което в този период доминира в тези райони. Сградата е от особена важност за Гевгелия, защото е станала известен декор през годините, но и "марка", с която се гордее града. Построили са я майстори от Дебър, които не са избрани на случаен принцип – широко известни с тяхната работа и се предполага, че подобна къща е построена и в Солун. Носещия стълб, който се намира на долния етаж е излят специално за целта в Солун. Библиотеката притежава значителна колекция от оригинални произведения, включително книгата „Огледало“ написана от македонския просветител Кирил Пейчинович, и отпечатана в 1816 година. През 1945 год. читалището прераства в народна библиотека и носи името на Гоце Делчев. От 1950 година работи в днешните помещения т.е. в Беширов конак – обект под защитата на Министерство на Културата на РМ и собственост на община Гевгелия. Първоначално библиотеката работи на приземния етаж на днешните помещения, а от 1985 г. насам, на помещения на горния етаж, както и в частна сграда.		
<i>Телефон</i>	+38972266910 ; факс: +38934211564	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	www.bibliotekagevgelija.edu.mk	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	07 – 20 (Пон-Пет) 8-14 (Съб); от 1 ^{ва} Сеп до 15 ^{та} Юни не работи Съботите	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	Ул. Васо Караянов 1, Гевгелия, МК	<i>Паркиране</i>	Да
<i>Чужди езици</i>	МК, EN, BG, SR, HR, GR	<i>Надморска височина</i>	62 m
<i>Цена на билет</i>	членска такса за местни (150 денари) и 10 денари за всяка взета книга	<i>По въздух до Гевгелия</i>	0 км
<i>Координати</i>	41.1403652,22.5051468	<i>До Гевгелия по пътища</i>	0 км
<i>Услуги на място</i>	магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Народния театър, Гевгелия

<i>Описание</i>	Народния театър в Гевгелия е изграден през Втората световна война, в началото на шестдесетте години на XX век. Досега градския театър без съмнение утвърждава функцията си с провежданите театрални представления. Чрез този културен храм бяха популяризирани голям брой местни и чуждестранни театрални групи със собствени пиеси и след кратък застои поради пожар в началото на 90-те години на миналия век, той бе повторно реконструиран, за да служи на гражданите. След цялостната реконструкция, през последните две години в театъра се състояха серия от театрални и други културни събития, особено през 2011 г., когато Гевгелия бе обявен за град на културата от Министерството на културата в Република Македония. Театърът се намира в центъра на града.		
<i>Телефон</i>	+38934213843	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	в зависимост от представлението
<i>Адрес</i>	ул. 7ми Ноември	<i>Паркиране</i>	Да
<i>Чужди езици</i>	МК, EN, SR, BG	<i>Надморска височина</i>	62 m
<i>Цена на билет</i>	в зависимост от представлението	<i>По въздух до Гевгелия</i>	0 км
<i>Координати</i>	41.1404402,22.5026916	<i>До Гевгелия по пътища</i>	0 км
<i>Услуги на място</i>	магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Дом на културата (Пионерския Дом), Гевгелия

<i>Описание</i>	Дом на културата – Гевгелия функционира в рамките на Пионерския Дом в Гевгелия. Намира се в централната градска част. Домът е организатор на множество културни събития, особено за общинския празник 7 ноември, за Св. Спас – патрон на град Гевгелия, и също така на множество театрални представления през цялата година.		
<i>Телефон</i>	+38978444791	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	08:00 – 16:00	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	ул. 7ми Ноември	<i>Паркиране</i>	Да
<i>Чужди езици</i>	МК, EN, SR	<i>Надморска височина</i>	62 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	0 км
<i>Координати</i>	41.1444260,22.5014011	<i>До Гевгелия по пътища</i>	0 км
<i>Услуги на място</i>	магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Дом на културата, с. Негорци

<i>Описание</i>	Младежки културен дом , предназначен за осъществяване на различни социални и културни прояви. Реконструиран през 2013/2014 година.		
<i>Телефон</i>	не	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	не	<i>Паркиране</i>	Да
<i>Чужди езици</i>	МК,EN,BG,SR	<i>Надморска височина</i>	75 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	5.34 км
<i>Координати</i>	41.1838519,22.4803532	<i>До Гевгелия по пътища</i>	5.7 км
<i>Услуги на място</i>	магазин, бар и ресторант наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Дом на културата, с. Богородица

<i>Описание</i>	Младежки културен дом , предназначен за осъществяване на различни социални и културни прояви. Реконструиран през 2013/2014 година.		
<i>Телефон</i>	не	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	не	<i>Паркиране</i>	Да
<i>Чужди езици</i>	МК,EN,BG,SR	<i>Надморска височина</i>	52 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	4 км
<i>Координати</i>	41.1406382,22.5505080	<i>До Гевгелия по пътища</i>	6 км
<i>Услуги на място</i>	магазин, бар и ресторант наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Дом на културата, с. Смоквица

<i>Описание</i>	Младежки културен дом , предназначен за осъществяване на различни социални и културни прояви. Реконструиран през 2009/2010 година.		
<i>Телефон</i>	не	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	не	<i>Паркиране</i>	Да
<i>Чужди езици</i>	МК,EN,BG,SR	<i>Надморска височина</i>	95 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	13.67 км
<i>Координати</i>	41.2592341,22.4695610	<i>До Гевгелия по пътища</i>	17.8 км
<i>Услуги на място</i>	магазин наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Дом на културата, с. Миравци

<i>Описание</i>	Младежки културен дом , предназначен за осъществяване на различни социални и културни прояви. Реконструиран през 2014 година.		
<i>Телефон</i>	не	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	н/п	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	не	<i>Паркиране</i>	Да
<i>Чужди езици</i>	МК,EN,BG,SR	<i>Надморска височина</i>	104 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	19.65 км
<i>Координати</i>	41.3080876,22.4349098	<i>До Гевгелия по пътища</i>	24.1 км
<i>Услуги на място</i>	магазин, бар и ресторант наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

5.4.5.11. Подкатегория Храна

Амам баялма

Описание	Ядене с патладжани, домати, чушки, чесън, кромид.
----------	---

Тавче гравче

Описание	Печен боб.
----------	------------

Типичен местен ресторант Явор Джоко, с. Мързенци

Описание	Ресторант „Явор-Джоко“ се намира в село Мързенци. Има капацитет от 80 места вътре и 40 в градината. Освен със специалитетите на скара, ресторанта е известен и с много видове специалитети от агнешко месо, не само в Македония, но и в Гърция. Често посещаван от представители на дипломатическия корпус в страната.
----------	--

Телефон	+389 34 216 920	Транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	не	Достъпност	асфалт
Работно време	08:00-24:00	Изискване за облекло	не
Адрес	не	Паркиране	Да
Чужди езици	МК,ЕН,ВГ,SR,GR,TR	Надморска височина	58 m
Цена на билет	н/п	По въздух до Гевгелия	2.92 км
Координати	41.1650974,22.5045876	До Гевгелия по пътища	3.6 км
Услуги на място	храна и напитки	Покажи на картата	lets go there

Типичен местен ресторант Явор Агапи, с. Мързенци

Описание	Ресторант „Явор - Агапи“ се намира на ул. „Мързенски Пат“. Има капацитет от 90 места вътре и 40 в градината. От специалитетите се отличават печено агнешко и печено телешко.
----------	--

Телефон	+389 71 384 100	Транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	не	Достъпност	асфалт
Работно време	07:00-24:00	Изискване за облекло	не
Адрес	ул. 7ми Ноември	Паркиране	Да
Чужди езици	МК,ЕН,ВГ,SR,GR	Надморска височина	77 m
Цена на билет	н/п	По въздух до Гевгелия	2.66 км
Координати	41.1623197,22.4961866	До Гевгелия по пътища	2.7 км
Услуги на място	храна и напитки	Покажи на картата	lets go there

Типичен местен ресторант Мики Джа – рибен ресторант, Гевгелия

Описание	Рибния ресторант „Мики – Джа“ се намира на улица „Железничка“. Ресторанта има капацитет от 60 места и 20 в градината. Основното меню на рибния ресторант са специалитети от риба и рибена чорба. В допълнение се предлагат и специалитети на скара.
----------	---

Телефон	+38934213001	Транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	не	Достъпност	асфалт
Работно време	08:00-24:00	Изискване за облекло	не
Адрес	Ул. Железничка	Паркиране	Да
Чужди езици	МК,ЕН,ВГ,SR	Надморска височина	54 m
Цена на билет	н/п	По въздух до Гевгелия	0 км
Координати	41.1421380,22.5122329	До Гевгелия по пътища	0 км
Услуги на място	храна и напитки	Покажи на картата	lets go there

5.4.5.12. Подкатегория Демонстрации на бит, занаяти – няма

5.4.5.13. Подкатегория Местен диалект и културни елементи

Гевгелийски диалект

Описание	Гевгелексикон - Лексикон с уникални думи от гевгелийския диалект. Джебното издание на „Гевгелексикон“ е на Стефо Стефанов. „Гевгелексикон“ представлява няколко годишно усилие на активно събиране и обработка на 1040 уникални думи, които изобразяват гевгелийския диалект.
----------	---

5.4.5.14. Подкатегория Сувенири

Магазин за сувенири в Музей – Гевгелия (Владов конак)

<i>Описание</i>	В Националната институция Музей – Гевгелия се намират няколко витрини с изложени многобройни копия на артефакти, които са намерени при археологическите разкопки от Гевгелийския регион. Има възможност за закупуването им.		
<i>Телефон</i>	+38934213660 ; факс: +38934218673	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	www.muzejgevgelija.mk ; numgyg@gmail.com	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	08 – 16 (Пон-Пет); за групи са възможни посещения и Съб и Нед	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	Ул. Маршал Тито 26, Гевгелия, МК	<i>Паркиране</i>	Да
<i>Чужди езици</i>	МК, EN, BG, SR, GR	<i>Надморска височина</i>	56 m
<i>Цена на билет</i>	60 денари за единично и 30 за групи	<i>По въздух до Гевгелия</i>	0 км
<i>Координати</i>	41.1423180,22.5091393	<i>До Гевгелия по пътища</i>	0 км
<i>Услуги на място</i>	магазини наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Магазин за сувенири на границата с Гърция

<i>Описание</i>	В рамките на Националната институция Музей – Гевгелия, на граничния пункт Богородица на границата с Гърция, се намира Сувенирен магазин с изложени многобройни копия на артефакти, които са намерени при археологическите разкопки от Гевгелийския регион, с възможност за закупуване. Също така има наличие на сувенири от цяла Македония.		
<i>Телефон</i>	+38934213660 ; факс: +38934218673	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	www.muzejgevgelija.mk ; numgyg@gmail.com	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	08 – 16 (Пон – Пет)	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	ГКПП Богородица, Гевгелия, МК	<i>Паркиране</i>	Да
<i>Чужди езици</i>	МК, EN, BG, SR, GR	<i>Надморска височина</i>	81 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	3.81 км
<i>Координати</i>	41.1349924,22.5479797	<i>До Гевгелия по пътища</i>	6.2 км
<i>Услуги на място</i>	магазини наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

5.4.6. Категория Архитектура

5.4.6.1. Подкатегория Старинна архитектура/ архитектурно – етнографски

Старата (Гевгелийската) чаршия

Описание	„Стара Чаршия“ се намира в центъра на града и е поставена под зашитата на паметници с особено историческо значение. Разпознаваема структура, типичен ориенталски базар, по калдъръмени каменни блокове и малки двуетажни магазини, залепени един към друг, изобразява македонския стил на XIX век. Градена е през края на 19-и и началото на 20-и век. В Старата чаршия е имало няколко търговски и занаятчийски сгради, както и заведения за хранене, които успешно обслужвали жителите на града и близките селища с различни стоки, вариращи от хранителни до занаятчийски и други продукти. Повечето магазини са били държани от турски и еврейски търговци, които след Балканските войни започнали да емигрират масово от региона предимно в Истанбул и Измир в Република Турция. Независимо от това, Старата чаршия продължава да съществува и със същия облик е търговско и занаятчийско място до днес. Всички сгради в Старата Чаршия са автентични.		
Телефон	не	Транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	не	Достъпност	асфалт
Работно време	24/7	Изискване за облекло	не
Адрес	Ул. Бранд Петрушев	Паркиране	Да
Чужди езици	н/п	Надморска височина	62 m
Цена на билет	н/п	По въздух до Гевгелия	0 км
Координати	41.1397496,22.5022722	До Гевгелия по пътища	0 км
Услуги на място	магазини, барове и ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets go there

Училището в с. Серменин

Описание	Училището в Серменин е обект с изключителна историческа стойност. В него са обучени първите македонски учители от този регион.		
Телефон	не	Транспорт	с джип, пеша
Уеб, ел. поща	не	Достъпност	черен път
Работно време	н/п	Изискване за облекло	не
Адрес	н/п	Паркиране	Да, може
Чужди езици	н/п	Надморска височина	560 m
Цена на билет	н/п	По въздух до Гевгелия	15.99 км
Координати	41.2182943,22.3435233	До Гевгелия по пътища	19.4 км
Услуги на място	не	Покажи на картата	lets go there

Училището в с. Конско

Описание	Училището в село Старо Конско се намира над селото и се стига по коларски (черен) път. Сградата вероятно е построена през двадесетте години на XX век и е служила като училищна сграда.		
Телефон	не	Транспорт	с кола, джип, пеша
Уеб, ел. поща	не	Достъпност	асфалт и къс черен път
Работно време	н/п	Изискване за облекло	не
Адрес	н/п	Паркиране	Да, може
Чужди езици	н/п	Надморска височина	633 m
Цена на билет	н/п	По въздух до Гевгелия	15.96 км
Координати	41.1897194,22.3245098	До Гевгелия по пътища	20.4 км
Услуги на място	не	Покажи на картата	lets go there

Къща паметник на културата (Кангов конак), Гевгелия

Описание	Канговия конак е частна жилищна сграда, състояща се от партерно ниво и етаж. Обявена за паметник на културата и обект с висока културна стойност. Секцията, която излиза на ъгъла на двете улици, е изризна така, че прави фасадата профилирана като другите две. Намира се в центъра на Гевгелия на кръстовището близо до сградата на община Гевгелия. Построена е в началото на 20-ти век.		
Телефон	не	Транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	не	Достъпност	асфалт
Работно време	не / частна собственост	Изискване за облекло	не
Адрес	Ул. Димитър Влахов 5, Гевгелия, МК	Паркиране	Да, може
Чужди езици	н/п	Надморска височина	61 m
Цена на билет	н/п	По въздух до Гевгелия	0 км
Координати	41.1386480,22.5035737	До Гевгелия по пътища	0 км
Услуги на място	магазини, барове и ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets go there

Къща паметник на културата (Андреев конак), Гевгелия

<i>Описание</i>	Частна къща, паметник на културата и обект с висока културна стойност. Намира се в центъра на Гевгелия на кръстовището близо до сградата на община Гевгелия. Построена е в началото на 20-ти век.		
<i>Телефон</i>	не	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	не / частна собственост	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	Ул. Димитър Влахов 6, Гевгелия, МК	<i>Паркиране</i>	Да, може
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	61 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	0 км
<i>Координати</i>	41.1385490,22.5033028	<i>До Гевгелия по пътища</i>	0 км
<i>Услуги на място</i>	магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Сградата на бившето радио (паметник на културата), Гевгелия

<i>Описание</i>	Сградата се намира в централната градска част на ул. Маршал Тито. Това здание вероятно е било издигнато точно преди Първата световна война. Обекта е основно симетричен, което е особено подчертано на челната фасада, но и в основното оформление на трите нива. Състои се от приземен магазин, с дървени стълби и отгоре два етажа. Между приземния етаж и горния етаж има междинно пространство. Сградата е частна собственост и със статут на паметник на културата.		
<i>Телефон</i>	не	<i>Транспорт</i>	пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	пешеходна зона
<i>Работно време</i>	не / частна собственост	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	Ул. Маршал Тито 97, Гевгелия, МК	<i>Паркиране</i>	да, на 100 м.
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	61 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	0 км
<i>Координати</i>	41.1396236,22.5033189	<i>До Гевгелия по пътища</i>	0 км
<i>Услуги на място</i>	магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Сградата на общината (паметник на културата), Гевгелия

<i>Описание</i>	Сградата е построена в 1936 година като общинска сграда, след това е функционирала като съд. Днес е седалище на община Гевгелия, където се намират официалните помещения и кабинети на общинската администрация. Няма оригинални данни за това кой е архитект, но може да бъде реалистично да се приеме, че е образован архитект, вероятно от Белград. Сградата е проектирана като издигнат приземен етаж с етажни и сутеренни стаи. Сградата е паметник на културата.		
<i>Телефон</i>	+389 34 213 843	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	www.gevgelija.gov.mk	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	08:00 – 16:00	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	Ул. Димитър Влахов 4, Гевгелия, МК	<i>Паркиране</i>	Да, може
<i>Чужди езици</i>	EN, MK, BG, SR, GR	<i>Надморска височина</i>	61 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	0 км
<i>Координати</i>	41.1387725,22.5031499	<i>До Гевгелия по пътища</i>	0 км
<i>Услуги на място</i>	туристическа информация; магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Сградата на музикалното училище, Гевгелия

<i>Описание</i>	Днешната сграда на музикалното училище за пръв път функционира като обща болница още през 1928 г., разположена в адаптирано пространство на католически пансион, която се използва до изграждането на нова модерна болница до 1960 г. След това е адаптирана за детска градина, а от 1978 г. работи като музикално училище "Васо Караянов".		
<i>Телефон</i>	+389 34 212 970	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	08:00-16:00	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	Ул. Ристо Фаршинин 41, Гевгелия, МК	<i>Паркиране</i>	Да, може
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	58 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	0 км
<i>Координати</i>	41.1389709,22.5066965	<i>До Гевгелия по пътища</i>	0 км
<i>Услуги на място</i>	магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Вила Тина (паметник на културата), Гевгелия

<i>Описание</i>	Сградата е изградена между двете световни войни, най-вероятно в 1924 година. Дело е на архитект Борис Дутов от Белград. Той е автор на няколко обекта и в Скопие от този период. Вила Тина в Гевгелия се различава от тази, която е негово дело в Скопие. Този тип сграда е с подземен етаж. Нема излаз директно на главната улица и е замислена като градска вила с двор отпред. Челната фасада е определена по такъв начин, че етажът е добре подчертан (тъй като приземният етаж е сутерен). От дясната страна има просторна тераса, към която са построени зидани стълби. Вилата е частна, обявена за паметник на културата. Намира на главната улица в близост до жп гарата.		
<i>Телефон</i>	не	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	не / частна собственост	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	Ул. Маршал Тито 13, Гевгелия, МК	<i>Паркиране</i>	Да, може
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	57 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	0 км
<i>Координати</i>	41.1423680,22.5100278	<i>До Гевгелия по пътища</i>	0 км
<i>Услуги на място</i>	парк наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Архитектурен обект (паметник на културата) Министерство на отбраната, Гевгелия

<i>Описание</i>	Притежаван от Министерството на отбраната, в който се помещават официални помещения на това министерство. Намира се в идеалния център на града.		
<i>Телефон</i>	+38934213799	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	не / държавна собственост	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	Ул. Маршал Тито 170, Гевгелия, МК	<i>Паркиране</i>	Да, може
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	60 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	0 км
<i>Координати</i>	41.1387760,22.5010528	<i>До Гевгелия по пътища</i>	0 км
<i>Услуги на място</i>	магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Железопътна станция (паметник на културата), Гевгелия

<i>Описание</i>	В долния край и в края на главната ул. Маршал Тито се намира сградата на ж.п. гарата, построена през 1932 г., непосредствено след земетресението от 1931 г. Това е характерна публична представителна сграда в архитектурния език, характерен за периода между двете световни войни. Днес е в процес на обновяване, собственост е на Министерството на транспорта и съобщенията на Република Македонија.		
<i>Телефон</i>	+38934212033	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	24/7	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	Ул. Борис Кидрич 2, Гевгелия, МК	<i>Паркиране</i>	Да, може
<i>Чужди езици</i>	EN,SR,BG	<i>Надморска височина</i>	53 m
<i>Цена на билет</i>	не, ако не пътуваш	<i>По въздух до Гевгелия</i>	0 км
<i>Координати</i>	41.1437039,22.5121514	<i>До Гевгелия по пътища</i>	0 км
<i>Услуги на място</i>	ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Хамам (стара турска баня-паметник на културата) Гевгелия

<i>Описание</i>	Единствения запазен обект от Отоманската архитектура в Гевгелия, от края на XIX век, е градският хамам. Обекта е поставен под защита на държавата (Решение №. 08-2304/2 от 31.12.2003 год.), на която основа е обявен за паметник на културата. „Хамама“ (турска баня) се намира в центъра на града, северно от стария градски пазар. С дарения от побратимената община Карач (Република Турция), средствата от общината и Министерството на културата, Хамама е възстановен, реконструиран и адаптиран за художествена галерия, която работи в състава на Националния музей. Неговият доминиращ и оригинален външен вид е запазен с двете медни куполи (малка и голяма), с главна стая, където хамама е поставен на огромен централен мраморен постамент, странични пейки и малка приемна. Реконструираният хамам, успя да устои и да оцелее за бъдещите поколения на град Гевгелия.		
<i>Телефон</i>	+38934213660 ; факс: +38934218673	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	http://www.muzejgevgelija.mk/amam.htm	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	08:00-16:00	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	ул. 7ми Ноември	<i>Паркиране</i>	Да
<i>Чужди езици</i>	МК, EN, BG, SR, GR	<i>Надморска височина</i>	62 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	0 км
<i>Координати</i>	41.1410497,22.5018303	<i>До Гевгелия по пътища</i>	0 км
<i>Услуги на място</i>	магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Къща на ул. Маршал Тито № 19, Гевгелия

<i>Описание</i>	Частна къща със статут на обект с висока културна стойност. Намира се в центъра, в близост до ж.п. гарата. Изградена в началото на ХХ век.		
<i>Телефон</i>	не	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	не / частна собственост	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	Ул. Маршал Тито 19, Гевгелия, МК	<i>Паркиране</i>	Да, може
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	57 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	0 км
<i>Координати</i>	41.1419683,22.5090166	<i>До Гевгелия по пътища</i>	0 км
<i>Услуги на място</i>	магазини наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Къща на фамилията Крушкови, Гевгелия

<i>Описание</i>	Частна къща на улица Маршал Тито № 34-36. Собственост на фам. Крушкови, изградена през 1906 година, обект с висока културна стойност. Намира се в центъра на Гевгелия.		
<i>Телефон</i>	не	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	не / частна собственост	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	Ул. Маршал Тито 34-36, Гевгелия, МК	<i>Паркиране</i>	Да, може
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	57 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	0 км
<i>Координати</i>	41.1419539,22.5082250	<i>До Гевгелия по пътища</i>	0 км
<i>Услуги на място</i>	магазини наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Къща – Сеизов конак, Гевгелия

<i>Описание</i>	Къщата е изградена в 1912 година. Това е обект, чиято предна фасада предполага по същество симетрично решение, но вътрешното оформление на архитектурното пространство е напълно неправилно както на партерния, така и на следващия етаж. Намира се в центъра на Гевгелия и е с висока културна стойност.		
<i>Телефон</i>	не	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	не / частна собственост	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	Ул. Маршал Тито 169, Гевгелия, МК	<i>Паркиране</i>	Да, може
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	63 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	0 км
<i>Координати</i>	41.1381364,22.5003363	<i>До Гевгелия по пътища</i>	0 км
<i>Услуги на място</i>	магазини, барове и ресторанти наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Къща на ул. Маршал Тито № 32, Гевгелия

<i>Описание</i>	Къщата е изградена в 1931 година на улица Маршал Тито със значително намалена плътност на градската среда за индивидуални жилищни сгради. Семейната къща на сем. Грековски е една от най-новите сгради на тази улица с подчертано нетипично решение на архитектурата. Къщата е изградена по проект на собственика Трифун Грековски. Намира се в центъра, в близост до ж.п. гарата.		
<i>Телефон</i>	не	<i>Транспорт</i>	с кола, автобус, пеша
<i>Уеб, ел. поща</i>	не	<i>Достъпност</i>	асфалт
<i>Работно време</i>	не / частна собственост	<i>Изискване за облекло</i>	не
<i>Адрес</i>	Ул. Маршал Тито 32, Гевгелия, МК	<i>Паркиране</i>	Да, може
<i>Чужди езици</i>	н/п	<i>Надморска височина</i>	57 m
<i>Цена на билет</i>	н/п	<i>По въздух до Гевгелия</i>	0 км
<i>Координати</i>	41.1421148,22.5083926	<i>До Гевгелия по пътища</i>	0 км
<i>Услуги на място</i>	магазини наблизо	<i>Покажи на картата</i>	lets go there

Къща ул. Васил Караянов № 9, Гевгелия

Описание	Частна къща със статут на обект с висока културна стойност. Намира се в центъра, в близост до библиотеката. Изградена е в началото на XX век.		
Телефон	не	Транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	не	Достъпност	асфалт
Работно време	не / частна собственост	Пзискване за облекло	не
Адрес	Ул. Васил Караянов 9, Гевгелия, МК	Паркиране	Да, може
Чужди езици	н/п	Надморска височина	59 m
Цена на билет	н/п	По въздух до Гевгелия	0 км
Координати	41.1399532,22.5060125	До Гевгелия по пътища	0 км
Услуги на място	магазини, барове и ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets go there

Къща на ул. Маршал Тито № 102, Гевгелия

Описание	Частна къща със статут на обект с висока културна стойност. Намира се в центъра на град Гевгелия. Изградена е в началото на XX век.		
Телефон	не	Транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	не	Достъпност	асфалт
Работно време	не / частна собственост	Пзискване за облекло	не
Адрес	Ул. Маршал Тито 102, Гевгелия, МК	Паркиране	Да, може
Чужди езици	н/п	Надморска височина	61 m
Цена на билет	н/п	По въздух до Гевгелия	0 км
Координати	41.1410048,22.5057376	До Гевгелия по пътища	0 км
Услуги на място	магазини, барове и ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets go there

Къща на ул. Маршал Тито № 80, Гевгелия

Описание	Частна къща със статут на обект с висока културна стойност. Намира се в центъра, в близост до библиотеката. Изградена е в началото на XX век.		
Телефон	не	Транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	не	Достъпност	асфалт
Работно време	не / частна собственост	Пзискване за облекло	не
Адрес	Ул. Маршал Тито 80, Гевгелия, МК	Паркиране	Да, може
Чужди езици	н/п	Надморска височина	59 m
Цена на билет	н/п	По въздух до Гевгелия	0 км
Координати	41.1411396,22.5063927	До Гевгелия по пътища	0 км
Услуги на място	магазини, барове и ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets go there

Къщи на ул. Борис Карпузов № 2 и № 4, Гевгелия

Описание	Частна къща със статут на обект с висока културна стойност. Намира се в центъра. Изградена в началото на XX век. Къщата на № 2 е разрушена.		
Телефон	не	Транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	не	Достъпност	асфалт
Работно време	не / частна собственост	Пзискване за облекло	не
Адрес	Ул. Борис Карпузов 2-4, Гевгелия, МК	Паркиране	Да, може
Чужди езици	н/п	Надморска височина	63 m
Цена на билет	н/п	По въздух до Гевгелия	0 км
Координати	41.1392462,22.5011195	До Гевгелия по пътища	0 км
Услуги на място	магазини, барове и ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets go there

Старата гимназия, Гевгелия

Описание	Собственост е на община Гевгелия и е обявена за паметник на културата. Намира се в близост до жп. гарата. Тук се намират офисите на няколко неправителствени организации (НПО). Изградена е в началото на XX век.		
Телефон	не	Транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	не	Достъпност	асфалт
Работно време	не / частна собственост	Пзискване за облекло	не
Адрес	Ул. Маршал Тито 2, Гевгелия, МК	Паркиране	Да, може

Чужди езици	н/п	Надморска височина	54 m
Цена на билет	н/п	По въздух до Гевгелия	0 км
Координати	41.1432701,22.5114560	До Гевгелия по пътища	0 км
Услуги на място	магазини наблиз	Покажи на картата	lets go there

5.4.6.2. Подкатегория *Открито обществено изкуство и скулптури* – няма

5.4.7. Категория Природа

5.4.7.1. Подкатегория *Защитени територии* – няма

5.4.7.2. Подкатегория *Природа / Подобект Релеф*

Кожуф планина

Описание

Кожуф планина се намира на границата между Македония и Гърция. Най-високия връх в Кожуф е Зеленбрег и е висок 2.171 метра. Планината обхваща площ от 893 км. В процентно съотношение 80 процента от територията ѝ се намират в границите на Македония а останалите 20 процента – в Гърция. Територията на планината Кожуф започва от устието на река Бошавица в река Вардар, близо до Демир Капия. Границата минава покрай река Вардар, а от дясната страна е най-внушителната част – каньона на Демир Капийско дефиле. Пресича държавната граница на Република Македония и в близост до село Лумница (850 м.н.в) на територията на Република Гърция продължава на запад разделяйки планината Паяк, северните страни на Мегленската долина, до седлото Пулевац (1165 м.н.в) продължава към Мрежичко. Тука се намира границата ѝ с Козяк планина. От Мрежичко през Мушов гроб (1019 м.н.в) заема северната страна Витачево и достига до реката Бошавица. Кожуф изобилства с огромен воден ресурс и множество извори на реки. За планинарите и любителите, река Дошница е една от най – хубавите и най – чисти реки в Македония. От извора под Зеленбрег – до устието ѝ с Вардар няма индустриален обект, който да я замърсява. Това е най-чистата река в която живеят пъстърва, раци и др. Животинския свят в Кожуф е представен от рисът, който е рядък и защитен вид. За съжаление, вече 2-3 десетилетия не се забелязват елени. От време на време се срещат мечки, които търсят по-спокойни места и мигрират между Гърция и Македония.

Върхове в Кожуф

Описание

Зелен брег 2172 м.; Дудица 2132 м.; Портата 2112 м.; Морето или К-92 2102 м.; Марково езеро 2035 м.; Мала рупа 2004 м.; Чичи Кая 1767 м.; Двете уши 1688 м.; Момина Чука 1.849 м.

5.4.7.3. Подкатегория *Природа / Подобект Езера* – няма

5.4.7.4. Подкатегория Природа / Подобект Вековни дървета

Дървото „Гол човек“ (Arbutus andrachne) – защитен вид

Описание	Вечнозелен вид от Източното Средиземноморие, Близкия изток и Югоизточна Азия, които се намират в Македония само на две места (в басейните на Конска и Църна река). Представява храст или малко дърво с тъмнозелени, овални листа. Кората се бели под формата на големи люспи (голо дърво), а новата е гладка и медно-червена. Цветовете са бледо жълти, плодовете са червени и сферични. Гол човек се счита за декоративен вид. Може да се види предимно по пътя за Смирзлива Вода и Негорски Бани.
----------	---

Див дъб

Описание	В областта Висока Чука – Кожуф планина. С решение на общинския съвет в Гевгелия през 1997 г., старият див дъб а е обявен за природна забележителност.
----------	---

Полски бряст, с. Негорци

Описание	Според Деян Манжуковски, в двора на църквата Св. Атанасий (село Негорци) се намира най – голямото и най – старо дърво от вида полски бряст (Ulmus campestris) в Република Македония. То е защитено с закон и местните предполагат, че е на приблизително 5 века. С огромните си размери, този бряст впечатлява визуално и величествено завладява пространството.
----------	--

Телефон	н/п	Транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	асфалт
Работно време	24/7	Изискване за облекло	не
Адрес	н/п	Паркиране	Да, може
Чужди езици	н/п	Надморска височина	78 m
Цена на билет	безплатно	По въздух до Гевгелия	5.38 км
Координати	41.1838928,22.4791961	До Гевгелия по пътища	5.7 км
Услуги на място	магазини, бар и ресторант наблизо	Покажи на картата	lets go there

Бряста в парк Железничка, Гевгелия

Описание	Бряста е едно от най – старите дървета (около 150 годишна възраст) в Гевгелия и се намира в парк Железничка.
----------	--

Телефон	н/п	Транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	асфалт
Работно време	24/7	Изискване за облекло	не
Адрес	н/п	Паркиране	Да, може
Чужди езици	н/п	Надморска височина	56 m
Цена на билет	безплатно	По въздух до Гевгелия	0 км
Координати	41.1426308,22.5104599	До Гевгелия по пътища	0 км
Услуги на място	не	Покажи на картата	lets go there

Маслиново дърво в манастирски комплекс Св. Спас, Гевгелия

Описание	Дървото е едно от най-старите дървета и се приема, че е на около 120 години. То се намира в двора на църквата „Св. Спас“ в Гевгелия.
----------	--

Телефон	н/п	Транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	асфалт
Работно време	24/7	Изискване за облекло	не
Адрес	манастир Св. Спас в Гевгелия	Паркиране	Да, може
Чужди езици	н/п	Надморска височина	57 m
Цена на билет	безплатно	По въздух до Гевгелия	0 км
Координати	41.1388924,22.5111768	До Гевгелия по пътища	0 км
Услуги на място	не	Покажи на картата	lets go there

5.4.7.5. Подкатегория Природа / Подобект Реки

Река Вардар

Описание

Вардар е най – голямата река в Македония, с дължина от 388 км и водна площ от приблизително 25.000 км². Най-южната ѝ част минава през Гевгелия.

Дошница

Описание

Дошница е десен приток на Бошава. Извира под връх Зелен бряг на планината Кожуф. Дължината ѝ е 38,5 км и има общ спад от 1,750 м. Водите от тази река се използват за производство на електроенергия във ВЕЦ "Дошница". Реката е известна с легенда за търсещите злато.

Серменинска

Описание

Серменинската река тече от местността Две уши в Кожуф планина, на надморска височина от 1700 м. Продължава по склоновете в посока запад-изток, след което навлиза в областта на Гевгелия. Преминава през селата Серменин и Мързенци, след което се влива в Вардар.

Конска

Описание

Конска река извира от местността Кичи Кай на планината Кожуф, на височина от 1520 м. Продължава по склоновете в посока запад-изток, след което навлиза в областта на Гевгелия. Минава покрай селата Конско, Ново Конско, Моин, както и южно от град Гевгелия и се влива във Вардар.

Петрушка

Описание

Петрушка е малка река, която извира от планината Кожуф. Минава през няколко села: Миравци, Габрово, Милетково. В резултат на вулканична активност в миналото, близо до Миравци, има уникална поява на изстинала лава в каньона на Стара и Петрушка река.

5.4.7.6. Подкатегория Природа / Подобект Минерални / термални води

Негорски термо - минерални Бани, с. Негорци

Описание	Негорски бани са модерен здравен и туристически център за продължително лечение и рехабилитация на пациенти в съвременен оборудван стаи за всички видове терапии в областта на физическата медицина и рехабилитацията. Комплекса отстои на 3 км от Гевгелия и на 50 метра надморска височина. Намира се в много специфична обстановка в подножието на планината Кожуф, в ясенова гора, която образува природен парк. Ясеновата гора обхваща повърхност от 22 хектара около комплекса.		
Телефон	+38934231174	Транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	http://www.negorskibanji.com.mk/	Достъпност	асфалт
Работно време	24/7	Изискване за облекло	не
Адрес	н/п	Паркиране	Да, може
Чужди езици	EN,MK,BG,SR	Надморска височина	69 m
Цена на билет	н/п	По въздух до Гевгелия	3.83 км
Координати	41.1720363,22.4904510	До Гевгелия по пътища	4 км
Услуги на място	бар и ресторант наблизо	Покажи на картата	lets go there

Смръдлива Вода

Описание	Смръдлива Вода е туристическо място на надморска височина от 712 метра, отдалечено на 24 километра от град Гевгелия. Намира се в района на село Конско, между върховете Флора, Аджибарица и Белези. Известно е с минералната вода и лечебните ѝ свойства за заболявания на стомаха и бъбреците. Минералните извори са познати като „Смръдлива вода“ и от там идва името на цялата местност. Нарича се така поради неприятната миризма на водата като на „развалено яйце“. По своя химичен състав са хидрокарбонатни, минерализирани, слабо газирани води. Пият се за лечение на коремни разстройства, камъни в бъбреците, пясък, камъни и възпаление в уринарния тракт и други подобни. Чистият планински въздух и лечебната сила на водата допринасят за използването им от местните жители още между двете световни войни, а след Втората световна война са построени сгради за посетители.		
Телефон	н/п	Транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	асфалт
Работно време	24/7	Изискване за облекло	не
Адрес	не	Паркиране	Да, може
Чужди езици	MK,EN,SR,BG	Надморска височина	735 m
Цена на билет	н/п	По въздух до Гевгелия	19.43 км
Координати	41.1920612,22.2816722	До Гевгелия по пътища	24.2 км
Услуги на място	магазини, бар и ресторант наблизо	Покажи на картата	lets go there

Курортно място – Смръдлива Вода

Описание	Курортната станция в Смръдлива Вода се намира на централно място и е собственост на община Гевгелия. Разполага с 16 легла, кухня и други удобства.		
Телефон	+38934 213 843	Транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	www.gevgelija.gov.mk	Достъпност	асфалт
Работно време	н/п	Изискване за облекло	не
Адрес	не	Паркиране	Да, може
Чужди езици	MK,EN,SR	Надморска височина	756 m
Цена на билет	н/п	По въздух до Гевгелия	19.27 км
Координати	41.1900599,22.2828249	До Гевгелия по пътища	24.5 км
Услуги на място	магазин, бар и ресторант на около 500 м.	Покажи на картата	lets go there

5.4.7.7. Подкатегория Природа / Подобект Водопади – няма

5.4.7.8. Подкатегория Природа / Подобект Пещери – няма

5.4.7.9. Подкатегория Природа / Подобект Природни забележителности – няма

5.4.7.10. Подкатегория Маршрути

От училището в Конско до връх Двете уши – 12км.

Описание	Има маркирана пътека за планинско колоездене, маркирана със знаци. Използва се и от умели планинари и аматьори. Този маршрут се използва предимно от членове на асоциацията за планинарство Кожуф.
----------	--

От училището в Конско до с. Серменин

Описание	Има маркирана пътека за планинско колоездене, маркирана със знаци. Дълга е 7.7 км. и се използва предимно от членове на асоциацията за планинарство Кожуф.
----------	--

Дълбоки дол и Сифулайка – живописен вир

Описание	Дълбоки басейни и природни места, които представляват голяма атракция. Има потоци, храсти и изумрудено чиста зелена вода. Представява мрежа от реки, потоци, притоци, малки водопади и големи водни басейни.
----------	--

Терен за парапланеризъм, с. Серменин

Описание	В близост до село Серменин, до манастира Св. Илия се намира място, подходящо и използвано за парапланеризъм.
----------	--

„Белия рай“ – природно място

Описание	На хълмовете над Миравци, които са част от източното подножие на планината Кожуф, се намира място за излети „Бел Рай“, където се намират малки водопади и няколко вира.
----------	---

Телефон	н/п	Транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	асфалт
Работно време	10:00-03:00	Изискване за облекло	не
Адрес	н/п	Паркиране	Да, може
Чужди езици	MK,EN,BG,SR,GR	Надморска височина	196 m
Цена на билет	н/п	По въздух до Гевгелия	19.4 км
Координати	41.2989229,22.4104206	До Гевгелия по пътища	26.3 км
Услуги на място	бар обслужване	Покажи на картата	lets go there

5.4.7.11. Подкатегория Информационни центрове

Информационен център, гр. Гевгелия

Описание	В центъра на Гевгелия се намира Туристически информационен център който работи от 08:00 до 16:00 часа от понеделник до петък. Обслужва всички вътрешни и чуждестранни туристи, като предлага информация, брошури и др. за туризма.
----------	--

Телефон	+389 34 213 979	Транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	gevgelijao@t.mk	Достъпност	асфалт
Работно време	08:00-16:00 (Пон – Пет)	Изискване за облекло	нормално облечен
Адрес	Ул. Маршал Тито	Паркиране	да, непосредствено
Чужди езици	MK,GR,BG,SR	Надморска височина	64
Цена на билет	н/п	По въздух до Гевгелия	0 м.
Координати	41.138994, 22.501583	До Гевгелия по пътища	0 м.
Услуги на място	Магазини, барове и ресторанти наблизо	Покажи на картата	lets go there

5.4.7.12. Подкатегория Туристически пакети / опознавателни обиколки

- Могат да се намерят в сайтове на туроператори и местни планинарски агенции. Общината не организира.

5.4.7.13. Подкатегория Туристически пътеводители и информационни мрежи

- Онлайн мрежи

5.4.7.14. Подкатегория Тематични паркове

Градски парк, Гевгелия

Описание	Градския парк се намира в идеалния център на Гевгелия, непосредствено до Съда. Има разновидности дървета и растения които придават приятна атмосфера.		
Телефон	н/п	Транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	асфалт
Работно време	24/7	Изискване за облекло	не
Адрес	н/п	Паркиране	Да, може
Чужди езици	н/п	Надморска височина	62 m
Цена на билет	безплатно	По въздух до Гевгелия	0 км
Координати	41.1392030,22.5025146	До Гевгелия по пътища	0 км
Услуги на място	не	Покажи на картата	lets go there

Парк Железничка, Гевгелия

Описание	Парк Железничка се намира в центъра на града до ж.п. гарата. В него се намират най-стария бряст в града, както и друга растителност, която придава приятна атмосфера.		
Телефон	н/п	Транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	асфалт
Работно време	24/7	Изискване за облекло	не
Адрес	н/п	Паркиране	Да, може
Чужди езици	н/п	Надморска височина	56 m
Цена на билет	безплатно	По въздух до Гевгелия	0 км
Координати	41.1425165,22.5103624	До Гевгелия по пътища	0 км
Услуги на място	не	Покажи на картата	lets go there

Динкут, Гевгелия

Описание	Динкут е спортно-рекреативен център и парк, който се намира в близост до град Гевгелия на около 1 км. Представява цялостно надземно решение за спорт и отдих, забавление, почивка и др., изградено с естествени материали: лято кино; фитнес и гимнастика; детска площадка с модерно оборудване; изкуствено скално катерене; детска футболна площадка; детска площадка; лампи, пейки, кошчета за боклук, информационни табели и чешми; беседки с маси и пейки и пътеки за бягане и упражнения с обща дължина от близо 1082 метра.		
Телефон	н/п	Транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	асфалт
Работно време	24/7	Изискване за облекло	не
Адрес	н/п	Паркиране	Да, може
Чужди езици	н/п	Надморска височина	98 m
Цена на билет	безплатно	По въздух до Гевгелия	0 км
Координати	41.1359774,22.4798164	До Гевгелия по пътища	0 км
Услуги на място	не	Покажи на картата	lets go there

Вардарски Рид, Гевгелия

Описание	Вардарски рид е археологически и тематичен парк, оборудван с различни условия за почивка и релаксиране. Той се намира извън града на около 1 километър.		
Телефон	н/п	Транспорт	с кола, автобус, пеша
Уеб, ел. поща	н/п	Достъпност	асфалт
Работно време	24/7	Изискване за облекло	не
Адрес	н/п	Паркиране	Да, може
Чужди езици	н/п	Надморска височина	69 m
Цена на билет	безплатно	По въздух до Гевгелия	0 км
Координати	41.1486905,22.5211901	До Гевгелия по пътища	0 км
Услуги на място	не	Покажи на картата	lets go there

ГЛАВА ШЕСТА

БИБЛИОГРАФИЯ И ПРИЛОЖЕНИЯ

6.1. Използвана литература и източници (опис с автор, година, наименование)

Стратегически документи

Национална програма за развитие: България 2020

Национална стратегия за устойчиво развитие на туризма в Република България 2014 – 2030 г.

Областната стратегия за регионално развитие на област Благоевград 2014 – 2020 г.

Общински план за развитие на община Банско – програмен период 2014 – 2020 г.

Стратегия и план за устойчивото развитие на туризма в Община Банско за периода 2014 – 2020 г.

Стратегия за опазване на културното наследство на територията на Община Банско 2015 – 2020 г.

Съвместен план за управление на културните забележителности на територията на Общините Банско и Виница

Програма за развитие на туризма в Община Банско през 2018 г.

План за управление на Национален парк „Пирин“ 2004 г.

Общ устройствен план на община Банско (ОУП Банско)

Схема на територии с особена защита; Опорен план; Устройствово зонирание; Недвижими културни ценности на територията на гр. Банско – към ОУП Банско

ОУП Банско – Приложение №1 Списък на недвижимите културни ценности в границите на гр. Банско с актуализирани Технически данни

ОУП Банско – Приложение №2 Религиозни обекти със статут, определени по реда на ЗПКМ

ОУП Банско – Приложение №3а Археологически ценности в границите на населените места и селищните образувания

ОУП Банско – Приложение №3б Археологически ценности извън границите на населените места и селищните образувания

Списък на обекти със статут на недвижими културни ценности /Паметници на културата/ с категория “Национално значение” на територията на област Благоевград /по данни от Националния регистър на недвижимите културни ценности, в който се вписват актовете на органите по чл. 65 и Публичния регистър на издадените по чл. 59, ал. 1 декларационни актове и на актовете за прекратяване на временния режим/.

Национален парк Пирин – ползи за хората и природата

Николай Иванов Даутов, Пирин – географски и етимологичен речник, 2014

Д. Душков, Пирин – туристически речник, 1972

Туристически карти на Банско, Добринище и Пирин планина – различни издания

Профил на община Гевгелия

Анализ на туристическите капацитети и потенциали на община Гевгелия

Туристически пътеводител по проект №2007СВ16ІРО007-2012-3-023

Луксозно издание за отбеляване на 130 години – град Гевгелия

Програма за финансиране на програми и проекти в областта на културата на община Гевгелия за 2018 година

Годишна програма за финансиране, поддръжка и защита на обекти от културно наследство, паметници и други обекти в община Гевгелия за 2018 г.

Еко брошура: Защита на околната среда и екотуризма в Гевгелия и Разлог

Каталог на флора и фауна в Гевгелия и Разлог

Карта за планинарските пътеки в Кожух по проект на UNDP

Брошури на Община Гевгелия

Ръководство на съществуващата археологическа обстановка

Бобан Хусеновски и Емил Сламков, Ръководство по археология на Гевгелийско – Валандовския регион, 2012

Републикански институт за защита на паметниците на културата, Проучвателен и защитен режим на градското наследство на Гевгелия, 2000

Градоустройствен план на гр. Гевгелия – Защитно – консерваторски основи за опазване на културното наследство

Уеб сайтовете

<http://bansko.bg>

<http://www.pirin.bg/>

<http://bansko.net/>

<http://dobrinishte-bg.com/tourism>

<http://dobrinishte.bg>

<http://www.mybansko.net/пирин>

<https://bg.wikipedia.org/>

<http://visit-bansko.bg/>

<http://www.e-tourguide.eu/>

<https://luckybansko.bg/>

<http://caves.4at.info/>

<http://hinko.org/bgcaves/>

<https://drumivdumi.com/>

<http://www.biodiversity.bg/>

<http://visit-bansko.bg/>

<https://opoznai.bg/>

<http://www.banskocity.bg/>

<http://www.pochivam.bg/>

<http://pirinadventure.bg/pirin-mountain/>

www.gevgelija.gov.mk

www.gevgelija.biz

<http://www.tourismmacedonia.gov.mk/>

www.muzejgevgelija.mk

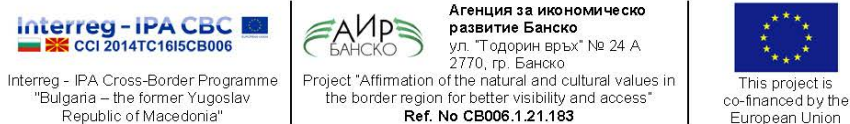
<http://www.gvglive.mk>

<https://www.facebook.com/Dom-Na-Kultura-Gevgelija-188380294853593/>

<http://bibliotekagevgelija.edu.mk/>

6.2. Приложения

Образец на въпросник за анкетиране



Проучване на природното и културно наследство на трансграничния регион на Общините Гевгелия, Република Македония и Банско, Република България

ВЪПРОСНИК

Уважаеми дами или господа,

Ако сте посетител, добре дошли в нашата туристическа дестинация! Изключително сме доволни за решението Ви да ни посетите. Също така благодарим и на жителите на Общината за вниманието.

Моля Ви да отделите 10-15 минути от личното си време, с което ще допринесете и ще ни помогнете да направите бъдещите си посещения тук, още по-приятни.

Интервюто е напълно анонимно.

Провеждащ анкетата: Сдружение "Фиделити"

По проект "Утвърждаване на природните и културните ценности в трансграничния регион за по-добра достъпност и популярност", по Приоритетна Ос 2: Туризъм; Сфера на интервенция: 2.2 Подсилване на туристическия потенциал в региона чрез съвместни инициативи за по-добро съхранение и устойчиво използване на природното и културното наследство.

Възложител: Агенция за икономическо развитие Банско www.airbansko.org

Цел на въпросника и проучването:

- подпомагане на партньорите по проекта да получат директна информация от целевите групи за слабите и силните страни в туристическия сектор
- увеличаване познанията в обществото за културното и природното наследство в трансграничния регион Гевгелия – Банско
- подбор на важна и полезна информация, необходима за изработване на мобилни приложения, уеб сайт и социални мрежи
- опознаване богатото разнообразие от природно и културно наследство в региона Гевгелия – Банско, давайки реалистична оценка на туристическия потенциал и възможните начини за подобряването му
- подбор на ценна информация от местни хора, туристи, представители на бизнеса и други за развитието, опазването и устойчивото използване на това наследство с цел повишаване на туристическия потенциал

"This document has been produced with the financial assistance of the European Union under the project "Affirmation of the natural and cultural values in the border region for better visibility and access" with Reference No CB006.1.21.183, funded under Bulgaria – The former Yugoslav Republic of Macedonia IPA Cross – Border Programme". The views expressed herein can in no way be taken to reflect the official opinion of the European Union and the Managing Authority."



Interreg - IPA Cross-Border Programme
"Bulgaria – the former Yugoslav
Republic of Macedonia"



Агенция за икономическо
развитие Банско
ул. "Тодорин връх" № 24 А
2770, гр. Банско
Project "Affirmation of the natural and cultural values in
the border region for better visibility and access"
Ref. No CB006.1.21.183



This project is
co-financed by the
European Union

Целеви групи:

- Местни общности, граждани и организации
- Представители на местен и регионален бизнес
- Български, Македонски и чуждестранни туристи; посетители на регионите
- Участници в конференции и публични събития
- Местни и регионални власти от двете страни на границата
- Културни институции, туристически организации и НПО на територията на трансграничния регион

Ако сте свалили въпросника от интернет портал, моля изпратете го попълнен на e-mail: fidelity.banva@gmail.com или на следния адрес:

Република България
ул. "Неофит Рилски" № 85
2778, с. Баня
общ. Разлог
за Сдружение "ФИДЕЛИТИ" – за сметка на получателя

Надяваме се заедно да допринесем за правилното опазване, укрепване, както и за доброто развитие на природното и културно наследство на трансграничния регион Банско – Гевгелия!

Пожелаваме Ви да имате достатъчно време за пътешествия ☺

Много Ви благодарим за съдействието!



Interreg - IPA Cross-Border Programme
"Bulgaria – the former Yugoslav
Republic of Macedonia"



Project "Affirmation of the natural and cultural values in
the border region for better visibility and access"
Ref. No CB006.1.21.183

Агенция за икономическо
развитие Банско

ул. "Тодорин връх" № 24 А
2770, гр. Банско



This project is
co-financed by the
European Union

Въпросник # _____

1. Каква е вашата възраст?

- По – малко от 24 години
 Между 40 и 55 години

- Между 24 и 39 години
 Над 55 години

2. Какъв е вашият пол?

Мъж

Жена

3. Каква е вашата националност?

4. Какъв е социалният ви статус?

- Студент
 Пенсионер

- В работна възраст
 Друго: _____

5. Ако сте посетител, каква е причината за пътуването Ви?

- Почивка
 Среща с приятели

- Бизнес
 Друго: _____

6. Какви фактори вдъхновяват избора ви на почивка – слънце/зимни
спортове/история/култура/друго? Моля опишете.

7. От къде научихте за тази туристическа дестинация (ако сте посетител)?

- Знаех за нея
 Приятели
 Книги/ Каталози
 Туристическо изложение

- Интернет
 От медиите/ От Реклама
 Туристическа агенция
 Друго: _____

8. Посещавали ли сте някога преди Банско, България и/или Гевгелия, Македония?

Да

Не

Ако отговора е "Да", коя от двете дестинации? _____

9. Какви са основните интереси, на които отговори избора ви на дестинация?

- Приключение
 Културно и природно наследство
 Здраве
 Почивка
 Среща с приятели
 Бизнес
 Природа

- Нощен живот
 История
 Религия
 Спорт
 Храна
 Настаняване
 Друго: _____

10. Какви са най-често срещаните проблеми, които се появиха по време на
почивката ви в някоя от двете дестинации?

"This document has been produced with the financial assistance of the European Union under the project "Affirmation of the natural and cultural values in the border region for better visibility and access" with Reference No CB006.1.21.183, funded under Bulgaria – The former Yugoslav Republic of Macedonia IPA Cross – Border Programme". The views expressed herein can in no way be taken to reflect the official opinion of the European Union and the Managing Authority."



Interreg - IPA Cross-Border Programme
"Bulgaria - the former Yugoslav
Republic of Macedonia"



Агенция за икономическо
развитие Банско
ул. "Тодорин връх" № 24 А
2770, гр. Банско
Project "Affirmation of the natural and cultural values in
the border region for better visibility and access"
Ref. No CB006.1.21.183



This project is
co-financed by the
European Union

11. Какъв транспорт използвате когато сте на почивка?

12. Кое предпочитате?

Да пътувам самостоятелно

Да използвам туристическа агенция

13. Какво е вашето лично усещане за силните страни, които Банско/Гевгелия може да използва за да привлече повече туристи?

14. Какво е вашето лично усещане за слабите страни, които Банско/Гевгелия трябва да отстрани за да привлече повече туристи? Какво не ви удовлетвори?

15. Посетихте ли туристическо място от културното и природно наследство в Общината? Ако да, кое?

Не

Да _____

16. Коя е най - интересната туристическа атракция, която посетихте или смятате за интересно да посетите по време на престоя си?

17. Моля, посочете постигнатото очакване и удовлетворението си от следните групи обекти и услуги от културното и природно наследство на региона.

Важно е тези ресурси да се разбират като включващи не само музеи, исторически паметници и др., но и всички допълнителни ресурси, свързани с туристическите услуги.

Наименование	Очакване					Удовлетворение				
	Ниско Очакване		Високо Очакване			Ниско		Високо		
Паметници	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Исторически сгради	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Руини и сгради от различни исторически периоди/ разкопки	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Културни селища	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Старинна архитектура (сгради, мостове, знаци и т.н.)	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Музеи и художествени колекции	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5

"This document has been produced with the financial assistance of the European Union under the project "Affirmation of the natural and cultural values in the border region for better visibility and access" with Reference No CB006.1.21.183, funded under Bulgaria - The former Yugoslav Republic of Macedonia IPA Cross - Border Programme". The views expressed herein can in no way be taken to reflect the official opinion of the European Union and the Managing Authority."



Interreg - IPA Cross-Border Programme
"Bulgaria – the former Yugoslav
Republic of Macedonia"



Агенция за икономическо
развитие Банско
ул. "Тодорин връх" № 24 А
2770, гр. Банско
Project "Affirmation of the natural and cultural values in
the border region for better visibility and access"
Ref. No CB006.1.21.183



This project is
co-financed by the
European Union

Открито обществено изкуство и скулптури	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Галерии	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Природа и маршрути	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Изкуство (музика / танци)	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Архитектура	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Занаяти / таланти	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Театри и концертни зали	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Фестивали / събития / панаири / местни пазари	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Исторически хора	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Исторически и културни центрове	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Религиозни места	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Храна	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Пазаруване	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Информационни центрове	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Атмосфера / хора	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Демонстрации на бит, занаяти	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Достъпност	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Цена	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Климат/ Време	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Гостоприемство/настаняване	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Туристически пакети / опознавателни обиколки	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Туристически пътеводители и информационни мрежи	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Местен диалект и културни елементи	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Вдъхновени от наследството ръчно изработени сувенири	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Тематични паркове	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5

18. Имате ли препоръки към местното ръководство за подобряване представянето/достъпа/рекламата за обектите, описани горе?

Примери:

- | | |
|--|---|
| <input type="checkbox"/> Няма телефонен номер | <input type="checkbox"/> Няма го на картата |
| <input type="checkbox"/> Няма достатъчно информация | <input type="checkbox"/> Няма работно време |
| <input type="checkbox"/> Няма персонал | <input type="checkbox"/> Няма информация за заплащане на входна такса |
| <input type="checkbox"/> Няма превод на английски език | <input type="checkbox"/> Мобилно приложение |
| <input type="checkbox"/> Туристически/маркировъчни знаци | <input type="checkbox"/> Друго _____ |

Пояснителен коментар _____

"This document has been produced with the financial assistance of the European Union under the project "Affirmation of the natural and cultural values in the border region for better visibility and access" with Reference No CB006.1.21.183, funded under Bulgaria – The former Yugoslav Republic of Macedonia IPA Cross – Border Programme". The views expressed herein can in no way be taken to reflect the official opinion of the European Union and the Managing Authority."



Interreg - IPA Cross-Border Programme
"Bulgaria – the former Yugoslav
Republic of Macedonia"



Агенция за икономическо
развитие Банско
ул. "Тодорин връх" № 24 А
2770, гр. Банско
Project "Affirmation of the natural and cultural values in
the border region for better visibility and access"
Ref. No CB006.1.21.183



This project is
co-financed by the
European Union

Моля отговорете на следните въпроси:

19. Туристическата дестинация (общината) се отнася добре към опазване на околната среда. Моля оградете. **1 2 3 4 5**

(скала от 1 до 5, където 1 е най-ниската оценка, а 5 е най-високата)

20. Туристическата дестинация (общината) се отнася добре към туристически въпроси, свързани с природното наследство. **1 2 3 4 5**

(скала от 1 до 5, където 1 е най-ниската оценка, а 5 е най-високата)

21. Туристическата дестинация (общината) се отнася добре към опазване на културното наследство. **1 2 3 4 5**

(скала от 1 до 5, където 1 е най-ниската оценка, а 5 е най-високата)

22. Ефективно планиран и управляван ли е туризъм в националните паркове, други природни забележителности и обектите от културното наследство? Ако не, моля дайте препоръки или опишете защо.

Да

Не _____

23. Какво смятате за местната и регионална политика за планиране и развитие на туризъм в региона? Имате ли препоръки?

24. Има ли утвърден туристически продукт, свързан с природното и културно наследство в дестинацията?

25. Как смятате, че природното и културното наследство може да насърчи местното развитие?

26. С какви методи и способности смятате, че природното и културното наследство може да стане по – интересно за посетителите? Посредством какви дейности може да се разгърне потенциала на туризъм във вашата община?

Например: Съживяване на традиционни обичаи; танци; музика; традиционните занаяти; традиционното селско стопанство; поддържане и съхранение на традиционни къщи; разработване на специфични туристически продукти и пакети; промоция и представяне на района.

"This document has been produced with the financial assistance of the European Union under the project "Affirmation of the natural and cultural values in the border region for better visibility and access" with Reference No CB006.1.21.183, funded under Bulgaria – The former Yugoslav Republic of Macedonia IPA Cross – Border Programme". The views expressed herein can in no way be taken to reflect the official opinion of the European Union and the Managing Authority."



Interreg - IPA Cross-Border Programme
"Bulgaria – the former Yugoslav
Republic of Macedonia"



Агенция за икономическо
развитие Банско
ул. "Тодорин връх" № 24 А
2770, гр. Банско
Project "Affirmation of the natural and cultural values in
the border region for better visibility and access"
Ref. No CB006.1.21.183



This project is
co-financed by the
European Union

27. Как си представяте опазването и устойчивото използване на природното и културното наследство с цел повишаване на туристическия потенциал на дестинацията?

28. Кои смятате, че са най-важните участници в устойчивото опазване и използване на природното и културното наследство?

- | | |
|---|---|
| <input type="checkbox"/> Училищата | <input type="checkbox"/> Общината |
| <input type="checkbox"/> Неправителствени организации | <input type="checkbox"/> Туристически агенции |
| <input type="checkbox"/> Местно население | <input type="checkbox"/> Браншови сдружения |
| <input type="checkbox"/> Други _____ | |

29. Известни ли ви са туристически обекти, които Общината или друг стопанин не стопанисват добре?

30. Знаете ли някои интересни обекти, които са свързани с културата, природата и историята на общината, които са малко познати и дори позабравени? Моля опишете такова място, както и легенда за събитието.

31. Образа на Банско / Гевгелия

Моля, напишете първите няколко думи, които се сещате когато помислите за Банско/Гевгелия.

32. Кое според вас е най – интересно и вълнуващо място в Общината?

33. Моля, оставете допълнителен коментар, който смятате, че ще бъде полезен за анкетата.

Благодарим Ви за съдействието и отделеното време!

"This document has been produced with the financial assistance of the European Union under the project "Affirmation of the natural and cultural values in the border region for better visibility and access" with Reference No CB006.1.21.183, funded under Bulgaria – The former Yugoslav Republic of Macedonia IPA Cross – Border Programme". The views expressed herein can in no way be taken to reflect the official opinion of the European Union and the Managing Authority."

стр. 5/5